

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดยะลา (พ.ศ. 2571 - 2575)

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
สิงหาคม 2569

คำนำ

จังหวัดยะลา เป็นเมืองเกษตรกรรมที่มีสินค้าเกษตรมูลค่าสูงและสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นของจังหวัด ซึ่งสามารถสร้างอาชีพ สร้างรายได้แก่จังหวัดหลายชนิดสินค้า อาทิ ยางพารา ทุเรียนสะเดียน้ำกล้วยหินบันนังสตา มังคุดในสายหมอกเบตง ส้มโชกุนเบตง ข้าวหอมมะลิออล ปลาพลวงชมพู ปลานิลสายน้ำไหล ไก่เบตง เป็นต้น แต่ก็มีสินค้าบางชนิดที่จังหวัดไม่สามารถผลิตได้อย่างเพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภคภายในจังหวัด เช่น ข้าว เนื้อสัตว์ พืชผัก เป็นต้น โดยการดำเนินกิจกรรมด้านการเกษตรในพื้นที่ จึงมีความหลากหลายซึ่งมีเป้าหมายที่แตกต่างกัน ทั้งการผลิตเพื่อการบริโภคในครัวเรือนและการผลิตเพื่อการค้าหรือธุรกิจต่อเนื่องจากภาคการเกษตรที่เป็นบริบทของเกษตรกรหรือผู้ประกอบการแต่ละรายในแต่ละพื้นที่

ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดยะลา เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนพัฒนาในระดับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับด้านการเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งสอดคล้องเป็นไปตามสถานการณ์ปัจจุบัน จังหวัดยะลา โดยหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับหน่วยงานภาคี องค์กรที่เกี่ยวข้อง จึงได้จัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นกรอบให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหน่วยงานภาคีเกี่ยวข้องใช้เป็นกรอบในการพัฒนาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา

สิงหาคม ๒๕๖๙

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑
๑. ที่มา	๑
๒. ทิศทาง นโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์	๒
ส่วนที่ ๒ ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด	๒๒
๑. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด	๒๒
๑.๑ ข้อมูลด้านกายภาพของจังหวัด	๒๒
๑.๒ ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัด	๓๐
๑.๓ ข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรม	๓๒
๑.๔ ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค	๓๔
๑.๕ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด	๓๖
๑.๖ ข้อมูลด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	๓๘
๒. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด	๔๒
๒.๑ ครุภัณฑ์เกษตรกรรมและแรงงานภาคเกษตร	๔๒
๒.๒ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร	๔๓
๒.๓ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	๔๔
๒.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด	๔๖
๒.๕ สถาบันเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	๕๖
๒.๖ ข้อมูลอาสาสมัครเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดยะลา	๕๗
๒.๗ ข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านของจังหวัดภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่	๕๘
๒.๘ ข้อมูลด้านการเกษตรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	๕๘
๒.๙ ข้อมูลแหล่งรวบรวมและกระจายสินค้าเกษตร	๕๙
ส่วนที่ ๓ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด	๖๒
๑. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) ด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดยะลา	๖๒
๒. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดย McKinsey ๗-S Framework	๖๖
๓. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก โดย PESTEL Analysis	๖๗
ส่วนที่ ๔ แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา	๗๒
๑. วิสัยทัศน์	๗๒
๒. พันธกิจ	๗๒
๓. เป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด	๗๒

สารบัญ (ต่อ)

ส่วนที่ ๕ แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Idea) ๑๐๒

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑. ที่มา

๑.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ หมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา ๖๕ กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว มาตรา ๗๒ กำหนดให้รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน (๑) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศให้เหมาะสมกับสภาพของพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน (๓) จัดให้มีมาตรการกระจายการถือครองที่ดินเพื่อให้ประชาชนสามารถมีที่ทำกินได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม (๔) จัดให้มีทรัพยากรน้ำที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการอุปโภคบริโภคของประชาชน รวมทั้งการประกอบเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และอื่น ๆ มาตรา ๗๓ กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มีมาตรการหรือกลไกที่ช่วยให้เกษตรกรประกอบเกษตรกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้ผลผลิตที่มีปริมาณและคุณภาพสูง มีความปลอดภัย โดยใช้ต้นทุนต่ำ และสามารถแข่งขันในตลาดได้ และพึงช่วยเหลือเกษตรกรผู้ยากไร้ให้มีที่ทำกินโดยการปฏิรูปที่ดินหรือวิธีอื่นใด มาตรา ๗๕ กำหนดให้รัฐพึงจัดระบบเศรษฐกิจให้ประชาชนมีโอกาสดำเนินการได้ประโยชน์จากความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไปพร้อมกันอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และยั่งยืน สามารถพึ่งพาตนเองได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขจัดการผูกขาดทางเศรษฐกิจที่ไม่เป็นธรรมและพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของเศรษฐกิจของประชาชนและประเทศ โดยรัฐพึงส่งเสริม สนับสนุน ค้ำครอง และสร้างเสถียรภาพให้แก่ระบบสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ และกิจการวิสาหกิจขนาดย่อมและขนาดกลาง ของประชาชนและชุมชน รวมถึง มาตรา ๗๖ กำหนดให้รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินทั้งส่วนราชการ ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่น ให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยหน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำบริการสาธารณะ และการใช้จ่ายเงินงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

๑.๒ เพื่อให้การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างมีทิศทางและเป็นระบบ แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ฉบับนี้จึงได้กำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงานให้สอดคล้องและยึดโยงกับ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ซึ่งมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศให้มีความ “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” อันเป็นกรอบสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนาภาคการเกษตรและสหกรณ์ให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาประเทศในระยะยาว

๑.๓ นอกจากนี้ ยังเป็นไปตามทิศทางการพัฒนาตาม (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๔ ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลัก คือ “เศรษฐกิจขยายตัวสูงขึ้น อย่างทั่วถึง และยั่งยืน” และกำหนดธีมการพัฒนาของแผน คือ การเพิ่มผลผลิตภาพและความสามารถในการแข่งขัน ด้วยการซ่อมและเสริมรากฐานให้มั่นคงควบคู่ไปกับการสร้างความพร้อมและโอกาสสำหรับอนาคต ประกอบกับทิศทาง (ร่าง) กรอบแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาภาคการเกษตร คือ “เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดี เกษตรไทยสู่เกษตรสมัยใหม่ที่มั่นคง ปลอดภัย และแข่งขันได้ ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม” โดยมุ่งปรับโครงสร้างภาคการเกษตรจากการผลิตเชิงปริมาณสู่การผลิตที่เน้นประสิทธิภาพ มูลค่าเพิ่มและความยั่งยืน ภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลก สภาพภูมิอากาศ เทคโนโลยีดิจิทัล และโครงสร้างประชากร อย่างไรก็ตาม เนื่องจาก (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

แห่งชาติ ฉบับที่ ๑๔ และ (ร่าง) กรอบแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕ ยังอยู่ระหว่างกระบวนการพิจารณาให้ความเห็นชอบตามขั้นตอนของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ฉบับนี้ จึงอ้างอิงกรอบแนวทางตามร่างดังกล่าวเป็นหลัก และจะมีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับสาระสำคัญของแผนที่ได้รับความเห็นชอบอย่างเป็นทางการต่อไป ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการ และคงไว้ซึ่งความสอดคล้องเชิงยุทธศาสตร์ในทุกระดับ

๒. ทิศทาง นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์

เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงกำหนดกรอบแนวคิดหลักในการจัดทำแผนฯ โดยมุ่งเน้นให้มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาในระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) มีวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ” ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

- ๑) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง
- ๒) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (หลัก)
- ๓) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
- ๔) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
- ๕) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ๖) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม โดยการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย

- ๑) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย
- ๒) ชีตความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้
- ๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ
- ๔) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม
- ๕) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากร

ธรรมชาติ

- ๖) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๓) ประเด็นการเกษตร (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม เป็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมให้มีความสอดคล้องกับบริบทและสถานการณ์ ในการพัฒนาประเทศที่เป็นปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับผลิตภัณท์มวลรวมภายในประเทศสาขาเกษตร และเพิ่มผลผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรอย่างเป็นระบบ ควบคู่กับการเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร การยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของเกษตรกร ตลอดจนการเสริมสร้างขีด

ความสามารถในการแข่งขันของประเทศให้เติบโตอย่างมั่นคงและยั่งยืน การดำเนินการมุ่งเน้นการปรับโครงสร้างภาคเกษตรจากการผลิตเชิงปริมาณไปสู่การผลิตสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรที่มีมูลค่าเพิ่มสูง โดยอาศัยศักยภาพด้านอัตลักษณ์พื้นถิ่น ความหลากหลายทางชีวภาพ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ ตลอดจนการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทานอย่างครบวงจร ตั้งแต่กระบวนการผลิต การแปรรูป การตลาด การบริโภค ไปจนถึงระบบโลจิสติกส์ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและความเชื่อมโยงอย่างบูรณาการ ทั้งนี้ แผนดังกล่าวมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยมุ่งหมายให้การพัฒนาภาคเกษตรเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนในระยะยาวประกอบด้วย ๖ แผนย่อย โดยสรุป ดังนี้

๒.๒.๑ แผนย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

มีเป้าหมายเพื่อให้สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น ผ่านการพัฒนาและต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ซึ่งครอบคลุมสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นเฉพาะพื้นที่ สินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทย สินค้าศิลปาชีพ สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ รวมถึงสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และพืชผลเกษตรและผลไม้เขตร้อน โดยการนำจุดเด่นของอัตลักษณ์พื้นถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยมาใช้ในการผลิตและจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีมูลค่าเพิ่มสูง รวมทั้งสินค้าที่ได้รับการรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ซึ่งมีความโดดเด่นจากทำเลที่ตั้งในเขตโซนร้อน และความหลากหลายของผลผลิตทางการเกษตรของไทยในแต่ละพื้นที่ที่มีเอกลักษณ์ และนำมาผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่น

เป้าหมาย สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (เฉลี่ยร้อยละ)

แนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย

๑) ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญานวัตกรรมและเทคโนโลยีการพัฒนาระบบการผลิตและบรรจุภัณฑ์ เพื่อให้มีสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นออกสู่ตลาดสม่ำเสมอรวมถึงสินค้าเกษตรนอกฤดูกาล ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคที่หลากหลาย

๒) ส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เพื่อสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร และผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

๓) สร้างอัตลักษณ์หรือนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดให้กับสินค้า สร้างความแตกต่างและโดดเด่นของสินค้าในแต่ละท้องถิ่น และสร้างตราสินค้าของเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น รวมถึงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเกษตรอัตลักษณ์ ตลอดจนใช้ประโยชน์จากเอกลักษณ์แต่ละพื้นที่ในการเชื่อมโยงไปสู่ภาคการผลิตอื่น เช่น การท่องเที่ยวและบริการ และส่งเสริมการบริโภคสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นในระดับประเทศ และเพื่อการส่งออกไปยังตลาดโลก

๒.๒.๒ แผนย่อยเกษตรปลอดภัย

มีเป้าหมายเพื่อให้สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น และผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัยและคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น ผ่านการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัย โดยมีกรอบการค้าระหว่างประเทศ และแนวโน้มความต้องการการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารที่ปลอดภัย ที่ทำให้การผลิตสินค้าเกษตรและอาหารต้องมี

การปรับตัวให้เข้าสู่ระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยของอาหาร เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและภาพลักษณ์ที่ดีต่อสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่ที่มีคุณภาพและความปลอดภัย

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัยที่ได้รับการรับรอง ได้แก่

(๑) สินค้าเกษตรที่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและ (๒) สินค้าอินทรีย์ (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ ผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัยและคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น

ตัวชี้วัด ดัชนีคุณภาพและความปลอดภัย ภายใต้ดัชนีความมั่นคงทางอาหาร (อันดับของโลก) ภายในปี ๒๕๗๐/ ๒๕๗๕/ ๒๕๘๐)

แนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย

๑) สนับสนุนการบริหารจัดการฐานทรัพยากรทางเกษตรและระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนส่งเสริมการผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน อาทิ เกษตรผสมผสาน เกษตรธรรมชาติ เกษตรอินทรีย์ เกษตรทฤษฎีใหม่ และวนเกษตร เป็นต้น เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ไม่มีการปนเปื้อนของสารเคมีอันตรายในสินค้าเกษตรและอาหาร และสร้างความปลอดภัยและมั่นคงด้านอาหารในระดับครัวเรือน

๒) พัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยและระบบการตรวจรับรองคุณภาพจากสถาบันที่มีความน่าเชื่อถือ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลผลผลิตเกษตรปลอดภัย สถาบันเกษตรกรและเกษตรกร ที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน รวมถึงการพัฒนาคุณค่าทางโภชนาการของสินค้าเกษตรและอาหาร ตลอดจนพัฒนาระบบการตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับกับความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๓) ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ชุมชน ท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการ ให้เข้าถึงแหล่งทุนและสามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน ทั้งมาตรฐานที่เป็นขั้นพื้นฐานตามหลักการปฏิบัติที่ดีทางการเกษตร และพัฒนาต่อยอดไปจนถึงมาตรฐานขั้นสูง เช่น มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น ตลอดจนส่งเสริมการวิจัยพัฒนาสินค้า พร้อมทั้งดูแลการผลิตอาหารภายใต้มาตรฐานความปลอดภัย และการคุ้มครองผู้บริโภคและการค้าระดับสากล

๔) สร้างความตระหนักรู้ของผู้ผลิตและผู้บริโภคถึงความสำคัญของความปลอดภัยเพื่อสุขภาวะและโภชนาการที่เหมาะสม พัฒนาระบบฐานข้อมูลสินค้าด้านเกษตรปลอดภัย รวมถึงการส่งเสริมด้านการขยายตลาดการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย

๕) สนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์วิถีชาวบ้าน เพื่อต่อยอดสู่เกษตรอินทรีย์เชิงพาณิชย์ควบคู่กับการขยายตลาดเกษตรอินทรีย์ทั้งในและต่างประเทศ

๒.๒.๓ แผนย่อยเกษตรชีวภาพ

มีเป้าหมายเพื่อให้สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น รวมทั้งวิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการจัดตั้งทุกตำบลเพิ่มขึ้น ผ่านการพัฒนาและส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มจากเกษตรชีวภาพ ซึ่งจะให้ความสำคัญต่อการสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพในการผลิต

และการแปรรูปสินค้าเกษตรด้วยกระบวนการทางชีวภาพ เพื่อนำไปสู่ผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูง ภายใต้ระบบการผลิตที่คำนึงถึงการทำเกษตรที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเกษตรชีวภาพ ปลอดภัย และคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรชีวภาพ (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ วิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการจัดตั้ง
ทุกตำบลเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด การจดทะเบียนดำเนินการของวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวกับเกษตรชีวภาพ
(เฉลี่ยร้อยละ)

แนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย

๑) สนับสนุนการใช้ประโยชน์จากการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และเชื้อจุลินทรีย์ เพื่อนำไปสู่การผลิตและขยายผลเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ตลอดจนการเชื่อมโยงไปสู่ภาคอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการ

๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิต การแปรรูป และการพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์จากฐานเกษตรกรรม และฐานทรัพยากรชีวภาพ มีการยกระดับให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการ วิสาหกิจการเกษตรขนาดกลางและเล็กบนฐานทรัพยากรชีวภาพ ตลอดจนมีการใช้ฐานจากการทำเกษตรกรรมยั่งยืน ซึ่งเป็นระบบการผลิตที่คำนึงถึงระบบนิเวศ สภาพแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อใช้ประโยชน์ และต่อยอดไปสู่สินค้าเกษตรชีวภาพ ตลอดจนสนับสนุนให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ในอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้เป็นพืชเศรษฐกิจตามความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมในแต่ละพื้นที่ มุ่งแปรรูปเพื่อป้อนในตลาดอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร สินค้าประเภทโภชนาเภสัช ผลิตภัณฑ์ประเภทเวชสำอาง และผลิตภัณฑ์กลุ่มเครื่องสำอาง รวมถึงการสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

๔) ส่งเสริมการทำการตลาดผ่านการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากเกษตรชีวภาพ ประโยชน์และสรรพคุณของสมุนไพรไทย โดยใช้โอกาสจากความต้องการของผู้บริโภคในปัจจุบันที่หันมาใส่ใจสุขภาพ และการรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อมทั้งตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงการพัฒนากระบวนการข้อมูลด้านเกษตรชีวภาพ

๒.๒.๔ แผนย่อยเกษตรแปรรูป

มีเป้าหมายเพื่อให้สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น ผ่านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ที่มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทาน เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร ตลอดจนมีการสนับสนุนต่อยอดไปสู่สินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะ และผลิตภัณฑ์คุณภาพสูง

เป้าหมาย สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ (เฉลี่ยร้อยละ)

แนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย

๑) ส่งเสริมการพัฒนาและใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตรที่เชื่อมโยงไปสู่กระบวนการแปรรูปในอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เกี่ยวข้อง

๒) ส่งเสริมการแปรรูปโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงองค์ความรู้และภูมิปัญญาที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพในการแปรรูป สร้างความแตกต่าง และเพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร

๓) สนับสนุนการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในกระบวนการผลิตหลังการเก็บเกี่ยวและการแปรรูป

๔) ส่งเสริมการสร้างตราสินค้า และขยายช่องทางการตลาดด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสร้างเครื่องหมายทางการค้าและการปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

๒.๒.๕ แผนย่อยเกษตรอัจฉริยะ ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

มีเป้าหมายเพื่อให้สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น รวมทั้งผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์ม หรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น ผ่านการพัฒนาศักยภาพการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยอาศัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงการใช้และการเข้าถึงเทคโนโลยีการเกษตร เทคโนโลยีดิจิทัลและระบบข้อมูลสำหรับวางแผนการผลิต เพื่อพัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรอัจฉริยะ ที่สามารถนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้พัฒนาไปสู่รูปแบบฟาร์มอัจฉริยะ

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด มูลค่าสินค้าที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ (เฉลี่ยร้อยละ)

แนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย

๑) ส่งเสริมการพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปัจจัยการผลิต เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรแห่งอนาคต อาทิ เกษตรแม่นยำ เกษตรในร่มและเกษตรแนวตั้งเพื่อนำมาใช้ในกระบวนการผลิต และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตการเกษตรทั้งเชิงปริมาณ และคุณภาพ ตลอดจนเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และทดแทนแรงงานภาคเกษตรที่ลดลงและเข้าสู่สังคมสูงอายุ

๒) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร การจัดการภาคเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงองค์ความรู้ด้านการผลิตและการตลาดต่าง ๆ ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล ฐานข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตรต่าง ๆ เพื่อการวางแผนการเกษตร และพัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรอัจฉริยะที่มีขีดความสามารถในการแข่งขัน

๓) สนับสนุนและส่งเสริมการทำระบบฟาร์มอัจฉริยะ โดยการถ่ายทอดและสนับสนุนให้เข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีแก่เกษตรกรในราคาที่สามารถเข้าถึงได้ ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการวางแผนการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด เพื่อเพิ่มผลผลิตทางการผลิต เพิ่มผลผลิตทางการเกษตรในเชิงมูลค่าและปริมาณต่อพื้นที่สูงสุด และทดแทนการผลิตดั้งเดิม

๒.๒.๖ แผนย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร

มีเป้าหมายเพื่อให้ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น ผ่านการสนับสนุนปัจจัยที่ก่อให้เกิดการพัฒนาเกษตรกรและภาคเกษตร ให้สามารถปรับตัวไปสู่กระบวนการผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐาน และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ เพื่อให้มีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง

เป้าหมายที่ ๑ ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด ผลผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วย (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย) ที่ขึ้นทะเบียน กับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด สัดส่วนของจำนวนสถาบันเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐาน ได้แก่ (๑) สหกรณ์ที่มีความเข้มแข็งระดับ ๑ และ ๒ (๒) วิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพในระดับดี และ (๓) กลุ่มเกษตรกรที่มีความเข้มแข็งระดับ ๑ และ ๒ ต่อจำนวนสถาบันเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทั้งหมด (เฉลี่ยร้อยละ)

แนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย

๑) เพิ่มประสิทธิภาพและการจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตร อนุรักษ์และรักษาฐานทรัพยากรทางการเกษตรที่สำคัญ เพื่อสนับสนุนการสร้างมูลค่าและความมั่นคงอาหาร อาทิ ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรดิน ให้มีความอุดมสมบูรณ์ การคุ้มครองที่ดินทางการเกษตร การจัดการน้ำเพื่อการเกษตรและชุมชน อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลทรัพยากรทางการเกษตร เพื่อนำมาวางแผนการผลิต ให้สอดคล้องกับข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตร และนำไปสู่การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก

๒) สร้างความมั่นคงอาหารให้กับครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน โดยสร้างความมั่นคงด้านอาหารและโภชนาการให้เกิดขึ้นในระดับครัวเรือน ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศ สนับสนุนให้ชุมชนทำการเกษตรของท้องถิ่น เพื่อเป็นแหล่งอาหารของชุมชน ลดการพึ่งพาอาหารจากภายนอก ส่งเสริมการทำเกษตรตามหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ครัวเรือนสามารถพึ่งพาตนเองได้ และเป็นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน สนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐหรือท้องถิ่นในพื้นที่มีบทบาทดำเนินการให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารในมิติต่างๆ รวมถึงการดูแลโภชนาการของประชาชนในทุกช่วงวัย สร้างเสถียรภาพด้านรายได้ของเกษตรกรและประชาชน เพื่อให้สามารถเข้าถึงอาหารอย่างเพียงพอและเหมาะสม รวมทั้งการมีมาตรการรองรับสำหรับผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงสินค้าเกษตรและอาหารได้อย่างทั่วถึง การติดตาม การเปลี่ยนแปลงของราคาอาหารและผลกระทบ

๓) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ และการเฝ้าระวังและเตือนภัยสินค้าเกษตร ส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการเกษตรที่มีมาตรฐานและครบวงจร ทั้งเรื่องเกษตรกร ข้อมูลอุปสงค์และอุปทานสินค้าเกษตรที่มุ่งเน้นการตลาดนำการผลิต ข้อมูลพื้นที่เกษตรกรรม ข้อมูลมูลค่าสินค้าเกษตร การพัฒนาระบบติดตามเฝ้าระวังและวางระบบเตือนภัย กลไกการจัดการปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับสินค้าเกษตร และผลิตภัณฑ์ในมิติต่าง ๆ ทั้งในด้านอุปสงค์และอุปทาน รวมทั้งให้เกษตรกรและผู้ใช้ประโยชน์สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ตลอดจนเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ วิเคราะห์แนวโน้มการผลิตสินค้าเกษตร

๔) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเชื่อมโยงไปถึงผู้ประกอบการ ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาด้านการผลิตและด้านการตลาดของสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ สนับสนุนการขยายเครือข่าย ธุรกิจของวิสาหกิจชุมชนและสหกรณ์ และสนับสนุนให้มีโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนภายใต้เงื่อนไขที่ผ่อนปรนมากขึ้น เพื่อยกระดับการพัฒนาเกษตรกรไปสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรที่มีความเข้มแข็ง ตลอดจนการให้ฝึกอบรมในการดูแลให้เกษตรกรได้รับประโยชน์จากการรวมกลุ่มและการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอย่างแท้จริง

๕) วิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมสนับสนุนภาคเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมการวิจัยพื้นฐาน รวมถึงการวิจัยเชิงประยุกต์ในด้านต่างๆ เพื่อรองรับการพัฒนาการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ทั้งในส่วนของการผลิต เทคโนโลยีการเกษตร เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร รวมถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ที่รองรับกับบริบทการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อภาคเกษตร และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในเชิงพาณิชย์ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการผลิตและการตลาด เทคโนโลยีดิจิทัล และข้อมูลสารสนเทศ โดยใช้ประโยชน์จากศูนย์เรียนรู้ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรในท้องถิ่น เพื่อพัฒนาการผลิตและยกระดับเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร

๖) พัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและผลิตภัณฑ์ ยกระดับการผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพมาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาดหรือกลุ่มผู้บริโภค จัดให้มีระบบการตรวจรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรอย่างเพียงพอ มีขั้นตอนการตรวจสอบที่รวดเร็ว และมีราคาเหมาะสม รวมถึงการวางระบบตรวจสอบย้อนกลับ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค

๗) ส่งเสริมด้านการตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์การเกษตร โดยใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือ ต่างๆ ในการส่งเสริมและขยายตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรในรูปแบบต่างๆ โดยการใช้สื่อแบบดั้งเดิมและบนอินเทอร์เน็ตทั้งในและต่างประเทศ การจัดนิทรรศการและงานแสดงสินค้า การรณรงค์ให้ความรู้ความเข้าใจถึงคุณค่าหรือเรื่องราวของสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ และการสร้างตราสินค้าไทยให้เป็นที่ยอมรับระดับสากล รวมทั้งสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมและแนวคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้มีความสวยงาม โดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อการใช้งาน ความต้องการของผู้บริโภค และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนยกระดับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาทั้งในและต่างประเทศตลอดห่วงโซ่การผลิต

๘) อำนวยความสะดวกทางการค้าและพัฒนาระบบโลจิสติกส์การเกษตร เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการทางการค้าและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการให้มีความรวดเร็วและไม่เป็นภาระค่าใช้จ่ายในการทำธุรกรรมทางการค้า รวมทั้งการพัฒนาด้านโลจิสติกส์การเกษตร เพื่อลดการสูญเสียระหว่างการขนส่ง ลดขั้นตอนและระยะเวลาในการส่งสินค้าตลอดจนเตรียมความพร้อมของสถานที่เก็บรวบรวม/รักษาคุณภาพสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรที่ได้คุณภาพและมาตรฐาน

๒.๓ (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

สืบเนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) กำลังจะสิ้นสุดระยะเวลาการบังคับใช้ในเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) จึงได้ดำเนินการยกร่างกรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) เพื่อเป็นแผนระดับ ๒ ในการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศให้มีความต่อเนื่องและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๔ จัดทำขึ้นภายใต้สภาวะการณ์โลกและภายในประเทศที่มีความผันผวนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นการก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัย ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีแบบก้าวกระโดด และความท้าทายด้านภูมิรัฐศาสตร์และสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนแนวทางการพัฒนาจากการ

แก้ปัญหาเฉพาะหน้า สู่การจัดโครงสร้างพื้นฐานและกลไกเชิงระบบภายใต้แนวคิดหลัก (Theme) คือ “การเพิ่มผลิตภาพ และความสามารถในการแข่งขัน ด้วยการซ่อมและเสริมรากฐาน เพื่อสร้างอนาคต” ทั้งนี้ ปัจจุบันยังอยู่ในระหว่างการดำเนินกระบวนการจัดทำแผนให้แล้วเสร็จ เพื่อให้แผนพัฒนาฯ ดังกล่าวเป็นแผนที่เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง (สศช.) จึงได้กำหนดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมข้อมูล ข้อเสนอแนะ และสร้างแนวร่วมในการขับเคลื่อนประเทศสู่เป้าหมายการเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ในระยะต่อไป โดยสรุปสาระสำคัญของ (ร่าง) กรอบแผน พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

๑. วัตถุประสงค์

เศรษฐกิจขยายตัวสูงขึ้น อย่างทั่วถึง และยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับคุณภาพการเติบโตที่ลดความเปราะบางและไม่เพิ่มความเหลื่อมล้ำ ซึ่งได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาหลัก ดังนี้

๑) เศรษฐกิจขยายตัวสูงขึ้น จากการยกระดับผลิตภาพการผลิตและบริการผ่านการลงทุนในเทคโนโลยี และนวัตกรรม การยกระดับคุณภาพและทักษะฝีมือแรงงาน และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจ

๒) ประชาชนมีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์จากการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างทั่วถึง ความเหลื่อมล้ำลดลงในทุกมิติ โดยประชาชนทุกกลุ่มมีโอกาสดำเนินการทำงาน มีรายได้ที่มั่นคง และเข้าถึงระบบสวัสดิการอย่างเป็นธรรม

๓) เศรษฐกิจเติบโตอย่างยั่งยืน ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ เกิดสมดุลและการพัฒนาที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นองค์รวมระหว่างการเติบโตทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

๒. อิมการพัฒนา (Theme)

การเพิ่มผลิตภาพและความสามารถในการแข่งขัน ด้วยการซ่อมและเสริมรากฐานให้มั่นคง ควบคู่ไปกับการสร้างความพร้อมและโอกาสสำหรับอนาคต ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มความพร้อมของประเทศในการรับมือกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต อันจะนำไปสู่การขับเคลื่อนการเจริญเติบโตของประเทศให้มีคุณภาพมีส่วนร่วมและยั่งยืนต่อไป

๓. หลักคตินำทาง (Guiding Principles) : ประกอบด้วย ๔ ประการ ดังนี้

๑) การมุ่งยกระดับผลิตภาพของประเทศ (Productivity)

๒) การสร้างประโยชน์อย่างทั่วถึงแก่ประชาชน (Inclusivity)

๓) การเสริมสร้างความสามารถในการปรับตัว (Adaptability) ให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติ

๔) การสร้างภูมิคุ้มกันและความมั่นคง (Immunity) ให้สามารถรองรับต่อความผันผวนและแรงปะทะจากภายนอก โดยคำนึงถึงความสมดุลระหว่างความสามารถในการแข่งขัน ความร่วมมือระหว่างประเทศ และการพึ่งพาตนเอง

ทั้งนี้ เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดลำดับของสิ่งที่ต้องดำเนินการ

๔. เสาหลักการพัฒนา ดังนี้

เสาหลักที่ ๑ : การพลิกโฉมโครงสร้างเศรษฐกิจ (Transform the Economy)

เสาหลักที่ ๒ : การปฏิรูปภาครัฐ (Reform the Public Sector)

เสาหลักที่ ๓ : การยกระดับทุนมนุษย์ (Upgrade Human Capital)

เสาหลักที่ ๔ : การบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน (Sustain Resources and the Environment)

เสาหลักที่ ๕ : การถ่ายทอดและลงทุนในวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรม (Transfer and Invest in Research, Technology and Innovation)

๒.๔ นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีนายอนุทิน ชาญวีรกูล นายกรัฐมนตรีแถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๘ สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๑) การปรับโครงสร้างและยกระดับภาคเกษตรกรรม (Structural Transformation) มุ่งเน้นการเปลี่ยนผ่านภาคการเกษตรไทยให้ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงของโลก

๑.๑) การเปลี่ยนจาก “ปริมาณ” ไปสู่ “มูลค่า” : วางรากฐานเพื่อยกระดับการผลิตที่เน้นมูลค่าเพิ่มแทนการผลิตเชิงปริมาณเพียงอย่างเดียว

๑.๒) การขับเคลื่อนเกษตรอัจฉริยะ (Smart Agriculture) : นำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเพิ่มผลผลิต ลดความเสี่ยงจากความผันผวนของภัยธรรมชาติ และสร้างมาตรฐานความปลอดภัยของอาหารให้เป็นที่ยอมรับ

๑.๓) การพัฒนาเกษตรกรรมรุ่นใหม่ : ส่งเสริมวิสาหกิจเกษตรกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อเตรียมความพร้อม เกษตรกรสู่การเป็น "เกษตรกรรุ่นใหม่" ที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

๒) นโยบายเศรษฐกิจเกษตรและการคุ้มครองผู้ผลิต มุ่งเน้นการสร้างรายได้ที่มั่นคงและแก้ปัญหาหนี้สินให้เกษตรกร

๒.๑) การบริหารจัดการราคาสินค้าเกษตร : รักษาระดับราคาผลผลิตให้อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม ควบคู่กับการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันให้แก่เกษตรกรและชุมชน

๒.๒) การลดรายจ่ายด้วยพลังงานทางเลือก : สนับสนุนการติดตั้งระบบผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ (Solar Cell) ในกิจกรรมทางการเกษตรเพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มรายได้สุทธิ

๒.๓) มาตรการโต้ตอบและรองรับผลกระทบทางการค้า : ดำเนินการเชิงรุกเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการภาษีของต่างประเทศ (โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา) การสกัดกั้นการสวมสิทธิ์ถิ่นกำเนิดสินค้า และการป้องกันการทุ่มตลาดสินค้าเกษตรจากต่างประเทศ

๓) การจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางการเกษตร เน้นการสร้างภูมิคุ้มกันและความยั่งยืนในพื้นที่เกษตร

๓.๑) มาตรการแก้ปัญหา PM ๒.๕ : กำหนดมาตรการห้ามนำเข้าสินค้าเกษตรที่มีกระบวนการผลิตจากการเผาในประเทศเพื่อนบ้าน และเข้มงวดกับการลดการเผาในพื้นที่เกษตรกรรมภายในประเทศ

๓.๒) การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ : พัฒนาระบบน้ำให้มีคุณภาพและเพียงพอต่อการประกอบเกษตรกรรม พร้อมทั้งเร่งพัฒนาเครื่องมือเตือนภัยพิบัติในพื้นที่เสี่ยงเพื่อลดความสูญเสียของเกษตรกร การจัดการที่ดินทำกิน: บริหารจัดการที่ดินรัฐเพื่อให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงสิทธิในการทำกินได้อย่างทั่วถึง และเป็นธรรมตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่

๔) การพัฒนาศักยภาพมนุษย์และเทคโนโลยีดิจิทัล

๔.๑) การเพิ่มทักษะ (Reskill/Upskill) : ใช้กลไกความร่วมมือระหว่างรัฐและเอกชนในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาเพิ่มทักษะการเรียนรู้ใหม่ ๆ ให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงนวัตกรรมในราคาที่จับต้องได้

๔.๒) การพัฒนารัฐบาลดิจิทัล : บูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานราชการเพื่ออำนวยความสะดวกและให้บริการแก่เกษตรกรอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส

๕) การสืบสานและต่อยอดงานพัฒนาตามแนวพระราชดำริ

๕.๑) ความยั่งยืนของทรัพยากร : รัฐบาลให้ความสำคัญกับการสืบสานและต่อยอดโครงการพระราชดำริ เพื่อเป็นแนวทางหลักในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

๒.๕ ร่าง กรอบแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕)

๑) วิสัยทัศน์ “เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดี เกษตรไทยสู่เกษตรสมัยใหม่ที่ยั่งยืน ปลอดภัย และแข่งขันได้ ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม”

๒) ประเด็นการพัฒนา แบ่งออกเป็น ๔ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : เสริมสร้างศักยภาพเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ : ยกระดับการผลิตสู่เกษตรอัจฉริยะ ปลอดภัย และยั่งยืน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรมูลค่าสูงด้วยแปรรูปและการตลาด

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ : การพัฒนาระบบนิเวศทางการเกษตรเพื่อความมั่นคง

๓) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๓.๑) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตร เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔.๕ ต่อปี

๓.๒) ผลผลิตทางการผลิตของภาคเกษตร เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑.๒ ต่อปี

๓.๓) ดัชนีความผาสุกของเกษตรกรเพิ่มขึ้น อยู่ที่ระดับ ๙๐ ภายในปี ๒๕๗๕

๓.๔) รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกร ไม่ต่ำกว่า ๑๘๓,๖๒๙ บาท/ครัวเรือน ภายในปี ๒๕๗๕
กรณีภาคเกษตรขยายตัวร้อยละ ๔.๕ ต่อปี

๔) ประเด็นการพัฒนา/เป้าหมาย/แนวทางการพัฒนา/ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : เสริมสร้างศักยภาพเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน

เป้าหมาย : เกษตรกรสามารถบริหารจัดการด้านการเกษตรของตนเองได้ มีรายได้ที่มั่นคง และสถาบันเกษตรกรเป็นกลไกทางธุรกิจที่เข้มแข็ง

แนวทางการพัฒนา

๑) พัฒนาทักษะให้แก่เกษตรกรอย่างทั่วถึง

๒) พัฒนาและยกระดับผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร

๓) สนับสนุนการเข้าถึงปัจจัยการผลิตทางการเกษตร

๔) เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันเกษตรกร

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๑) ผลผลิตภาพแรงงานภาคการเกษตร (มูลค่า GDP ภาคเกษตร/จำนวนแรงงานภาคเกษตร) เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๔.๕ ต่อปี

๒) สหกรณ์มีความเข้มแข็งระดับ ๑ และ ๒ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๕ ภายในปี ๒๕๗๕

๓) วิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพในระดับดี ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔๐ ภายในปี ๒๕๗๕

- ๔) กลุ่มเกษตรกรที่มีความเข้มแข็งในระดับที่ ๑ และ ๒ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔๐ ภายในปี ๒๕๖๕
- ๕) จำนวนผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร เพิ่มขึ้นอย่างน้อยกว่าปีละ ๘๐ รายปี (SF)
- ๖) เกษตรกรได้รับสิทธิทำประโยชน์ที่ดิน จำนวน ๑,๒๒๔ รายต่อปี
- ๗) สัดส่วนหนี้สินต่อทรัพย์สินเกษตรกรลดลง ลดลงร้อยละ ๖๘ ภายในปี ๒๕๖๕

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ : ยกระดับการผลิตสู่เกษตรอัจฉริยะ ปลอดภัย และยั่งยืน

เป้าหมาย : มีระบบการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม (Smart Agriculture) สร้างผลผลิตที่ได้มาตรฐานความปลอดภัยสูง (Safety) และใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม (Sustainability)

แนวทางการพัฒนา

- ๑) พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
- ๒) ยกระดับกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร
- ๓) ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง
- ๔) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการอุปสงค์และอุปทาน
- ๕) ยกระดับมาตรฐานและพัฒนาระบบตรวจสอบย้อนกลับสินค้าเกษตรและอาหาร

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

- ๑) พื้นที่การเกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ของพื้นที่เกษตรทั้งหมด
- ๒) พื้นที่การเกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานอินทรีย์ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ของพื้นที่เกษตรทั้งหมด
- ๓) อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรอินทรีย์ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒ ต่อปี
- ๔) ผลผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วย เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ต่อปี (ยางพารา ร้อยละ ๒ ปาล์มน้ำมัน ร้อยละ ๘)

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรมูลค่าสูงด้วยการแปรรูปและการตลาด (Value-Added) เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก

แนวทางการพัฒนา

- ๑) ยกระดับการแปรรูปสินค้าเกษตรจากขั้นต้นสู่อุตสาหกรรมเกษตรมูลค่าสูง
- ๒) การตลาดเชิงรุก
- ๓) พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเอกลักษณ์ไทย

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

- ๑) อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและอาหาร เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๔.๐ ต่อปี
- ๒) สัดส่วนของมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ต่อมูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมด / มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ / ดุลการค้าสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกินดุล เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๔.๐ ต่อปี

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ : การพัฒนาระบบนิเวศทางการเกษตรเพื่อความมั่นคง

เป้าหมาย : ภาคการเกษตรใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด โครงสร้างพื้นฐานครอบคลุม และประเทศมีความมั่นคงทางด้านอาหาร

- ๑) การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๒) การสร้างความมั่นคงด้านอาหาร
- ๓) การพัฒนาระบบโลจิสติกส์สินค้าเกษตรครบวงจร
- ๔) การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศทางการเกษตร
- ๕) การส่งเสริมและต่อยอดการวิจัยและพัฒนาทางการเกษตร
- ๖) การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ
- ๗) การพัฒนากฎระเบียบให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตร
- ๘) ควบคุมดูแลการลักลอบนำเข้าและการสวมสิทธิ์สินค้าเกษตรอย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

- ๑) ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทางการเกษตรลดลง ร้อยละ ๕๐ ภายในปี ๒๕๗๕
- ๒) พื้นที่เกษตรเข้าถึงแหล่งน้ำชลประทานเพิ่มขึ้น (รวมนอกและในเขตชลประทาน) จำนวน ๓๐๘,๒๒๖ ไร่ ภายในปี ๒๕๗๕
- ๓) พื้นที่เกษตรกรรมได้รับการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน ไม่น้อยกว่า ๑๗๕,๒๖๓ ล้านไร่ ภายในปี ๒๕๗๕
- ๔) สัดส่วนงานวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตรที่มีการนำไปใช้ประโยชน์เทียบกับงานวิจัยที่แล้วเสร็จ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ต่อปี
- ๕) ความไม่มั่นคงทางอาหารในระดับบุคคลลดลง น้อยกว่าร้อยละ ๔.๖๕ ในปี ๒๕๗๕

๒.๖ นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มอบนโยบายการขับเคลื่อนงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

๒.๖.๑ ๕ นโยบายหลัก ประกอบด้วย

- ๑) ยกระดับการผลิตด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม
 - เปลี่ยนจากเกษตรดั้งเดิม สู่การใช้ Big Data ร่วมกับเทคโนโลยีดิจิทัล และ AI เพื่อทำการผลิตแบบแม่นยำ
 - ผลักดันผู้ให้บริการทางการเกษตรในชุมชนเพื่อให้เกษตรกรเข้าถึงเครื่องจักรกลอย่างทั่วถึง
- ๒) เพิ่มรายได้เกษตรกร
 - แปรรูปสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่า
 - เตรียมความพร้อมเกษตรกรไทยสู่สถานการณ์การค้าโลกสีเขียว และมาตรฐานความปลอดภัยสากล
- ๓) พัฒนาศักยภาพเกษตรกร
 - ยกระดับทักษะผ่านหลักสูตร Reskill และ Upskill
 - ส่งเสริมการรวมกลุ่มสหกรณ์ เพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองและยกระดับเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร

๔) ตลาดนำการผลิต

- วางแผนการผลิตให้ตรงตามความต้องการของตลาด
- สนับสนุนให้เกิดจุดรวบรวมนสินค้ามาตรฐานและระบบโลจิสติกส์ที่มีประสิทธิภาพ
- เร่งปราบปรามการสวมสิทธิ์ เพื่อสร้างความเป็นธรรมในตลาด

๕) บริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งระบบอย่างยั่งยืน

- พัฒนาการจัดการข้อมูลน้ำที่แม่นยำ เพื่อรับมือภัยแล้งและน้ำท่วม
- เติมน้ำในเขื่อนหลัก/แหล่งกักเก็บน้ำระดับชุมชน รวมถึงกระจายน้ำเข้าสู่

แปลงเกษตรอย่างทั่วถึง

๒.๖.๒ ประเด็นที่ต้องดำเนินการเร่งด่วน

๑) มาตรการเพื่อรับมือสถานการณ์ตะวันออกกลาง

- ปู๋ย (ปรับสัดส่วนการใช้ปุ๋ย เร่งเจรจากำนำเข้า และเร่งรัดโครงการวิจัยปุ๋ยชีวภาพ)
- ประสานพลังงาน (คุ่งน้ำมันรถขนส่งสินค้าเกษตร สินค้าติดตั้ง Solar Cell

ส่งเสริมเกษตรแม่นยำ) เพื่อลดต้นทุนพลังงาน

- ประสานแรงงาน (เร่งรัดการต่ออายุ/ออกบัตรชมพูแรงงานเก็บเกี่ยว

ผลิต แบบ Fast -Track)

- ใช้กลไกทูตเกษตรและสหกรณ์ เพื่อขยายและเปิดตลาดในต่างประเทศ

๒) บริหารจัดการสินค้าเกษตรเพื่อการส่งออกและการบริโภคภายในประเทศ

- เร่งแก้ไขจุดคอขวดในการกระจายผลไม้ โดยเปิด Fast Lane
- พัฒนาระบบตรวจสอบย้อนกลับ
- ส่งเสริมให้ส่วนราชการและโรงเรียน จัดซื้อผลิตภัณฑ์เกษตรโดยตรง

จากเกษตรกรและสหกรณ์

๓) บริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรและประชาชน

- พัฒนาระบบปฏิบัติการน้ำอัจฉริยะ
- เร่งรัดการก่อสร้างโครงการชลประทานขนาดใหญ่

๔) บริหารจัดการดินและที่ดิน

- มอบสิทธิในที่ดินทำกินให้แก่เกษตรกร
- ปรับปรุง พื้นฟู และบำรุงดิน
- ขยายพื้นที่เกษตรปลอดการเผา

๕) สร้าง Smart Farmer รุ่นใหม่

- ส่งเสริมอาชีพเกษตรกร
- พัฒนาแพลตฟอร์มเรียนรู้ Agri-Tech

๖) แก้ปัญหา PM ๒.๕

- ส่งเสริมการแปรรูปวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร
- ส่งเสริมการขาย Carbon Credit เพื่อสร้างรายได้เสริมให้กับเกษตรกร

๒.๗ ร่างกรอบเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาคใต้ชายแดน (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) ภาพรวมผลการดำเนินงาน ตามเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาคใต้ชายแดน ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าในมิติเศรษฐกิจและการกระจายรายได้ แต่ยังเผชิญความท้าทายสำคัญ ทั้งความยากจนที่เป็นปัญหาเรื้อรังอย่างต่อเนื่อง การว่างงานคุณภาพการศึกษาต่ำ รวมทั้งปัญหา ด้านสุขภาพของแม่และเด็กที่มีอัตราเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ดังนั้น การพัฒนาภาคใต้ชายแดนในระยะต่อไป ยังคงมุ่งเน้น **"การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน"** โดยเร่งเพิ่มผลิตภาพการผลิต การแปรรูปเพิ่มมูลค่าด้วยเทคโนโลยี การยกระดับเมืองชายแดนสู่การเป็นเมืองหลักที่สร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจ การพัฒนาทุนมนุษย์ให้มีคุณภาพตอบโจทย์ความต้องการของตลาดแรงงาน และ การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน เพื่อวางรากฐานสู่ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง

สถานการณ์การพัฒนา

สถานการณ์การพัฒนาภาคใต้ชายแดนในระยะที่ผ่านมา มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

โครงสร้างเศรษฐกิจ ภาคใต้ชายแดนขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยภาคบริการเป็นหลัก โดย ปี ๒๕๖๖ มีมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคบริการคิดเป็นร้อยละ ๖๑.๘ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาค ขยายตัวเฉลี่ย (ปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๖) ร้อยละ ๐.๙ รองลงมา คือ ภาคเกษตร คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๑ ขยายตัวเฉลี่ย (ปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๖) ร้อยละ ๐.๕ และภาคอุตสาหกรรม คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๑ ขยายตัวเฉลี่ย (ปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๖) ร้อยละ ๐.๗

๑) ภาคเกษตร ปี ๒๕๖๖ ภาคใต้ชายแดนมีมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรรวม ๔๓,๒๑๐ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒.๘ ของผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรทั่วประเทศ ขยายตัวร้อยละ ๒๓.๙ โดยสาขาการผลิตหลักของภาคเกษตรภาคใต้ชายแดนที่สร้างมูลค่าสูงสุด ได้แก่ สาขาพืช คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๒ รองลงมา คือ สาขาประมง และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๘ ของผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร โดยภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่การเกษตร ๓.๕ ล้านไร่ แต่สามารถสร้างมูลค่าได้ ๑๒,๒๕๕.๔ บาทต่อไร่ มากเป็นลำดับ ๓ รองจากภาคตะวันออก และภาคใต้ สะท้อนให้เห็นว่า ภาคใต้ชายแดนเป็นแหล่งผลิตพืชเศรษฐกิจที่มีมูลค่าสูง อาทิ ยางพาราทุเรียน และปาล์มน้ำมัน อย่างไรก็ตามการทำเกษตรในภาคใต้ชายแดนยังต้องเผชิญความเสี่ยงใน หลายปัจจัย อาทิ ความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ ต้นทุนการผลิตสูง และความไม่แน่นอนด้านราคา เนื่องจากปริมาณผลผลิตมีจำนวนไม่มากพอเมื่อเทียบกับภาคอื่นจากการถือครองที่ดินเฉลี่ย ๑๒ ไร่ต่อครัวเรือน ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศที่ ๑๘ ไร่ต่อครัวเรือน๒ และส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย การผลิตจึงไม่เกิด ความประหยัดต่อขนาด (Economy of Scale) นอกจากนี้ ส่วนใหญ่เป็นการจำหน่ายสินค้าเกษตรเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบการผลิตของอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตรนอกพื้นที่เห็นได้จากในปี ๒๕๖๖ ผลิตภัณฑ์ภาคใต้ชายแดน สาขาการปลูกต้นยางพารา มีมูลค่า ๑๕,๗๗๐.๘ ล้านบาท ในขณะที่สาขาการผลิตผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก มีมูลค่าเพียง ๑,๔๒๓.๑ ล้านบาท ดังนั้น แนวทางการพัฒนาภาคเกษตรในระยะต่อไป ควรส่งเสริมการใช้ เทคโนโลยีเพื่อการผลิตและการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ควบคู่กับการควบคุมคุณภาพสินค้าให้มีมาตรฐาน เป็นไปตามความต้องการของตลาด ผลักดันการทำเกษตรแปลงใหญ่เพื่อให้เกิดการประหยัดต่อขนาดและมี การบริหารจัดการแปลงอย่างเป็นระบบตามหลักวิชาการ ตลอดจนสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้เกิดการผลิต และแปรรูปสินค้าเกษตร ตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ

๑.๑) สาขาพืช ภาคใต้ชายแดนมีมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาพืช ๓๓,๓๕๐.๑ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒.๙ ของผลิตภัณฑ์สาขาพืชของประเทศ ซึ่งมีขนาดเล็กที่สุดเมื่อเทียบกับภาคอื่น โดย ในปี ๒๕๖๖ การปลูก

ต้นยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของพื้นที่มีสัดส่วนร้อยละ ๔๗.๓ ของสาขาการปลูกพืช โดยในช่วงปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๖ มูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาพืชมีแนวโน้มหดตัวอย่างต่อเนื่อง เฉลี่ยร้อยละ ๓.๕ ต่อปี จากปริมาณผลผลิตในตลาดที่เพิ่มมากขึ้น ขณะที่ความต้องการในตลาดโลกลดลงตามการชะลอตัวของ เศรษฐกิจโลก ส่งผลให้ราคายางพาราลดลง ประกอบกับสภาวะอากาศที่ไม่เอื้ออำนวย ทำให้ผลผลิตต่อไร่ มีแนวโน้มต่ำลง แม้ปริมาณผลผลิตต่อไร่ยังคงสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ๓ ส่งผลกระทบต่อรายได้ของ เกษตรกรในพื้นที่ โดยเฉพาะเกษตรกรรายย่อยที่มีพื้นที่ปลูกขนาดเล็กและมีข้อจำกัดด้านเงินทุน สำหรับการปลูกไม้ผลเมืองร้อนและกึ่งร้อน โดยเฉพาะทุเรียน ในปี ๒๕๖๖ มีสัดส่วนรองลงมา ร้อยละ ๓๙.๗ แต่มี การขยายตัวถึง ๓.๙ เท่า จากปีก่อนหน้า นอกจากนี้ทุเรียนที่ปลูกในพื้นที่จังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ยังเป็นสินค้าที่มีการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indication: GI) จากความอุดมสมบูรณ์ ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเพาะปลูก จึงเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ภาคใต้ชายแดนให้มีการขยายตัวจากปีก่อนหน้า อย่างไรก็ตาม พื้นที่การเพาะปลูกทุเรียนมีแนวโน้มขยายตัว เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยในช่วงปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๖ ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๔.๙ ต่อปี ๔ จึงมีความเสี่ยงในการมีปริมาณผลผลิตทุเรียนล้นตลาดสำหรับการปลูกปาล์มน้ำมัน ปี ๒๕๖๖ มีมูลค่า ๘๒๖.๓ ล้านบาท และพื้นที่เพาะปลูกมีการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๒.๖ ต่อปี และในช่วงปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๖ มูลค่าสาขาการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ภาคใต้ชายแดน ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง เฉลี่ยร้อยละ ๗.๗ ต่อปี จึงเป็น พืชเศรษฐกิจที่ 'ควรส่งเสริมและยกระดับการบริหารจัดการสวนปาล์มน้ำมันเพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่' รวมทั้งส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่มูลค่า

๑.๒) สาขาประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ปี ๒๕๖๖ ภาคใต้ชายแดนมีมูลค่า ผลิตภัณฑ์สาขาประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ๗,๒๖๘.๙ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๕.๖ ของผลิตภัณฑ์สาขา ประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของประเทศ ซึ่งเป็นอันดับ ๔ เมื่อเทียบกับภาคอื่นและเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจสำคัญที่สร้างรายได้และอุตสาหกรรมต่อเนื่องของภาคใต้ชายแดน โดยแหล่งทำประมงสำคัญของ ภาคร้อยละ ๙๘.๙ อยู่ที่จังหวัดปัตตานี อย่างไรก็ตาม ในช่วงปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๖ สาขาประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ หดตัวเฉลี่ยร้อยละ ๒.๓ แต่มีแนวโน้มฟื้นตัวอย่างช้า ๆ ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลต่อเนื่องจากการที่ชาวประมงต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับมาตรการการต่อต้านการทำประมงผิดกฎหมาย ขาด การรายงาน และไร้การควบคุม (Illegal, Unreported and Unregulated Fishing: IUU) เพื่อความยั่งยืนของทรัพยากรสัตว์น้ำและความมั่นคงทางอาหาร ทำให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มสูงขึ้น ประกอบกับแรงงานในภาค การประมงลดลงจากมาตรการทางกฎหมายที่เข้มงวด ดังนั้น แนวทางการพัฒนาในระยะต่อไป ควรสนับสนุน และอำนวยความสะดวกในการทำประมงอย่างถูกต้องตามกฎหมาย เน้นการลดต้นทุน แก้ปัญหาแรงงาน และ เพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิต เพื่อให้ชาวประมงสามารถประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง ตลอดจนส่งเสริมให้มีการทำประมงและเพาะเลี้ยงชายฝั่งอย่างยั่งยืน โดยเน้นสัตว์น้ำเศรษฐกิจที่มีมูลค่าสูง เพื่อเปลี่ยนผ่านสู่การทำประมง เชิงคุณภาพและสามารถสร้างความมั่นคงทางวัตถุดิบให้แก่อุตสาหกรรมแปรรูปสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์อาหาร ซึ่งเป็นฐานการผลิตเดิมของภาค

๑.๓) สาขาปศุสัตว์ ปี ๒๕๖๖ ภาคใต้ชายแดนมีมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาปศุสัตว์ ๑,๔๗๖.๕ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๓.๔ ของผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร และร้อยละ ๐.๗ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขา ปศุสัตว์ของประเทศ ซึ่งมีสัดส่วนต่ำที่สุดในประเทศ ในช่วงปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๖ หดตัวเฉลี่ยร้อยละ ๑.๐ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสาขาปศุสัตว์ในภาคใต้ชายแดนมีมูลค่าต่ำและอยู่ในช่วงหดตัวสำหรับกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ของภาคที่สำคัญประกอบด้วย การเลี้ยงโค และการเลี้ยงไก่ ซึ่งการเลี้ยงโคมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยในช่วงปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๗ มีการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๒.๓ และการเลี้ยงไก่ ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๒๙.๒๗ ส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงเพื่อ

บริโภค ในครัวเรือนและจำหน่ายตามวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ ดังนั้น แนวทางการพัฒนาในระยะต่อไป จึงควรยกระดับสู่การเลี้ยงชีพพาณิชย์ที่มีคุณภาพและการแปรรูปที่ได้มาตรฐานตามหลักสุขอนามัย เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิต

เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาคใต้ชายแดน พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕

หลักคิดและทิศทางการพัฒนาภาคใต้ชายแดน พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕ กำหนดขึ้นภายใต้วัตถุประสงค์ และเป้าหมายหลักของประเทศที่มุ่งให้เศรษฐกิจขยายตัวสูงขึ้น จากการยกระดับผลผลิตภาพการผลิตและบริการ ประชาชนทุกพื้นที่ได้รับประโยชน์จากการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างทั่วถึง ลดความเหลื่อมล้ำทุกมิติ มีโอกาสในการทำงานที่ดีและมีรายได้และสวัสดิการที่มั่นคง และการเติบโตทางเศรษฐกิจมีความยั่งยืน โดยไม่สร้างผลกระทบเชิงลบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และมีความสมดุลอย่างเป็นองค์รวม ภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงหลากหลายมิติจากภายนอกและส่งผลต่อการกำหนดกรอบทิศทางการพัฒนาประเทศอย่างมีนัยสำคัญ โดยมุ่งเน้นการเพิ่มผลผลิตภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ควบคู่กับการขับเคลื่อนการเปลี่ยนผ่านที่สำคัญด้วยการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ การปฏิรูปภาครัฐ การยกระดับทุนมนุษย์ การบริหาร จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ภายใต้กรอบทิศทางการพัฒนาประเทศดังกล่าว การพัฒนาภาคใต้ชายแดนจึงได้ถ่ายทอดและเชื่อมโยงหลักคิด วัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักระดับประเทศสู่การกำหนดเป้าหมายและแนวทางพัฒนาเชิงพื้นที่ภาคอย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างภาพอนาคตการพัฒนาเชิงพื้นที่ให้มีความชัดเจนบนฐานของศักยภาพและโอกาสของภาคใต้ชายแดน โดยมุ่งพัฒนาศักยภาพ ด้านเศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากรธรรมชาติของภาคใต้ชายแดนให้มีศักยภาพทัดเทียมกับภาคอื่น และสามารถพึ่งพาตนเองได้ในระยะยาว การพัฒนาภาคใต้ชายแดนจึงจำเป็นต้องแก้ปัญหาเชิงโครงสร้าง ที่มีข้อจำกัดและเสริมสร้างศักยภาพการพัฒนาของภาค ดังนั้น การขับเคลื่อนการพัฒนาจึงให้ความสำคัญกับประเด็นการพัฒนาทุนมนุษย์ในพื้นที่ทั้งทางด้านการศึกษาและด้านสาธารณสุข การอยู่ร่วมกันบนความหลากหลายทางวัฒนธรรม การพัฒนาภาคเกษตรและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง สนับสนุนการท่องเที่ยวและ การค้าชายแดน การพัฒนาระบบโลจิสติกส์และการขนส่งระหว่างประเทศสนับสนุนผู้ประกอบการในภาคการผลิตและบริการ เพื่อเพิ่มการจ้างงานใหม่ ๆ ประชาชนทุกกลุ่มในภาคมีโอกาสดำเนินงานที่ดี มีการกระจายประโยชน์ทางเศรษฐกิจสู่ประชาชนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ รวมถึง การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อป้องกันการเกิดภัยพิบัติและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อเป็นฐาน การพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาคใต้ชายแดนจึงมีบทบาทเป็นกลไก/เครื่องมือในการประสานและเชื่อมโยงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๔ สู่การขับเคลื่อนการพัฒนาระดับภาค ให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยงและบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการพัฒนาประเทศอย่างเป็นรูปธรรม

จากผลการพัฒนาภาคในช่วงที่ผ่านมา ประกอบการศักยภาพ ข้อจำกัด และบริบทการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่ภาคอย่างมีนัยสำคัญ รวมทั้งหลักคิดและการเชื่อมโยงกับร่างแผนพัฒนาฯ ฉบับที่๑๔ นำไปสู่การกำหนดทิศทางการพัฒนาภาคใต้ชายแดนที่มุ่งถ่ายทอดกรอบแนวคิดเชิงนโยบายระดับชาติสู่แนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับศักยภาพและโอกาสของพื้นที่ และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาคใต้ชายแดนจึงครอบคลุมประเด็นสำคัญในการยกระดับทุนมนุษย์ และผลผลิตภาพการผลิตเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคและเสริมสร้างบทบาทของพื้นที่ให้มีความเชื่อมโยงและสนับสนุนระบบนิเวศฮาลาล (Halal Ecosystem) เพื่อยกระดับเศรษฐกิจชุมชนและ คุณภาพชีวิตประชาชนในพื้นที่ให้อยู่ดีและมีสุข โดยมีเป้าหมายเพื่อ “ยกระดับทุนมนุษย์ ส่งเสริมระบบนิเวศฮาลาลบนฐานความหลากหลายทางวัฒนธรรม สู่การเติบโตอย่างมั่นคงและยั่งยืน” ดังนั้น เพื่อถ่ายทอดหลักคิด

และกรอบทิศทางการพัฒนาภาคใต้ชายแดนสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การพัฒนาของประเทศ จึงกำหนดแนวทางการพัฒนาภาคใต้ชายแดนในช่วง ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕ ดังนี้

แนวทางการพัฒนาที่ ๑ พัฒนาทุนมนุษย์ทั้งระบบเพื่อเป็นฐานการขับเคลื่อนภาค เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในพื้นที่ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยการยกระดับคุณภาพแรงงาน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและความยากจนในพื้นที่ รวมทั้งพัฒนาทักษะประชากรให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ โดยเฉพาะการจัดการด้านการยกระดับการศึกษา การพัฒนาฝีมือแรงงานที่ตอบสนองต่อความต้องการของพื้นที่และเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการพัฒนาพื้นที่สู่ศูนย์กลางเศรษฐกิจฮาลาลรวมถึงการยกระดับการบริการสาธารณสุข

แนวทางการพัฒนาที่ ๒ พัฒนาและยกระดับภาคเกษตร ประมง ปศุสัตว์ และอุตสาหกรรมแปรรูปบนฐานระบบนิเวศฮาลาล เพื่อสร้างความยั่งยืนของเศรษฐกิจพื้นที่ โดยมุ่งยกระดับภาคการผลิตบนความอุดมสมบูรณ์ของฐานทรัพยากรสู่การพัฒนาเชิงคุณภาพตลอดห่วงโซ่คุณค่า ตั้งแต่การผลิตการแปรรูปจนถึงการเชื่อมโยงตลาดที่ตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มผู้บริโภคที่หลากหลาย เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม เสริมความสามารถในการแข่งขัน และสร้างความมั่นคงทางรายได้ที่ยั่งยืน โดยมีแนวทางการขับเคลื่อน ดังนี้

- ยกระดับการเกษตรสู่ธุรกิจการเกษตรตลอดห่วงโซ่คุณค่าเพื่อเพิ่มมูลค่า และเสริมสร้างความมั่นคงทางรายได้ที่ยั่งยืน
- ยกระดับภาคการประมงอย่างเป็นระบบ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสร้างมูลค่าเพิ่ม เสริมสร้างความมั่นคงและความยั่งยืนของทรัพยากร
- พัฒนาสินค้าปศุสัตว์และระบบตลาดให้ได้มาตรฐานฮาลาล เพื่อเพิ่มมูลค่าและเสริมความเข้มแข็งเศรษฐกิจฐานราก
- สนับสนุนการรับรองมาตรฐานอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร และสินค้าเกษตร อัตลักษณ์และส่งเสริมการตลาดเพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ

แนวทางการพัฒนาที่ ๓ พัฒนาเมืองชายแดนสู่เมืองการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว โดยการสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ให้มีความพร้อมรองรับการขนส่งสินค้า และการเดินทาง รวมถึงสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ เพื่อพัฒนาพื้นที่และเมืองให้เอื้อต่อการลงทุนในธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับระบบโลจิสติกส์ฮาลาล สร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคใต้ชายแดน เพิ่มการจ้างงาน และเพิ่มการกระจายรายได้ในพื้นที่

แนวทางการพัฒนาที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแบบองค์รวม ภาคใต้ ชายแดนมุ่งขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงบูรณาการของภาคีการพัฒนาที่เชื่อมโยงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่สมดุล มีความยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลง และยั่งยืนในระยะยาว โดยมีแนวทางการขับเคลื่อน ดังนี้

- บริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการ ควบคู่กับการพัฒนาเมืองเพื่อลดความเสี่ยงจากอุทกภัย
- ดูแลรักษาทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างสมดุล
- เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะผ่านกลไกท้องถิ่นต่อยอดไปสู่เศรษฐกิจหมุนเวียน
- ใช้ประโยชน์จากทุนทางทรัพยากรธรรมชาติสู่กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒.๘ ยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

๒.๘.๑. แผนพัฒนาจังหวัดยะลา (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕)

เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดยะลา : เมืองเศรษฐกิจอัจฉริยะ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมสันติสุข

คำอธิบายเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดยะลา

เมืองเศรษฐกิจอัจฉริยะ หมายถึง การไปทำให้กลไกโครงสร้างทางเศรษฐกิจหลักของเมืองเดิมมีมูลค่าเพิ่มขึ้น โดยการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีและการจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบ ทั้งด้านเกษตร อาหาร การท่องเที่ยว , อุตสาหกรรม การค้าชายแดน ด้วย เช่น การใช้เทคโนโลยียกระดับการค้าและโลจิสติกส์ การยกระดับการเกษตรสู่เกษตรมูลค่าสูง การท่องเที่ยวอัจฉริยะ การสร้างผู้ประกอบการยุคใหม่ ครอบคลุมอย่างน้อย ๓ ประเด็นหลักดังนี้

เกษตรมูลค่าสูง คือ การทำให้สถาบันการเกษตรเข้มแข็ง เกษตรกรมีความเป็นมืออาชีพที่มีศักยภาพในการจัดการผลผลิตให้มีคุณภาพ มีเทคโนโลยี นวัตกรรมทางการเกษตร ผลผลิตหลักทางการเกษตรของจังหวัดมีคุณภาพ มาตรฐาน ผลผลิตภัณฑ์ภายใต้แบรนด์ของจังหวัดจากฐานของเกษตรสามารถสร้างมูลค่าให้กับจังหวัดและรายได้ให้กับเกษตรกร ผลผลิตการเกษตรพรีเมียมของจังหวัดมีมูลค่าและแข่งขันได้ เป็นศูนย์กลางผลผลิตด้านไม้ผล ปศุสัตว์ที่มีคุณภาพ จังหวัดยะลาเป็นพื้นที่ที่มีความมั่นคงทางอาหาร เป็นเมืองอาหารปลอดภัย

ท่องเที่ยวคุณภาพ มาตรฐาน คือ การพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวของพื้นที่ที่มุ่งเน้นการสร้างคุณค่าเชิงเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล โดยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมประสบการณ์ที่มีคุณค่าและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว การสร้างรายได้และโอกาสแก่ประชาชนในพื้นที่อย่างทั่วถึง การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและอัตลักษณ์ท้องถิ่น และการเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในระยะยาว

ขับเคลื่อนการค้าชายแดน คือ การยกระดับด่านชายแดนให้เป็นประตูการค้า เชื่อมโยงการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวไปสู่ประเทศอาเซียน

ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี หมายถึง ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีสุขภาวะที่ดี มีขีดความสามารถ ในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เป็นพลเมืองไทย พลเมืองอาเซียน และพลเมืองโลก สังคมมีความสันติสุข ชุมชนสามารถบริหารจัดการความสงบเรียบร้อยของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง ประชาชนมีความเป็นอยู่เรียบง่าย ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นฐานดำเนินชีวิตจังหวัดยะลา มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประชาชนได้รับการพัฒนา อย่างทั่วถึงเป็นธรรมสามารถพึ่งพาตนเองได้ เข้าถึงสวัสดิการพื้นฐานได้ ภาครัฐมีสมรรถนะสูง การพัฒนาจังหวัดยึดหลักยุทธศาสตร์พระราชทาน เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา มีรายได้และอาชีพที่มั่นคง

สังคมสันติสุข หมายถึง สังคมที่มีความมั่นคง ปลอดภัย ปราศจากความรุนแรง และยาเสพติด โดยประชาชนทุกกลุ่มสามารถอยู่ร่วมกันบนความหลากหลายทางวัฒนธรรมอย่างเคารพและเท่าเทียม ภายใต้กระบวนการยุติธรรมที่เป็นธรรม การมีส่วนร่วม ของทุกภาคส่วนและการพัฒนาที่สมดุล อันนำไปสู่ความสงบสุขอย่างยั่งยืน

ประเด็นการพัฒนาจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การยกระดับการเกษตรมูลค่าสูงและเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ การขับเคลื่อนเศรษฐกิจเชื่อมโยงชายแดน การพัฒนาเมือง และการท่องเที่ยวสร้างสรรค์

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การพัฒนาคุณภาพชีวิต เสริมสร้างความมั่นคง และสังคมสันติสุขบนฐานพหุวัฒนธรรม

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การบริหารจัดการทรัพยากร ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และภัยพิบัติอย่างยั่งยืน

๒.๘.๒ แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕

เป้าหมายการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน “ศูนย์กลางการเกษตร อุตสาหกรรม ฮาลาล ฐานเศรษฐกิจชายแดนมั่นคง บนฐานสังคมพหุวัฒนธรรมสังคมสันติสุข”

ประเด็นการพัฒนา

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การพัฒนาคุณภาพการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรและอาหารหลักของกลุ่มจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ การพัฒนาโครงสร้างเศรษฐกิจ ส่งเสริมอุตสาหกรรมและการค้าชายแดน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การพัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวระดับภูมิภาคให้มีคุณภาพอย่างยั่งยืนบนฐานอัตลักษณ์พหุวัฒนธรรม

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ ยกระดับคุณภาพชีวิต รายได้ การศึกษา สมรรถนะแรงงาน และสาธารณสุขอย่างยั่งยืน

ศูนย์กลางการเกษตร หมายถึง กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน เป็นศูนย์กลางการผลิตด้านเกษตรและอาหารที่มีเกษตรคุณภาพ การแปรรูปอุตสาหกรรมเกษตรเพิ่มมูลค่าพืชเศรษฐกิจหลักของกลุ่มจังหวัด เช่น ยางพารา ปาล์ม ผลไม้ ทุเรียน ลองกอง มังคุด ปศุสัตว์ ประมง และสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นและเป็นต้นแบบการพัฒนาระบบนิเวศเศรษฐกิจจากฐานการเกษตรมูลค่าสูง ยั่งยืนภายใต้แนวคิด BCG Economy Model และมีระบบการตลาดนำนวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้ที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง ระบบเศรษฐกิจชุมชนเติบโตอย่างต่อเนื่อง ประชาชนมีสัมมาชีพที่มั่นคง

อุตสาหกรรมฮาลาล หมายถึง อุตสาหกรรมและธุรกิจสินค้าและบริการ ทั้งหมดที่ผลิตขึ้นตามหลักศาสนาอิสลาม ซึ่งไม่ได้จำกัดอยู่แค่เรื่องอาหารเท่านั้น แต่ยังรวมถึงเรื่องสำออง ยา แฟชั่น การท่องเที่ยวที่คำนึงถึงชาวมุสลิม เช่น การจัดการอาหารฮาลาล หรือสถานละหมาด และด้านการเงิน โดยสินค้าหรือบริการจะจ้องได้รับการรับรอง จากหน่วยงานศาสนาอิสลาม ว่าปราศจากสิ่งต้องห้าม (ฮารอม) และต้องผ่านกระบวนการผลิต การแปรรูป และการขนส่งที่ถูกสุขลักษณะ และถูกต้องตามหลักศาสนา รวมถึงบริบทที่เกี่ยวข้องกับด้านการท่องเที่ยวทุกมิติ

ฐานเศรษฐกิจชายแดนมั่นคง หมายถึง พื้นที่ยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจที่เป็นศูนย์กลางการค้า การลงทุนสินค้าและบริการมาตรฐานฮาลาล ที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี ผ่านโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์อัจฉริยะ เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและภูมิภาคอาเซียนอย่างเป็นมิตร สร้างมูลค่าการค้าชายแดนที่มั่นคงอย่างแท้จริง นำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนบนสังคมพหุวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

สังคมพหุวัฒนธรรมสังคมสันติสุข หมายถึง กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน เป็นสังคม
คุณภาพที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีทุนมนุษย์ ทุนปัญญา และทุนชุมชนที่มั่นคง เด็กและวัยแรงงาน
มีทักษะ ประชาชนมีศักยภาพปรับตัวทันการเปลี่ยนแปลง ชุมชนมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเติบโตบนคุณภาพ
ชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ประชาชนตื่นตัวในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ชุมชนมีบทบาทนำในการจัดการตนเอง
ให้มีความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม สุขภาพ ความสงบเรียบร้อยและการรักษา สืบสานวัฒนธรรม
และศีลธรรม

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๑. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด

๑.๑ ข้อมูลด้านกายภาพของจังหวัด

๑.๑.๑ ลักษณะทางภูมิศาสตร์

๑) ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

จังหวัดยะลา เป็นจังหวัดที่อยู่ใต้สุดของประเทศไทย มีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์อยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ ๕ องศา ๓๗ ลิปดา ถึง ๖ องศา ๔๑ ลิปดา เหนือ ระหว่างเส้นแวงที่ ๑๐๐ องศา ๕๐ ลิปดา ถึง ๑๐๑ องศา ๓๗ ลิปดา ตะวันออก อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร โดยเส้นทางรถไฟประมาณ ๑,๐๓๙ กิโลเมตร ตามถนน เพชรเกษมสายเก่า ๑,๓๙๕ กิโลเมตร หรือสายใหม่ ๑,๐๘๔ กิโลเมตร และเป็นจังหวัดเดียวของภาคใต้ที่ไม่มีอาณาเขตติดต่อกับทะเล มีพื้นที่ทั้งสิ้น ๔,๕๒๑.๐๗ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๒,๘๕๘,๑๑๖ ไร่ มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

๒) อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา อำเภอโคกโพธิ์ อำเภอแม่ลาน อำเภอยะรัง อำเภอกันตัง และอำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดปัตตานี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอบาเจาะ อำเภอรือเสาะ อำเภอสรีสาครและอำเภอยะนะ จังหวัดนราธิวาส

ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัด HULU PERAK รัฐเปรักและจังหวัด BALING รัฐเคดาห์ ประเทศสหพันธรัฐมาเลเซีย

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลาและจังหวัด SIK รัฐเคดาห์ ประเทศสหพันธรัฐมาเลเซีย

๓) สภาพพื้นที่

สภาพพื้นที่ของจังหวัดยะลา เป็นลักษณะของภูมิประเทศที่เกิดจากการกระทำของแม่น้ำที่เกิดจากภูเขาสูงทางตอนใต้ไหลกัดกร่อนพื้นที่ไปทางทิศเหนือ และออกทะเลที่ จังหวัดปัตตานี ทำให้มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำบริเวณพื้นที่ตอนเหนือในเขตอำเภอยะหา อำเภอเมืองยะลา อำเภอรามันและอำเภอกรงปินัง พื้นที่ตอนกลางตั้งแต่อำเภอบันนังสตา อำเภอธารโตและอำเภอเบตงตลอดจนจรดแนวพรมแดนทางใต้มีสภาพพื้นที่เป็นที่สูงและภูเขา

สภาพพื้นที่โดยรวมจำแนกลักษณะภูมิประเทศเป็นพื้นที่ย่อย ๔ บริเวณ ดังนี้

(๑) **พื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำ** มีความสูงน้อยกว่า ๒๐๐ เมตร จากระดับน้ำทะเลและมีระดับความลาดชันต่ำประมาณ ๐-๑ % พื้นที่เกิดจากตะกอนลำน้ำที่แม่น้ำพัดพามาทับถม จึงเป็นเขตที่มีความอุดมสมบูรณ์สูงปานกลาง พื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำของจังหวัดยะลา มีเนื้อที่ประมาณ ๒๓๔,๔๕๖ ไร่ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๘.๓๐ ของพื้นที่จังหวัด ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ตอนเหนือของจังหวัดในเขตอำเภอเมือง อำเภอรามันและพื้นที่บางส่วนของอำเภอยะหา พื้นที่บางบริเวณจะเป็นที่ลุ่มต่ำ มีน้ำขังตลอดปี เรียกว่า ที่พรุ ส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอรามัน เช่น พรุโต๊ะพราน พรุบึงน้ำใส และพรุโต๊ะแนแว เป็นต้น

(๒) **พื้นที่ราบลูกคลื่นลอนลาด** เป็นพื้นที่ต่อเนื่องจากพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำ สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบที่มีระดับความสูงไม่เกินจาก ๒๐๐ เมตร จากระดับน้ำทะเลเช่นกันแต่มีระดับความลาดชันระหว่าง ๒-๕ % ลักษณะของพื้นที่จึงเป็นที่ราบสูงต่ำ สลับกันคล้ายลูกคลื่นหรือลูกฟูก พบในพื้นที่ทางตอนเหนือของจังหวัด โดยเป็นพื้นที่บางส่วนของอำเภอยะหา อำเภอเมืองและอำเภอรามัน

(๓) **พื้นที่ลูกคลื่นลอนชัน** สภาพพื้นที่คล้ายกับที่ราบลูกคลื่นลอนลาด แต่มีระดับสูงมากกว่า ทั้งนี้ เพราะเป็นเขตต่อเนื่องจากที่สูงและภูเขา โดยมีระดับความลาดชันของพื้นที่ระหว่าง ๕-๒๐% พบกระจายบริเวณกว้าง ในเขตพื้นที่ตอนเหนือจังหวัด เขตอำเภอยะหา อำเภอรามัน และพื้นที่บางส่วนของอำเภอกรงปินัง

(๔) **พื้นที่สูงและภูเขา** พื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดมีลักษณะเป็นที่สูงและภูเขาสลับซับซ้อนทอดตัวในแนวเหนือ-ใต้ ตั้งแต่ตอนกลางของจังหวัดพื้นที่อำเภอกรงปินัง พื้นที่ตอนใต้ของอำเภอยะหาตลอดลงมาทางใต้ครอบคลุมพื้นที่แทบทั้งหมดของอำเภอธารโตและอำเภอเบตง สภาพพื้นที่มีความสูงตั้งแต่ ๒๐๐ เมตร จนกระทั่งเกินกว่า ๑,๐๐๐ เมตร จากระดับน้ำทะเลและมีระดับความลาดชันของพื้นที่เกินกว่าร้อยละ ๒๐ ภูเขาที่สำคัญ ได้แก่ เขาปียอย เขาปิโล และเขาสันกาลาศีร์ ซึ่งเป็นทิวเขาที่เป็นเส้นกันเขตแดนระหว่างประเทศและเป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำสายหลักของจังหวัด ได้แก่ แม่น้ำปัตตานี แม่น้ำสายบุรี ตลอดจนลำธารและลำคลองสาขาต่าง ๆ

๔) ลักษณะดิน

จากการสำรวจและทดสอบดินของกรมพัฒนาที่ดิน จังหวัดยะลาสามารถจัดกลุ่มดินออกเป็น ๖๒ ชุดดิน ซึ่งมีคุณสมบัติและความเหมาะสมในการปลูกพืชแตกต่างกัน สามารถแบ่งความเหมาะสมของพื้นที่การปลูกพืชออกเป็น ๔ บริเวณ ดังนี้

(๑) พื้นที่เหมาะสมสำหรับการทำนา

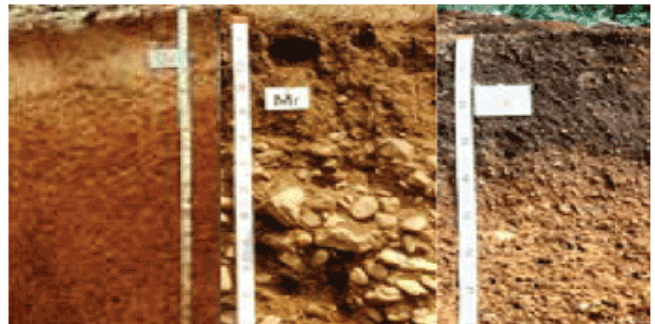
บริเวณที่ ๑ คุณสมบัติส่วนใหญ่เป็นดินเหนียวหรือดินร่วนเหนียวปนทราย ซึ่งเกิดจากวัตถุต้นกำเนิดจากตะกอนลำน้ำ ดินเป็นดินลึกมีการระบายน้ำเลวและมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ พื้นที่ที่มีความราบเรียบระดับความลาดชันระหว่าง ๐-๑ % สภาพพื้นที่เหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว พบในเขตที่ราบลุ่มแม่น้ำ พื้นที่ตอนเหนือของจังหวัดเขตอำเภอเมือง อำเภอรามัน อำเภอยะหาและอำเภอกรงปินัง มีเนื้อที่รวมกันประมาณ ๙๗,๗๕๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓.๔๖ ของจังหวัด ในฤดูแล้งสามารถใช้ปลูกพืชผักหรือพืชล้มลุกหมุนเวียนได้หากมีการจัดการน้ำที่ดี

(๒) พื้นที่ที่มีความเหมาะสมสำหรับการปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่มากเป็นลำดับที่สองประมาณ ๕๘๘,๖๑๑.๙๙ ไร่ หรือร้อยละ ๒๐.๘๓ ของจังหวัด แบ่งเป็นบริเวณย่อย ๔ บริเวณ ได้แก่

ก. บริเวณที่ ๓ ก พื้นที่ที่มีความเหมาะสมสำหรับการปลูกไม้ผล คุณสมบัติส่วนใหญ่เป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ถึงดินร่วนปนดินเหนียว ที่เกิดจากดินพวกตะกอนลำน้ำการระบายน้ำของดินค่อนข้างเลวปฏิกริยาของดินเป็นกรด พบในพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีระดับความลาดชันพื้นที่ระหว่าง ๐-๑ % ในเขตที่ราบลุ่มแม่น้ำ ตอนเหนือ ของจังหวัดเขตอำเภอเมือง อำเภอรามันและอำเภอยะหา ในขณะที่บางบริเวณพบในเขตพื้นที่ตอนกลางและบริเวณที่ราบสองฝั่งแม่น้ำในพื้นที่ตอนใต้ พื้นที่อำเภอกรงปินัง อำเภอบันนังสตาและอำเภอเบตง มีเนื้อที่ ๔๑๘,๓๔๙.๙๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๘

ข. บริเวณที่ ๓ ข พื้นที่ที่มีความเหมาะสมอย่างมากสำหรับปลูกไม้ผลคุณสมบัติเป็นดินร่วนปนดินเหนียวถึงดินร่วนเหนียวปนทรายแข็ง ดินมีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ของดินตามธรรมชาติสูงปานกลางถึงสูง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดเกิดจากพวกตะกอนลำน้ำและมักพบในบริเวณสันดอนริมน้ำ มีสภาพพื้นที่ราบเรียบ มีระดับความลาดชันระหว่าง ๐-๑% พื้นที่ที่มีความเหมาะสมอย่างมาก ต่อการปลูกพืช

เศรษฐกิจ เช่น ไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชไร่และพืชผัก พื้นที่บริเวณนี้พบในเขตที่ราบตอนเหนือเขตอำเภอเมืองยะลา อำเภอรามัน อำเภอยะหา และอำเภอบันนังสตา เนื้อที่ประมาณ ๕๖,๕๘๗ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒ ของจังหวัด

ค. บริเวณที่ ๓ ค พื้นที่ที่มีความเหมาะสมสำหรับการปลูกไม้ผล คุณสมบัติดินเป็นดินเหนียวถึงดินเหนียวปนทราย การระบายน้ำของดินดีถึงค่อนข้างดีที่เกิดจากการสลายตัวของดินที่เป็นหินแกรนิต หินทราย หินดินดานหรือเกิดจากตะกอนลำน้ำ พบในสภาพพื้นที่ตั้งแต่ที่ราบเรียบ ที่ดอนและพื้นที่แบบลูกคลื่นลอนลาด โดยมีระดับความลาดชันพื้นที่ตั้งแต่ ๐-๑% และ ๒-๕ % ในขณะที่บางพื้นที่ที่เป็นที่ลุ่มยังคงความเหมาะสมสำหรับการทำนาพื้นที่บริเวณนี้มีเนื้อที่เพียงเล็กน้อยประมาณ ๕๘,๓๕๐ไร่ พบในบริเวณอำเภอเมือง อำเภอรามัน อำเภอบันนังสตาและอำเภอเบตง

ง. บริเวณที่ ๓ ง พื้นที่ที่มีความเหมาะสมสำหรับการปลูกไม้ผล คุณสมบัติดินเป็นดินร่วนปนทรายที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินที่เป็นหินแกรนิต หินทราย หรือตะกอนน้ำ การระบายน้ำของดินดีถึงระดับดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ของดินตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดแก่ พบในลักษณะภูมิประเทศแบบลูกคลื่นลอนชันเล็กน้อย มีความลาดชัน ๕-๑๒ % บริเวณ อำเภอเมือง อำเภอยะหา อำเภอกาบัง อำเภอบันนังสตา และอำเภอกรงปินัง มีเนื้อที่ ๕๕,๓๒๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๙๖ ของจังหวัด

(๓) พื้นที่เหมาะสมสำหรับยางพารา มีเนื้อที่มากเป็นลำดับที่ ๓ เท่ากับ ๒๐๓,๒๕๑ ไร่ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๗.๑๙ ของจังหวัด จำแนกเป็น ๒ เขตย่อย ได้แก่

ก. พื้นที่ ๓ จ พื้นที่ที่มีความเหมาะสมปานกลางสำหรับการปลูกยางพาราคุณสมบัติดินเป็นพวกดินร่วนเหนียวปนกรวดหรือลูกรังการระบายน้ำของดินดี ความอุดมสมบูรณ์ของดินตามธรรมชาติ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึง

กรดแก่ พบในบริเวณพื้นที่เป็นแบบลูกคลื่นลอนชันเล็กน้อย โดยมีระดับความลาดชันระหว่าง ๕-๑๒ % พบในเขตอำเภอรามัน อำเภอเมืองและบางส่วนของอำเภอเบตง มีเนื้อที่ ๘๑,๒๙๓.๑๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๘๘ ของจังหวัด

ข. พื้นที่ ๓ จ พื้นที่ที่มีความเหมาะสมสำหรับการปลูกยางพารา และสวนปาล์มน้ำมัน คุณสมบัติดินเป็นพวกดินร่วนปนเศษหินทราย หินควอตซ์และหินดินดานการระบายน้ำของดินดี ความอุดมสมบูรณ์ของดินตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงกรดแก่พบในบริเวณเชิงเขาหรือเนินเขาที่มีสภาพพื้นที่แบบลูกคลื่นลอนชันเล็กน้อย โดยมีระดับความลาดชันระหว่าง ๕-๑๒ % พบมากตั้งแต่พื้นที่ตอนกลางจังหวัด เขตอำเภอกรงปินัง ตลอดลงมาทางด้านใต้จนจรดพรมแดน มีเนื้อที่ ๑๒๑,๙๕๗.๘๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔.๓๒ ของจังหวัด

(๔) พื้นที่ที่ไม่เหมาะสมสำหรับการเกษตรกรรม ได้แก่ บริเวณที่ ๔ ก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ภูเขา เทือกเขาหรือเนินเขาสูงที่มีระดับความลาดชันเกินกว่า ๓๕% ทำให้ไม่เหมาะสมต่อการเกษตรกรรม เนื่องจากจะทำให้มีปัญหาการพังทลายของดิน ควรปล่อยให้เป็นพื้นที่ป่าไม้ตามธรรมชาติ เพื่อรักษาความสมดุลของระบบนิเวศน์ พื้นที่บริเวณนี้มีเนื้อที่มากที่สุดเท่ากับ ๑,๙๓๖,๐๔๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๘.๕๒ ของจังหวัด พบในบริเวณเนินเขา ที่สูงหรือภูเขาของทุกอำเภอ

๑.๑.๒ ลักษณะภูมิอากาศทั่วไป

จังหวัดยะลาอยู่ภายใต้อิทธิพลของมรสุมที่พัดประจำเป็นฤดูกาล ๒ ชนิดคือ ฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ หรือฤดูหนาว จะมีลมจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งเป็นลมเย็นและแห้งจากประเทศจีนพัดปกคลุมประเทศไทย ทำให้ภาคต่างๆ ทางตอนบนของประเทศตั้งแต่ภาคกลางขึ้นไปมีอากาศหนาว แต่ภาคใต้ตั้งแต่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ลงไปรวมถึงจังหวัดยะลาก็มีฝนตกชุกเพราะลมมรสุมนี้พัดผ่านอ่าวไทยจึงพาเอาไอน้ำไปตกเป็นฝนอากาศจึงไม่หนาวเย็นดังเช่นภาคอื่นๆ ที่อยู่ทางตอนบนของประเทศ แต่อาจมีอากาศเย็นเป็นครั้งคราว ลมมรสุมอีกชนิดหนึ่งคือมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดผ่านมหาสมุทรอินเดีย จึงพาเอาไอน้ำและความชุ่มชื้นมาสู่ ประเทศไทย แต่เนื่องจากเทือกเขาตะนาวศรี ซึ่งอยู่ทางด้านตะวันตกกั้นกระแสน้ำไอน้ำทำให้ภาคใต้ฝั่งตะวันออกและจังหวัดยะลามีฝนน้อยกว่าภาคใต้ฝั่งตะวันตกซึ่งเป็นด้านรับลม

๑) ฤดูกาล

ฤดูกาลของจังหวัดยะลา พิจารณาตามลักษณะอากาศของประเทศไทย แบ่งออกเป็น ๓ ฤดูกาล ดังนี้

๑.๑ ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ระยะนี้เป็นช่วงว่างของลมมรสุมจะมีลมจากทิศตะวันออกเฉียงใต้พัดปกคลุม ทำให้มีอากาศร้อนอบอ้าวทั่วไป เดือนที่มีอากาศร้อนที่สุดคือเดือนเมษายน แต่จังหวัดยะลาอยู่ใกล้ทะเลจึงไม่ร้อนมากนัก เพราะได้รับกระแสน้ำและไอน้ำทำให้อากาศคลายความร้อนลงไปมาก

๑.๒ ฤดูฝน แบ่งออกได้เป็น ๒ ช่วง ช่วงแรกเริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทย และอีกช่วงระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคม เพราะได้รับอิทธิพลจากมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดผ่านอ่าวไทยทำให้มีฝนตก โดยมีฝนสูงสุดในช่วงเดือนธันวาคม

๒) อุณหภูมิ

จังหวัดยะลาเป็นจังหวัดที่อยู่ใกล้ทะเล ทำให้ฤดูร้อนอากาศไม่ร้อนมากนัก ส่วนฤดูหนาวอากาศไม่ถึงกับหนาวจัด โดยอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีประมาณ ๒๗.๙ องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยตลอดปีประมาณ ๓๒.๙ องศาเซลเซียส และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ยตลอดปีประมาณ ๒๒.๙ องศาเซลเซียส เดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวที่สุดคือ เดือนเมษายน ซึ่งอุณหภูมิสูงที่สุดที่เคยตรวจวัดได้คือ ๔๐.๒ องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน พ.ศ.๒๕๕๙ และ อุณหภูมิต่ำสุดที่เคยตรวจวัดได้คือ ๑๖.๐ องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม พ.ศ.๒๕๓๑

๓) ฝน

ยะลาเป็นจังหวัดที่อยู่ทางภาคใต้ฝั่งตะวันออกจัดว่าเป็นจังหวัดที่มีฝนค่อนข้างดีตลอดปี ในฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือจะมีฝนชุกมากกว่าฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ เพราะอยู่ทางด้านตะวันออกของภาคใต้ ไม่มี เทือกเขาสูงปิดกั้น จึงได้รับมรสุมเต็มที่ทำให้มีฝนตกชุกโดยเฉพาะเดือนตุลาคมถึงเดือนธันวาคม ปริมาณฝนของ จังหวัดอยู่ในเกณฑ์ดี ถ้าเทียบกับทั้งประเทศ แต่ถ้าเทียบภายในภาคเดียวกันถือว่าปานกลาง ฝนเฉลี่ยตลอดปี ประมาณ ๒,๒๒๒.๑ มิลลิเมตร มีฝนตกประมาณ ๑๗๗ วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดคือเดือนธันวาคม มีฝนเฉลี่ย ประมาณ ๔๒๓.๑ มิลลิเมตร และมีฝนตกประมาณ ๒๐ วัน

ตารางที่ ๑ ข้อมูลปริมาณน้ำฝน ปี พ.ศ.๒๕๕๔ -๒๕๖๗

ปี พ.ศ.	ปริมาณน้ำฝน (มม.)
๒๕๕๔	๓,๓๓๗.๒
๒๕๕๕	๒,๑๔๗.๔
๒๕๕๖	๒,๖๗๕.๗
๒๕๕๗	๒,๐๘๐.๘
๒๕๕๘	๑,๗๙๐.๐
๒๕๕๙	๑,๙๑๑.๙
๒๕๖๐	๓,๗๑๐.๐
๒๕๖๑	๒,๓๗๘.๖
๒๕๖๒	๒,๒๔๖.๖
๒๕๖๓	๓,๑๗๘.๑
๒๕๖๔	๒,๕๗๕.๐
๒๕๖๕	๓,๐๖๐.๙
๒๕๖๖	๒,๙๒๗.๒
๒๕๖๗	๒,๖๙๒.๑

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัดยะลา

๔) อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย ๒๐.๔ องศาเซลเซียส และสูงสุดเฉลี่ย ๓๓.๐ องศาเซลเซียส
ความชื้นสัมพัทธ์ ต่ำสุดเฉลี่ย ๓๙.๕% และสูงสุดเฉลี่ย ๙๕.๗%

ตารางที่ ๒ ค่าเฉลี่ยของอุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์สูงสุด - ต่ำสุด

ปี พ.ศ.	ค่าเฉลี่ยของอุณหภูมิ (°C)			ค่าเฉลี่ยของความชื้นสัมพัทธ์ (%)		
	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
๒๕๕๖	๓๓.๐	๒๔.๐	๒๗.๐	๙๔.๙	๖๐.๖	๘๑.๗
๒๕๕๗	๓๓.๕	๒๓.๒	๒๗.๑	๙๕.๑	๕๖.๖	๘๐.๓
๒๕๕๘	๓๓.๗	๒๓.๓	๒๗.๓	๙๕.๐	๕๗.๐	๘๐.๐
๒๕๕๙	๓๔.๑	๒๓.๘	๒๗.๘	๙๔.๖	๕๕.๓	๗๙.๔
๒๕๖๐	๓๒.๙	๒๓.๖	๒๗.๐	๙๕.๗	๖๐.๕	๘๒.๖
๒๕๖๑	๓๓.๑	๒๓.๓	๒๗.๒	๙๕.๖	๕๘.๖	๘๑.๕
๒๕๖๒	๓๓.๖	๒๓.๓	๒๗.๔	๙๕.๘	๕๗.๒	๘๑.๐
๒๕๖๓	๓๓.๓	๒๓.๖	๒๗.๓	๙๕.๙	๕๘.๔	๘๑.๗
๒๕๖๔	๓๒.๙	๒๓.๓	๒๗.๑	๙๕.๗	๕๘.๙	๘๑.๕
๒๕๖๕	๓๒.๖	๒๓.๕	๒๗.๑	๙๖.๑	๖๐.๐	๘๒.๕
๒๕๖๖	๓๓.๒	๒๓.๘	๒๗.๕	๙๕.๗	๕๘.๖	๘๑.๔
๒๕๖๗	๓๔.๑	๒๔.๑	๒๘.๑	๙๕.๐	๕๕.๙	๘๐.๐

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัดยะลา

๑.๑.๓ แหล่งน้ำธรรมชาติ

ภูมิประเทศโดยทั่วไปของจังหวัดยะลา มีลักษณะภูเขา เนินเขา และหุบเขา ตั้งแต่ตอนกลางจนถึงใต้สุดของจังหวัด มีที่ราบบางส่วนทางตอนเหนือของจังหวัด ได้แก่ บริเวณที่ราบแม่น้ำปัตตานี และแม่น้ำสายบุรีไหลผ่านอยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเล โดยเฉลี่ยระหว่าง ๑๐๐-๒๐๐ เมตร พื้นที่ส่วนใหญ่ปกคลุมด้วยป่าดงดิบและสวนยางพารา มีเทือกเขาที่สำคัญอยู่ ๒ เทือกเขา คือ เทือกเขาสันกาลาคีรี เริ่มจากอำเภอเบตงเป็นแนวยาวกั้นพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซียและเทือกเขาปิโล ซึ่งเป็นเทือกเขาอยู่ภายในจังหวัดในเขตตำบลบูดี บ้านนังสาแรง ของอำเภอเมืองยะลา อำเภอกงปิง และอำเภอรามัน

๑) ลักษณะลุ่มน้ำ

จังหวัดยะลา มีแม่น้ำสำคัญ คือแม่น้ำปัตตานี ต้นน้ำเกิดจากภูเขาในท้องที่อำเภอเบตง ไหลผ่านอำเภอธารโต อำเภอบันนังสตา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา อำเภอยะรัง อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี และไหลลงสู่ทะเลที่อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ความยาวประมาณ ๒๑๐ กิโลเมตร บริเวณที่แม่น้ำปัตตานี ไหลผ่านอำเภอเบตง อำเภอธารโต และอำเภอบันนังสตา เป็นพื้นที่สูง การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยจึงได้ก่อสร้างเขื่อนบางลางขึ้น ที่ตำบลบาเจาะ อำเภอบันนังสตา เป็นเขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำอีกแห่งหนึ่งของภาคใต้ ติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้า ๓ เครื่อง มีกำลังผลิตรวม ๒๔,๐๐๐ กิโลวัตต์แม่น้ำอีกสายหนึ่งที่ไหลผ่านจังหวัดยะลา คือ แม่น้ำสายบุรี ต้นกำเนิดจากภูเขาสันกาลาคีรี ซึ่งกั้นเขตแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซียไหลผ่านอำเภอแว้ง อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส ผ่านอำเภอรามัน จังหวัดยะลา แล้วไหลลงสู่ทะเลที่ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี ความยาวประมาณ ๑๗๐ กิโลเมตร

๒) แหล่งน้ำธรรมชาติ

แม่น้ำ จังหวัดยะลาเป็นจังหวัดที่ค่อนข้างขาดแคลนแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรแม้จะมีการสร้างเขื่อน กักเก็บน้ำขึ้นที่บ้านบางลาง อำเภอบันนังสตาก็ตาม แต่ใช้เพื่อการผลิตกระแสไฟฟ้าเท่านั้น ไม่มีระบบชลประทานต่อเนื่อง จะมุ่งเน้นในเขตตอนล่างของแม่น้ำ คือ บริเวณจังหวัดปัตตานี แม่น้ำสำคัญ ในจังหวัดยะลา ได้แก่

(๑) แม่น้ำปัตตานี ต้นน้ำเกิดจากภูเขาในเทือกเขาสันกาลาศีรี บริเวณชายแดนไทย-มาเลเซีย ในเขตอำเภอเบตง จังหวัดยะลา ไหลผ่านอำเภอธารโต อำเภอบันนังสตา อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา และไหลผ่านอำเภอ ยะรัง อำเภอหนองจิก และออกสู่ทะเลอ่าวไทยที่อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี มีความยาวประมาณ ๒๑๐ กิโลเมตร

(๒) แม่น้ำสายบุรี แหล่งต้นน้ำอยู่บนภูเขาสันกาลาศีรีในพื้นที่อำเภอสุคีริน ไหลผ่าน อำเภอจะนะ อำเภอศรีสาคร อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส ผ่านอำเภอรามัน จังหวัดยะลา ออกสู่ทะเล อ่าวไทย ที่ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี มีความยาวประมาณ ๑๗๐ กิโลเมตร

(๓) คลองเทพา เป็นคลองขนาดใหญ่ ต้นน้ำเกิดจากเขาดีไต้ก เทือกเขาสันกาลาศีรี ในพื้นที่ อำเภอกาบัง ไหลผ่านอำเภอบันนังสตา อำเภอยะหา จังหวัดยะลา ผ่านอำเภอสะบ้าย้อย ไหลลงสู่ทะเลอ่าวไทย ที่อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา

๓.๒) คลองธรรมชาติ จังหวัดยะลา มีลำคลองธรรมชาติ จำนวน ๓๘๓ สาย

๓.๓) หนอง บึง จังหวัดยะลา มีหนอง และบึง รวมกัน จำนวน ๑๑๓ แห่ง

๓.๔) มีน้ำพุ น้ำซับ จังหวัดยะลา มีแหล่งน้ำพุ น้ำซับ จำนวน ๑๖ แห่ง

๓) แหล่งน้ำชลประทาน

โครงการชลประทานยะลา มีโครงการพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่ ที่ดำเนินการแล้วเสร็จ ประกอบด้วย

๓.๑) โครงการที่ยังไม่ถ่ายโอน

(๑) โครงการพระราชดำริ จำนวน ๖๗ แห่ง พื้นที่รับประโยชน์ ๔๗,๘๘๘ ไร่

(๒) โครงการป้องกันตนเองชายแดนไทย-มาเลเซีย จำนวน ๓๙ แห่ง พื้นที่รับประโยชน์ ๓๘,๖๗๖ ไร่

รวม ๑๐๖ แห่ง พื้นที่รับประโยชน์ ๘๖,๕๖๔ ไร่

๓.๒) โครงการที่ถ่ายโอนให้กับท้องถิ่น

(๑) โครงการขุดลอกหนองน้ำและคลองธรรมชาติ จำนวน ๖๗ แห่ง พื้นที่รับประโยชน์ ๓๗,๐๓๕ ไร่

(๒) โครงการศูนย์บริการเกษตรกรรมเคลื่อนที่ จำนวน ๒๒ แห่ง พื้นที่รับประโยชน์ ๑๒,๓๑๐ ไร่

(๓) โครงการสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า จำนวน ๗ แห่ง พื้นที่รับประโยชน์ ๕,๕๕๐ ไร่

(๔) โครงการชลประทานขนาดเล็ก จำนวน ๘๘ แห่ง พื้นที่รับประโยชน์ ๕๐,๘๖๐ ไร่

รวมโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ ๒๙๐ โครงการ พื้นที่รับประโยชน์ ๑๙๒,๓๑๙ ไร่

๑.๑.๔ ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ

๑) ป่าสงวนแห่งชาติ

ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติในท้องที่จังหวัดยะลา

ลำดับที่	ชื่อป่าสงวน	ที่อยู่	พื้นที่	พื้นที่ (ไร่)
๑	ป่ากาบัง	ต.กาบัง อ.ยะหา	๒๗๐	๑๙๘,๗๕๐.๐๐
๒	ป่ากาโสด	ต.ถ้ำทะลุ อ.บันนังสตา	๑๐.๐๕	๖,๒๘๑.๒๕
๓	ป่าเขาใหญ่	ต.ลำพะยา อ.เมืองยะลา	๓๘	๒๓,๗๕๐.๐๐
๔	ป่าจะงัว	ต.เกะรอ อ.รามัน	๒๗.๙๒	๑๗,๔๕๑.๐๐
๕	ป่าต้นหยงกาลอ	ต.บางโงยสิแน อ.ยะหา	๑๑.๕๐	๗,๑๘๗.๕๐
๖	ป่าเทือกเขากาลอ	ต.บูดี อ.เมืองยะลา	๖๖.๗๕	๔๑,๗๑๙.๐๐
๗	ป่าบูกิตตามะซู ป่าบูกิตกือแล	อ.เบตง	๐.๔๔	๒๗๕.๐๐
๘	ป่าเบตง	ต.เบตง อ.เบตง	๒๘๐	๑๗๕,๐๐๐.๐๐
๙	ป่าลากะ	ต.กายูบอเกาะ อ.รามัน	๑๗.๖๖	๑๑,๐๓๙.๐๐
๑๐	ป่าลาบูและป่าถ้ำทะลุ	ต.สะอะ อ.เมืองยะลา	๓๓๔.๑๖	๒๐๘,๘๕๐.๐๐
๑๑	ป่าสกายอากูริง	ต.บาโร๊ะ อ.ยะหา	๑๓	๘,๑๒๕.๐๐
รวม			๑,๐๖๙.๔๘	๖๖๘,๔๒๗.๗๕

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดยะลา

๒) ป่าอนุรักษ์

ตารางที่ ๔ แสดงพื้นที่ป่าอนุรักษ์ในท้องที่จังหวัดยะลา

ลำดับที่	ชื่อป่าอนุรักษ์	ที่อยู่	พื้นที่ (ไร่)
๑	อุทยานแห่งชาติบูโด-สุไหงปาดี	อำเภอรามัน	๑๒,๕๖๙.๐๐
๒	อุทยานเขื่อนลำนาดกทรายขาว	รวมทั้งจังหวัดยะลา	๔,๘๘๑.๒๕
		อำเภอยะหา	๒,๙๐๖.๒๕
		อำเภอเมืองยะลา	๑,๙๗๕.๐๐
๓	อุทยานแห่งชาติบางลาง	รวมทั้งจังหวัดยะลา	๑๖๓,๑๒๕.๐๐
		อำเภอบันนังสตา	๕,๖๔๐.๓๘
		อำเภอธารโต	๓๐,๒๙๗.๒๕
		อำเภอเบตง	๑๒๗,๑๘๗.๓๗
๔	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลา-บาลา	อำเภอเบตง	๖๔,๙๙๓.๐๐
รวม			๒๔๕,๕๖๘.๒๕

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดยะลา

๓) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

จังหวัดยะลา มีพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า จำนวน ๑ แห่ง คือ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าบala-ฮาลา
ท้องที่อำเภอเบตง พื้นที่ ๘๐,๓๐๐ ไร่

๔) ป่าเตรียมการสงวน

ตารางที่ ๕ แสดงพื้นที่ป่าเตรียมการสงวน

ลำดับที่	ชื่อป่า	ท้องที่อำเภอ	พื้นที่ (ไร่)
๑	ป่าเตรียมการสงวนป่าฝั่งขวาม่น้ำปัตตานี (แปลงที่ ๑)	บันนังสตา และรามัน	๙,๑๐๖.๒๕
๒	ป่าเตรียมการสงวนป่าฝั่งขวาม่น้ำปัตตานี (แปลงที่ ๒)	บันนังสตา และธารโต	๗๔,๓๖๘.๗๕

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดยะลา

๕) ป่าที่นิคมคืนให้กรมป่าไม้

ป่าที่นิคมคืนให้กรมป่าไม้ ท้องที่อำเภอเบตง พื้นที่ ๒๕๔,๐๐๐ ไร่

๑.๒ ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัด

๑.๒.๑ การแบ่งเขตการปกครอง

จังหวัดยะลา มีประชากรจำนวน ๕๓๒,๓๒๖ คน แยกเป็น ชายจำนวน ๒๖๔,๙๒๘ คน และหญิงจำนวน ๒๖๗,๓๙๘ คน แบ่งการปกครองออกเป็น ๘ อำเภอ ๕๘ ตำบล ๓๘๐ หมู่บ้าน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง เทศบาล ๑๖ แห่ง (แยกเป็นเทศบาลนคร ๑ แห่ง เทศบาลเมือง ๒ แห่ง และเทศบาลตำบล ๑๓ แห่ง) และองค์การบริหารส่วนตำบล ๔๗ แห่ง

ตารางที่ ๖ แสดงการแบ่งเขตการปกครอง จังหวัดยะลา

ที่	อำเภอ	เขตการปกครอง				พื้นที่ (ตร.กม.)
		ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล	อบต.	
๑	เมืองยะลา	๑๔	๘๐	๖	๙	๔๖๒.๒๔
๒	รามัน	๑๖	๙๐	๓	๑๔	๕๑๖.๐๓๑
๓	บันนังสตา	๖	๕๐	๒	๕	๗๑๕
๔	กรงปินัง	๔	๒๓	-	๔	๑๘๕
๕	ธารโต	๔	๓๗	๑	๔	๖๗๕
๖	เบตง	๕	๓๒	๒	๓	๑,๓๒๘
๗	ยะหา	๗	๔๙	๒	๖	๔๙๙.๙
๘	กาบัง	๒	๑๙	-	๒	๔๕๑
รวม		๕๘	๓๘๐	๑๘	๔๗	๔,๘๓๒.๑๗๑

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดยะลา

ตารางที่ ๗ แสดงรายชื่อตำบลแยกรายอำเภอของจังหวัดยะลา

ลำดับ	อำเภอ	จำนวนตำบล	รายชื่อตำบล
๑	เมืองยะลา	๑๔	สะเตง (เขตเทศบาล) หน้าถ้ำ บุดี สะเตงนอก ยะลา พร่อน ลำพะยา ท่าสาป บันนังสตาเรง เปาะเส็ง ลิดล ลำใหม่ ยูโป ตาเซะ
๒	เบตง	๕	เบตง (เขตเทศบาล) ตาเนาะแมเราะ ยะรม อัยเยอร์เวง ธารน้ำทิพย์
๓	บันนังสตา	๖	บันนังสตา ตาเนาะปูเต๊ะ ตลิ่งชัน ถ้ำทะลุ บาเจาะ เชื่อนบางลาง
๔	ธารโต	๔	ธารโต บ้านแห แม่หวาด คีรีเขต
๕	ยะหา	๗	ยะหา บาไร่ ตาชี บาโงยซิแน ละแอ ปะแต กาดอง
๖	รามัน	๑๖	กายูบอเกาะ กาลูบิง กอตตือรีสะ โกตาบารู อาซ่อง เกะรอ ท่าธง จะก๊ะ เนินงาม บาโงย ยะดี๊ บาลอ ป้อมัง วังพญา ตะล๊ะเหลอ กาลอ
๗	กาบัง	๒	บาละ กาบัง
๘	กรงปินัง	๔	กรงปินัง สะเอะ ห้วยกระทิง ปูโรง
รวม		๕๘ ตำบล รวมเขตเทศบาล	

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดยะลา

๑.๒.๒ ข้อมูลประชากร

ตารางที่ ๘ จำนวนประชากรของจังหวัดยะลา ปี พ.ศ. ๒๕๖๘

ลำดับ	อำเภอ	จำนวนประชากร (คน)			ครัวเรือน
		ชาย	หญิง	รวม	
๑	เมืองยะลา	๘๖,๑๘๐	๙๑,๒๐๘	๑๗๗,๓๘๘	๖๘,๗๘๐
๒	เบตง	๓๑,๑๙๒	๓๑,๒๓๐	๖๒,๔๒๒	๒๘,๑๓๖
๓	บันนังสตา	๓๓,๓๖๓	๓๒,๒๘๓	๖๕,๖๔๖	๒๐,๐๓๗
๔	ธารโต	๑๓,๖๗๘	๑๒,๗๑๑	๒๖,๓๘๙	๑๐,๑๖๒
๕	รามัน	๔๙,๓๐๗	๕๐,๔๕๖	๙๙,๗๖๓	๒๕,๙๘๕
๖	ยะหา	๓๓,๓๕๓	๓๓,๑๔๘	๖๖,๕๐๑	๑๖,๓๑๕
๗	กาบัง	๑๓,๕๑๓	๑๒,๘๗๘	๒๖,๓๙๑	๗,๕๖๘
๘	กรงปินัง	๑๕,๙๑๗	๑๕,๖๗๐	๓๑,๕๘๗	๖,๘๔๔
รวมทั้งสิ้น		๒๗๖,๕๐๓	๒๗๙,๕๘๔	๕๕๖,๐๘๗	๑๘๓,๘๒๗

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดยะลา

๑.๓ ข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรม

สังคม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณี

จังหวัดยะลา มีสังคมแบ่งออกได้ตามภาษาและศาสนา เป็น ๓ รูปแบบ คือ

- ๑) สังคมชุมชนที่พูดภาษามลายูถิ่น และนับถือศาสนาอิสลาม
- ๒) สังคมชุมชนที่พูดภาษาไทยและนับถือศาสนาพุทธ
- ๓) สังคมชุมชนที่พูดภาษาจีนและนับถือศาสนาอื่น เช่น พุทธ และคริสต์

สังคมชุมชนที่พูดภาษามลายูถิ่นและนับถือศาสนาอิสลามนั้น มักตั้งบ้านเรือนอยู่เป็นกลุ่ม ไม่ปะปนกับชุมชนที่นับถือศาสนาอื่น อยู่เป็นหมู่บ้านๆ ประกอบอาชีพด้วยกันในชุมชนเดียวกัน ส่วนน้อยที่ปะปนกัน ถ้าจำเป็นก็อยู่ปะปนกันบ้าง การนับถือศาสนา ต่างคนต่างปฏิบัติศาสนกิจของตนไป ไม่เบียดเบียนกัน อยู่ด้วยกันโดยสันติ มีบ้างที่ไม่ลงรอยกันในเรื่องศาสนา แต่เป็นเรื่องเล็กน้อย ปัจจุบันผู้ที่พูดภาษามลายูถิ่น ก็สามารถพูดภาษาไทยได้เป็นส่วนใหญ่ เพราะการศึกษาสูงขึ้น กว้างออกไปตามความเจริญของท้องถิ่น และความจำเป็นที่ต้องประกอบอาชีพสัมพันธกัน สำหรับชาวพุทธที่พูดภาษาไทย ก็สามารถพูดภาษามลายูถิ่นได้ นับเป็นวิวัฒนาการด้านวัฒนธรรมแห่งยุคโลกาภิวัตน์ รูปแบบของชุมชนมักเกิดขึ้นโดยถือศาสนสถานเป็นจุดศูนย์กลาง เช่น วัด มัสยิด หรือสุเหร่า เพราะต้องอาศัยคนที่รวมกันเข้าเป็นชุมชนที่สนับสนุนค้ำจุนชาวไทยที่นับถือศาสนาพุทธ มีวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณี มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันและไม่แตกต่างไปจากจังหวัดอื่นๆ เช่น การแต่งกาย การขึ้นบ้านใหม่ วันสงกรานต์ การบวชนาค วันออกพรรษา ประเพณีเดือนสิบ (วันสารทไทย) และประเพณีวันลอยกระทง ชาวไทยที่นับถือศาสนาคริสต์ ก็จะมีวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณีมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันกับจังหวัดอื่นๆ สำหรับชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลามจะมีความแตกต่างไปบ้าง

การแต่งกาย

ชาวยะลาปัจจุบัน แต่งกายตามลัทธิศาสนาที่ตนนับถือ ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามจะแต่งกายแบบที่นิยมของชาวมุสลิมโดยทั่วไป ผู้ที่นับถือศาสนาพุทธก็แต่งกายตามแบบของชาวไทยที่นิยมโดยทั่วไป ชาวพุทธไม่ได้นิยมเครื่องแต่งกายแบบชาวฮินดูหรือชาวอินเดียอันเป็นแหล่งของศาสนาพุทธ ชาวพุทธในชนบทแต่งกายแบบไทยแท้ตามสบาย ถ้าอยู่ในเมืองแต่งกายแบบสากลหรือตามที่ทางราชการไทยบัญญัติ นิยมค่อนข้างไปทางยุโรป ในจังหวัดยะลามีผู้นับถือศาสนาอื่นๆ เช่น คริสต์ ฮินดู น้อย

ชาวชนบทที่กล่าวว่าแต่งกายตามสบายนั้น เพราะภาคใต้มีอากาศแบ่งเป็น ๒ ฤดู คือ ฤดูร้อน กับฤดูฝนเท่านั้น ไม่มีฤดูหนาว ชาวชนบทที่เรียกว่าชาวบ้านนั้น ส่วนมากประกอบอาชีพเกษตรกรรม เรื่องการสวมเสื้อ มีความจำเป็นน้อย สั้นเปลือย จึงไม่ใคร่สวมเสื้อ เว้นแต่ผู้หญิง ผู้ชายจะนุ่งโสร่งหรือกางเกงขาสั้น โปกหัวหรือคลุมหัว ทำไร่ ทำนา ทำสวน หรือหาปลา ถ้าเข้าเมืองหรือเข้าสังคม ก็แต่งกายเรียบร้อย ตามความนิยมของสังคมในท้องถิ่นนั้น สำหรับชาวมุสลิมผู้คงแก่เรียนในทางศาสนา มักนิยมแบบชาวอาหรับก็มีอยู่เป็นอันมาก จะเห็นอยู่ทั่วไปในยุคโลกาภิวัตน์นี้ การแต่งกายของคนรุ่นใหม่ มักวิวัฒนาการไปตามรูปแบบของชาวยุโรปมาก โดยเฉพาะบุคคลที่ประกอบอาชีพรับราชการ ธุรกิจ หรือรัฐวิสาหกิจต่างๆ

ประเพณี

ประเพณีของชาวไทยพุทธ

๑) ประเพณีชิงเปรต การชิงเปรตเป็นประเพณีเนื่องในเทศกาลเดือนสิบของชาวไทยที่นับถือศาสนาพุทธ โดยจัดในวัดทุกวัด ในวันแรม ๑๔ ค่ำ หรือ ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐ โดยทำร้านจัดสำหรับอาหารคาวหวาน ไปวาง เพื่ออุทิศส่วนกุศลไปให้เปรตชน (ปู่ ย่า ตา ยาย และบรรพบุรุษ ที่ล่วงลับไปแล้ว) ร้านที่วางอาหาร เรียกว่า ร้านเปรต สร้างไว้กลางวัด ยกเสาสูง

๔ เสาบ้าง เสาเดียวบ้างและนิยมจัดทำรายเปรต ๒ ร้าน โดยแบ่งออกเป็นร้านเสาส่ง สำหรับคนหนุ่มที่มีกำลังวังชาในการปีนป่าย อีกร้านเป็นเสาเตี้ยสูงแค่อว สำหรับให้เด็กและผู้หญิงได้แย่งชิง เพื่อความสนุกสนาน บนร้านเปรตจะมีสายสัญญาณวงล้อมไว้รอบและต่อยาวไปจนถึงที่พระสงฆ์นั่งทำพิธีกรรม เมื่อทำพิธีเสร็จแล้ว จะมีผู้ตีระฆังให้สัญญาณ บรรดาผู้มาร่วมทำบุญก็จะเข้าไปรุมแย่งชิงของอาหารคาวหวานที่อยู่บนร้านเปรตอย่างสนุกสนาน ซึ่งเรียกกันว่า ชิงเปรต

๒) ประเพณีบังกุลบัว การบังกุลบัวคือการทำบุญระลึกถึงญาติที่ล่วงลับไปแล้ว และนำกระดูกมาบรรจุไว้ในบัว (ที่บรรจุอัฐิ) ประจำหมู่บ้าน ในแต่ละวัดหรือบัวประจำตระกูล มีขึ้นระหว่างเดือน ๕ แรม ๑ ค่ำ ของทุกปีเป็นต้นไป ถือเป็นกิจกรรมชุมนุมญาติของแต่ละหมู่บ้านตำบล โดยเมื่อถึงวันบังกุลบัว ญาติพี่น้องลูกหลานที่ไปประกอบอาชีพหรือไปอยู่ต่างถิ่นจะพร้อมใจกันกลับบ้าน เพื่อทำบุญในวันนี้ และจะมีการทำความสะอาดตกแต่งบัว บางที่เรียกประเพณีนี้ว่า ทำบุญรดน้ำบัว

๓) ประเพณีลากพระ ลากพระหรือชักพระจะกระทำกันหลังจากวันมหาปวารณาหรือวันออกพรรษา ๑ วัน คือตรงกับวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ พุทธศาสนิกชนจะพร้อมใจกันอาราธนาพระพุทธรูปขึ้นประดิษฐานบนบุษบกที่วางอยู่เหนือรถหรือล้อเลื่อน แล้วแห่แหนชักลากไปตามถนนไปรวมกัน ณ จุดที่นัดหมายอาจจะเป็นวัดใดวัดหนึ่งหรือสถานที่ที่ผู้จัดงานกำหนดไว้ รถหรือล้อเลื่อนนั้น ชาวบ้านมักเรียกว่า เรือพระ ปกติจะตกแต่งเป็นรูปเรือ โดยใช้คนลากเชือกเป็น ๒ สาย บนเรือพระจะมีคนตีโพน การตีโพนนั้นเพื่อปลุกใจให้ชาวบ้านกระตือรือร้นมาร่วมพิธีลากพระ และเรียกให้ชาวบ้านที่อยู่แนวถนนได้มาร่วมพิธีเท่าที่มีเวลา อาจจะเพียงช่วงระยะทาง ๑๐ - ๒๐ เมตร และร่วมทำบุญตามศรัทธา เมื่อเรือพระแต่ละลำเดินทางไปถึงจุดนัดหมาย ก็จะมีพิธีกรรมและกิจกรรม โดยชาวบ้านจะนำอาหารถวายพระสงฆ์ที่มาพร้อมกับเรือพระ หรือพระสงฆ์ที่ชาวบ้านนิมนต์มาเพื่อร่วมงานลากพระ เพื่อพระฉันเสร็จแล้ว ชาวบ้านก็จะร่วมรับประทานอาหาร และร่วมกิจกรรมเพื่อความสนุกสนานและความสามัคคี กิจกรรมที่จัดในงานประเพณีลากพระ ได้แก่ การประกวดเรือพระ การแข่งขันตีโพนหรือกลองใหญ่ แข่งขันชั้ดตัม แข่งขันกีฬาพื้นบ้าน

ประเพณีของชาวไทยมุสลิม

๑) มาแกบูโละ “มาแกบูโละ” เป็นภาษาท้องถิ่น แปลว่า “กินเหนียว” ประเพณีการกินเหนียวของชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลาม จะใช้ในหลายโอกาส เช่น แต่งงาน และเข้าสู่หนัด คำว่า “กินเหนียว” มิใช่ว่าเจ้าของจะบริการอาหารเฉพาะข้าวเหนียวเท่านั้น แต่เป็นการเลี้ยงอาหารธรรมดาทั่วไปนั่นเอง

๒) การเข้าสู่หนัด เป็นหลักการของศาสนาอิสลาม อันเกี่ยวเนื่องกับเรื่องความสะอาด คือ การขลิบผิวหนังหุ้มส่วนปลายอวัยวะเพศชาย หรือเรียกตามภาษาท้องถิ่นว่า “มาชะยารวี” ซึ่งจะกระทำแก่เด็กชาย ที่มีอายุระหว่าง ๒-๑๐ ปี ส่วนการจัดเลี้ยงอาหารในวันเข้าสู่หนัด ถือว่าเป็นประเพณีอย่างหนึ่ง

๓) วันฮารีรายอ มีอยู่ ๒ วันคือ

(๑) วันอิดิลฟิตรี หรือที่เรียกว่า “วันฮารีรายอ” เป็นวันรื่นเริงเนื่องจากการสิ้นสุดการถือศีลอดในเดือนรอมฎอน เป็นการกลับเข้าสู่สภาพเดิมคือ สภาพที่ไม่ต้องอดอาหาร ไม่ต้องอดน้ำ ฯลฯ อีกต่อไป วันอิดิลฟิตรี ตรงกับวันที่หนึ่งของเดือนเซาวาล ซึ่งเป็นเดือนที่ ๑๐ ทางจันทรคติและทางราชการกำหนดให้เป็นวันหยุดราชการ ใน ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้

(๒) วันอิดิลอัชฮา หรือที่เรียกว่า “วันฮารีรายอหัจญ์” หมายถึง วันรื่นเริงเนื่องในวันเชือดสัตว์พลีเป็นทาน บริจาคอาหารแก่คนยากจนและประชาชนทั่วไป ตรงกับวันที่ ๑๐ ของเดือนซุลฮิจญะ เป็นเวลาเดียวกับการประกอบพิธีหัจญ์ ณ นครเมกกะของมุสลิมทั่วโลก ดังนั้น ชาวไทยมุสลิมจึงนิยมเรียกวันตรุษนี้ว่า วันอีดใหญ่หรือวันรายอหัจญ์ และทางราชการกำหนดให้เป็นวันหยุดราชการใน ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้

๔) วันเมาลิด เมาลิด เป็นภาษาอาหรับ แปลว่า เกิด ที่เกิด หรือวันเกิด ซึ่งหมายถึงวันสมภพของนบีมุฮัมมัด ตรงกับวันที่ ๑๒ ของเดือนรอบีอุลอาวาล หรือเดือนที่ ๓ ตามปฏิทินอาหรับ วันเมาลิด นอกจากจะเป็นวันเฉลิมฉลองเนื่องในวันสมภพของนบีมุฮัมมัดแล้ว ยังเป็นการรำลึกถึงวันที่ท่านลี้ภัยจากนครเมกกะไปสู่นครมาดีนะห์ และเป็นวัน

มรดกกรรมของท่านอีกด้วย กิจกรรมต่าง ๆ ในวันเมาลิด ได้แก่ การอัญเชิญคัมภีร์ อัน-กูรอ่าน การแสดงปาฐกถาธรรม การแสดงนิทรรศการ การเลี้ยงอาหาร ฯลฯ

๕) วันอาซูรอ อาซูรอ เป็นภาษาอาหรับ หมายถึง วันที่ ๑๐ ของเดือนมุฮัรรอน ซึ่งเป็นเดือนทางศักราชอิสลาม ในสมัยท่านนบีนุฮ ได้เกิดน้ำท่วมใหญ่ยังความเสียหายแก่ทรัพย์สินไร่นาของประชาชนทั่วไป ทำให้เกิดการขาดอาหารบริโภค จึงประกาศให้ผู้ที่มีสิ่งของที่เหลือพอจะรับประทานได้ ให้เอามากองรวมกัน เนื่องจากต่างคนต่างมีของคนละอย่าง ไม่เหมือนกัน ท่านนบีนุฮ ให้เอาของเหล่านั้นมากวนเข้าด้วยกัน สวากของท่านก็ได้รับประทานอาหารโดยทั่วกัน และเหมือนกัน ในสมัยท่านนบีมุฮัมมัด (ศ็อลฯ) ได้เกิดเหตุการณ์ทำนองเดียวกันขณะที่กองทหารของท่านกลับจากการรบที่บาศัร ปรากฏว่าทหารมีอาหารไม่พอกิน ท่านนบีมุฮัมมัด (ศ็อลฯ) จึงใช้วิธีการของท่านนบีนุฮ โดยให้ทุกคน เอาข้าวของที่รับประทานได้มากวนเข้าด้วยกัน แล้วแบ่งกันรับประทานในหมู่ทหาร

๑.๔ ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

๑.๔.๑ การคมนาคมขนส่ง การคมนาคมที่สะดวก มี ๒ ทาง คือ ทางรถไฟ และทางรถยนต์

๑) ทางรถไฟ จังหวัดยะลามีขบวนรถด่วน รถเร็ว สปรีนเตอร์ จากสถานีรถไฟกรุงเทพ-สถานียะลา ทุกวันใช้เวลาเดินทางประมาณ ๑๗ ชั่วโมง

๒) ทางรถยนต์ ตารางเดินรถภาคใต้จากสถานีขนส่งสายใต้ใหม่-จังหวัดยะลาใช้เส้นทางหลวง หมายเลข ๔ ไปจังหวัดชุมพร รวมระยะทางประมาณ ๔๖๐ กิโลเมตร ต่อด้วยเส้นทางหลวงหมายเลข ๔๑ หรือ ๔๒ ประมาณ ๕๐๐ กิโลเมตร ผ่านปากบาราเทพาถึงสามแยกดอนยาง เลี้ยวขวาอีกประมาณ ๔๐ กิโลเมตร เข้าสู่จังหวัดยะลา รถโดยสารประจำทางปรับอากาศ ธรรมดา ออกเดินทางทุกวันจากสถานีขนส่งสายใต้ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๑๗ ชั่วโมง

๑.๔.๒ ไฟฟ้า จังหวัดยะลา มีโรงผลิตไฟฟ้า จำนวน ๙ แห่ง เป็นโรงไฟฟ้าพลังน้ำของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) จำนวน ๒ แห่ง และโรงไฟฟ้าชีวมวลของบริษัทเอกชน จำนวน ๗ แห่ง มีกำลังการผลิตติดตั้งรวม ๑๐๖.๑๗ เมกะวัตต์ ดังนี้

ตารางที่ ๙ แสดงโรงไฟฟ้าของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย และโรงไฟฟ้าชีวมวลของจังหวัดยะลา ปี ๒๕๖๗

โรงไฟฟ้า	สถานที่ตั้ง	กำลังผลิตติดตั้ง (เมกะวัตต์)
๑. โรงไฟฟ้าเขื่อนบางลาง (พลังงานน้ำ)	อำเภอบันนังสตา	๙๖.๙
๒. โรงไฟฟ้าเขื่อนบ้านสันติ (พลังงานน้ำ)	อำเภอบันนังสตา	๑.๒๘
๓. บริษัท ยะลา กรีน เพาเวอร์ เจเนอเรชั่น จำกัด	เมืองยะลา	๒๕.๕๖
๔. บริษัท ยะลากรีน เอนเนอร์ยี จำกัด	เมืองยะลา	๙.๙
๕. บริษัท ทีพีซีเอช เพาเวอร์ ๑ จำกัด	เมืองยะลา	๙.๙
๖. บริษัท ทีพีซีเอช เพาเวอร์ ๒ จำกัด	เมืองยะลา	๙.๙
๗. บริษัท ประชาธิรัฐชีวมวล บันนังสตา จำกัด	บันนังสตา	๓
๘. บริษัท เบตง กรีน เพาเวอร์ จำกัด	เบตง	๗.๕
๙. บริษัท พี ซี เบตง กรีน เอนเนอร์ยี จำกัด	เบตง	๗.๕

ที่มา : สำนักงานพลังงานจังหวัดยะลา

สถานีไฟฟ้าแรงสูง

จังหวัดยะลา มีสถานีไฟฟ้าแรงสูง จำนวน ๓ แห่ง เป็นสถานีไฟฟ้าแรงสูงของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) จำนวน ๒ แห่ง และเป็นสถานีไฟฟ้าแรงสูงของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) จำนวน ๑ แห่ง ดังนี้

สถานีไฟฟ้าแรงสูงของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) จำนวน ๒ แห่ง

- สถานีไฟฟ้ายะลา (YL๑) ขนาด ๑๑๕ kV

- สถานีไฟฟ้ายะลา (YL๒) ขนาด ๒๓๐ kV

สถานีไฟฟ้าแรงสูงของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) จำนวน ๑ แห่ง

- สถานีไฟฟ้ายุพราชชัย (YRA) ขนาด ๑๑๕-๓๓ kV

๑.๔.๓ ข้อมูลด้านการกักกันของจังหวัด

จังหวัดยะลามีเขตแดนติดต่อกับประเทศมาเลเซียในพื้นที่อำเภอเบตง จึงมีการตั้งด่านศุลกากร ณ จุดผ่านต่าบลเบตง อำเภอเบตง โดยมีด่านตรวจพืช กรมวิชาการเกษตร ตั้งอยู่ที่พื้นที่ดังกล่าวด้วย

๒) ระบบน้ำประปา

หน่วยงานที่ให้บริการทางด้านการประปาของจังหวัดยะลา มีทั้งหน่วยงานประปาส่วนภูมิภาค และการประปาเทศบาล แยกได้ดังนี้

(๑) การประปาส่วนภูมิภาค มีสำนักงานประปา จำนวน ๒ แห่ง

ตารางที่ ๑๐ แสดงข้อมูลของสำนักงานการประปาส่วนภูมิภาค จังหวัดยะลา

สาขา	จำนวนผู้ใช้น้ำ ทั้งหมด (ราย)	กำลังผลิตที่ใช้ (ลบ.ม./วัน)	ปริมาณน้ำผลิต (ลบ.ม.)	ปริมาณน้ำผลิต จ่าย (ลบ.ม.)	ปริมาณน้ำจำหน่าย (ลบ.ม.)
๑. เบตง	๑๐,๗๙๙	๑๗,๒๘๐	๒๖๕,๖๕๘	๒๕๓,๖๕๘	๒๐๕,๒๘๕
๒. ยะหา	๒,๙๗๔	๓,๔๕๖	๑๐๓,๗๕๙	๑๐๒,๒๖๙	๖๙,๗๓๓

ที่มา : การประปาส่วนภูมิภาค สาขาเบตงและยะหา

(๒) การประปาเทศบาลนครยะลา

ตารางที่ ๑๑ แสดงข้อมูลอัตราการผลิตและผู้ใช้ น้ำประปา ในเขตเทศบาลนครยะลา

รายการ	๒๕๖๖
อัตราการผลิต (ลบ.ม.)	๘,๗๖๐,๐๐๐
ผู้ใช้น้ำประปา (ราย)	๒๐,๕๗๔

ที่มา : กองการประปา เทศบาลนครยะลา

๑.๕ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยะลา (Gross Provincial Products : GPP) ณ ราคาประจำปี ๒๕๖๗ มีมูลค่า ๕๙,๐๖๐ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก ๕๒,๕๑๑ ล้านบาท ในปีที่ผ่านมาเท่ากับ ๖,๕๔๙ ล้านบาท ลำดับที่ ๕๐ ของประเทศ และลำดับที่ ๙ ของภาคใต้ รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากร (GPP Per Capita) ๑๒๑,๔๓๗ บาท/คน/ปี ลำดับที่ ๔๕ ของประเทศ และลำดับที่ ๙ ของภาคใต้

โครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดยะลา ปี ๒๕๖๗ พิจารณาจากสัดส่วนมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี โดยมีสัดส่วนภาคบริการ ร้อยละ ๕๔.๐ ภาคเกษตรกรรม ร้อยละ ๓๖.๙ และภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ ๙.๑

การผลิตภาคบริการ มีมูลค่า ๓๑,๙๑๐ ล้านบาท โดยสาขาการขนส่งและการขายปลีกฯ มีมูลค่าสูงสุด ๖,๗๓๔ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๓ ของภาคบริการ รองลงเป็นสาขาการศึกษา และสาขาบริหารราชการฯ คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๐ และร้อยละ ๑๓.๒ ตามลำดับ

การผลิตภาคเกษตร มีมูลค่า ๒๑,๗๖๖ ล้านบาท เพิ่มขึ้น ๔,๓๔๓ ล้านบาท จากปีที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๙

การผลิตภาคอุตสาหกรรม มีมูลค่า ๕,๓๘๕ ล้านบาท ลดลง ๕๕ ล้านบาท จากปีที่ผ่านมา หดตัวร้อยละ -๒.๗ ตามการหดตัวสาขาไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ และระบบการปรับอากาศ

ตารางที่ ๑๒ แสดงข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดยะลา (Gross Provincial Products : GPP)

สาขา	ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยะลา ณ ราคาประจำปี (ล้านบาท)		
	ปี ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗
ภาคเกษตร	๑๓,๓๓๖	๑๗,๔๒๓	๒๑,๗๖๖
เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	๑๓,๓๓๖	๑๗,๔๒๓	๒๑,๗๖๖
ภาคอุตสาหกรรม	๕,๖๘๑	๕,๔๔๐	๕,๓๘๕
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	๒๘๔	๒๔๐	๒๔๔
การผลิต	๔,๔๐๕	๔,๐๖๐	๔,๑๑๔
ไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ และระบบปรับอากาศ	๙๓๔	๑,๐๘๐	๙๕๗
การจัดหาน้ำ การจัดการ และการบำบัดน้ำเสีย ของเสีย และสิ่งปฏิกูล	๕๘	๕๙	๗๑
ภาคบริการ	๒๘,๕๓๒	๒๙,๖๔๘	๓๑,๙๑๐
การก่อสร้าง	๒,๗๓๘	๒,๑๓๑	๒,๓๘๗
การขายส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์	๕,๓๙๔	๖,๓๒๕	๖,๗๓๔
การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า	๑,๒๔๕	๑,๓๑๔	๑,๔๓๗
ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	๗๔๐	๑,๗๕๘	๒,๓๙๘
ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	๖๗๗	๖๑๔	๖๓๖
กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	๓,๒๐๐	๓,๓๘๙	๓,๔๐๔
กิจกรรมอสังหาริมทรัพย์	๑,๗๗๒	๑,๘๗๘	๑,๘๒๐
กิจกรรมทางวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และเทคนิค	๓๖	๒๙	๓๔
กิจกรรมการบริหารและการบริการสนับสนุน	๔๙๗	๑๘๙	๑๓๒
การบริหารราชการ การป้องกันประเทศ และการประกันสังคมภาคบังคับ	๔,๒๗๑	๓,๙๑๓	๔,๒๒๗
การศึกษา	๕,๓๙๕	๕,๕๒๒	๕,๙๖๓
กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	๒,๐๘๙	๒,๑๒๑	๒,๒๗๕
ศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ	๙๖	๑๐๐	๑๐๔
กิจกรรมบริการด้านอื่นๆ	๓๘๑	๓๖๗	๓๕๙
Gross provincial product (GPP)	๔๗,๕๕๙	๕๒,๕๑๑	๕๙,๐๖๐
GPP Per capita (Baht)	๙๘,๙๐๓	๑๐๘,๕๘๒	๑๒๑,๔๓๗
%YOY	-๗.๕๘	๙.๗๙	๑๑.๘๔
Population (๑,๐๐๐ persons)	๔๘๑	๔๘๔	๔๘๖

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

๑.๖ ข้อมูลด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑.๖.๑ แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ

สวนขวัญเมือง

เป็นสวนสาธารณะกลางเมืองยะลา ดัดแปลงมาจากสวนสาธารณะพญาโกย อยู่ห่างจากศาลเจ้าพ่อหลักเมืองประมาณ ๓๐๐ เมตร มีเนื้อที่ประมาณ ๒๐๗ ไร่ จัดให้เป็นสนามกีฬา สถานที่พักผ่อนหย่อนใจของชาวเมือง โดยเฉพาะทะเลสาบ มีเนื้อที่ ๖๙ ไร่ เนื่องจากจังหวัดยะลาเป็นจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีพื้นที่ทั้งหมดเป็นป่าเขา ไม่มีชายแดนทะเล ทางเทศบาลเมืองยะลาจึงได้จัดทำชายหาดจำลองขึ้น มีสนามแข่งขันนกเขาชาวเล ซึ่งเป็นสนามมาตรฐานใหญ่ที่สุดในจังหวัดภาคใต้

น้ำตกบูเกะปิไล หรือน้ำตกตะวันตก

อยู่ระหว่างตำบลบูติกับตำบลบันนังสาเรง อำเภอเมืองยะลา ที่สันเขาภูนี้มีน้ำตกซึ่งตามประวัติเป็นที่พักผ่อนของเจ้าผู้ครองนครเมืองรามันในสมัยที่เมืองชายแดนภาคใต้ยังแยกตัวเป็น ๗ หัวเมือง อยู่ห่างจากทางหลวงแผ่นดินสายยะลา - รามัน ๑ กม.

ถ้ำคนโท

อยู่ห่างจากตัวเมืองยะลาประมาณ ๖ กิโลเมตร บนถนนสายยะลา - ยะหาด้านขวามือ หรือถึงก่อนถ้ำคูหาภิมุขเพียง ๑ กิโลเมตร มีรถประจำทางจากตัวเมืองผ่านทุกครึ่งชั่วโมง เมื่อลงจากรถแล้วเดินเข้าไปตามถนนเล็กๆ ประมาณ ๕๐ เมตร ผ่านป่าละเมาะไปยังทิวเขากำป๋อันเป็นที่ตั้งของถ้ำสำเภาทอง และถ้ำคนโท เมื่อผ่านถ้ำสำเภาทองแล้วเดินเลียบเชิงเขาไปอีก ๑๕ นาที จึงถึงถ้ำคนโท ซึ่งเป็นถ้ำที่มีความสวยงามและใหญ่ที่สุดในภูเขากำป๋อัน เป็นภูเขาหินอ่อน ภายในถ้ำมีหินงอก สูงประมาณ ๑๒๐ เมตร มีลักษณะคล้ายผู้หญิงนั่งสมาธิใคร ๆ เรียกเธอว่า “**แม่นางมณโฑ**” ซึ่งเพี้ยนมาจากชื่อถ้ำนั่นเอง นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งที่ขุดพบพระพิมพ์เก่าแก่มากมาย โดยเฉพาะพระพิมพ์อวลโลกิเตศวรแบบศรีวิชัย ซึ่งเป็นพระพิมพ์ที่มีลักษณะดีและเนื้อสวยที่สุดในบรรดาที่ขุดพบได้ทั้งหมด

ถ้ำศิลป์

ตั้งอยู่หมู่ ๒ ตำบลหน้าถ้ำในเขตอำเภอเมืองไม่ไกลจากถ้ำคูหาภิมุข การเดินทางทางใช้เส้นทางเดียวกับวัดถ้ำคูหาภิมุข แต่ต้องเดินทางต่อไปอีก ๒ กิโลเมตร สภาพถนนลาดยางจนถึงเชิงเขา มีบันไดให้นักท่องเที่ยว เดินขึ้นไปยังปากถ้ำโดยสะดวก (ปากถ้ำสูงจากเชิงเขา ๒๘ เมตร) จุดเด่นของถ้ำศิลป์อยู่ที่ภายในถ้ำมีจิตรกรรมฝาผนัง ทั้งสมัยก่อนประวัติศาสตร์เป็นภาพคนล่าสัตว์ เขียนด้วยสีดำและจิตรกรรมสมัยประวัติศาสตร์ เป็นภาพพระพุทธประวัติ ตอนธิดา พระยามารย้วยวนพระพุทธเจ้า ภาพนี้มีขนาด ยาว ๘ เมตร สูง ๕ เมตร แต่สภาพของจิตรกรรมค่อนข้างลบเลือน จิตรกรรมนี้ได้รับการยกย่องว่ามีอายุเก่าแก่ที่สุดในประเทศไทย และเป็นงานศิลปกรรมสมัยศรีวิชัยชิ้นเดียวที่เป็นภาพจิตรกรรม การเข้าชมแจ้งความจำนงค์ครูใหญ่โรงเรียนบันนังลัวที่อยู่ใกล้ถ้ำ ซึ่งเป็นผู้เก็บรักษาอุทยานประตูถ้ำ

น้ำตกตะวันตก

เป็นน้ำตกที่สวยงามแตกต่างจากน้ำตกอื่นๆ เพราะเมื่อแสงแดดกระทบกับสายน้ำ จะทำให้สีของหินใต้แอ่งน้ำเป็นสีเหลืองสวยงาม น้ำตกนี้ตั้งอยู่หมู่ ๖ อำเภอรามัน ตั้งบนภูเขากำป๋อัน ห่างจากตัว เมืองยะลา ประมาณ ๑๙ กิโลเมตร ใช้เส้นทางยะลา - โกตาบารู ถนนลาดยางตลอด ๑๕ กิโลเมตร เลี้ยวเข้า ตำบลโกตาบารูถึ ตำบลท่าเรือ ประมาณ ๒ กิโลเมตร เลี้ยวเข้าถนนหมู่บ้านประมาณ ๒ กิโลเมตร จะถึงทางเข้าน้ำตก เข้าไปประมาณ ๕๐๐ เมตร

บึงน้ำใส

แหล่งกำเนิดปลาตะพัดบึงน้ำใส (ปลามังกร) อยู่ที่อำเภอรามัน ห่างจากตัวเมืองยะลาราว ๒๖ กิโลเมตร ผ่านอำเภอรามันไปทาง อำเภอรือเสาะ ประมาณ ๘ กิโลเมตร เลี้ยวซ้ายจากถนนใหญ่เข้าสู่บ้านบึงน้ำใสหมู่ที่ ๕ ตำบลตะโละหะลอ อำเภอรามัน ปลาชนิดนี้มีมาก ในแถบอินโดจีน มาเลเซีย และประเทศไทยตอนล่าง มีความเชื่อว่า ผู้ใดเลี้ยงปลาตะพัด (ปลามังกร) จะมีโชคลาภ จึงทำให้มีราคาซื้อขายค่อนข้างสูง

ถ้ำกระแซง

เป็นถ้ำที่สวยงามตามธรรมชาติเพดานของถ้ำมีหินย้อยมากมาย ถ้ำที่อยู่ใกล้เคียงกับถ้ำกระแซง อีก ๓ ถ้ำ ได้แก่ ถ้ำลูกอม ถ้ำน้ำลอด และถ้ำพระ ถ้ำเหล่านี้อยู่ในเขตอำเภอบันนังสตา อยู่ห่างตัวจังหวัดยะลา ๕๐ กิโลเมตร ห่างจากที่ว่าการอำเภอบันนังสตา ๘ กิโลเมตร ใช้เส้นทางเดียวกับการไปเยือนบางกลาง ลักษณะเด่นของถ้ำกระแซง คือ มีลำธารไหลผ่านลอดถ้ำปากถ้ำเป็นโพรงขนาดใหญ่มองออกไปภายนอกเห็นป่าไม้ร่มรื่น และทิวทัศน์งดงามเหมาะสำหรับท่องเที่ยวพักผ่อน

น้ำตกกือลอง (สุขทาลัย)

อยู่ในนิคมสร้างตนเองพัฒนาภาคใต้ อำเภอบันนังสตา บนเขาปกไย๊ะ เขานี้เป็นที่ตั้งสถานีถ่ายทอดสัญญาณห่างจากตัวเมืองประมาณ ๔๐ กิโลเมตร ตามเส้นทางสายยะลา - เบตง แยกซ้ายเข้าทางลูกรังอีก ประมาณ ๘ กิโลเมตร น้ำตกนี้ถูกค้นพบเมื่อปี ๒๕๐๗ ประกอบด้วยน้ำตก ๕ ชั้น สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงพระทานนามน้ำตกแห่งนี้ว่า “**น้ำตกสุขทาลัย**” มีทิวทัศน์ที่สวยงามมากเหมาะสำหรับเล่นน้ำในแอ่งน้ำและพักผ่อนรับประทานอาหาร ณ ศาลาที่สร้างไว้

ถ้ำทะลุ

อยู่ในเขตตำบลถ้ำทะลุ อำเภอบันนังสตา ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางตามเส้นทางหลวงสาย ยะลา-บันนังสตา - เบตง และมีทางแยกสู่แหล่งท่องเที่ยวถ้ำทะลุอยู่ขวามือ จุดเด่น คือ ถ้ำหินปูนซึ่งทะลุลอดไปอีกด้านหนึ่งของภูเขาที่มีศาลประดิษฐานรูปปั้นเจ้าแม่กวนอิม อันเป็นที่เคารพสักการะของชาวไทย เชื้อสายจีนในจังหวัดยะลาและพื้นที่ใกล้เคียง โดยเฉพาะในช่วงเดือนยี่ทางจันทรคติของจีน ซึ่งจัดให้มีเทศกาลกินเจขึ้นที่บริเวณศาลแห่งนี้จะมีนักท่องเที่ยวและผู้นับถือศรัทธาเจ้าแม่กวนอิมเดินทางมาร่วมสักการะและกินเจมากกว่าในช่วงอื่นๆ ของปี

เขื่อนบางลาง

กั้นแม่น้ำปัตตานี ที่บริเวณบางบางกลาง ตำบลเขื่อนบางลาง อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา ห่างจากตัวอำเภอเมือง ๕๘ กิโลเมตร ตัวเขื่อนเป็นเขื่อนหินถม แกนดินเหนียว มีความสูง ๘๕ เมตร สันเขื่อนยาว ๔๓๐ เมตร กว้าง ๑๐ เมตร อ่างเก็บน้ำมีความจุ ๒๖๐ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่รับน้ำเหนือเขื่อน ๒,๐๘๐ ตารางกิโลเมตร

ป่าฮาลา - บาลา

หรือสวนป่าพระนามาภิไธย (ส่วนที่ ๒) เป็นป่าดิบชื้นที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยพันธุ์พืชพันธุ์สัตว์ นานาชนิด มีพื้นที่ขนาดใหญ่อยู่ในแนวรอยต่อระหว่างจังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส นอกจากนี้ยังเป็นต้นกำเนิดของแหล่งน้ำในเขื่อนบางลาง และนักท่องเที่ยวที่สนใจจะศึกษาการเดินป่าธรรมชาติ การนั่งเรือ ล่องแพ ตกปลา สามารถติดต่อได้ที่ กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๔๔๕ ถนนสุขยางค์ อำเภอบาง จังหวัดยะลา

วนอุทยานน้ำตกธารโต

อยู่ที่ตำบลแม่หวาด อำเภอธารโต เป็นวนอุทยานและป่าสงวน มีเนื้อที่ ๑,๐๐๐ ไร่ เป็นน้ำตกที่สวยงามลดหลั่นกันลงมาถึง ๙ ชั้น ห่างจากตัวเมืองออกไปตามถนนยะลา - เบตง ประมาณ กิโลเมตรที่ ๕๗-๕๘ มีทางลูกรังแยกเข้าไป ๒ กิโลเมตร ประกาศเป็นวนอุทยาน เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๐๓ น้ำตกละออรู้ง

เป็นน้ำตกที่ตั้งอยู่ระหว่างเขตติดต่อ อำเภอธารโตและอำเภอเบตงห่างจากจังหวัดยะลา ประมาณ ๙๐ กิโลเมตร ใช้เส้นทางยะลา - เบตง ถนนลาดยางตลอด ก่อนถึงอำเภอเบตงประมาณ ๔๐ กิโลเมตร จะมีถนนดินแยกเข้าน้ำตก ประมาณ ๑๐๐ เมตร น้ำตกแห่งนี้มีความงดงามอันเกิดจากละออรู้งน้ำตกกระทบแสงแดด มองเห็นเป็นสีรุ้งอยู่เบื้องล่างริมภูผาบริเวณร่มรื่นตลอดทั้งวัน

บ่อน้ำร้อน

เป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติอย่างหนึ่งของเบตงที่มีน้ำพุเดือดขึ้นมาจากพื้นดินในหมู่บ้านระเาะปะไร ตำบลตานะ - แม่ระาะ ห่างจากอำเภอเบตง ประมาณ ๔ กิโลเมตร แยกขวาเข้าไปอีก ๖ กิโลเมตร ตรงจุดบริเวณที่น้ำเดือดสามารถต้มไข่สุกภายใน ๗ นาที และเชื่อกันว่าน้ำแร่นี้สามารถรักษาโรคผิวหนังได้

๑.๖.๒ แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์/ศาสนสถาน

พระพุทธไสยาสน์วัดคูหาถ้ำกิมข (วัดหน้าถ้ำ)

ตั้งอยู่ที่ตำบลหน้าถ้ำ อำเภอเมือง ไปตามเส้นทางยะลา - หาดใหญ่ ห่างจากตัวเมือง ๖ กิโลเมตร ตามเส้นทางไปสู่อำเภอยะหา ชาวบ้านทั่วไปเรียกว่าวัดหน้าถ้ำ เพราะภายในวัดนี้มีถ้ำใหญ่แห่งหนึ่ง มีพระพุทธไสยาสน์ของโบราณขนาดใหญ่ประดิษฐานอยู่ภายใน สันนิษฐานว่าสร้างมาแต่ปี พ.ศ. ๑๓๐๐ เป็นพระพุทธไสยาสน์สมัยศรีวิชัย มีขนาดความยาว ๘๑ ฟุต ๑ นิ้ว เชื่อกันว่าเดิมเป็นปางนารายณ์บรรทมสินธุ์ เพราะมีภาพนาคแผ่พังพานปกพระเศียร ต่อมาจึงได้ดัดแปลงเป็นพระพุทธไสยาสน์แบบหินยาน พระพุทธไสยาสน์วัดหน้าถ้ำแห่งนี้ชาวภาคใต้ถือว่าเป็นปูชนียสถานที่สำคัญ ๑ ใน ๓ ของดินแดนภาคใต้ คือ พระบรมธาตุเมืองนครฯ พระธาตุไชยาที่สุราษฎร์ธานี และพระพุทธไสยาสน์ วัดหน้าถ้ำ นอกจากนี้ภายในถ้ำยังมีหินงอกหินย้อยสวยงาม ในบริเวณใกล้ๆ กัน มีถ้ำอีกแห่งหนึ่ง เรียกว่า ถ้ำมิด ซึ่งภายในมีหินงอกหินย้อยเป็นรูปลักษณะต่างๆ เช่น ม่าน เศียรช้างเอราวัณ ฯลฯ เย็นสะอาดไหลจากโขดหินธรรมชาติ มีไฟฟ้าติดตั้งเพื่ออำนวยความสะดวกสบายแก่นักท่องเที่ยวที่จะชมถ้ำมิดแห่งนี้

ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง

เป็นที่ตั้งของหลักเมืองจังหวัดยะลา ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือของประชาชนชาวจังหวัดยะลา ตั้งอยู่ใจกลาง วงเวียนหน้าศาลากลางจังหวัด พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานยอดเสาหลักเมืองให้เมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๐๕ ภายในศาลประดิษฐานเสาหลักเมือง ซึ่งสร้างด้วยแกนไม้ชัยพฤกษ์ สูง ๕๐ เซนติเมตร วัดโดยรอบที่ฐาน ๔๓ นิ้ว ที่ปลาย ๓๖ นิ้ว พระเศียรยอดเป็นรูปพรหมจตุรพักตร์และเปลวไฟ บริเวณโดยรอบเป็นสวนสาธารณะ ร่มรื่น สวยงาม เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนทั่วไปจะมีการจัดงานสมโภชเจ้าพ่อหลักเมือง ระหว่างวันที่ ๒๕ - ๓๑ พฤษภาคม ของทุกๆ ปี

พระมหาธาตุเจดีย์ พระพุทธธรรมประกาศ

ตั้งอยู่ที่วัดพุทธาธิวาส ถนนรัตนกิจ องค์เจดีย์ตั้งอยู่บนเนินเขา มีความกว้าง ๓๙ เมตร สูง ๓๙.๙ เมตร เป็นมหาธาตุเจดีย์ที่สวยงาม และใหญ่ที่สุดในภาคใต้ ภายในพระมหาธาตุเจดีย์บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ศิลปะการก่อสร้างเป็นสถาปัตยกรรมแบบศรีวิชัยประยุกต์

มัสยิดกลางจังหวัดยะลา

เป็นมัสยิดใหญ่ประจำจังหวัดยะลา ตั้งอยู่ด้านซ้ายของถนนสายยะลา-ปัตตานี ในเขตเทศบาลเมืองยะลา โดยผ่านบริเวณที่ทางรถไฟตัดข้ามถนนไปเพียง ๒๐๐ เมตร มัสยิดแห่งนี้เพิ่งสร้างเสร็จ เมื่อพ.ศ.๒๕๒๗ รูปทรงงดงาม เป็นสถาปัตยกรรมแบบตะวันออกที่สอดแทรกเส้นกรอบทรงสุเหร่าไว้ได้อย่างกลมกลืน ด้านหน้าเป็นบันไดกว้าง สูงประมาณ ๓๐ ชั้น ทอดสู่ลานชั้นบน หลังคาทรงสี่เหลี่ยม มีโดมใหญ่อยู่กลาง นักท่องเที่ยวที่สนใจเข้าชมได้ด้วยความสำราญ

๑.๖.๓ แหล่งท่องเที่ยวเชิงประเพณีและวัฒนธรรม

สวนสาธารณะสนามช้างเผือก

สนามโรงพิธีช้างเผือก ตั้งอยู่ใจกลางเมืองยะลา มีพื้นที่ ๘๐ ไร่ เคยใช้เป็นสถานที่ประกอบพิธีน้อมเกล้าฯ ถวายช้างเผือก “**พระเศวตสุรคชาธาร**” แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๑๑ ปัจจุบันได้รับการตกแต่งด้วยไม้ดอก ไม้ใบ และไม้ประดับไว้อย่างสวยงาม มีสระน้ำ มีศาลากลางน้ำ รูปปั้นจำลองของสัตว์ต่างๆ หลายชนิด ประชาชนนิยมไปพักผ่อนในยามว่างเป็นจำนวนมาก และในช่วงปิดภาคเรียนฤดูร้อนเทศบาลจัดให้มีการแสดงดนตรีเพื่อให้ประชาชน ไปพักผ่อนหย่อนใจในสวนสาธารณะได้รับความเพลิดเพลินอีกด้วย

อำเภอเบตง

เบตงเมืองในหมอก เมื่อดูแผนที่ประเทศไทยแล้ววัดระยะทางจากจุดเริ่มต้นกรุงเทพมหานครลงไปทางใต้สุดเป็นระยะทางไกลสุดผืนแผ่นดินไทยตรงจุดที่เป็นแหลมยื่นเข้าไปในประเทศสหพันธรัฐมาเลเซีย อาณาบริเวณนั้นคือ “**เบตง**” เป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดยะลา ภูมิประเทศในเขตเทศบาลเมืองเบตงมีภูเขาปกคลุมอยู่ทั่วไป บางคนเรียกอำเภอเบตงว่า “**เมืองในหมอก**” ช่วงเช้าจะมีหมอกปกคลุมไปทั่วทั้งอำเภอเบตงเป็นเมืองชายแดนที่น่าทึ่งเมืองหนึ่ง เพราะมีคนเกือบทุกชาติทุกภาษาพักอยู่ในเบตงโดยเฉพาะในเขตเทศบาล มีคนจีนมาอาศัยอยู่หลายพวก เช่น คนกวานโซ่ กวางตุง ฮกเกี้ยน แต่จิ๋ว ฯลฯ ส่วนคนไทยมีทั้งไทยเหนือ ไทยใต้ ไทยกลางทุกภาค นอกจากนี้ก็มีไทยอิสลาม ตลอดจนชาวญี่ปุ่น เกาหลี และฝรั่งเศสต่าง ๆ เข้ามาทำค้าขายผู้ที่มีความสนใจด้านภาษา แล้วจะเรียนรู้ได้หลายภาษาทีเดียว โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ชาวเบตง มีโอกาสใช้มาก เพราะเป็นเมืองชายแดน มีแขกชาวต่างประเทศเข้าออกเป็นประจำและชาวเบตง ก็มีโอกาสออกต่างประเทศด้านมาเลเซีย สิงคโปร์ ชาวเบตงเป็นคนขยันในการประกอบอาชีพมีความเป็น อยู่ดี มีความสามัคคี รักความสงบ

อุโมงค์เบตง

ตั้งอยู่หมู่ ๒ บ้านปิยะมิตร ๑ ตำบลตะเนาะแมเราะ เข้าทางเดียวกับบ่อน้ำร้อนเบตงอยู่ถัดจากน้ำตกอินทรรสไปอีก ๓ กิโลเมตร เป็นอุโมงค์ดินซึ่งอดีตขบวนการโจรคอมมิวนิสต์มาลายา (จคม.) สร้างขึ้นบนเนินเขาในป่าที่บึกสำหรับเป็นฐานปฏิบัติการต่อสู้ทางการเมือง ปัจจุบันเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจอีกแห่งหนึ่ง

ตู้ไปรษณีย์ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย

ตั้งอยู่ที่อำเภอเบตงในเขตเทศบาลมณณสุขยางค์ สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยคุณสงวน จิระจินดา อดีตนายไปรษณีย์โทรเลข อำเภอเบตง เพื่อให้เป็นสัญลักษณ์ของอำเภอเบตงในเรื่องการติดต่อสื่อสาร ลักษณะของตู้เป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก เป็นรูปกลมทรงกระบอก แยกได้เป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนฐานและส่วนตัวตู้ ส่วนสูงของตู้ คือ ๒๙๐ เซนติเมตร นับจากฐานขึ้นไปรวมความสูงของตู้ด้วย วัดได้ ๓๒๐ เซนติเมตร ปัจจุบันตู้ไปรษณีย์ใบนี้ยังใช้งานอยู่

ไก่เบตง - ปลาเบตง

ไก่เบตง ชาวบ้านเรียกว่า “**ไก่กวางไส**” เป็นไก่พันธุ์เนื้อ มีรสอร่อยมาก มีผู้นำไก่พันธุ์เบตงไปเลี้ยงที่ท้องถิ่นอื่น แต่ไม่สามารถที่จะนำไปเลี้ยงได้ เพราะอากาศไม่เหมือนที่เบตง ไก่พันธุ์ดังกล่าวจะไม่เติบโต และมีปลาเบตงขึ้นชื่อลือชา ได้แก่ ปลาจีน (ปลาเฉา) ซึ่งภาษาจีนเรียกว่า “**เฉาฮื้อ**” เนื้อปลาละเอียด ขาวนวล มีรสชาติหวาน ปราศจากกลิ่นคาว นอกจากนี้มีปลานิลสายน้ำไหล เนื้อแน่นนุ่ม มีรสชาติหวาน ปราศจากกลิ่นโคลน และปลาพลวงชมพู ซึ่งภาษาพื้นถิ่นของจังหวัดยะลา เรียกว่า “**อีแกกือเลาะห์**” เนื้อขาวนวลคล้ายสำลี และมีรสชาติหวาน ปราศจากกลิ่นคาว สามารถรับประทานได้ ทั้งเกล็ด ซึ่งมีความกรุบกรอบ และมีคอลลาเจนสูง

นกนางแอ่นเบตง

เป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งของเมืองเบตง คือ เมื่อถึงฤดูใบไม้ร่วงคือระยะที่ต้นยางพาราผลัดใบ (ประมาณเดือนกันยายน - มีนาคม) ในยามเย็นก่อนที่พระอาทิตย์จะกลับไปเมืองเบตงจะดำทะมึนไปหมด นกนางแอ่นเหล่านี้จะบินมาจากป่าดงอย่างมืดฟ้ามัวดิน นกนางแอ่นนับหมื่นนับแสนจะเกาะนอนอยู่บนสายไฟฟ้า สายโทรศัพท์ เปียดตัวกันแน่นขนัด ซึ่งถ้าหากไปเบตงตอนกลางวันท่านจะไม่ได้เห็นนกนางแอ่นหลงเหลืออยู่เลย

สวนสาธารณะเทศบาลตำบลเบตง

สวนสาธารณะแห่งนี้มีพื้นที่ประมาณ ๑๒๐ ไร่ ตั้งอยู่บนเนินเขากลางเมืองเบตงเป็นจุดชมทัศนียภาพมุมกว้างของเมืองเบตง ภายในสวนร่มรื่นไปด้วยไม้ยืนต้นไม้ดอกนานาพันธุ์ นอกจากนั้นแล้วยังมีสิ่งที่น่าสนใจ ได้แก่ สวนนก สวนสัตว์ สถานที่แสดงพันธุ์สัตว์น้ำ สวนสุขภาพ เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเบตง

หมู่บ้านชาวกู

อยู่ในพื้นที่หมู่ที่ ๓ ตำบลบ้านแห อำเภอรือเสาะ จังหวัดยะลา ห่างจากตัวจังหวัดยะลาไปทางเบตงประมาณ ๘๐ กิโลเมตร และห่างจากถนนใหญ่ลึกเข้าไปกลางขุนเขาประมาณ ๔ กิโลเมตร เป็นที่อยู่อาศัยของชนพื้นเมืองที่เรานิยมเรียกว่า “**เงาะ**” หรือ “**เงาะชาวกู**” บ้านเรือนของชาวกูสร้างด้วยไม้ไผ่มุงหลังคาจาก มีประมาณ ๒๐-๓๐ หลังคาเรือน มีอาชีพในการทำไร่และหาของป่า ปัจจุบันได้มีการพัฒนาหมู่บ้านแห่งนี้ โดย กรมประชาสงเคราะห์รวบรวมให้อยู่ในบริเวณเดียวกันได้ จำนวน ๒๑ ครอบครัว ๕๒ คน ได้จัดสร้างบ้านให้อยู่อาศัยที่ดีขึ้น ปลูกลูกยางพาราพันธุ์ดีให้จำนวน ๓๐๐ ไร่ และได้กราบบังคมทูลสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ขอใช้คำว่า “**ศรีธำมโ**” ให้ทุกคนใช้เป็นนามสกุล เด็กๆ สามารถเรียนรู้ และมีการศึกษาที่ก้าวหน้ามากขึ้น มีครูจากจังหวัดและเจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดนเข้าไปให้ความรู้ ทำให้ชาวกูมีความเจริญขึ้นมาก

๒. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๑ ครัวเรือนเกษตรกรและแรงงานภาคเกษตร

จังหวัดยะลา มีจำนวนประชากรรวม ๕๕๖,๐๘๗ ราย แยกเป็นจำนวนประชากรเพศชาย ๒๗๖,๕๐๓ ราย จำนวนประชากรเพศหญิง ๒๗๙,๕๘๔ ราย มีครัวเรือนทั้งหมด ๑๗๐,๑๔๓ ครัวเรือน และมีครัวเรือนทำการเกษตรจำนวน ๗๑,๕๘๘ ครัวเรือน แยกเป็นประชากรในภาคเกษตรเพศชาย ๑๒๑,๙๖๔ ราย ประชากรในภาคเกษตรเพศหญิง ๑๒๑,๙๓๖ ราย รวมทั้งสิ้นจำนวน ๒๔๓,๙๐๐ ราย

ตารางที่ ๑๓ จำนวนครัวเรือนเกษตรกรและจำนวนแรงงานภาคเกษตรของจังหวัด ปี พ.ศ. ๒๕๖๘

ที่	อำเภอ	จำนวนครัวเรือน		จำนวน			พื้นที่ (ไร่)		
		ครัวเรือนทั้งหมด	ครัวเรือนเกษตรกร	ประชากรในภาคเกษตร (คน)			ทั้งหมด	ถือครองทำการเกษตร	อื่น ๆ
				ชาย	หญิง	รวม			
๑	เมืองยะลา	๕๙,๑๑๐	๙,๒๘๘	๑๓,๘๖๘	๑๔,๔๖๗	๒๘,๓๓๕	๑๗๕,๖๔๘	๑๑๖,๕๐๖.๐๐	๕๙,๑๔๒.๐๐
๒	เบตง	๒๗,๕๗๔	๙,๔๑๔	๑๒,๓๒๑	๙,๘๕๔	๒๒,๑๗๕	๘๒๓,๘๑๖	๓๔๘,๗๘๗.๗๕	๔๗๕,๐๒๘.๒๕
๓	บันนังสตา	๑๘,๙๕๗	๑๓,๓๔๒	๒๐,๙๔๘	๒๐,๔๗๔	๔๑,๔๒๒	๓๘๒,๑๒๓	๒๕๕,๓๖๗.๐๐	๑๒๖,๗๕๖.๐๐
๔	ธารโต	๙,๕๓๖	๕,๘๗๒	๘,๓๓๙	๘,๒๒๘	๑๖,๕๖๗	๔๕๘,๓๒๒	๒๙๘,๖๐๖.๐๐	๑๕๙,๗๑๖.๐๐
๕	ยะหา	๑๔,๙๙๒	๘,๕๗๗	๑๙,๘๘๓	๑๙,๔๗๑	๓๙,๓๕๔	๓๑๐,๙๖๐	๒๓๘,๕๑๕.๐๐	๗๒,๔๔๕.๐๐
๖	รามัน	๒๕,๖๖๓	๑๕,๕๕๑	๒๙,๑๒๓	๓๑,๗๙๑	๖๐,๙๑๔	๓๒๐,๖๐๔	๒๒๖,๗๗๗.๐๐	๙๓,๘๒๗.๐๐
๗	กาบัง	๗,๕๗๐	๓,๘๒๑	๕,๘๖๒	๖,๓๕๑	๑๒,๒๑๓	๒๗๗,๒๖๖	๑๖๔,๔๒๓.๐๐	๑๑๒,๘๔๓.๐๐
๘	กรงปินัง	๖,๗๔๑	๕,๗๒๓	๑๑,๖๒๐	๑๑,๓๐๐	๒๒,๙๒๐	๑๑๓,๖๐๒	๙๓,๔๙๔.๐๐	๒๐,๑๐๘.๐๐
รวม		๑๗๐,๑๔๓	๗๑,๕๘๘	๑๒๑,๙๖๔	๑๒๑,๙๓๖	๒๔๓,๙๐๐	๒,๘๖๒,๓๔๑	๑,๗๔๒,๔๗๕.๗๕	๑,๑๑๙,๘๖๕.๒๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา

๒.๒ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร

พื้นที่ทั้งหมด ๒.๘๒ ล้านไร่ เป็นพื้นที่เกษตรกรรม ๑.๗๖๒ ล้านไร่ เป็นพื้นที่ถือครองทำการเกษตรจริง จำนวน ๑.๓๕๕ ล้านไร่ ได้แก่ ปศุสัตว์ ๑.๑๔๖ ล้านไร่, ไม้ผล ๐.๑๔๖ ล้านไร่, ไม้ยืนต้น ๐.๐๒๑ ล้านไร่, ข้าว ๐.๐๖๖ ล้านไร่, พืชผัก ๐.๐๐๔ ล้านไร่, พืชไร่ ๐.๐๐๕ ล้านไร่, ประมง ๐.๐๐๕ ล้านไร่, และ ปศุสัตว์ ๐.๐๐๙ ล้านไร่ และเป็นพื้นที่ถือครองที่ไม่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร จำนวน ๐.๐๓๐ ล้านไร่ โดยพื้นที่ทั้งหมดเป็นพื้นที่เกษตรกรรมนอกเขตชลประทาน มีครัวเรือนเกษตรกร ๗๑,๕๘๘ ครัวเรือน ซึ่งจังหวัดยะลามีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ ทุเรียน ยางพารา มังคุดและลองกอง มีพื้นที่เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญดังนี้

ตารางที่ ๑๔ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรแยกตามรายอำเภอ ปี ๒๕๖๘

ที่	อำเภอ	เนื้อที่ ถือครอง การเกษตร ทั้งหมด (ไร่)	เนื้อที่ทำการเกษตรจริง (ไร่)							
			เนื้อที่ทำการปลูกพืช						เนื้อที่ทำการเกษตรอื่น ๆ	
			ข้าว	ยางพารา	ไม้ผล	ไม้ยืนต้น	พืชผัก	พืชไร่	ประมง	ปศุสัตว์
๑	เมือง	๑๑๖,๕๐๖.๐๐	๔,๖๗๗.๑๙	๕๐,๖๐๐.๐๐	๕,๑๗๑.๐๐	๓,๓๓๐.๐๐	๑,๐๖๕.๐๐	๕,๐๘๘.๐๐	๑๓๐.๐๖	๒๒๖๘.๐๐
๒	เบตง	๓๔๘,๗๘๗.๗๕	-	๒๘๘,๘๒๑.๕๐	๕๒,๘๒๖.๐๐	๑,๓๕๖.๕๐	๔๓๑.๗๕	-	๕๐.๖๘	๓๙๑.๐๐
๓	บันนังสตา	๒๕๕,๓๖๗.๐๐	๘๕.๐๐	๑๗๘,๙๔๔.๐๐	๓๕,๕๐๗.๐๐	๑,๖๗๖.๐๐	๒๖๗.๐๐	-	๒๘.๖๔	๓๖๗๘.๐๐
๔	ธารโต	๒๙๘,๖๐๖.๐๐	-	๙๒,๖๙๐.๐๐	๒๔,๒๘๔.๐๐	๑,๒๔๐.๐๐	-	-	๑๙.๓๖	๑๓๙.๐๐
๕	ยะหา	๒๓๘,๕๑๕.๐๐	๒๙๑.๗๙	๑๗๕,๐๙๓.๐๐	๖,๐๓๗.๕๐	๒,๗๐๔.๕๐	๓๓๑.๐๐	๙๒.๐๐	๔๕.๙๐	๕๘๙.๐๐
๖	รามัน	๒๒๖,๗๗๗.๐๐	๑๑,๘๓๕.๘๙	๑๓๘,๓๐๙.๙๐	๑๐,๓๙๑.๗๕	๗,๖๗๕.๖๐	๑,๒๕๑.๐๐	๑๔๙.๕๐	๑๔๖.๔๔	๒๐๘๐.๐๐
๗	กาบัง	๑๖๔,๔๒๓.๐๐	-	๑๔๖,๖๔๘.๐๐	๔,๑๕๘.๐๐	๑,๗๒๔.๐๐	๔๐.๐๐	๖.๐๐	๑๘.๒๓	๓๗๓.๐๐
๘	กรงปินัง	๑๑๓,๖๐๒.๐๐	-	๗๕,๖๔๓.๐๐	๗,๗๙๑.๐๐	๑,๓๐๕.๐๐	๗๒๙.๐๐	๔๐.๐๐	๔๓.๕๗	๑๕๑.๐๐
รวม		๑,๗๔๒,๔๗๕.๗๕	๑๖,๘๘๙.๘๗	๑,๑๔๖,๗๔๙.๔๐	๑๔๖,๑๗๖.๕๐	๒๑,๐๑๑.๖๐	๔,๑๑๔.๗๕	๕๓๗๕.๕๐	๕๘๒.๘๘	๙๖๖๙.๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา สำนักงานประมงจังหวัดยะลา สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา

๒.๓ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

๒.๓.๑ พื้นที่ชลประทานและระบบชลประทาน

๑) น้ำเพื่อการเกษตร

แหล่งน้ำที่ประชาชนจังหวัดยะลาใช้เพื่อการเกษตรประกอบด้วย บ่อบาดาลส่วนตัว ๕๗๐ บ่อ บ่อบาดาลสาธารณะ ๗๒๐ บ่อ และบ่อที่มีเครื่องสูบน้ำ ๖๓ แห่ง สระ ๑๖๔ แห่ง ฝายส่วนตัว ๔๕ แห่ง และคลองชลประทาน ส่งน้ำ ๕ แห่ง

ตารางที่ ๑๕ แสดงสระเก็บน้ำขนาดเล็ก และบ่อบาดาล

อำเภอ	จำนวนสระเก็บน้ำขนาดเล็ก	จำนวนบ่อบาดาลอื่นๆ
๑. เมืองยะลา	๔๔	๑๙๒
๒. กรงปินัง	๐	๔๒
๓. ยะหา	๖	๑๐๗
๔. กาบัง	๑๐	๒๕
๕. รามัน	๑๒๘	๑๒๙
๖. บันนังสตา	๐	๒๘
๗. ธารโต	๐	๑๙
๘. เปตง	๐	๒๘
รวม	๑๘๘	๕๗๐

ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

๒) แหล่งน้ำชลประทาน โครงการชลประทานยะลา มีโครงการพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่ที่ดำเนินการแล้วเสร็จ ประกอบด้วย

๒.๑) โครงการที่ไม่ถ่ายโอน

(๑) โครงการพระราชดำริ จำนวน ๖๓ แห่ง พื้นที่รับประโยชน์ ๔๖,๓๘๘ ไร่

(๒) โครงการป้องกันตนเองชายแดนไทย-มาเลเซีย จำนวน ๓๙ แห่ง พื้นที่รับประโยชน์

๓๘,๖๗๖ ไร่

รวม ๑๐๒ แห่ง พื้นที่รับประโยชน์ ๘๔,๖๗๖ ไร่

๒.๒) โครงการที่ถ่ายโอนให้กับท้องถิ่น

(๑) โครงการขุดลอกหนองน้ำและคลองธรรมชาติ จำนวน ๖๗ แห่ง พื้นที่รับประโยชน์

๓๗,๐๓๕ ไร่

(๒) โครงการศูนย์บริการเกษตรเคลื่อนที่ จำนวน ๒๒ แห่ง พื้นที่รับประโยชน์ ๑๒,๓๑๐ ไร่

(๓) โครงการสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า จำนวน ๗ แห่ง พื้นที่รับประโยชน์ ๕,๕๕๐ ไร่

(๔) โครงการชลประทานขนาดเล็ก จำนวน ๘๘ แห่ง พื้นที่รับประโยชน์ ๕๐,๘๖๐ ไร่

รวมโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ ๒๘๖ โครงการ พื้นที่รับประโยชน์ ๑๙๐,๔๓๑ ไร่

๒.๓.๒ แหล่งน้ำอื่น ๆ

๑) ลักษณะลุ่มน้ำ

จังหวัดยะลา มีแม่น้ำที่สำคัญ คือ แม่น้ำปัตตานี ต้นน้ำเกิดจากภูเขาในท้องที่อำเภอเบตง ไหลผ่านอำเภอธารโต อำเภอบันนังสตา อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา อำเภอเยรัง อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี และไหลลงสู่ทะเลที่อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี ความยาวประมาณ ๒๑๐ กิโลเมตร บริเวณที่แม่น้ำปัตตานีไหลผ่านเขตอำเภอเบตง อำเภอธารโต และอำเภอบันนังสตาเป็นพื้นที่สูง การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย จึงได้ก่อสร้างเขื่อนบางลางขึ้นที่ตำบลบาเจาะ อำเภอบันนังสตา เป็นเขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำอีกแห่งหนึ่งของภาคใต้ ติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้า ๓ เครื่อง มีกำลังผลิตรวม ๒๔,๐๐๐ กิโลวัตต์

๒) ลักษณะภูมิประเทศ

ภูมิประเทศโดยทั่วไปของจังหวัดยะลา มีลักษณะภูเขา เนินเขา และหุบเขา ตั้งแต่ตอนกลางจนถึงใต้สุดของจังหวัด มีที่ราบบางส่วนทางตอนเหนือของจังหวัด ได้แก่ บริเวณที่ราบแม่น้ำปัตตานี และแม่น้ำสายบุรีไหลผ่าน อยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเล โดยเฉลี่ยระหว่าง ๑๐๐ - ๒๐๐ เมตร พื้นที่ส่วนใหญ่ปกคลุมด้วยป่าดงดิบและสวนยางพารา มีเทือกเขาที่สำคัญอยู่ ๒ เทือกเขา คือ เทือกเขาสันกาลาคีรี เริ่มจากอำเภอเบตงเป็นแนวยาว กั้นพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซียและเทือกเขาปิไล ซึ่งเป็นเทือกเขาอยู่ในจังหวัด ในเขตตำบลบูดี บันนังสาเรง ของอำเภอเมืองยะลา กิ่งอำเภอกรงปินัง และอำเภอรามัน แม่น้ำอีกสายหนึ่งที่ไหลผ่านจังหวัดยะลา คือ แม่น้ำสายบุรี ต้นกำเนิดจากภูเขาสันกาลาคีรี ซึ่งกั้นเขตแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย ไหลผ่านอำเภอแว้ง อำเภอรีอเสาะ จังหวัดนราธิวาส ผ่านอำเภอรามัน จังหวัดยะลา แล้วไหลลงสู่ทะเลที่อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี ความยาวประมาณ ๑๕๐ กิโลเมตร

๓) น้ำเพื่อการเกษตร

แหล่งน้ำที่ประชาชนชาวจังหวัดยะลาใช้เพื่อการเกษตร ประกอบด้วย บ่อบาดาลส่วนตัว ๑,๓๕๖ บ่อ บ่อบาดาลสาธารณะ ๗๒๐ บ่อ และบ่อที่มีเครื่องสูบน้ำ ๖๓ แห่ง สระ ๑๖๔ แห่ง ฝายส่วนตัว ๔๕ แห่ง และคลองชลประทานส่งน้ำ ๕ แห่ง

๔) แหล่งน้ำธรรมชาติ

จังหวัดยะลา มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ คือ แม่น้ำปัตตานี และแม่น้ำสายบุรี ห้วย ลำธาร คลอง ๓๘๓ สาย มีหนองบึง ๑๑๓ แห่ง มีน้ำพุ น้ำซับ ๑๖ แห่ง

๕) แหล่งน้ำชลประทาน

แหล่งน้ำชลประทานที่ก่อสร้างแล้วเสร็จในพื้นที่จังหวัดยะลา ประกอบด้วย แหล่งน้ำตามโครงการขนาดใหญ่ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย - มาเลเซีย และโครงการขนาดเล็ก โครงการศูนย์บริการเกษตรเคลื่อนที่ โครงการขุดลอกหนองน้ำและคลองธรรมชาติ รวมทั้งสิ้น ๒๑๑ โครงการ สามารถเก็บกักน้ำได้ ๘.๑๙ ล้านลูกบาศก์เมตร และมีพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์จากโครงการ ๑๓๖,๒๔๙ ไร่ หรือร้อยละ ๘.๓๒ ของพื้นที่ถือครองทางการเกษตรของจังหวัด ๑,๖๓๘,๐๐๘ ไร่

๖) สถานการณ์ลุ่มน้ำ

ปริมาณน้ำทั้งปีสูงสุด ประมาณ ๒,๓๖๖ ล้านลูกบาศก์เมตร เป็นปริมาณน้ำท่าที่ไหลในช่วงฤดูฝน ร้อยละ ๗๓.๕ การพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำจนถึงปัจจุบัน มีความจุรวมทั้งสิ้น ๑,๔๐๔.๔๓ ล้านลูกบาศก์เมตรหรือประมาณร้อยละ ๕๓ ของปริมาณน้ำท่ารายปี ความจุทั้งหมดเป็นโครงการอ่างเก็บน้ำเขื่อนบางลาง ซึ่งอยู่ในพื้นที่ ลุ่มน้ำแม่น้ำปัตตานีตอนบน การพัฒนาในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่น้ำปัตตานีตอนล่าง โครงการส่วนใหญ่เป็นโครงการขนาดเล็ก เนื่องจากสภาพภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบ ซึ่งถือว่ามีความยากในการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อเก็บกักน้ำ ไว้ใช้ในฤดูแล้งได้น้อยมาก ลุ่มน้ำปัตตานี มีพื้นที่ชลประทาน ๒๕๒.๑๓๐

ไร่ พื้นที่การเกษตรที่เหลือ ซึ่งเป็นพื้นที่นอกเขตชลประทานจึงอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก อย่างไรก็ตามพื้นที่นอกเขตชลประทานส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราษฎรขยายพื้นที่เพาะปลูกในบริเวณที่ดอนและพื้นที่ลาดเชิงเขา ซึ่งเป็นปัญหาในการจัดหาน้ำ

๗) การพัฒนาแหล่งน้ำในปัจจุบัน

โครงการพัฒนาแหล่งน้ำที่อยู่ในแผนของกรมชลประทาน มีจำนวนทั้งหมด ๕๕ โครงการ แบ่งเป็นโครงการขนาดใหญ่ ๑ แห่ง โครงการขนาดกลาง ๘ แห่ง ขนาดเล็ก ๔๖ แห่ง ซึ่งสามารถแบ่งตามกรอบการพัฒนาแหล่งน้ำของกรมชลประทานได้ดังนี้ โครงการประเทืองน้ำมี ๗ แห่ง โครงการพัฒนาฝาย มี ๒๐ แห่ง ปตร. /เขื่อนระบายน้ำ ๑ แห่ง พัฒนาระบบส่งน้ำ ๒๐ แห่ง โครงการเหลียวหลัง ๑ แห่ง และโครงการอื่นๆ ๔ แห่ง ได้พื้นที่ชลประทานทั้งสิ้นประมาณ ๓๑,๓๕๘ ไร่ และเพื่อให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ในระดับต่างๆ จึงได้จำแนกแผนงานโครงการพัฒนาแหล่งน้ำออกเป็น ๓ ระยะ คือ แผนระยะสั้น แผนระยะกลางและแผนระยะยาว

๒.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๔.๑ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด

ตารางที่ ๑๖ แสดงการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต ๒๕๖๘

ชนิดพืช	จำนวน ครัวเรือน ที่ปลูก (ครัวเรือน)	เนื้อที่ เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่ เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	ผลผลิต เฉลี่ย (กิโลกรัม/ ไร่)	ราคา ผลผลิต เฉลี่ย (บาท/ กิโลกรัม)	รวมมูลค่า (ล้านบาท)
ยางพารา	๕๓,๒๑๕	๑,๑๔๑,๖๘๙.๐๖	๑,๐๑๖,๕๐๐.๖๒	๒๓๖,๓๔๘.๒๑	๒๓๙.๗๓	๔๕.๐๗	๑๐,๔๐๘.๖๔
ทุเรียน	๓๒,๑๒๖	๑๑๔,๓๗๕.๓๖	๘๑,๐๔๒.๐๐	๔๖,๕๓๓.๔๔	๕๗๑.๑๑	๗๒.๒๔	๓,๘๗๘.๒๑
ลองกอง	๑๓,๒๐๒	๑๕,๘๘๑.๑๓	๑๕,๖๙๓.๑๓	๘๓๘.๗๔	๑๓๔.๗๓	๘.๖๑	๑๖.๘๑
ข้าว	๓,๖๓๐	๑๔,๓๑๐.๓๗	๑๔,๒๗๗.๗๑	๔,๕๒๕.๐๔	๓๐๒.๐๕	๑๓.๕๐	๕๙.๕๑
มังคุด	๗,๕๒๑	๕,๗๙๒.๔๔	๕,๔๔๗.๘๑	๙๒๕.๑๐	๒๒๘.๖๖	๒๖.๔๘	๑๗.๙๔
ปาล์มน้ำมัน	๑,๓๓๖	๗,๗๕๓.๘๕	๖,๔๑๒.๕๖	๑๐,๒๗๑.๙๗	๑,๘๒๒.๖๖	๕.๔๓	๗๑.๙๐
มะพร้าว	๕,๕๐๒	๕,๑๙๒.๐๐	๔,๗๙๖.๐๐	๓,๘๖๙.๖๓	๗๖๗.๙๕	๒๗.๒๙	๘๘.๘๓
เงาะ	๗,๕๒๑	๕,๗๙๒	๕,๔๔๗.๘๑	๙๒๕.๑๐	๒๒๘.๖๖	๒๖.๔๘	๑๗.๙๔
กล้วยหิน	๕,๐๐๔	๓,๒๖๙	๒,๖๔๙	๒,๕๔๖.๗๔	๘๕๙.๑๖	๑๗.๙๑	๓๙๔.๙๐
ส้มโชกุน	๓๔	๖๒๙	๖๒๖	๑,๘๙๔.๓๐	๑,๕๒๕.๐๐	๔๕	๑๖๕.๗๖

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา

๒.๔.๒ ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัด ปี ๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๗ ข้อมูลจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์และจำนวนสัตว์ที่เลี้ยงทั้งหมด ปี ๒๕๖๘

ลำดับที่	ชนิดสัตว์	จำนวนเกษตรกร (ราย)	จำนวนสัตว์ (ตัว)
๑	โคเนื้อ	๑๗,๔๑๕	๖๒,๔๗๓
๒	กระบือ	๓๔๒	๑,๙๘๙

ลำดับที่	ชนิดสัตว์	จำนวนเกษตรกร (ราย)	จำนวนสัตว์ (ตัว)
๓	สุกร	๔๕	๔,๓๙๙
๔	ไก่	๓๕,๖๕๙	๙๔๑,๓๘๖
๕	เป็ด	๑๕,๓๒๔	๒๔๕,๙๐๐
๖	แพะ	๑๓,๐๒๕	๖๒,๖๓๙
๗	แกะ	๖๗๖	๓,๖๕๔

ที่มา : กลุ่มสารสนเทศและข้อมูลสถิติ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมปศุสัตว์

ตารางที่ ๑๘ โรงฆ่าสัตว์ในพื้นที่ที่ได้รับใบอนุญาต จำนวน ๙ แห่ง

ที่	ชื่อโรงฆ่าสัตว์	ประกอบกิจการ	ที่ตั้ง
๑	โรงฆ่าสัตว์เทศบาลนครยะลา	สุกร	๑๐ ถ.สุขยางค์ ต.สะเตง อ.เมืองยะลา
๒	โรงฆ่าสัตว์เทศบาลนครยะลา	โค	๑๐ ถ.สุขยางค์ ต.สะเตง อ.เมืองยะลา
๓	โรงฆ่าสัตว์ตำบลยะหา	โค	๑/๑ ม.๒ ต.ยะหา อ.ยะหา
๔	โรงฆ่านาเดียไก่อสด	ไก่	๒๐/๔ ม.๕ ต.วังพญา อ.รามัน
๕	โรงฆ่าสัตว์เทศบาลเมืองเบตง	สุกร	๗๓ ต.เบตง อ.เบตง
๖	โรงฆ่าสัตว์เทศบาลเมืองเบตง	โค	๗๓ ต.เบตง อ.เบตง
๗	โรงฆ่าบริษัทไก่โต้งเบตง จำกัด	ไก่	๑๔๘/๑๕ ม.๗ ต.สะเตงนอก อ.เมืองยะลา
๘	โรงฆ่ายะลาพันธุ์สัตว์	สุกร	๑๔๗/๑๕ ม.๗ ต.สะเตง อ.เมืองยะลา
๙	โรงฆ่า บริษัทยะลาท็อปปูลส์ จำกัด	สุกร	๑๑/๑๑ ม.๗ ต.สะเตงนอก อ.เมืองยะลา

ที่มา : กลุ่มพัฒนาคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา

ตารางที่ ๑๙ ร้านจำหน่ายไข่สดปลอดภัยใส่ใจผู้บริโภค (ไข่ OK) จำนวน ๑๒ แห่ง

ที่	ชื่อ- สกุล	ชื่อร้าน	ที่ตั้ง
๑	น.ส.ทฤษฎี เต็มดี	ร้าน C - Mart	๘๑ ต.นาคราษ อ.เบตง
๒	น.ส.กัญญารักษ์ ฮาบัน	ร้านไข่พีหญิง	๒๔/๒๕ ถ.วิฑูรอุทิศ ต.สะเตง อ.เมืองยะลา
๓	น.ส.มาซีเดาะ มะเก๊ะ	ร้านไข่	๑๔๒ ม.๒ ต.สะเตงนอก อ.เมืองยะลา
๔	นายฮัยมิน ยามา	ร้านบังมิต	๓๙ ถ.เมืองใหม่ ต.สะเตง อ.เมืองยะลา
๕	นางพรทิพย์ งามศรีตระกูล	ร้านพรทิพย์	๑๑๙/๑ ถ.ธนวิถี ต.สะเตง อ.เมืองยะลา
๖	นายมุกตา มะดีเยาะ	ร้านมุสลิมบำรุง	๓๐,๓๒/๑ ถ.วิฑูรอุทิศ ๔ ต.สะเตง อ.เมืองยะลา
๗	นายวสันต์ ว่องบุคการ	ร้าน KIN D SHOP betong	๑๐๙/๓ ต.รวมวิทย์ อ.เบตง
๘	นายซุลกิฟลี อะลีมาสะ	ร้านซุลกิฟลี	๑๖ ถ.สุขยางค์ ต.บันนังสตา อ.บันนังสตา
๙	นายสุเมธ ยกรัตน์	ร้านเจ็ดดาว	๑๓๒ ถ.มนู-นิตยา ต.สะเตง อ.เมืองยะลา
๑๐	นายสุรียา มูขอ	ร้านยะหาขายไข่	๘๑ ต.ยะหา อ.ยะหา

ที่	ชื่อ- สกุล	ชื่อร้าน	ที่ตั้ง
๑๑	บริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ สาขายะลา	บริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ สาขายะลา	๔,๑๒ ถ.เทศบาล ๑ ต.สะเตง อ.เมืองยะลา
๑๒	บริษัท ซี.พี.เอ็กซ์ตร้า จำกัด มหาชน สาขาโลตัสไฮเปอร์ มาร์เก็ต ยะลา	บริษัท ซี.พี.เอ็กซ์ตร้า จำกัด มหาชน	๒๓,๒๕ ถ.เทศบาล ๑ ต.สะเตง อ.เมืองยะลา

ที่มา : กลุ่มพัฒนาคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา

ตารางที่ ๒๐ เนื้อสัตว์ปลอดภัยใส่ใจผู้บริโภค (ปศุสัตว์ OK) จำนวน ๒๒ แห่ง

ที่	ชื่อ- สกุล	ชื่อร้าน	ที่ตั้ง
๑	นายเกรียงศักดิ์ เสรีรัตน์ยืนยง	ร้านหมูอนามัย	๑๔๘/๑๕ ม.๙ ถ.ตลาดเมืองใหม่ ต.สะเตง อ.เมืองยะลา
๒	นายวสันต์ ว่องบุคลากร	ร้าน KIN D SHOP betong	๑๐๙/๓ ต.รวมวิทย์ อ.เบตง
๓	นายมหาหมัด บุดีล่า	ร้านบิ๊กโต้ง	๓๐๙/๑ ถ.เปรมจิตต์ ต.สะเตง อ.เมืองยะลา
๔	นางซูไซ๊ะ โตะแปเราะ	ร้านฟาร์มสุข เบตง	๒๙๑ ต.เบตง อ.เบตง
๕	นายเล็ก เกียรติจรเดช	ร้านหมูพละ	๖๙/๓ ถ.เทศบาล ๔ ต.สะเตง อ.เมืองยะลา
๖	น.ส.วิรัชิตา พัฒนศักดิ์กุล	ร้านยะลา ฟู้ดส์	๑๐๕-๑๐๗ ถ.พิมลชัย ต.สะเตง อ.เมืองยะลา
๗	นายอัยมานัน อับดุลลาเต๊ะ	มายด์ ฟู้ด คอร์ปอเรชั่น จำกัด	๑๑๖/๓-๔ ถ.สิโรส ต.สะเตง อ.เมืองยะลา
๘	นายอัฐพล ขจรวิทยา	ร้านครุมารัท	๔-๖ ถ.อาคารสังเคราะห์ ต.สะเตง อ.เมืองยะลา
๙	นายอัยมานัน อับดุลลาเต๊ะ	มายด์ ฟู้ด คอร์ปอเรชั่น จำกัด สาขาโกตาบารู	๕๘ ม.๑ ต.โกตาบารู อ.รามัน
๑๐	น.ส.เพียงขวัญ แซ่แซ	DI DI Forzen Food	๒๕/๑๒ ถ.สุษะดีเดช ต.เบตง อ.เบตง
๑๑	น.ส.พัชรี คุ้มยวง	ร้านบูตะ เฟรชมาร์ท	๑๔/๑๐ ถ.ผังเมือง๕ ต.สะเตง อ.เมืองยะลา
๑๒	นางศรียพร ลาภานุพัฒน์	ลาภานุพัฒน์	๑๑๔-๑๑๖ ถ.สุขยางค์ ต.เบตง อ.เบตง
๑๓	น.ส.ธาริณี มะลิปะ	ร้านจีจี ฟู้ดส์	๑๔๐ ถ.สุขยางค์ ต.บันนังสตา อ.บันนังสตา
๑๔	บริษัทเบทาโกรเกษตรอุตสาหกรรม จำกัด	ร้านเบทาโกร ซุป สาขายะลา	๕๕-๕๗ ถ.ปัทมวิทย์ ต.สะเตง อ.เมืองยะลา
๑๕	นายสุเมธ ยกรัตน์	ร้านเจ็ดดาว	๑๖ ถ.มณีนิตยา ต.สะเตง อ.เมืองยะลา
๑๖	นางสาวคณิตตา ศรมณี	ร้านเคเจ ฟาร์มสุข	๑๐๗ ถ.จันทโรทัย ต.เบตง อ.เบตง
๑๗	นายประสาน แซ่ว่อง	เขียงที่ ๒๗๖ ตลาดเทศบาลเมืองเบตง	อาคารตลาดสดเทศบาลเมืองเบตง ต.เบตง อ.เบตง
๑๘	นายชินกร ศิริรินทร์	เขียงที่ ๒๗๘ ตลาดเทศบาลเมืองเบตง	อาคารตลาดสดเทศบาลเมืองเบตง ต.เบตง อ.เบตง
๑๙	นายอภิชาติ ภคพงศ์พันธุ์	เขียงที่ ๒๖๙ ตลาดเทศบาลเมืองเบตง	อาคารตลาดสดเทศบาลเมืองเบตง ต.เบตง อ.เบตง
๒๐	นางสาวเปรมมา ไชยมนี	ร้านสันติฟาร์ม	๒๓/๙ ถ.ผังเมือง ๑ ต.สะเตง อ.เมืองยะลา
๒๑	บริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ สาขายะลา	บริษัท บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ สาขายะลา	๔,๑๒ ถ.เทศบาล ๑ ม.๔ ต.สะเตง อ.เมืองยะลา
๒๒	บริษัท ซี.พี.เอ็กซ์ตร้า จำกัด มหาชน สาขาโลตัสไฮเปอร์ มาร์เก็ต ยะลา	บริษัท ซี.พี.เอ็กซ์ตร้า จำกัด มหาชน	๒๓,๒๕ ถ.เทศบาล ๑ ต.สะเตงนอก อ.เมืองยะลา

ที่มา : กลุ่มพัฒนาคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา

ตารางที่ ๒๑ ฟาร์มปศุสัตว์เศรษฐกิจ BCG MODEL (BCG Economy Model)

ที่	ชื่อ- สกุล	ชื่อฟาร์ม	ที่ตั้ง	ชนิดสัตว์
๑	นายกำธร วงศ์ปลั่ง	พลั่งเพชรฟาร์ม	๒๑๓ ถ.กาแป๊ะกอตอ ๑ ต.เบตง อ.เบตง	สุกร
๒	นายอนนต์ ทองजार	นันทนันท์ฟาร์ม ๒	๘๐/๑ ม.๔ ต.สะเตงนอก อ.เมืองยะลา	ไก่

ที่มา : กลุ่มพัฒนาคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา

ตารางที่ ๒๒ ฟาร์มเลี้ยงสัตว์การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีด้านปศุสัตว์ (GAP)

ที่	ชื่อ- สกุล	ชื่อฟาร์มที่ผ่านการรับรอง	ที่ตั้งฟาร์ม	ชนิด หน่วยนับ : ตัว/รัง
๑	นายเกรียงศักดิ์ เสรีรัตน์ยืนยง	ยะลาพันธุ์สัตว์ฟาร์ม	๑๔๘/๑๕ ม.๙ ต.สะเตงนอก อ.เมืองยะลา	สุกร ๑,๘๐๐ ตัว
๒	นายกำธร วงศ์ปลั่ง	พลั่งเพชรฟาร์ม	๒๑๓ ถ.กาแป๊ะกอตอ ต.สะเตงนอก อ.เมืองยะลา	สุกร ๗๕๐ ตัว
๓	นางสาวมยุรา แซ่ฉั่ว	ศูนย์วิจัยและพัฒนาแพะแกะ	ม.๖ ต.วังพญา อ.รามัน	ไก่พันธุ์ ๗๐๐ ตัว
๔	นางสาวยามีลา พะตะลู	ศูนย์วิจัยและพัฒนาแพะแกะ	ม.๖ ต.วังพญา อ.รามัน	แพะเนื้อ ๓๑๘ ตัว
๕	นายสุรศักดิ์ ฉิมพลี	ศูนย์วิจัยและพัฒนาแพะแกะ	ม.๖ ต.วังพญา อ.รามัน	แพะเนื้อ ๖๕๐ ตัว
๖	นายอนนต์ ทองजार	นันทนันท์ฟาร์ม	๒๐๐/๒๑ ม.๖ ถ.สนามกีฬา ต.สะเตง อ.เมืองยะลา	ไก่เนื้อ ๒๐,๐๐๐ ตัว
๗	นายอนนต์ ทองजार	นันทนันท์ฟาร์มสาขา ๒	๘๐/๑ ม.๔ ถ.สนามกีฬา ต.สะเตงนอก อ.เมืองยะลา	ไก่เนื้อ ๔๘,๐๐๐ ตัว
๘	นายวสันต์ ว่องบุคลากร	สมศักดิ์ฟาร์ม	๑๘๐ ม.๕ ต.ตาเนาะแมเราะ อ.เบตง	ไก่ไข่ ๒๐,๐๐๐ ตัว
๙	นายสุรินทร์ หนูน้อย	พรพระพิรุณฟาร์ม	๒๒๔ ม.๑ ต.ยูโป อ.เมืองยะลา	โคเนื้อ ๕ ตัว
๑๐	นายวิทยา รัตนสุดใส	เจนลี ฟาร์ม	๑๓๐/๒ ม.๔ ต.ตาเนาะแมเราะ อ.เบตง	ฟั้้งชันโรง ๘๐ รัง
๑๑	นายริชวาน ดาหะนิ	Wang Vespa Farm	๗๖ ม.๒ ต.บือมั่ง อ.รามัน	ฟั้้งชันโรง ๑๐ รัง
๑๒	นายชอลาฮุดดีน บือราเฮง	Kopi Farm	๖๑ ม.๕ ต.ลิติก อ.เมืองยะลา	ฟั้้งชันโรง ๕๐ รัง
๑๓	นางสาวพิรดาว สะอะ	บริษัทสติงเลส ทีทิลส์ จำกัด	ม.๒ ต.ปะแต อ.ยะหา	ฟั้้งชันโรง ๓๐๐ รัง

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา

ตารางที่ ๒๓ จำนวนฟาร์มที่ผ่านการตรวจประเมินการรับรองฟาร์ม GFM (Good farming management)

ลำดับที่	ชนิด (ฟาร์ม)	จำนวน (ฟาร์ม)
๑	ไก่พื้นเมือง	๑๑๖
๒	ไก่ไข่	๑๐
๓	เป็ด	๔๘
๔	โคเนื้อ	๖๑
๕	แพะ	๘๑
๖	แกะ	๖
๗	สุกร	๑
รวม		๓๒๒

ที่มา : กลุ่มพัฒนาสุขภาพสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา

ตารางที่ ๒๔ ห้องเย็นและสถานที่จำหน่ายอาหาร (Food Service) จังหวัดยะลา

ที่	ชื่อสถานที่เก็บรักษาสินค้าเกษตร	ที่อยู่ สถานที่
๑	บริษัท มายด์ฟู้ดส์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด	๙๙/๙ หมู่ที่ ๔ ตำบลหน้าถ้ำ อำเภอเมืองยะลา
๒	บริษัท เบทาโกรเกษตรอุตสาหกรรม จำกัด	๕๕-๕๗ ถนนปัทมาธิปไตย ตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา
๓	บริษัท ยะลาท้อปฟู้ดส์ จำกัด	๑๑/๑๑ หมู่ที่ ๗ ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมืองยะลา
๔	หจก.เจดับบลิวฟู้ดส์	๒๗๙ ถนนเปรมจิตต์ - สุรพันธ์ ตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา
๕	ร้านกะปิยะ ยะลา	๑๓๖ ถนนนิรรมย์ ตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา
๖	ร้านเจ็ดดาว	๑๖ ถนนมณู-นิตยา ตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา
๗	ร้านสมิแลน ฟู้ดส์	๕๔ ซ.๑๐ ถนนสิโรธร ๑๐ ตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา
๘	บริษัท ยะลาพันธุ์สัตว์ฟาร์ม จำกัด	๑๔๘/๑๕ หมู่ที่ ๓ ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมืองยะลา
๙	หจก.เอสซีเอฟ	๒๑๙/๒-๓ ตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา
๑๐	ร้านมายด์ฟู้ดส์ สาขารามัน	๑๒๘/๔ หมู่ที่ ๑ ตำบลกาญจนาภิเษก อำเภอรามัน
๑๑	ร้านมายด์ฟู้ดส์ สาขาโกตาบารู	๕๘ หมู่ที่ ๑ ตำบลโกตาบารู อำเภอรามัน
๑๒	บมจ.บีคีสูปเปอร์เซ็นเตอร์ สาขายะลา	๔,๑๒ ตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา
๑๓	บริษัท ซีพีแอนด์เทรด จำกัด (มหาชน)	๒๓ ตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา
๑๔	บริษัท โชติพัชรฟู้ดส์ จำกัด (หลังกองร้อย)	๑๖/๔ ถนนผังเมือง ๑ ตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา
๑๕	บริษัท โชติพัชรฟู้ดส์ จำกัด (เมืองใหม่)	๒๑๙/๑๓-๑๔ ตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา
๑๖	บริษัท ยะลาฟู้ดส์ จำกัด	๑๐๕-๑๐๗ ถนนพิมลชัย ตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา
๑๗	บริษัท เจ้หาวา โพรเซสฟู้ดส์	๕๘๙/๑-๕๕๕/๑ ตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา
๑๘	ร้านจีจี ฟู้ดส์	หมู่ที่ ๒ ตำบลบันนังสตา อำเภอบันนังสตา
๑๙	ร้านลาภานุพัฒน์	๑๑๔ - ๑๑๖ ตำบลเบตง อำเภอเบตง
๒๐	บริษัท สกายออน อินเทอร์เน็ตแซนแนล จำกัด	ที่ดิน น.ส.๓๗ เลขที่ ๔๔ เล่มที่ ๗ ตำบลตาเนาะแมเราะ อำเภอเบตง

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา

๒.๔.๓ ด้านการประมงของจังหวัดยะลา

ตารางที่ ๒๕ ด้านการประมงของจังหวัด ปี ๒๕๖๘

ชนิดสัตว์	จำนวน เกษตรกร (ราย)	พื้นที่การเลี้ยง จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)	มูลค่าผลผลิต (บาท)
ปลาดุก	๑,๑๐๐	๑๗๘.๔๘	๑๙๙.๙๘	๕๐	๙,๙๙๙,๑๐๐
ปลานิลดำ	๖๓๔	๑๙๔.๑๔	๑๒๘.๐๒	๕๐	๖,๔๐๑,๐๐๐
ปลาตะเพียนขาว	๙๙	๑๙.๓๐	๘๙.๑๘	๖๐	๕,๓๕๘,๐๐๐
ปลาตะเพียนขาว	๙๔	๒๙.๔๙	๓๒.๒๔	๔๐	๑,๒๘๙,๖๐๐
ปลาสร้อย	๔๗	๑๓.๘๗	๑๒.๗๑	๗๐	๘๘๙,๗๐๐
ปลาพลวงชมพู	๒๕	๒.๕๔	๐.๘๑๘	๓,๐๐๐	๒,๕๕๔,๐๐๐
ปลานิลสายน้ำไหล	๑๘	๑๕.๐๓	๑๐๔.๔๐	๑๒๐	๑๒,๕๒๘,๐๐๐
ปลาจีน	๑๘	๕.๕๕๒	๓.๕๘	๒๔๐	๘๕๙,๒๐๐
ปลาหมอไทย	๑๖	๒.๖๖	๒.๕๑	๘๐	๒๐๐,๘๐๐
ปลาน้ำจืดอื่นๆ	๔๙	๒๑.๘๒	๒๔.๘๑	๖๕	๑,๖๑๒,๖๕๐

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดยะลา

๒.๔.๔ ข้อมูลสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นและสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

๑) สินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น ได้แก่

(๑) ปลาพลวงชมพู (ปลากือเลาะห์) เป็นปลาน้ำจืดพื้นถิ่นหายากที่มีแหล่งกำเนิดและอาศัยอยู่ในลำธารของเทือกเขาสนกาลาคีรี โดยเฉพาะบริเวณต้นน้ำป่าฮาลา-บาลา เป็นปลาตระกูลปลาพลวง หรือปลาเวียนเพียงชนิดเดียวเท่านั้นที่สามารถรับประทานได้ทั้งเกล็ด และเป็นปลาประจำจังหวัดยะลาที่มีความโดดเด่นทั้งรูปลักษณ์สีสัน เนื้อสัมผัสมีลักษณะนุ่มขาว รสชาติมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ที่เกิดจากความอุดมสมบูรณ์ของแหล่งน้ำและสภาพภูมิประเทศจนได้รับการยอมรับให้เป็นหนึ่งใน “ของดีจังหวัดยะลา”

(๒) ผักน้ำเบตง เป็นพืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นที่ปลูกอยู่ในอำเภอเบตงมาช้านาน ปลูกได้ผลผลิตดีในพื้นที่ที่อากาศเย็น มีน้ำไหลผ่านโดยเฉพาะน้ำที่ไหลมาจากภูเขา ลำต้นเป็นแบบเถาเลื้อยและมีรากบริเวณข้อ มีถิ่นกำเนิดในเขตเมดิเตอร์เรเนียน ต่อมามีการนำมาปลูกที่ประเทศจีนหรือเขตร้อนทวีปเอเชีย สำหรับในประเทศไทยถูกนำเข้ามาโดยชาวจีนที่อพยพมาจากประเทศจีน แผ่นดินใหญ่ นำมาปลูกในพื้นที่อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

๒) สินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indication : GI) ได้แก่

(๑) กล้วยหินบันนังสตา เป็นกล้วยพันธุ์พื้นเมืองของอำเภอบันนังสตาซึ่งปลูกมากในพื้นที่ ๗ อำเภอของจังหวัดยะลา ได้แก่ อำเภอบันนังสตา อำเภอธารโต อำเภอกรงปินัง อำเภอยะหา อำเภอเบตง อำเภอกาบัง และอำเภอเมืองยะลา มีลักษณะเด่นคือ เป็นกล้วยที่มีเนื้อแข็ง และเมื่อสุกจะมีรสชาติเปรี้ยวเล็กน้อย ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) กับกรมทรัพย์สินทางปัญญากระทรวงพาณิชย์เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๒

(๒) **ทุเรียนสะเด็ดน้ำยะลา** หมายถึง ทุเรียนพันธุ์หมอนทอง พันธุ์ก้านยาว พันธุ์ชะนี พันธุ์พวงมณี พันธุ์มูซังคิง และพันธุ์หนามดำ (ไอฉี่) มีลักษณะเนื้อแห้ง ละเอียด เส้นใยน้อย เนื้อมีสีเหลืองอ่อนหรือเข้มตามสายพันธุ์ มีกลิ่นเฉพาะตัวตามสายพันธุ์ รสชาติหวานมัน ปลุกบนพื้นที่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ตั้งแต่ ๑๐๐ เมตรขึ้นไป ในเขตพื้นที่จังหวัดยะลา ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) กับกรมทรัพย์สินทางปัญญากระทรวงพาณิชย์เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๔

ทุเรียนสะเด็ดน้ำยะลา
TURIAN SA-DED NAM YALA

จากสหกรณ์ผู้ปลูก ๕ พันธุ์ทุเรียน ได้แก่ พันธุ์หมอนทอง พันธุ์ก้านยาว พันธุ์ชะนี พันธุ์พวงมณี พันธุ์มูซังคิง และพันธุ์หนามดำ (ไอฉี่) มีพื้นที่ปลูกทุเรียนในเขตอำเภอเมืองยะลา

เป็นแหล่งปลูกทุเรียนคุณภาพ ปลอดภัยจากสารเคมี ทำให้อายุการเก็บเกี่ยวได้ยาวนาน รสชาติหวานมัน มีกลิ่นเฉพาะตัว

ชั้นคุณภาพระดับพรีเมียม (Premium Class)
ทุเรียนทั้งผลมีข้อ ตรงตามพันธุ์ ผลทุเรียนต้องแก่ได้ที่ตามอายุจากดอกบานของแต่ละพันธุ์

- 1. ทุเรียนพันธุ์หมอนทอง**
 - ผลมีขั้ว 4 ขั้วขึ้นไป
 - น้ำหนักเฉลี่ย 3 กิโลกรัม
 - เนื้อหนาสีเหลืองอ่อน เนื้อแห้งไม่ละลือ
- 2. ทุเรียนพันธุ์ชะนี**
 - ผลมีขั้ว 4 ขั้วขึ้นไป
 - น้ำหนักเฉลี่ย 3 กิโลกรัม
 - เนื้อหนาสีเหลืองอ่อน เนื้อแห้งไม่ละลือ
- 3. ทุเรียนพันธุ์ก้านยาว**
 - ผลกลม มีขั้ว 4 ขั้วขึ้นไป
 - น้ำหนักเฉลี่ย 3 กิโลกรัม
 - เนื้อหนาน้ำตาล สีเหลือง เนื้อแห้งไม่ละลือ
- 4. ทุเรียนพันธุ์พวงมณี**
 - ผลกลม มีขั้ว 4 ขั้วขึ้นไป
 - น้ำหนักเฉลี่ย 1 กิโลกรัม
 - เนื้อหนาน้ำตาล สีเหลือง เนื้อแห้งไม่ละลือ
- 5. ทุเรียนพันธุ์มูซังคิง**
 - ผลกลม มีขั้ว 4 ขั้วขึ้นไป
 - น้ำหนักเฉลี่ย 2 กิโลกรัม
 - เนื้อหนาน้ำตาล สีเหลือง เนื้อแห้งไม่ละลือ
- 6. ทุเรียนพันธุ์ไอฉี่ (หนามดำ)**
 - ผลมีขั้ว 4 ขั้วขึ้นไป
 - น้ำหนักเฉลี่ย 3 กิโลกรัม
 - เนื้อหนาน้ำตาล สีเหลือง เนื้อแห้งไม่ละลือ

สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ และสหกรณ์ 0 7322 8846

(๓) **ส้มโชกุนเบตง** เป็นส้มเนื้อสีส้มเข้ม หวานมีเปรี้ยวเล็กน้อย ปอกเปลือกง่ายและชานิ่ม ได้รับการประกาศขึ้นทะเบียนกับกรมทรัพย์สินทางปัญญา เมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘

“ส้มโชกุนเบตง” เป็นต้นกล้าส้มเขียวหวานจากประเทศจีนที่ถูกนำมาปลูกในอำเภอเบตง ด้วยภูมิอากาศแบบร้อนชื้น รวมถึงมีฝนตกชุกและได้รับแสงแดดน้อย ส่งผลให้ส้มที่ปลูก มีลักษณะแตกต่างจากส้มเขียวหวานทั่วไปมีสีเขียวมสัมน้ำเล็กน้อย ผลใหญ่ ผนังกลีบบาง ไม่มีกาก เนื้อผลมีสีเข้ม ฉ่ำน้ำ รสชาติหวานผสมเปรี้ยวเล็กน้อยเปลือกค่อนข้างหนาแต่ล่อน ปอกง่าย ตอนปอกมีกลิ่นหอมเฉพาะ ซึ่งมีความอร่อย แตกต่างจากส้มพันธุ์ดั้งเดิมด้วยความโดดเด่นนี้ทำให้เกษตรกรเริ่มหันมาเพาะปลูกส้มในพื้นที่อำเภอเบตงและอำเภอเมืองยะลากันเป็นจำนวนมากเรียกขานกันในชื่อ “ส้มโชกุนเบตง”

จังหวัดยะลาได้มีการจัดประกวดการตั้งชื่อให้ส้มพันธุ์นี้ใหม่ว่า “เพชรยะลา” เพื่อแสดงความเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด แต่คนทั่วไปยังคงคุ้นชิน

กับชื่อ “ส้มโชกุนเบตง” ซึ่งเป็นชื่อที่สร้างชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักของผู้บริโภคและนักท่องเที่ยวจำนวนมาก ปัจจุบันส้มโชกุนเบตงยังคงเป็นของฝากยอดนิยมจากแดนใต้ที่นักท่องเที่ยวนึกถึงเป็นอันดับแรก นับว่าเป็นสินค้าที่สามารถสร้างชื่อเสียงและรายได้ให้เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดยะลา กว่า ๑๖๗ ล้านบาท

(๔) มังคุดในสายหมอกเบตง

เป็นมังคุดพันธุ์พื้นเมือง ลักษณะผลกลมโต เปลือกค่อนข้างหนา ผิวมัน สีม่วงอมแดง เมื่อผลสุกเต็มที่จะมีสีดำ ขั้วและกลีบเลี้ยงสีเขียว เนื้อมีสีขาวนวลปุยฝ้าย และไม่เป็นเนื้อแก้ว ยางไหล ไม่ฉ่ำน้ำ รสชาติหวานนำเปรี้ยว ปลูกในเขตพื้นที่อำเภอเบตง และอำเภอธารโต จังหวัดยะลา ซึ่งมีสภาพภูมิประเทศเป็น ที่ราบสูงเชิงเขาสลับช่องน้ำ มีแม่น้ำปัตตานีเป็นแม่น้ำสายสำคัญไหลจากทิศใต้ขึ้นไปทางทิศเหนือ ผ่านอำเภอธารโต และไหลลงทะเลอ่าวไทยที่อำเภอเมือง ทำให้อำเภอเบตง และอำเภอธารโต เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการทำการเกษตร ประกอบกับสภาพภูมิอากาศแบบร้อนชื้นโดยพื้นที่ดังกล่าว มีสภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง ๓ ครั้งต่อวัน คือ ช่วงเช้ามีหมอก ช่วงเที่ยงมีแดด และช่วงเย็นมีฝนตกบ่อยครั้ง ส่งผลให้บริเวณที่ปลูกมังคุดในสายหมอกเบตง จะมีหมอกหนา ปกคลุมเกือบทั้งปี ส่งผลต่อการปลูกมังคุด คือ เกิดการสร้างชั้นเนื้อของมังคุดแบบเคลือบที่ละชั้น เนื้อจึงมีสีขาวนวล ปุยฝ้าย มีกลิ่นหอมเฉพาะ รสชาติดี ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) กับกรมทรัพย์สินทางปัญญากระทรวงพาณิชย์ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘

(๕) ไก่เบตงยะลา เป็นไก่พื้นเมืองพันธุ์เบตง มีลักษณะขนสีเหลืองทอง ปีกและขนปีกสั้น หงอนเป็นหงอนจักรสีแดง ขาสีเหลือง ปากเหลือง มีจุดเด่นที่หางสั้นหรือไม่มีหาง จากลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศของจังหวัดยะลาเหมาะสำหรับการเลี้ยงไก่เบตงยะลา ทำให้มีความสมบูรณ์ตรงตามสายพันธุ์เจริญเติบโตได้ดี มีชั้นหนังที่หนาเพื่อปรับตัวให้เข้ากับสภาพอากาศ ประกอบกับกระบวนการเลี้ยงตามภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ การเลี้ยงแบบปล่อย เมื่อนำไก่เบตงยะลามาท้มหรือปรุงสุก ทำให้ไก่มีกลิ่นรสชาติและลักษณะเฉพาะต่างจากไก่สายพันธุ์อื่นๆ คือ หนังหนามีสีขาวอมเหลือง เนื้อแน่น นุ่ม ไม่เละ ซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์ของไก่เบตงยะลา ได้รับการประกาศขึ้นทะเบียนกับกรมทรัพย์สินทางปัญญา เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๘

(๖) ปลานิลสายน้ำไหลเบตง ได้รับการประกาศขึ้น

ทะเบียนเป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) รายการที่ ๖ ของจังหวัดยะลา จากกรมทรัพย์สินทางปัญญา เมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๙ มีผลตั้งแต่วันที่ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ ปลานิลสายน้ำไหลเบตง เป็นสายพันธุ์ปลานิลดำที่ได้รับการพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์ให้อัตราการเจริญเติบโตที่ดี มีความแข็งแรงสามารถต้านทานโรคได้ดี และมีอัตราการรอดสูง ลักษณะเด่น คือ ส่วนหัวเล็ก ลำตัวแบนข้าง สันป้อม เนื้อส่วนหลังมีลักษณะเป็นสันหนา มีการเลี้ยงในรูปแบบระบบน้ำไหลผ่าน (Flowing water system) โดยใช้น้ำจากลำธารที่ไหลมาจากเทือกเขาสันกาลาคีรี ซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำที่สำคัญของแม่น้ำปัตตานี อุณหภูมิของน้ำตลอดทั้งปีไม่สูงกว่า ๒๕ องศาเซลเซียส ตลอดระยะเวลาการเลี้ยงใช้อาหารเม็ดสำเร็จรูป ระดับโปรตีนไม่ต่ำกว่า ๓๐ % และได้รับการรับรองมาตรฐานการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดี Good Aquaculture Practices (GAP) และมาตรฐาน มกษ.๗๔๓๖-๒๕๖๓ สำหรับ

ฟาร์มเลี้ยงสัตว์น้ำ เพื่อการบริโภคจากกรมประมง ปลานิลสายน้ำไหลเบตงที่ตลาดมีความต้องการ คือ ขนาดน้ำหนักตัวไม่ต่ำกว่า ๑ – ๒.๙๙ กิโลกรัม ระยะเวลาในการเลี้ยง ๖ – ๑๒ เดือน และขนาดน้ำหนักตัว ๓ กิโลกรัมขึ้นไป ระยะเวลาในการเลี้ยง ๒ ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นที่นิยมของผู้บริโภคทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ปลานิลสายน้ำไหลเบตง เมื่อปรุงสุกเนื้อ มีสีขาว เนื้อแน่นและเป็นลิ้ม รสชาติหวาน มีไขมันแทรกเล็กน้อย ปราศจากกลิ่นสาบโคลน และมีความหวานน้อยกว่าปลานิลทั่วไป เหมาะสำหรับนำไปประกอบอาหารได้หลากหลายประเภท เช่น นึ่งซีอิ๊ว ทอดราดพริก ต้มยำ และปลาดิบ (ซาซิมิ) เป็นต้น

๒.๔.๕ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร

ตารางที่ ๒๖ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตรปี ๒๕๖๙

มาตรฐาน/ชนิดสินค้า GAP	หน่วยนับ
๑) ด้านพืช	
- ทุเรียน	๑๗,๕๗๓.๔๕ ไร่
- ลองกอง	๙๙.๕ ไร่
- มังคุด	๑,๓๒๙.๐๐ ไร่
- กาแฟ	๕.๕๐ ไร่
- ผักไฮโดรโปนิคส์	๑.๑๓ ไร่
- พืชผัก ฯลฯ	๒๖.๖๘ ไร่
- ข้าว	๙๔.๕๐ ไร่
๒) ด้านปศุสัตว์	
- สุกร	๒,๕๕๐ ตัว
- แพะเนื้อ	๖๕๐ ตัว
- ไก่พันธุ์	๗๐๐ ตัว
- แกะเนื้อ	๓๑๘ ตัว
- ไก่เนื้อ	๖๘,๐๐๐ ตัว
- ไก่ไข่	๒๐,๐๐๐ ตัว
- โคเนื้อ	๕ ตัว
- ชนโรง	๔๔๐ รัง
๓) ด้านประมง	
- ปลานิลสายน้ำไหล	๑๓ ราย/๑๗.๖๒ ไร่
- ปลาพลวงชมพู	๔ ราย/ ๔.๓๐ ไร่
- ปลาจีน	๕ ราย/ ๓.๘๘ ไร่
- ปลาตะเพียนขาว	๕ ราย/ ๗.๐๗ ไร่
- ปลาดุก	๕ ราย/ ๐.๗๘ ไร่
- ปลาน้ำจืดรวม (อื่นๆ)	๑๘ ราย/ ๑๕.๕๗ ไร่

มาตรฐาน/ชนิดสินค้า	หน่วยนับ
เกษตรอินทรีย์	
- เกษตรผสมผสาน	๑ ราย / แปลง

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา, สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา, สำนักงานประมงจังหวัดยะลา,
ศูนย์วิจัยพัฒนาการเกษตรยะลา, ศูนย์วิจัยข้าวปัตตานี

๒.๔.๖ สินค้า OTOP ของจังหวัด

ตารางที่ ๒๓ สินค้า OTOP ระดับ ๕ ดาว ที่ผ่านการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ปี พ.ศ. ๒๕๖๗ จำนวน ๒๓ ผลิตภัณฑ์

ลำดับที่	ผลิตภัณฑ์	ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่
๑	ขนมปั้นสิบไส้ไก่หยองน้ำพริกเผา	ร้านหยกสวຍ	๓๒๗ ถนนฝั่งเมือง ๔ ต.สะเตง อ.เมืองยะลา
๒	ขนมปั้นสิบไส้ปลา	ร้านหยกสวຍ	
๓	น้ำพริกปลาดุกฟูสูตรแม่ผิว	วิสาหกิจชุมชนน้ำพริกสูตรแม่ผิว	๑ ถนนวิฑูรย์อุทิศ ถนนวิฑูรย์อุทิศ๑๒ ต.สะเตง
๔	ปลาสามบาทูมัส	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลาสามบาทูมัส	๓๐๗ ม.๗ บ้านคอกช้าง ต.แม่หวาด อ.ธารโต
๕	ทุเรียนกวน	กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์การเกษตร	๒/๑ ม.๒ ต.ตาชี อ.ยะหา
๖	กล้วยหินฉาบหวาน	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนพัฒนาแปรรูปกล้วยหินนังตา	๔๑๘ ม.๗ ต.บันนังสตา อ.บันนังสตา
๗	กล้วยหินกรอบเค็ม	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนพัฒนาแปรรูปกล้วยหินนังตา	๔๑๘ ม.๗ ต.บันนังสตา อ.บันนังสตา
๘	ชินชิงชาสมุนไพรเห็ดหลินจือ	บี.ที.นิวสตาร์	๓๒๐ ต.เบตง อ.เบตง
๙	ถุงผ้าอเนกประสงค์	นานาไต้เตียร์	๖๑ ม.๕ ต.อัยเยอร์เวง อ.เบตง
๑๐	หมวกกะปิเยาะ	กลุ่มปักจักรบ้านดือโล๊ะปาเซ	๒๔๕ ม.๑ ต.สะเอะ อ.กรงปินัง
๑๑	ผ้าคลุมผมสตรี	กลุ่มศรีปตรี	๓๑ ซอยสิโรต ๑ ต.สะเตง อ.เมือง
๑๒	ผ้าบาติกเส้นใยธรรมชาติ	ASSAMA BATIK	๒๓/๑๖ ถ.อนุสรณ์มหาราช ต.สะเตง อ.เมือง
๑๓	กระเป๋าจักสานเตยหนาม	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสันติภาพวังพญา	๑๑๙ ม.๒ ต.วังพญา อ.รามัน
๑๔	เสื้อผ้าสำเร็จรูปชาย	กลุ่มอาชีพสตรีตัดเย็บเสื้อผ้าชุดพื้นเมืองด้วยผ้าปาเตะ	๕ ม.๑ ต.กรงปินัง อ.กรงปินัง
๑๕	เสื้อผ้าสำเร็จรูปชาย	กลุ่มแฮนด์อินแฮนด์ รามัน	๑๗๙/๑๔ ม.๑ ต.กาบูกอเกาะ อ.รามัน
๑๖	ผ้าบาติกพิมพ์ผสมเขียนเทียน	ครูผีเสื้อ Art&Crafts	๘๗/๗ ซ.มูซอ ๑ ต.สะเตง อ.เมือง
๑๗	ผ้าหาลา	กลุ่มศรียะลาบาติก	๘๕ ซอยเวฬุวัน ต.สะเตง อ.เมือง
๑๘	ผ้าขึ้นลายบาติก	เก๋บาติก	๗ ซอย ๒ ถ.คุปตาสา อ.เมือง
๑๙	ผ้าบาติกพิมพ์ลาย	กลุ่มBatik Tanoh	๑๘๘/๑ ม.๔ ต.ตาเนาะปูเต๊ะ อ.บันนังสตา
๒๐	พืชมะนาวกลิ่นตะไคร้หอม ตรา เจ เอ็น	บี.ที.นิวสตาร์	๓๒๐ ต.เบตง อ.เบตง
๒๑	ยาหม่องผสมน้ำมันตะไคร้หอม ตรา เจ เอ็น	บี.ที.นิวสตาร์	๓๒๐ ต.เบตง อ.เบตง
๒๒	ผ้าบาติกเส้นใยประดิษฐ์	ASAMA BATIK	๒๓/๑๖ ต.สะเตง อ.เมือง
๒๓	ผ้าบาติกเขียนเทียนผสมแคร็ก ๒ เมตร	ครูผีเสื้อ Art&Crafts	๘๗/๗ ต.สะเตง อ.เมือง

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดยะลา

๒.๔.๗ การเพาะปลูกและผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัด

ตารางที่ ๒๘ ข้อมูลการเพาะปลูกและร้อยละผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัด (หน่วย : ร้อยละ)

สินค้า	ปี ๒๕๖๗											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าวนาปี	๐.๐๐	๒๓.๘๑	๕๘.๒๕	๑๖.๙๑	๑.๐๓	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐
ปาล์มน้ำมัน	๐.๑๖	๑๑.๑๖	๑๐.๑๘	๑๔.๓๓	๑๓.๔๙	๑๓.๓๐	๑๐.๘๒	๓.๑๗	๓.๗๔	๓.๒๓	๓.๔๖	๒.๖๒
เงาะ	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๑.๘๒	๔๙.๘๒	๔๓.๙๙	๔.๓๘	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐
กล้วยหิน	๔.๕๕	๔.๘๗	๔.๙๕	๑๒.๘๕	๔.๙๕	๖.๔๖	๗.๗๔	๑๐.๐๖	๑๑.๗๓	๑๕.๖๔	๑๐.๙๓	๕.๒๗
ทุเรียน	๐.๐๑	๐.๐๑	๐.๐๒	๐.๐๓	๐.๐๖	๒.๗๘	๑๗.๘๖	๖๐.๘๙	๑๖.๖๖	๑.๖๒	๐.๐๐	๐.๐๐
มังคุด	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๑.๘๔	๓๔.๗๔	๕๖.๖๔	๖.๗๑	๐.๐๗	๐.๐๐	๐.๐๐
ลองกอง	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๔.๐๘	๑๓.๐๕	๕๓.๘๕	๒๔.๓๙	๔.๖๒	๐.๐๐	๐.๐๐

ที่มา สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา

๒.๕ สถาบันเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๒.๕.๑ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก

ตารางที่ ๒๙ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก

ประเภทสหกรณ์	จำนวนสหกรณ์ (แห่ง)	จำนวนสมาชิก (ราย)
๑. สหกรณ์การเกษตร	๓๓	๒๘,๓๙๐
๒. สหกรณ์ออมทรัพย์	๑๓	๑๙,๔๗๖
๓. สหกรณ์ร้านค้า	๑	๔๔๑
๔. สหกรณ์บริการ	๘	๑๙,๔๕๕
๕. สหกรณ์เครดิตยูเนียน	๑	๔๐๑
รวม	๕๖	๖๘,๑๖๓

➤ ผลการประเมินความเข้มแข็งของสหกรณ์ในจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

- ระดับชั้น ๑ จำนวน ๑๑ สหกรณ์
- ระดับชั้น ๒ จำนวน ๙ สหกรณ์
- ระดับชั้น ๓ จำนวน ๓๒ สหกรณ์
- หยุดดำเนินการ จำนวน ๑ สหกรณ์

➤ ปริมาณธุรกิจสถาบันเกษตรกร

- สหกรณ์ ๑๑,๐๓๐,๕๔๑,๓๒๘.๒๔ บาท
- กลุ่มเกษตรกร ๒๓๔,๑๔๙,๗๕๑.๖๐ บาท

๒.๕.๒ กลุ่มเกษตรกรจังหวัดยะลา

ตารางที่ ๓๐ จำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรจังหวัดยะลา ปี ๒๕๖๘

ที่	อำเภอ	จำนวน (กลุ่ม)								รวม กลุ่ม	หมายเหตุ
		เบตง	เมืองยะลา	กรงปินัง	กาบัง	ธารโต	บันนังสตา	ยะหา	รามัน		
๑	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	๘	๑๕	๗	๑๐	๑๕	๙	๑๓	๒๐	๙๗	จำนวนกลุ่ม
๒	กลุ่มยุวเกษตรกร	๑๗	๒๗	๘	๘	๑๓	๒๐	๑๒	๑๘	๑๒๓	สมาชิกมีการ เปลี่ยนแปลง
๓	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ	๘	๓๒	๗	๙	๑๖	๑๓	๑๑	๔๘	๑๔๔	ได้ตลอด
๔	วิสาหกิจชุมชน	๔๙	๖๘	๕๓	๒๐	๓๔	๔๘	๔๑	๕๕	๓๖๘	
๕	อกม. (ราย)	๘๒	๒๓	๑๙	๓๗	๕๐	๔๙	๙๐	๓๒	๓๘๒	

๒.๖ ข้อมูลจำนวนอาสาสมัครเกษตรกรและสหกรณ์ของจังหวัดยะลา

อาสาสมัครเกษตรกร หมายถึง เกษตรกรหรือบุคคลที่ได้รับคัดเลือกหรือสมัครใจเข้า เป็นอาสาสมัครภายใต้หลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด เพื่อเป็นเครือข่ายในการช่วยเหลือการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งงานของชุมชนซึ่งเกี่ยวข้องกับการเกษตรหรือสหกรณ์ โดยจังหวัดยะลามีอาสาสมัครเกษตรกรรวม ๑๔ สาขา จำนวน ๑,๔๕๑ ราย (นับซ้ำ)

ตารางที่ ๓๑ แสดงจำนวนอาสาสมัครเกษตรกรของจังหวัด ปี ๒๕๖๗

สาขา/อำเภอ	เมืองยะลา	เบตง	บันนังสตา	ธารโต	ยะหา	รามัน	กาบัง	กรงปินัง	รวมทั้งสิ้น
ครูบัญชี	๑๗	๐	๑	๕	๑๐	๓	๒	๕	๔๓
หมอดินอาสา	๘๑	๓๓	๕๐	๓๗	๔๙	๙๐	๑๗	๒๓	๓๘๐
ประมงอาสา	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
เศรษฐกิจการเกษตรอาสา	๑	๑	๑	๒	๑	๑	๑	๑	๙
ครูยาง	๓๘	๒๘	๒๙	๑๗	๓๒	๘๗	๓๗	๒๒	๒๙๐
อาสาสมัครปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	๐	๒	๐	๐	๑๖	๑๖	๘	๔	๔๖
อาสาสมัครเกษตรและสหกรณ์	๑๓	๕	๖	๔	๗	๑๖	๒	๔	๕๗
อาสาปศุสัตว์	๒๖	๑๕	๑๓	๖	๙	๒๕	๒๐	๑๗	๑๓๑
อาสาฝนหลวง	๒	๑	๓	๑	๒	๑	๐	๑	๑๑
อาสาสมัครสหกรณ์	๕	๒	๒	๔	๔	๓	๒	๔	๒๖
อาสาสมัครชลประทาน	๙	๘	๘	๑๐	๓	๕	๓	๓	๔๙
ชวานาอาสา	๑	๑	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๑
อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน	๘๓	๓๓	๖๗	๔๕	๒๓๗	๑๑๘	๒๕	๒๗	๖๓๕
สารวัตรเกษตรอาสา	๓๙	๐	๐	๐	๐	๐	๑	๑	๔๑
รวมสาขา (นับซ้ำ)	๓๑๕	๑๒๘	๑๘๐	๑๓๑	๓๗๐	๓๖๕	๑๑๘	๑๑๒	๑,๗๑๙
รวมบุคคล (ไม่นับซ้ำ)	๒๖๔	๑๑๘	๑๕๕	๑๑๗	๓๑๙	๓๓๔	๑๐๒	๙๑	๑,๕๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา

๒.๗ จำนวนปราชญ์ชาวบ้านของจังหวัดภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่

จังหวัดยะลา โดยสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา ได้รับงบประมาณจากสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้ดำเนินการพัฒนาทักษะ ความรู้แก่เกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้โครงการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน) โดยสนับสนุนให้เกษตรกร มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินกิจกรรมการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพได้ และเพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีศักยภาพในการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ขึ้นก้าวหน้าได้

ตารางที่ ๓๒ จำนวนศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ปี ๒๕๖๗

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน	ชื่อผู้รับผิดชอบ ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน
๑	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลท่าสาป ๑๖๓/๑๕ หมู่ที่ ๑ ต.ท่าสาป อ.เมืองยะลา จ.ยะลา โทรศัพท์ ๐๘๐-๘๘๓๘๘๑๕	นายมะตามิง อารียู
๒	ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงจังหวัดยะลา ๑๕/๑ หมู่ที่ ๑ ต.วังพญา อ.รามัน จ.ยะลา โทรศัพท์ ๐๘๑-๘๘๗๕๐๖๕	นายชานนท์ เจะหะมะ

ที่มา : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา

๒.๘ ข้อมูลด้านการเกษตรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ ๓๓ จำนวนเกษตรกรปราชญ์ Smart Farmer และเกษตรกรรุ่นใหม่ Young Smart Farmer ปี ๒๕๖๗

ที่	อำเภอ	จำนวน (คน)								รวม
		เมืองยะลา	รามัน	ยะหา	กาบัง	กรงปินัง	บันนังสตา	ธารโต	เบตง	
๑	Smart Farmer	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๘	๑๐	๑๐	๑๐	๗๘
๒	Yong Smart Farmer	๕	๕	๓	๒	๓	๒	๒	๓	๒๕

ตารางที่ ๓๔ กิจกรรมศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ จังหวัดยะลา ปี ๒๕๖๖

ลำดับที่	ชื่อ – สกุล	ที่อยู่	กิจกรรม
๑	นายสมชาย เชี่ยวชาญศิลป์	๖๙ ถนนรัตนกิจ ตำบลเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ที่ตั้ง สวนดาวทอง หมู่ที่ ๕ ตำบลตานะมะแะ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา	การผลิตส้มโชกุนคุณภาพ การเลี้ยงนกนางแอ่น

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	กิจกรรม
๒	นายอิสมาแอล ลาเต๊ะ	๒๗/๒ หมู่ที่ ๕ ตำบลลำใหม่ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา	การปลูกผักปลอดสารพิษ/ผักสลัด/ ผักเคล/มะเขือเทศ/ยาหม่องสมุนไพร น้ำมันไพร
๓	นายวิทยา ตาพ่วง	๔/๑ หมู่ที่ ๘ ตำบลยะรม อำเภอเบตง จังหวัดยะลา	เกษตรผสมผสาน /การเลี้ยงผึ้ง การเพาะเห็ดนางฟ้า /ผลิตภัณฑ์จากผึ้ง
๔	นายอดิเร๊ะ ซอรี	๑๐๑/๑ หมู่ที่ ๑ ตำบลบาเจาะ อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา	เกษตรผสมผสาน (การปลูกกล้วยไข่ และผลิตภัณฑ์จากกล้วยไข่)
๕	นายสุชาติ สดะบดี	๖๔/๒ หมู่ที่ ๑ ตำบลหน้าถ้ำ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา	เกษตรผสมผสาน การแปรรูปชาเห็ดหลินจือ
๖	นางสาวโรสนี ดอเลาะ	๑/๖ หมู่ที่ ๑ ตำบลบูดี อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา	การผลิตข้าวพื้นเมือง การแปรรูปข้าวพื้นเมือง
๗	นายมะซอรี มาฮะ	ม.๑ ตำบลห้วยกระทิง อำเภอ กรงปินัง จังหวัดยะลา	การผลิตทุเรียนคุณภาพ เกษตรผสมผสาน
๘	นายอิรฟาน เจ๊ะเงาะ	๗๗ ม.๘ ตำบลยะหา อำเภอยะหา จังหวัดยะลา	การเลี้ยงแพะนม /การปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ /นมแพะสปูนนมแพะ

๒.๙ แหล่งรวบรวมและกระจายสินค้าการเกษตร

๒.๙.๑ โรงงานอุตสาหกรรมกลุ่มยางและผลิตภัณฑ์ยาง

- ๑) กลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านถ้ำทะลุ ประกอบกิจการ แปรรูปผลิตภัณฑ์จากยางพารา เช่น แผ่นพื้น
ฟุตซอล พื้นยางฯ
- ๒) บริษัท อุตสาหกรรมน้ำยางยะลา จำกัด ประกอบกิจการ ผลิตน้ำยางข้น
- ๓) บริษัท จิбыอยู่ลาเท็กซ์ จำกัด ประกอบกิจการทำยางแผ่นรมควัน น้ำยางข้น และยางแท่ง ที.ที.อาร์ ๕ แอล
- ๔) บริษัท ยูนิเท็กซ์ รับเบอร์ จำกัดประกอบกิจการ ทำน้ำยางข้น และยางแผ่น-ก้อนจากทางน้ำยาง
ทำยางแผ่นรมควัน
- ๕) บริษัท ซุปเปอร์เท็กซ์ จำกัดประกอบกิจการ ทำยางข้นและสปีดครีม (หยุดกิจการชั่วคราว)
- ๖) บริษัท ยางไทยปักษ์ใต้ จำกัด ประกอบกิจการ ทำยางแผ่นรมควัน
- ๗) บริษัท เอ เอ รับเบอร์ จำกัด ประกอบกิจการ ทำยางแผ่นรมควัน
- ๘) กลุ่มเกษตรกรทำสวนยางและผลิตภัณฑ์ยางตาชี ประกอบกิจการ แปรรูปผลิตภัณฑ์จากยางพารา
เช่นแผ่นพื้นสนามฟุตซอล พื้นยางฯ
- ๙) บริษัท มาร์เด็ค-ยะลา จำกัด ประกอบกิจการ ทำน้ำยางข้นและยางแท่ง ที.ที.อาร์ ๕ แอล และยาง
แท่งชนิดอื่น ๆ (หยุดกิจการชั่วคราว)
- ๑๐) บริษัท ศรีไทยการยางอุตสาหกรรม จำกัด ประกอบกิจการ ทำยางรัดของ

๑๑) สหกรณ์กองทุนสวนยางตานาะ จำกัด ประกอบกิจการ ทำยางแผ่นดิบ ทำยางแผ่นผึ่งแห้ง ยางแผ่นรมควัน ยางเครป

๑๒) บริษัท เซาท์แลนด์รับเบอร์ จำกัด ประกอบกิจการ ทำยางแผ่นรมควัน

๑๓) กลุ่มเกษตรกรทำสวนธารน้ำทิพย์ ประกอบกิจการ ทำยางเครฟ ยางแท่ง และยางคอมปาวด์

๑๔) ห้างหุ้นส่วนจำกัด ยะลาสหผล ประกอบกิจการ รมยางพารา

๑๕) บริษัท บุญชอบพารา จำกัด ประกอบกิจการ รมควันยางและทำยางเครฟ

๑๖) บริษัท ชำนาญรับเบอร์ จำกัด ประกอบกิจการ ยางแผ่นรมควัน

๑๗) บริษัท ยะลาลาเท็กซ์ จำกัด ประกอบกิจการ ทำน้ำยางข้นและยางเครฟ

๑๘) บริษัท เอกวนกิจ จำกัด ประกอบกิจการ ผลิตน้ำยางพาราชั้นและทำยางแผ่นจากเศษยาง

๑๙) นายฮามะ รับเบอร์ ประกอบกิจการ ทำยางเครป

๒๐) สหกรณ์กองทุนสวนยางสี่สิบสามัคคี จำกัด ประกอบกิจการ ทำยางแผ่นดิบ ทำยางแผ่นผึ่งแห้ง/รมควัน ทำยางเครฟ

๒.๙.๒ โรงงานอุตสาหกรรมกลุ่มผลิตภัณฑ์จากพืช

๑) ห้างหุ้นส่วนจำกัด ยะลาฮันหยา ประกอบกิจการ ปรับปรุงคุณภาพข้าวสาร

๒.๙.๓ โรงงานอุตสาหกรรมกลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร

๑) โรงฆ่าสัตว์เทศบาลนครยะลา ประกอบกิจการ ฆ่าสัตว์

๒) คำเจริญ ประกอบกิจการ ทำก๋วยเตี๋ยวและหมี่วุ้น

๓) โรงน้ำแข็งเจริญสิน ประกอบกิจการ ทำน้ำแข็ง

๔) นายเปรมวิทย์ เลิศเกียรติวงศ์ ประกอบกิจการ ทำเส้นก๋วยเตี๋ยว

๕) นางกองแก้ว คณาชนพิทักษ์ ประกอบกิจการ ทำเส้นขนมจีนสด

๖) นางสาวนงนุช จิราภพพันธ์ ประกอบกิจการ ทำเส้นก๋วยเตี๋ยว

๗) บริษัท สงวนอุตสาหกรรมอาหาร จำกัด ประกอบกิจการ ทำขนมปังเกล็ดขนมปังขนมเค้ก

๘) เจริญทองฟูต ประกอบกิจการ ทำขนมปังกรอบ ขนมอบแห้ง และทำอาหารสำเร็จรูปจากเมล็ดพืช

๙) โรงก๋วยเตี๋ยวสาโรงช ประกอบกิจการ ผลิตเส้นก๋วยเตี๋ยว และเส้นหมี่

๑๐) นิบงน้ำแข็งหลอด ประกอบกิจการ ทำน้ำแข็งก้อนเล็กและน้ำดื่ม

๑๑) ยะลาเจริญพรน้ำแข็งหลอด ประกอบกิจการ ทำน้ำแข็งหลอด

๑๒) บริษัท โรงน้ำแข็งอิลฮัม จำกัด ประกอบกิจการ ผลิตน้ำแข็งหลอด

๑๓) โรงน้ำแข็งแสงสิน ประกอบกิจการ ทำน้ำแข็งหลอดและน้ำดื่ม

๑๔) โรงน้ำแข็ง บันตูไอซ์ ประกอบกิจการ ผลิตน้ำแข็งหลอด

๑๕) นายพิภพ กอวัฒนากุล ประกอบกิจการ ทำน้ำแข็งหลอด

๑๖) บริษัท เบตงน้ำแข็ง จำกัด ประกอบกิจการ ผลิตน้ำแข็งก้อนเล็ก โรงฆ่าสัตว์เทศบาลนครยะลา

๒.๙.๔ โรงงานอุตสาหกรรมอุตสาหกรรมเครื่องดื่ม

๑. บริษัท ตอยยิบัน ฟู้ดส์ จำกัด ประกอบกิจการผลิตเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ

๒.๙.๕ สินค้าไม้ผล

๑. โรงงานแปรรูปทุเรียน ตำบลแม่หวาด อำเภอธารโต ประกอบกิจการ การแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร

๒. โรงงานแปรรูปทุเรียน ตำบลบันนังสตา อำเภอบันนังสตา ประกอบกิจการ การแปรรูปและ
ผลิตภัณฑ์อาหาร

๓. โรงงานแปรรูปทุเรียน ตำบลอัยเยอร์เวง อำเภอเบตง ประกอบกิจการ การแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร

๔. โรงงานแปรรูปทุเรียน ฟาร์มตัวอย่างธารโต อำเภอธารโต ประกอบกิจการ การแปรรูปและ
ผลิตภัณฑ์อาหาร

๕. SKY ออน ตำบลตาเนาะแมเราะ อำเภอเบตง ประกอบกิจการ ห้องเย็นที่มีการแปรรูปวัตถุดิบ

๖. วิสาหกิจชุมชน

๗. สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

๘. ตลาดออนไลน์

๙. ตลาดภายในจังหวัด

๑๐. ศูนย์คัดแยกผลไม้ชุมชน

ส่วนที่ ๓

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกจังหวัดที่จะมีผลกระทบต่อการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จะนำมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดทิศทางการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ตามเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ ดังนี้

๑. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) ด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดยะลา

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน

จุดแข็ง (Strengths : S)

- ๑) เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ยางพารา เนื้อที่เพาะปลูก ๑,๑๗๐,๔๘๓ ไร่ ผลผลิตรวม ๒๓๘,๑๓๔ ตัน/ปี ทูเรียน เนื้อที่เพาะปลูก ๑๑๙,๔๕๑ ไร่ พื้นที่ให้ผลผลิต ๙๐,๒๑๙ ไร่
- ๒) มีสินค้า GI ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ๖ ชนิด ได้แก่ กล้วยหินบันนังสตา ทูเรียน สะเต๋น้ายะลา ส้มโชกุนเบตง มังคุดในสายหมอกเบตง ไก่เบตงยะลา ปลานิลสายน้ำไหลเบตง และมีสินค้าอัตลักษณ์ เช่น ข้าวพื้นเมือง (ข้าวมือลอ) ปลาพลวงชมพู เป็นต้น สามารถนำไปส่งเสริมอาชีพให้แก่เกษตรกร และสร้างความสามารถในการแข่งขันให้กับจังหวัดยะลา
- ๓) มีเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) และเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) ที่เป็นเกษตรกรต้นแบบมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในอาชีพตนเอง ซึ่งสามารถที่จะพัฒนาต่อยอดให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจการเกษตรได้
- ๔) มีอาสาสมัครเกษตรในพื้นที่ เป็นผู้ประสานงานระหว่างเกษตรกรกับส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อให้เกิดการบูรณาการงานพัฒนาการเกษตรตามภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในหมู่บ้าน อย่างมีประสิทธิภาพ และมีสมาชิกสภาเกษตรกรเป็นตัวแทนเกษตรกรในพื้นที่
- ๕) มีตลาดกลางยางพารา รับซื้อขายผลผลิตยางในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ และมีโรงงานแปรรูปทูเรียน/ห้องเย็น เพื่อบรรจุผลผลิตทางการเกษตร
- ๖) มีโรงไฟฟ้าในพื้นที่ จำนวน ๙ แห่ง แบ่งเป็น โรงไฟฟ้าพลังงานน้ำ จำนวน ๒ แห่ง และโรงไฟฟ้าชีวมวล จำนวน ๗ แห่ง
- ๗) ช่องทางการตลาดในรูปแบบ Platform online ช่วยให้สินค้ามีการกระจายตัวและเข้าถึงผู้บริโภคได้ง่ายขึ้นตามรูปแบบการใช้ชีวิตสมัยใหม่ ซึ่งเป็นการขยายช่องทางการตลาดทั้งในและต่างประเทศได้
- ๘) จังหวัดยะลามีวิสาหกิจชุมชนพัฒนาทุเรียนคุณภาพบ้านบาตูปูเต๊ะ (ฮาร์โต) ที่มีความเข้มแข็ง ซึ่งมีการจัดการตั้งแต่การผลิต การรวบรวม และการตลาด
- ๙) จังหวัดยะลาอยู่ในพื้นที่ฝนตกชุก มีค่าปริมาณน้ำฝน เฉลี่ยต่อปี ๒,๓๘๘.๕ มิลลิเมตร หากมีการจัดทำแหล่งสำรองน้ำที่เพียงพอจะทำให้ไม่มีปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อใช้ทางการเกษตร
- ๑๐) มีสถาบันการศึกษาในพื้นที่ที่เป็นแหล่งข้อมูลทางวิชาการ และมีศักยภาพด้านการวิจัยและพัฒนาซึ่งสามารถสนับสนุนการพัฒนาภาคเกษตร การแปรรูป และพัฒนาผลิตภัณฑ์เพิ่มมูลค่า
- ๑๑) จังหวัดยะลาเป็นประตูเชื่อมโยงเศรษฐกิจชายแดนไทย - มาเลเซีย ซึ่งเอื้อต่อการส่งออกสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ฮาลาลในอนาคต

๑๒) ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวมุสลิม เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมฮาลาลครบวงจร

๑๓) มีการซื้อขายคาร์บอนเครดิตในยางพาราของพื้นที่จังหวัดยะลา โดยมีเกษตรกรชาวสวนยางสมัครเข้าร่วม

โครงการฯ จำนวน จำนวน ๑,๐๓๓ ราย พื้นที่จำนวน ๑๒,๘๑๗ ไร่

จุดอ่อน (Weakness : W)

- ๑) พื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่ อยู่นอกเขตพื้นที่ชลประทาน แหล่งน้ำและระบบกระจายน้ำเพื่อการเกษตรไม่ครอบคลุมพื้นที่ทางการเกษตร และระบบป้องกันอุทกภัยยังไม่ดีเท่าที่ควรทำให้เกิดอุทกภัยซ้ำซาก ส่งผลต่อการเสียหายของผลิตสินค้าเกษตร
- ๒) การสร้างแรงจูงใจด้านราคารับซื้อสินค้าเกษตรที่ได้รับการรับรอง GAP ยังไม่ชัดเจน
- ๓) ปริมาณการผลิตสินค้าเกษตรหลักบางชนิด เช่น โคน้ำตาล พะแนง ไก่เนื้อ ไข่ไก่ ข้าว ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภคในคนในพื้นที่ จำเป็นต้องนำเข้าสินค้าอาหารที่จำเป็นจากนอกพื้นที่จังหวัด
- ๔) เกษตรกรทำการเกษตรแบบเชิงเดี่ยว นิยมตามกระแส และใช้วิธีการผลิตแบบวิถีดั้งเดิม ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรไม่มีคุณภาพได้มาตรฐาน และผลิตผลต่อไร่ยังต่ำ เช่น ยางพารา และทุเรียน ส่งผลทำให้เกษตรกรมีรายได้ต่ำ
- ๕) แรงงานภาคการเกษตรมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากเกษตรกรส่วนมากเป็นผู้สูงอายุ และเกษตรกรรุ่นใหม่ขาดแรงจูงใจต่อการทำการเกษตร
- ๖) เกษตรกรส่วนมากยากจน ไม่มีเงินทุนในการพัฒนาการทำเกษตร และยังขาดการเชื่อมโยงกับสถาบันต่างๆ เช่น สถาบันการเงิน
- ๗) เกษตรกรขาดองค์ความรู้และทักษะด้านการเกษตร การบริหารจัดการผลผลิต การแปรรูปเพิ่มมูลค่า การตลาด การใช้ประโยชน์จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร รวมถึงการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่
- ๘) การรวมกลุ่มเกษตรกร สถาบันเกษตรกรยังไม่เข้มแข็งและยั่งยืน สถาบันเกษตรกรมีเครื่องจักรกลทางการเกษตรน้อย ส่งผลทำให้ต้องจ้างเครื่องจักรกลทางการเกษตรมาใช้บริการทำให้ต้นทุนการผลิตสูง
- ๙) เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์การถือครองที่ดินน้อยทำให้เกษตรกรมีรายได้น้อย และบางส่วนของที่ดินมีปัญหาพื้นที่ซ้อนทำให้เกษตรกรขาดแรงจูงใจในการทำการเกษตร และไม่สามารถแปลงทรัพย์สินที่ดินเป็นแหล่งเงินทุนเพื่อนำมาลงทุนทำการเกษตร
- ๑๐) เกษตรกรขาดองค์ความรู้และความเข้าใจในการจัดการดิน ส่งผลต่อคุณภาพและผลผลิตทางการเกษตร
- ๑๑) สินค้าเกษตรยังขาดการพัฒนาคุณภาพ พัฒนาผลิตภัณฑ์ สร้างเรื่องราวแหล่งกำเนิดสินค้า (Story) สร้างแบรนด์สินค้า (Brand) เพื่อส่งเสริมการตลาดและสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร
- ๑๒) แหล่งรวบรวมกระจายผลผลิตทางการเกษตรและระบบบริหารจัดการยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร
- ๑๓) เกษตรกรขาดองค์ความรู้ทักษะและประสบการณ์ในการใช้ประโยชน์ของ platform ช่องทางการจำหน่ายสินค้า
- ๑๔) ปัญหานาร้าง ส่งผลให้เกิดการสูญเสียประโยชน์ในการใช้พื้นที่ เพื่อสร้างมูลค่าจากภาคการเกษตรและรายได้ทางเศรษฐกิจของจังหวัดยะลา
- ๑๕) การผลิตสินค้าเกษตรยังขาดมาตรฐานสินค้าเกษตรที่สำคัญ เช่น มาตรฐาน EUDR ในยางพารา มาตรฐาน RSPO ในปาล์มน้ำมัน มาตรฐาน GAP ในพืชต่างๆ และมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ Organic Thailand
- ๑๖) เกษตรกรบางส่วนขาดเอกสารสิทธิ์ในที่ดินทำกิน ส่งผลให้พลาดโอกาสรับสิทธิประโยชน์หรือเงินเยียวยาจากภาครัฐในกรณีเกิดภัยพิบัติทางการเกษตร

- ๑๗) การขายทุเรียนเหมาสวน ทำให้ผลผลิตบางส่วนไม่มีคุณภาพ เช่น ทุเรียนอ่อน ทุเรียนหนอนเจาะ ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของผู้บริโภค
- ๑๘) ขาดโครงสร้างพื้นฐานและโมเดลธุรกิจด้านพลังงานทางเลือกในระดับชุมชน แผนการใช้พลังงานหมุนเวียนในภาคเกษตร เช่น โซลาร์เซลล์สูบน้ำ พลังงานชีวมวล
- ๑๙) พืชอาหารสัตว์มีปริมาณไม่เพียงพอต่อความต้องการในจังหวัด
- ๒๐) ต้นทุนการผลิตด้านการเกษตรสูง เกิดจากการพึ่งพาปัจจัยทางการผลิตจากต่างประเทศ เช่น ปุ๋ยเคมี สารปราบศัตรูพืช น้ำมันเชื้อเพลิง และราคาสถานการณ์ราคาพลังงานทั้งน้ำมันและไฟฟ้ามีแนวโน้มสูงขึ้น
- ๒๑) โครงสร้างเศรษฐกิจพึ่งพาภาคเกษตรเป็นหลัก ทำให้ได้รับผลกระทบจากความผันผวนของราคาสินค้าเกษตร และโรคระบาด
- ๒๒) ระบบขนส่งมวลชนและโลจิสติกส์ยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ และอยู่ห่างจากศูนย์กลางเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้ต้นทุนขนส่งสินค้าและวัตถุดิบสูง รวมถึงข้อจำกัดด้านโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตคุณภาพสูงได้ไม่ทั่วถึง ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล และ Smart Farming

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก

โอกาส (Opportunities : O)

- ๑) ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ สภาพภูมิศาสตร์ และสภาพภูมิอากาศมีความเหมาะสมเอื้อประโยชน์ต่อการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ และการพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวทาง BCG Model
- ๒) สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระมีนโยบายสนับสนุนส่งเสริมโครงการทุเรียนคุณภาพในพื้นที่จังหวัดยะลา ช่วยถ่ายทอดองค์ความรู้และส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตทุเรียนให้ได้มาตรฐาน
- ๓) รัฐบาลมีนโยบายที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เช่น นโยบาย “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” นโยบายความร่วมมือในการรวมกลุ่มประชาคมอาเซียน
- ๔) นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตด้านการเกษตรให้สามารถแข่งขันได้ เช่น การตลาดนำการผลิต / การผลักดันสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง / การขับเคลื่อนภารกิจยกระดับ MR. สินค้าเกษตร / การทำการเกษตรที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม (Go Green) ด้วย BCG/Carbon Credit / การส่งเสริมเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรเป็นผู้ให้บริการทางการเกษตรแบบครบวงจร/ การพัฒนาเกษตรกรให้ปราดเปรื่อง (Smart Farmer / Young Smart Farmer) / การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-map) / และเกษตรกรรมยั่งยืน เป็นต้น
- ๕) นโยบายมาตรฐานสินค้าเกษตรที่รัฐบาลสนับสนุนให้มี เช่น มาตรฐาน RSPO ในปาล์มน้ำมัน มาตรฐาน EUDR ในยางพารา มาตรฐาน GAP ในทุเรียน เป็นต้น ที่สามารถเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดยะลา
- ๖) นโยบายเรื่องความมั่นคงด้านอาหารของกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง (ฮาลาล) เป็นโอกาสในการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตร/อาหารฮาลาล ซึ่งเป็นที่ยอมรับ นำเชื่อถือของกลุ่มประเทศมุสลิม โดยมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิต วัฒนธรรมของประชาชนผู้นับถือศาสนาอิสลามในพื้นที่ ๓ จังหวัด

ชายแดนภาคใต้ อีกทั้งความต้องการสินค้าและบริการฮาลาลทั่วโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นโอกาสในการต่อยอดสู่อุตสาหกรรมอาหารฮาลาล

- ๗) อิทธิพลของกระแสการดูแลสุขภาพ นิยมบริโภคอาหารและสินค้าเกษตรปลอดภัยเพื่อสุขภาพ ทำให้มีปริมาณความต้องการอาหารและสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยมีจำนวนมากขึ้นตามลำดับ
- ๘) กระแสนิยมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์และเชิงเกษตรมีมากขึ้น ซึ่งจังหวัดยะลามีศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นโอกาสการพัฒนาการท่องเที่ยวในแปลงทำการเกษตรเพิ่มมากขึ้น สามารถเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน
- ๙) มีความเชื่อมโยงเส้นทางการคมนาคมกับจังหวัดปัตตานี นราธิวาส สงขลา และประเทศมาเลเซีย (รัฐเปรัก) บริเวณด้านชายแดนเบตง ทำให้ระบบการขนส่งสินค้าเกษตรไปจำหน่ายได้สะดวก และสร้างมูลค่าเพิ่มมากขึ้น
- ๑๐) กลุ่มสินค้าที่มีศักยภาพ เช่น ผัก สมุนไพร แมลงเศรษฐกิจซึ่งเป็นโปรตีน และพืชกลุ่มเครื่องดื่มและผลิตภัณฑ์ เช่น กาแฟ ซึ่งตลาดยังมีความต้องการจำนวนมาก
- ๑๑) พื้นที่ คทช. (คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ) ในจังหวัดยะลา เป็นพื้นที่ที่รัฐอนุญาตให้ผู้ยากไร้เข้าทำกินและอยู่อาศัยอย่างถูกกฎหมาย การจัดสรรที่ดินทำกินให้แก่เกษตรกรผู้ยากไร้ช่วยให้มีพื้นที่ในการทำเกษตร
- ๑๒) รัฐบาลมีงบประมาณสนับสนุนการจัดทำโครงการเพื่อเกษตรกร เช่น โครงการเพื่อแก้ไขปัญหาผลกระทบจากสถานการณ์วิกฤติด้านพลังงาน
- ๑๓) ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้แก่เกษตรกร

อุปสรรค (Threats : T)

- ๑) สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดยะลาเป็นพื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน ถือเป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้การขับเคลื่อนนโยบายการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-Map) ให้ประสบความสำเร็จครอบคลุมทั่วทั้งจังหวัด ทำได้ค่อนข้างจำกัด
- ๒) ปัญหาการระบาดของโรคและแมลง ส่งผลต่อคุณภาพและปริมาณของผลผลิตลดลง อาทิ โรคใบจุดกลมในยางพารา โรคเหี่ยวในกล้วยหิน โรครากเน่าโคนเน่า หนอนเจาะเมล็ดทุเรียน และโรคระบาดในสัตว์ อาทิ โรคปากและเท้าเปื่อย โรคล้มปัสกิ้น โรคไขหวัดนก โรคโคนิวต์แอฟริกาในสุกร ฯลฯ
- ๓) ปัญหาร้ายพิบัติทางธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างรุนแรง (Climate Change) เช่น ปัญหาอุทกภัย ภัยแล้งที่ซ้ำซาก ส่งผลกระทบต่อผลผลิตสินค้าเกษตรในจังหวัดยะลา
- ๔) ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่งผลกระทบต่อการประกอบอาชีพด้านการเกษตร รวมถึงส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความเชื่อมั่นในการลงทุนของภาคเอกชน
- ๕) ราคาสินค้าการเกษตรในตลาดโลกที่มีความผันผวน ส่งผลทำให้ราคาสินค้าเกษตรในพื้นที่ที่มีความผันผวน
- ๖) การแทรกแซงทางการค้าของผลผลิตการเกษตรของต่างประเทศ เช่น ปาล์มน้ำมัน มะพร้าว โคเนื้อ
- ๗) ระเบียบ กฎหมาย ข้อกำหนด ข้อกำหนด ของประเทศนำเข้าผลผลิตสินค้าเกษตร ส่งผลต่อการส่งออกผลผลิตสินค้าเกษตร ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการส่งออก
- ๘) นโยบายประกันภัยสินค้าเกษตรบางชนิดยังไม่ครอบคลุม และไม่มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง เมื่อเกิดภัยพิบัติกับสินค้าเกษตรทำให้เกษตรกร ไม่ได้รับการชดเชยในโครงการประกันภัยสินค้าเกษตร

- ๙) ผลผลิตสินค้าเกษตรบางชนิด เช่น ไม้ผล เงาะ มังคุด ทุเรียน ลองกอง ผลผลิตจะออกพร้อมๆ กับจังหวัดอื่นๆ เช่น สงขลา ปัตตานี นราธิวาส ส่งผลทำให้ผลผลิตจะกระจุกตัวอาจจะทำให้ราคาไม่ดีเท่าที่ควร
- ๑๐) สถานการณ์สงครามโลกทำให้ราคาน้ำมันสูงขึ้นส่งผลให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น
- ๑๑) ปัญหาสัตว์ป่ารุกป่าพื้นที่การเกษตรและทำลายผลผลิตทางการเกษตร เช่น ช้างป่า ลิง และสัตว์ป่าอื่นๆ เข้าทำลายพืชผลทางการเกษตร

๒. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดย McKinsey ๗-S Framework ซึ่งจะวิเคราะห์ว่ามี จุดแข็ง จุดอ่อน ใดในปัจจัยทั้ง ๗ ประการ ประกอบด้วย

- ๑) กลยุทธ์ (Strategy)
- ๒) โครงสร้างขององค์กร (Structure)
- ๓) ระบบการปฏิบัติงาน (System)
- ๔) บุคลากร (Staff)
- ๕) ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)
- ๖) รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)
- ๗) ค่านิยมร่วม (Shared Values)

ตารางที่ ๓๕ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน โดย McKinsey ๗-S Framework

๗-S McKinsey	จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weakness)
กลยุทธ์ (Strategy)	๑) เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ยางพารา ทุเรียน ๒) มีสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ได้แก่ กล้วยหิน ทุเรียนสะเต๊ะน้ำ ส้มโชกุน (GI) มังคุดในสาย หมอกเบตง ข้าวพื้นเมือง (มีลอ) ไก่เบตง ปลาพลวง ชมพู ปลานิลสายน้ำไหล เป็นต้น ๓) มีตลาดกลางยางพารา รับซื้อขายผลผลิตยาง ในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีศูนย์เรียนรู้ กระบวนการแปรรูปยางพาราแบบครบวงจร มีมาตรฐาน ISO และ มอก. ในการผลิต และมี โรงงานแปรรูปทุเรียน/ห้องเย็น ๔) มีความเชื่อมโยงเส้นทางการคมนาคมกับจังหวัด ปัตตานี นราธิวาส สงขลา และประเทศมาเลเซีย (รัฐเปรัก) บริเวณด่านชายแดนเบตง ๕) มีโรงงานผลิตกระแสไฟฟ้า	๑) พื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่อยู่นอกเขต พื้นที่ชลประทาน แหล่งน้ำและระบบ กระจายน้ำ เพื่อการเกษตรไม่ครอบคลุม พื้นที่ทางการเกษตร ๒) เกษตรกรไม่มีที่ดินทำกินเพื่อทำการเกษตร ๓) ขาดการพัฒนาด้านการตลาดและ อุตสาหกรรมแปรรูป เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ๔) ขาดความมั่นคงด้านอาหาร ต้องอาศัย นำเข้าสินค้าอาหาร ที่จำเป็นจากนอกพื้นที่ จังหวัด
โครงสร้างขององค์กร (Structure)	ประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม	๑) การรวมกลุ่มเกษตรกรยังไม่เข้มแข็ง และยั่งยืน ๒) เกษตรกรไม่มีที่ดินทำกินเพื่อทำการเกษตร

๗-S McKinsey	จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weakness)
ระบบการปฏิบัติงาน (System)	-	ทำการเกษตรแบบเชิงเดี่ยว นิยมตามกระแส และใช้วิธีการผลิตแบบวิถีดั้งเดิม
บุคลากร (Staff)	๑) มีเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) และเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) ๒) มีอาสาสมัครเกษตรกรในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทำหน้าที่ประสานเชื่อมโยงข้อมูล การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ระหว่างเกษตรกรกับส่วนราชการ	๑) ไม่มีความรู้ในการวางแผนการผลิต การตลาดและการบริหารจัดการผลผลิต ๒) เกษตรกรส่วนมากยากจน ไม่มีเงินทุนในการพัฒนาการทำเกษตร การแปรรูป และการตลาด
ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)	มีเกษตรกรต้นแบบมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในอาชีพตนเอง ซึ่งสามารถที่จะพัฒนาต่อยอดให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจการเกษตรได้	๑) เกษตรกรขาดองค์ความรู้และทักษะด้านการเกษตร การแปรรูป การใช้ประโยชน์ของ platform ช่องทางการจำหน่ายสินค้า รวมถึงการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมสมัยใหม่ เพื่อทำการเกษตรยั่งยืน ๒) ขาดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)	๑) มีผู้นำเกษตรกรในพื้นที่ ๒) ให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการพัฒนาในพื้นที่ ๓) ช่องทางการตลาดในรูปแบบ Platform online	เกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารล่าช้า ขาดการประสานงานในพื้นที่
ค่านิยมร่วม (Shared Values)	มีประเพณีลงแขก	เกษตรกรรุ่นใหม่ขาดแรงจูงใจต่อการทำการเกษตร

๓. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก โดย PESTEL Analysis

๑) ปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมาย (Political Factors) เช่น นโยบายของรัฐ ระบบการปกครอง เสถียรภาพ ด้านการเมือง และความร่วมมือระหว่างประเทศ เป็นต้น

๒) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors) เช่น การปรับอัตราภาษี อัตราดอกเบี้ย อัตราการจ้างงาน ภาวะเศรษฐกิจ

๓) ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social cultural Factors) เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ค่านิยม การบริโภคอุปโภค

๔) ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technological Factors) เช่น เครื่องจักรกลทางการเกษตร เทคโนโลยีสารสนเทศ

๕) ปัจจัยด้านกฎหมาย (Law/Legal Factors) เช่น กฎหมายแรงงาน กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค ระเบียบข้อบังคับด้านธุรกิจ

๖) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (Environment Factors) เช่น สภาพภูมิอากาศ ภูมิประเทศ ธรรมชาติ

ตารางที่ ๓๖ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก โดย PESTEL Analysis

โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
<u>ด้านการเมือง</u> - นโยบาย “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” - การกำหนดมาตรการควบคุมในสินค้าเกษตรบางชนิด - นโยบายความร่วมมือในการรวมกลุ่มประชาคมอาเซียนเป็นตลาดเดียว - นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพิ่มประสิทธิภาพผลิตด้านการเกษตรให้สามารถแข่งขันได้ เช่นตลาดนำการผลิต / การผลักดันสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง / การขับเคลื่อนการกิจยกระดับ MR. สินค้าเกษตร / การทำการเกษตรที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม (Go Green) ด้วย BCG/Carbon Credit / การส่งเสริมเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรเป็นผู้ให้บริการทางการเกษตรแบบครบวงจร/การพัฒนาเกษตรกรให้ปราดเปรื่อง (Smart Farmer / Young Smart Farmer) / การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-map) / และเกษตรกรรมยั่งยืน เป็นต้น	- ความไม่มั่นคงทางการเมือง - สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ และสถานการณ์การสู้รบของโลก
<u>ด้านเศรษฐกิจ</u> - การปรับโครงสร้างหนี้	- ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรสูง - ราคาสินค้าการเกษตรมีความผันผวน - การแทรกแซงทางการค้าของผลผลิตการเกษตรของต่างประเทศ
<u>ด้านสังคม</u> - ผู้บริโภคนิยมบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพเพิ่มขึ้น - การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - เป็นพื้นที่ดำเนินการโครงการทุเรียนคุณภาพของสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ	- แรงงานภาคเกษตรเป็นผู้สูงอายุ - คนรุ่นใหม่ไม่ค่อยสนใจทำอาชีพเกษตร - การพึ่งพาปัจจัยทางการผลิตจากต่างประเทศ เช่น ปุ๋ยเคมี อาหารสัตว์ ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูง
<u>ด้านเทคโนโลยี</u> - Agri-map - เกษตรอัจฉริยะ / โดรน	- เทคโนโลยีไม่ทันสมัย ล้าหลัง - ระบบขนส่งไม่ครอบคลุมทั่วพื้นที่จังหวัด
<u>ด้านกฎหมาย</u> - กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค - กฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อม	- หน่วยงานที่กำกับดูแลด้านอาหารปลอดภัยไม่เพียงพอ - กฎหมายการจ้างงาน
<u>ด้านสิ่งแวดล้อม</u> - ชายแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน - สภาพดินอุดมสมบูรณ์ และสภาพภูมิอากาศมีความเหมาะสมกับ	- การใช้ประโยชน์ที่ดินและการบริหารจัดการพื้นที่การเกษตรตามนโยบาย

โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
การทำเกษตร เพื่อรองรับการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ - การดำเนินการด้านยางพาราตามมาตรการ EU Deforestation Regulation : EUDR	Zoning by Agri-map ยังมีน้อย - ภัยธรรมชาติเกิดขึ้นบ่อย - การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ - การระบาดของโรคและแมลง

ตารางที่ ๓๗ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์

	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
ปัจจัยภายใน	๑) เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรเศรษฐกิจที่สำคัญ ๒) มีสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น คือ กล้วยหิน บันนังสตา (GI) ทุเรียนสะเต๊ะน้ำ (GI) ส้มโชกุน เบตง (GI) มังคุดในสายหมอกเบตง (GI) ข้าวพื้นเมือง (มีลอ) ไก่เบตง ปลาพลวงชมพู ปลานิลสายน้ำไหล เป็นต้น ๓) มีเกษตรกรปรารถาปรื่อง (Smart Farmer) และเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) ๔) มีอาสาสมัครเกษตรในพื้นที่ เป็นผู้ประสานงานระหว่างเกษตรกรกับส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๕) มีตลาดกลางยางพารา รับซื้อขายผลผลิตยางในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีศูนย์เรียนรู้กระบวนการแปรรูปยางพาราแบบครบวงจร มาตรฐาน ISO และ มอก. ในการผลิต และมีโรงงานแปรรูปทุเรียน/ห้องเย็น เพื่อรองรับผลผลิตทางการเกษตร ๖) มีโรงงานผลิตกระแสไฟฟ้า ซึ่งผลิตส่งหรือจำหน่ายไฟฟ้า จำนวน ๙ โรงงาน ๗) ช่องทางการตลาดในรูปแบบ Platform online ช่วยให้สินค้ามีการกระจายตัวและเข้าถึงผู้บริโภคได้ง่ายขึ้นตามรูปแบบการใช้ชีวิตสมัยใหม่ ๘) จังหวัดยะลา มีวิสาหกิจชุมชนพัฒนาทุเรียนคุณภาพบ้านบาตูปูเต๊ะ (ธารโต) ที่มีความเข้มแข็ง ซึ่งมีการจัดการตั้งแต่การผลิต การรวบรวม และการตลาด ๙) จังหวัดยะลาอยู่ในพื้นที่ฝนตกชุก มีค่าปริมาณน้ำฝน เฉลี่ยต่อปี ๒๓๘๘.๕ มิลลิเมตร หากมีการจัดแหล่งสำรองน้ำ ที่เพียงพอจะทำให้ไม่มีปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อใช้ทางการเกษตร	๑) พื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่ อยู่นอกเขตพื้นที่ชลประทาน แหล่งน้ำและระบบกระจายน้ำ เพื่อการเกษตร ไม่ครอบคลุมพื้นที่ทางการเกษตร ๒) การผลิตสินค้าเกษตรที่ได้รับรองมาตรฐาน GAP มีปริมาณน้อยกว่าความต้องการของตลาด ๓) ปริมาณการผลิตสินค้าเกษตรหลักบางชนิด ไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภคในคนในพื้นที่ ๔) ทำการเกษตรแบบเชิงเดี่ยว ๕) แรงงานภาคการเกษตรมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากเกษตรกรส่วนมากเป็นผู้สูงอายุ และเกษตรกรรุ่นใหม่ขาดแรงจูงใจต่อการทำการเกษตร ๖) เกษตรกรส่วนมากยากจน ไม่มีเงินทุนในการพัฒนาการทำเกษตร การแปรรูป และการตลาด ๗) เกษตรกรขาดองค์ความรู้และทักษะด้านการเกษตร การตลาด การบริหารจัดการการผลิต รวมถึงการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ ๘) การรวมกลุ่มเกษตรกร สถาบันเกษตรกรยังไม่เข้มแข็งและยั่งยืน ๙) เกษตรกรไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกินเพื่อทำการเกษตร ๑๐) แหล่งรวบรวมกระจายผลผลิตทางการเกษตร และระบบการบริหารจัดการยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ๑๑) ขาดการพัฒนาด้านการตลาดและอุตสาหกรรมแปรรูป เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ๑๒) เกษตรกรขาดองค์ความรู้และความเข้าใจในการจัดการดิน ๑๓) สินค้าเกษตรยังขาดการพัฒนาคุณภาพ และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ สร้างเรื่องราว แหล่งกำเนิดสินค้า (Story) สร้างแบรนด์สินค้า (Brand) เพื่อส่งเสริมการตลาดและสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร ๑๔) เกษตรกรขาดองค์ความรู้ทักษะในการใช้ประโยชน์ของ platform ช่องทางการจำหน่ายสินค้า ๑๖) ปัญหานาร้าง ส่งผลให้เกิดการสูญเสียประโยชน์ในการใช้พื้นที่ เพื่อสร้างมูลค่าจากภาคการเกษตร และรายได้ทางเศรษฐกิจของจังหวัดยะลา
ปัจจัยการนอก		

โอกาส (O) ๑) สภาพภูมิศาสตร์ และสภาพภูมิอากาศมีความเหมาะสม เอื้อประโยชน์ต่อการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ ๒) สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระมีนโยบายสนับสนุนส่งเสริมโครงการทุเรียนคุณภาพในพื้นที่จังหวัดยะลา ๓) รัฐบาลมีนโยบายที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ๔) นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตด้านการเกษตรให้สามารถแข่งขันได้ ๕) การดำเนินการด้านยางพาราตามมาตรการ EU Deforestation Regulation : EUDR ๖) นโยบายเรื่องความมั่นคงด้านอาหารของกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง (ฮาลาล) ๗) อิทธิพลของกระแสการดูแลสุขภาพ นิยมบริโภคอาหารและสินค้าเกษตรปลอดภัยเพื่อสุขภาพ ๘) กระแสนิยมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์และเชิงเกษตรมีมากขึ้น ๙) มีความเชื่อมโยงเส้นทางการคมนาคมกับจังหวัดปัตตานี นราธิวาส สงขลา และประเทศมาเลเซีย (รัฐเปรัก) บริเวณด้านชายแดนเบตง ๑๐) กลุ่มสินค้าที่มีศักยภาพ เช่น ผักสมุนไพร แมลงเศรษฐกิจซึ่งเป็นโปรตีนและพืชกลุ่มเครื่องดื่มและผลิตภัณฑ์ เช่น กาแฟ ซึ่งตลาดยังมีความต้องการจำนวนมาก ๑๑) ภาคเอกชนมี platform ช่องทางการตลาดที่หลากหลายในการทำตลาดดิจิทัล ซึ่งแต่ละช่องทางก็มีลักษณะเฉพาะและกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน เกษตรกรสามารถเลือกช่องทางที่เหมาะสม เพื่อให้การสื่อสารและการตลาดที่มีประสิทธิภาพสูงสุด	S_๑O_{๒๓๔} - พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการเกษตรเพื่อรองรับการผลิตภาคการเกษตรที่มีประสิทธิภาพ S_{๑,๒,๓}๑๑O_{๒,๔} - เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เกษตรแปรรูป และเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG S_๑O_{๑,๒} - ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยเทคโนโลยี และนวัตกรรมสมัยใหม่ (Smart Farm) เพื่อทำการเกษตร S_{๑,๒,๓,๔}O_{๒,๓} - ส่งเสริมการเชื่อมโยงช่องทางการตลาดสินค้าเกษตรสู่ตลาดดิจิทัล S_{๒,๖}O_๕ - ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และพัฒนาสินค้าเกษตร/ผลิตภัณฑ์ชุมชน S_{๑,๒,๓}O_๕ - ส่งเสริมการผลิตพืชพลังงานทดแทน พืชเศรษฐกิจ (โตเร็ว) พืชสมุนไพร และพืชทางเลือกอื่น	W_{๑,๖,๑๑,๑๓,๑๔}O_{๑,๒,๑๑} - ยกระดับมาตรฐานการผลิต และการแปรรูปสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพได้มาตรฐานและการส่งเสริมช่องทางการตลาด W_{๒,๓,๔,๑}O_๑ - ส่งเสริม สนับสนุนการใช้งานวิจัย นวัตกรรมและเทคโนโลยีด้านการเกษตรสมัยใหม่ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร W_{๔,๑๐}O_๑ - ส่งเสริม พัฒนาทักษะด้านการเกษตรแก่เกษตรกร ให้เป็น Smart Farmer / Young Smart Farmer และผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร W_๔O_๑ - ส่งเสริมการบริหารจัดการแรงงานภาคเกษตร โดยใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมสมัยใหม่ W_๓O_๑ - ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร และเข้าถึงแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ W_{๒,๔,๑๖}O_{๑,๓,๔} - ส่งเสริมการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม Zoning by Agri-map อย่างยั่งยืน W_๕O_๑ - จัดหาพื้นที่ชลประทานและระบบกระจายน้ำให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ทำการเกษตร W_๓O_๑ - พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการเกษตรให้มีความทันสมัย สะดวก และเข้าถึงได้ง่าย W_๔O_๑ - ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรหน่วยงานในสังกัด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้เป็น Smart Officer
ภัยคุกคาม (T) ๑) ลักษณะสภาพพื้นที่ของจังหวัดยะลา ทำให้การใช้ประโยชน์ที่ดินและการบริหารจัดการพื้นที่การเกษตรตามนโยบาย Zoning by Agri-map เป็นไปได้ยาก ๒) ปัญหาการระบาดของโรคและแมลง ส่งผลให้ปริมาณคุณภาพของผลผลิตลดลง ๓) ปัญหาภัยทางธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างรุนแรง ๔) ปัญหาสถานการณ์สงครามโลกทำให้ราคา	S_{๑,๒,๓,๔}T_{๑,๒,๔,๕,๖} - ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างยั่งยืน S_{๑,๒,๓,๔}T_{๒,๓,๔} - ส่งเสริมการเกษตรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรเกษตรกรรมยั่งยืน เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร S_๗T_๒ - เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเครือข่ายอาสาสมัครด้านการเกษตรในพื้นที่ S_{๑,๒,๔}T_{๑๐} การสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายกลุ่มวิสาหกิจเพื่อเป็นกลไกในการช่วยเหลือ	W_{๒,๓,๔,๕}T_{๒,๓,๔} - ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม W_{๒,๕}T_๕ - ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างยั่งยืน W_๔T_๒ - สนับสนุนการขีดความยากจน และพัฒนานคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

น้ำมันสูงขึ้นส่งผลให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น รวมถึงเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ๕) ต้นทุนการผลิตด้านการเกษตรมีราคาสูง ๖) ราคาสินค้าการเกษตรในตลาดโลกที่มีความผันผวน ส่งผลทำให้ราคาสินค้าเกษตรในพื้นที่ที่มีความผันผวนตาม ๗) การแทรกแซงทางการค้าของผลผลิต การเกษตรของต่างประเทศ เช่น ปาล์ม น้ำมัน มะพร้าว ๘) ระเบียบ กฎหมาย ข้อกำหนด ภาวะเบียด การค้า ของประเทศนำเข้าผลผลิตสินค้าเกษตร ส่งผลต่อการส่งออกผลผลิตสินค้าเกษตร ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการส่งออก ๙) นโยบายประกันภัยสินค้าเกษตรบางชนิด ยังไม่ครอบคลุม เมื่อเกิดภัยพิบัติกับสินค้าเกษตรทำให้เกษตรกร ไม่ได้รับการชดเชย ในโครงการประกันภัยสินค้าเกษตร ๑๐) ผลผลิตสินค้าเกษตรบางชนิด เช่น ไม้ผล เงาะ มังคุดทุเรียน ลองกอง ผลผลิตจะออกพร้อมๆกับจังหวัดอื่นๆ เช่น สงขลา ปัตตานี นราธิวาส ส่งผลทำให้ผลผลิตจะกระจุกตัวอาจจะทำให้ราคาไม่ดีเท่าที่ควร	เกษตรกรทั้งด้านการผลิต การรวบรวม การแปรรูปและการตลาด	
--	---	--

ส่วนที่ ๔

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดยะลา

๑. วิสัยทัศน์ (Vision)

“แหล่งผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ผสานพลังงานทางเลือก เกษตรกรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน”

๒. พันธกิจ (Mission)

- ๒.๑ ยกระดับการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรสู่มูลค่าสูงด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม
- ๒.๒ เสริมสร้างความเข้มแข็งเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรและพัฒนาศักยภาพเกษตรกรสู่การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรสมัยใหม่
- ๒.๓ ส่งเสริมการประยุกต์ใช้พลังงานทางเลือกในภาคการเกษตร
- ๒.๔ บริหารจัดการและฟื้นฟูทรัพยากรทางการเกษตรอย่างเป็นระบบและสมดุล

๓. เป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด (Development Goals)

- ๓.๑ สินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพมาตรฐาน เพื่อสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม
- ๓.๒ เกษตรกรมีอาชีพด้านการเกษตรที่มั่นคง และมีคุณภาพชีวิตที่ดี
- ๓.๓ ทรัพยากรทางการเกษตร มีการนำไปใช้อย่างมีความสมดุล และยั่งยืน

๔. ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนา

ตัวชี้วัด	ข้อมูลพื้นฐาน ค่าเฉลี่ยปี ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗	เป้าหมาย				
		๒๕๗๑	๒๕๗๒	๒๕๗๓	๒๕๗๔	๒๕๗๕
มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด สาขาภาคเกษตรเพิ่มขึ้น (ร้อยละ ๓) ล้านบาท	๑๗,๕๐๘	๓.๐ %	๓.๐ %	๓.๐ %	๓.๐ %	๓.๐ %

หมายเหตุ ค่าเป้าหมายเฉลี่ยปี ๒๕๖๕-๒๕๖๗ อ้างอิงจากข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรจังหวัดยะลาของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

๕. ประเด็นการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : ส่งเสริม พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เกษตรอัตลักษณ์ และเกษตรแปรรูป เชื่อมโยงตลาดดิจิทัล	
วัตถุประสงค์	สินค้าเกษตร เกษตรอัตลักษณ์ และเกษตรแปรรูปได้รับการพัฒนา เพื่อสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม
ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	๑. แปลง/ฟาร์ม ที่ขึ้นทะเบียนได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิตเพิ่มขึ้น (GAP หรือ GFM เพิ่มขึ้น จำนวน ๔๐๐ แปลง) ๒. รายได้สุทธิเกษตรกรเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓ /ปี

แนวทางการพัฒนา	๑. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร และระบบโลจิสติกส์ เพื่อรองรับการผลิตภาคเกษตรที่มีประสิทธิภาพ ๒. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เกษตรอัตลักษณ์ เกษตรแปรรูปมาตรฐาน และส่งเสริมการตลาดต้นทุนการผลิต โดยการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจ BCG เพื่อยกระดับคุณภาพมาตรฐาน ให้สามารถแข่งขันได้ ๓. ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมสมัยใหม่ (Smart Farm) เพื่อทำการเกษตร ๔. ส่งเสริมการเชื่อมโยงช่องทางการตลาดสินค้าเกษตรสู่ตลาดดิจิทัล ๕. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) และพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน ๖. ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากพื้นที่นาร้างและพื้นที่อื่นๆ ที่เหมาะสม ผลิตพืชพลังงานทดแทน พืชเศรษฐกิจ (โตเร็ว) พืชสมุนไพร และพืชทางเลือกอื่น ในพื้นที่นาร้างและพื้นที่อื่นๆ ที่เหมาะสม ๗. ส่งเสริมการตลาด ต้นทุน การปลูกพืชอาหารสัตว์ และการใช้ประโยชน์จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร
โครงการสำคัญ	๑. โครงการส่งเสริมการตลาดและขยายช่องทางการจำหน่ายสินค้ามูลค่าสูงและสินค้าอัตลักษณ์ท้องถิ่น ๒. โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตปลาจีนเหาะเพื่อความมั่นคงทางอาหารและการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก จังหวัดยะลา ๓. โครงการส่งเสริมการผลิตอาหารโปรตีนจากสัตว์น้ำเพื่อความมั่นคงทางอาหารอย่างยั่งยืนในโรงเรียน ๔. โครงการส่งเสริมการเลี้ยงไก่ไข่เพื่อโภชนาการยั่งยืนโรงเรียนสังกัด สพฐ. จังหวัดยะลา ๕. โครงการพัฒนาห่วงโซ่คุณค่าปศุสัตว์อัตลักษณ์พื้นเมืองเพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานรากในพื้นที่ คทช. ยะลา ๖. โครงการสร้างคุณค่าเศรษฐกิจไก่เบตง มรดกแห่งรสชาติสู่ครัวโลก ๗. โครงการยกระดับเพิ่มมูลค่าสร้างรายได้ “ยะลาเมืองแพะ” ๘. โครงการยกระดับข้าวพื้นเมืองยะลา สู่อุตสาหกรรมมูลค่าสูงแบบครบวงจร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ๙. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพในการปลูกข้าว (ข้าวคาร์บอนต่ำ) ๑๐. โครงการผลิตปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนและแปรรูปวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ๑๑. โครงการส่งเสริมการผลิตพืชพลังงานทดแทน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ : เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร และสถาบันเกษตรกร สู่เกษตรกรมั่งคั่ง	
วัตถุประสงค์	- เกษตรกรเป็น Smart Farmer, Young Smart Farmer ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร และสถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็ง - เพิ่มพื้นที่เกษตรกรมั่งคั่ง
ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	- เกษตรกรได้รับการพัฒนาเป็น Smart Farmer, Young Smart Farmer เพิ่มขึ้น ๕๐๐ ราย/ปี - สถาบันเกษตรกรได้รับการพัฒนาและมีความเข้มแข็ง ระดับ ๑ และระดับ ๒ เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕ - จำนวนพื้นที่เกษตรกรมั่งคั่งเพิ่มขึ้น จำนวน ๒,๐๐๐ ไร่/ปี
แนวทางการพัฒนา	- ส่งเสริม พัฒนาศักยภาพด้านการเกษตรแก่เกษตรกร ให้เป็น Smart Farmer / Young Smart Farmer และผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร - ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร พัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรอย่างยั่งยืน และเข้าถึงแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ - ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม - สนับสนุนการจัดความยากจน สร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจฐานราก และพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - ส่งเสริมการบริหารจัดการแรงงานภาคเกษตร โดยใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมสมัยใหม่ที่เหมาะสม
โครงการสำคัญ	- โครงการคืนชีวิตนาร้างสร้างนาห้วยพัฒนาแหล่งอาหารสัตว์คุณภาพ - คืนชีวิตผืนนาร้าง : ดินอุดม น้ำสร้างอาหาร นาสรรสร้างรายได้ สู่เกษตรกรผสมผสานมูลค่าสูง จังหวัดยะลา - โครงการพัฒนาทักษะและแนวคิดผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร (เกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)) - โครงการเสริมสร้างศักยภาพสหกรณ์สู่การเป็นองค์กรสมรรถนะสูงด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสม - โครงการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน - โครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร - โครงการฝึกอบรมเศรษฐกิจการเงินขั้นพื้นฐานแก่สมาชิกสหกรณ์ - โครงการส่งเสริมและพัฒนาสถาบันเกษตรกร

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างสมดุลและยั่งยืน	
วัตถุประสงค์	ทรัพยากรการเกษตรได้รับการพัฒนาและอนุรักษ์อย่างเหมาะสม และยั่งยืน และมีการส่งเสริมการใช้พลังงานหมุนเวียนเพื่อลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม
ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	๑. พื้นที่เกษตรกรรมได้รับน้ำอย่างพอเพียงเพิ่มขึ้น จำนวน ๕๐๐ ไร่/ปี ๒. พื้นที่เกษตรกรรมที่ทำการผลิตภาคการเกษตรไม่เหมาะสมตาม Zoning by Agri-map ลดลง จำนวน ๓๐๐ ไร่/ปี ๓. จำนวนแปลงเกษตรหรือกลุ่มเกษตรกรที่ปรับเปลี่ยนมาใช้ระบบสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ (Solar Pump) เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕ ต่อปี
แนวทางการพัฒนา	๑. ส่งเสริมการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมให้เหมาะสมตาม Zoning by Agri-map ๒. เพิ่มพื้นที่ชลประทาน และบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน ๓. ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ๔. ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนในภาคการเกษตร การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานทดแทน และการเปลี่ยนของเสียจากภาคปศุสัตว์/การเกษตรให้เป็นพลังงานชีวมวล ๕. ส่งเสริมการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมในเขตพื้นที่ สปก.
โครงการสำคัญ	๑. โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) ๒. โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ ๓. โครงการสร้างฝายชะลอน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ ๔. โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ๕. โครงการฝายบ้านหลังศูนย์พร้อมระบบส่งน้ำและอาคารประกอบ ๖. โครงการฝายคลองคูขางอานะพร้อมระบบส่งน้ำ ๗. โครงการแปลงต้นแบบเกษตรคาร์บอนต่ำด้วยระบบน้ำหมุนเวียนเพื่ออนาคตที่ยั่งยืน ๘. โครงการส่งเสริมระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์เคลื่อนที่สำหรับกลุ่มเกษตรกร

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ : เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านการเกษตรและสหกรณ์	
วัตถุประสงค์	ข้อมูลด้านการเกษตรมีความครบถ้วน สมบูรณ์ เป็นปัจจุบันและบุคลากรภาคการเกษตรได้รับการพัฒนาศักยภาพ
ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย	ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการให้บริการด้านการเกษตรของหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร้อยละ ๘๐
แนวทางการพัฒนา	๑. พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการเกษตรให้มีความทันสมัย สะดวก เข้าถึงได้ง่าย และการประชาสัมพันธ์ด้านการเกษตร ๒. ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้เป็น Smart Officer ๓. เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเครือข่ายอาสาสมัครด้านการเกษตรในพื้นที่
โครงการสำคัญ	๑. โครงการทะเบียนเกษตรกรและบริหารจัดการสารสนเทศการเกษตรด้านพืช ๒. โครงการส่งเสริมอาสาสมัครเกษตร ๓. โครงการจัดทำฐานข้อมูลเกษตรแห่งชาติ (Nation Agricultural Big Data Center) ๔. การยกระดับการพัฒนาหมอดินอาสาเพื่อมีส่วนร่วมและศูนย์ปฏิบัติการพัฒนาที่ดิน

๖. แผนที่แสดงความสำเร็จของแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดยะลา (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๗๕)

แผนระดับ ๑	ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) วิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เป้าหมาย “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างความสามารถในการแข่งขัน (หลัก) ประเด็น : การเกษตรสร้างมูลค่า (เกษตรอัตลักษณ์ /เกษตรปลอดภัย /เกษตรชีวภาพ /เกษตรแปรรูป /เกษตรอัจฉริยะ)	
แผนระดับ ๒	แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ประเด็น การเกษตร เป้าหมาย : (๑) ผลผลิตมวลรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น (๒) ผลผลิตทางการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น แผนย่อย : (๑) เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (๒) เกษตรปลอดภัย (๓) เกษตรชีวภาพ (๔) เกษตรแปรรูป (๕) เกษตรอัจฉริยะ (๖) ระบบนิเวศการเกษตร	ร่าง กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๗๕) เสาหลักที่ ๑ การพลิกโฉมโครงสร้างเศรษฐกิจ (Transform the Economy) เสาหลักที่ ๒ การปฏิรูปภาครัฐ (Reform the Public Sector) เสาหลักที่ ๓ การยกระดับทุนมนุษย์ (Upgrade Human Capital) เสาหลักที่ ๔ การบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน (Sustain Resources and the Environment) เสาหลักที่ ๕ การถ่ายทอดและลงทุนในวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรม (Transfer and Invest in Research, Technology and Innovation)

แผนระดับ ๓	ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) วิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยมี ๕ ยุทธศาสตร์ ดังนี้ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ	ร่าง แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕ เป้าหมายการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน “ศูนย์กลางการเกษตรการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมการค้าชายแดนบนพหุวัฒนธรรมเข้มแข็งอย่างยั่งยืน” กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เกี่ยวข้องกับประเด็นการพัฒนาในแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน คือ ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การพัฒนาคุณภาพการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรและอาหารหลักของกลุ่มจังหวัด	แผนพัฒนาจังหวัดยะลา (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕) “เมืองเศรษฐกิจอัจฉริยะ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมสันติสุข” ประเด็นการพัฒนา ๑. การยกระดับการเกษตรมูลค่าสูงและเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร ๒. การขับเคลื่อนเศรษฐกิจเชื่อมโยงชายแดน การพัฒนาเมือง และการท่องเที่ยวสร้างสรรค์ ๓. การพัฒนาคุณภาพชีวิต เสริมสร้างความมั่นคงและสังคมสันติสุขบนฐานพหุวัฒนธรรม ๔. การบริหารจัดการทรัพยากร ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และภัยพิบัติอย่างยั่งยืน
	เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาคใต้ชายแดน (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕) เป้าหมาย “ยกระดับทุนมนุษย์ ส่งเสริมระบบนิเวศฮาลาล บนฐานความหลากหลายทางวัฒนธรรม สู่การเติบโตอย่างมั่นคงและยั่งยืน” แนวทางการพัฒนาภาคใต้ชายแดน ๑. พัฒนาทุนมนุษย์ทั้งระบบเพื่อเป็นฐานการขับเคลื่อนภาค ๒. พัฒนาและยกระดับภาคเกษตร ประมง ปศุสัตว์ และอุตสาหกรรมแปรรูป บนฐานระบบนิเวศฮาลาล เพื่อสร้างความยั่งยืนของเศรษฐกิจพื้นที่ ๓. พัฒนาเมืองชายแดนสู่เมืองการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว	ร่างกรอบแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕) วิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมีคุณภาพชีวิตที่ดี เกษตรไทยสู่เกษตรสมัยใหม่ที่มั่นคง ปลอดภัยและแข่งขันได้ ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ เสริมสร้างศักยภาพเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน	

	๔. บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแบบองค์รวม	ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ยกระดับการผลิตสู่ เกษตรอัจฉริยะ ปลอดภัย และยั่งยืน ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับ สินค้าเกษตรมูลค่าสูงด้วยแปรรูปและการตลาด ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การพัฒนาระบบนิเวศ ทางการเกษตรเพื่อความมั่นคง
	แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) วิสัยทัศน์ “แหล่งผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ฐานพลังงานทางเลือก เกษตรกรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” ประกอบด้วย ๔ ประเด็นการพัฒนา ได้แก่ ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ ส่งเสริม พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เกษตรอัตลักษณ์ และเกษตรแปรรูปเชื่อมโยงตลาดดิจิทัล ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร และสถาบันเกษตรกร สู่เกษตรกรรมยั่งยืน ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างสมดุลและยั่งยืน ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านการเกษตรและสหกรณ์	

สาระสำคัญของ แผนพัฒนา การเกษตรและ สหกรณ์จังหวัด ยะลา	วิสัยทัศน์ “แหล่งผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ผสานพลังงานทางเลือก เกษตรกรมีรายได้ ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนา						
	ตัวชี้วัด	ข้อมูลพื้นฐาน	เป้าหมาย				
		ค่าเฉลี่ยปี ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
	มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสาขาภาคเกษตร เพิ่มขึ้น (ร้อยละ ๓)	๑๗,๕๐๘ ล้านบาท	๓.๐ %	๓.๐ %	๓.๐ %	๓.๐ %	๓.๐ %
ประเด็นการพัฒนา	๑ : ส่งเสริม พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เกษตรอัตลักษณ์ และเกษตรแปรรูป เชื่อมโยงตลาดดิจิทัล	๒ : เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร และสถาบันเกษตรกรสู่เกษตรกรรมยั่งยืน	๓ : การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างสมดุลและยั่งยืน		๔ : เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านการเกษตรและสหกรณ์		
โครงการสำคัญ	- โครงการส่งเสริมการตลาดและขยายช่องทางการจำหน่ายสินค้ามูลค่าสูงและสินค้าอัตลักษณ์ท้องถิ่น - โครงการพัฒนาคุณภาพดินเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต - โครงการปรับปรุงคุณภาพดิน - โครงการฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน - โครงการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร - โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชเศรษฐกิจ พืชอัตลักษณ์ ปศุสัตว์ ประมง - โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร - โครงการสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร - โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร	- โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) - โครงการส่งเสริมและพัฒนาสถาบันเกษตรกร - โครงการยกระดับสถาบันเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร - โครงการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน - โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร - โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ - โครงการ ศพก. - โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน	- โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri Map) - โครงการบริหารจัดการที่ดินทำกินในเขตปฏิรูปที่ดิน - โครงการสนับสนุนการบริหารจัดการน้ำและงานชลประทาน - โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน - โครงการสร้างฝายชะลอน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ - โครงการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ - โครงการบริหารจัดการทรัพยากรประมง - โครงการฝายบ้านหลังศูนย์ พร้อมระบบส่งน้ำและอาคารประกอบ		- โครงการบูรณาการฐานข้อมูลด้านการเกษตรของจังหวัด - โครงการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร - โครงการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครเกษตรและสหกรณ์ระดับตำบล - โครงการยกระดับการพัฒนาหมอดินอาสา - โครงการพัฒนาผู้แทนเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน - โครงการส่งเสริมอาสาสมัครด้านบัญชี		

๗. ค่าเป้าหมายและตัวชี้วัดด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดยะลา (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

วิสัยทัศน์ : “แหล่งผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ผสานพลังงานทางเลือก เกษตรกรมั่นคง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน”

ประเด็นการพัฒนา	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					
		พ.ศ.๒๕๖๑	พ.ศ.๒๕๖๒	พ.ศ.๒๕๖๓	พ.ศ.๒๕๖๔	พ.ศ.๒๕๖๕	รวม ๕ ปี
ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ ส่งเสริม พัฒนาการผลิตสินค้า เกษตรมูลค่าสูง เกษตรแปรรูป เชื่อมโยงตลาดดิจิทัล	๑. แปลง/ฟาร์ม ที่ขึ้นทะเบียน ได้รับการรับรองมาตรฐาน การผลิตเพิ่มขึ้น (GAPหรือ GFM เพิ่มขึ้น จำนวน ๔๐๐ แปลง) ๒. รายได้สุทธิเกษตรกรเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓	๔๐๐ แปลง ร้อยละ ๓	๔๐๐ แปลง ร้อยละ ๓	๔๐๐ แปลง ร้อยละ ๓	๔๐๐ แปลง ร้อยละ ๓	๔๐๐ แปลง ร้อยละ ๓	๒,๐๐๐ แปลง ร้อยละ ๓
ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ : เสริมสร้างความเข้มแข็ง ให้แก่เกษตรกร และสถาบัน เกษตรกร สู่เกษตรกรรมยั่งยืน	๑. เกษตรกรได้รับการพัฒนา เป็น SF/YSF เพิ่มขึ้น ๒. สถาบันเกษตรกรได้รับการ พัฒนาและมีความเข้มแข็ง ระดับ ๑ และระดับ ๒ เพิ่มขึ้น ๓. จำนวนพื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืน เพิ่มขึ้น	๕๐๐ ราย ร้อยละ ๕ ๒,๐๐๐ ไร่	๕๐๐ ราย ร้อยละ ๕ ๒,๐๐๐ ไร่	๕๐๐ ราย ร้อยละ ๕ ๒,๐๐๐ ไร่	๕๐๐ ราย ร้อยละ ๕ ๒,๐๐๐ ไร่	๕๐๐ ราย ร้อยละ ๕ ๒,๐๐๐ ไร่	๒,๕๐๐ ราย ร้อยละ ๕ ๑๐,๐๐๐ ไร่
ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : การบริหารจัดการ ทรัพยากรการเกษตรอย่างสมดุล และยั่งยืน	๑. พื้นที่เกษตรกรรมได้รับน้ำ อย่างพอเพียงเพิ่มขึ้น ๒. พื้นที่เกษตรกรรมที่ทำการ ผลิตภาคการเกษตรไม่ เหมาะสมตาม Zoning by Agri-map ลดลง	๕๐๐ ไร่ ๓๐๐ ไร่	๕๐๐ ไร่ ๓๐๐ ไร่	๕๐๐ ไร่ ๓๐๐ ไร่	๕๐๐ ไร่ ๓๐๐ ไร่	๕๐๐ ไร่ ๓๐๐ ไร่	๒,๕๐๐ ไร่ ลดลง ๑,๕๐๐ ไร่

ประเด็นการพัฒนา	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					
		พ.ศ.๒๕๖๑	พ.ศ.๒๕๖๒	พ.ศ.๒๕๖๓	พ.ศ.๒๕๖๔	พ.ศ.๒๕๖๕	รวม ๕ ปี
	๓. จำนวนแปลงเกษตรหรือกลุ่มเกษตรกร ที่ปรับเปลี่ยนมาใช้ระบบสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ (Solar Pump) เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕ ต่อปี	๕ ราย	๕ ราย	๕ ราย	๕ ราย	๕ ราย	๒๕ ราย
ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ : เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านการเกษตรและสหกรณ์	ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการให้บริการด้านการเกษตรของหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๐

๘. แบบฟอร์มสรุปโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัด (พ.ศ. ๒๕๗๑ – ๒๕๗๕) (แบบ กษ.๑)

(หน่วย : บาท)

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑	งบประมาณ (บาท)					
	พ.ศ. ๒๕๗๑	พ.ศ. ๒๕๗๒	พ.ศ. ๒๕๗๓	พ.ศ. ๒๕๗๔	พ.ศ. ๒๕๗๕	รวม ๕ ปี
งบประมาณปกติ	๑๙,๓๑๖,๙๒๖	๑๙,๓๑๖,๙๒๖	๑๙,๓๑๖,๙๒๖	๑๙,๓๑๖,๙๒๖	๑๙,๓๑๖,๙๒๖	๙๖,๕๘๔,๖๓๐
งบประมาณจังหวัด	๑๗,๕๗๔,๒๙๕	๑๗,๕๗๔,๒๙๕	๑๗,๕๗๔,๒๙๕	๑๗,๕๗๔,๒๙๕	๑๗,๕๗๔,๒๙๕	๘๗,๘๗๑,๔๗๕
งบประมาณกลุ่มจังหวัด	๑๓,๒๘๙,๓๐๐	๑๓,๒๘๙,๓๐๐	๑๓,๒๘๙,๓๐๐	๑๓,๒๘๙,๓๐๐	๑๓,๒๘๙,๓๐๐	๖๖,๔๔๖,๕๐๐
งบประมาณอื่นๆ	๒,๘๓๖,๒๐๐	๒,๘๓๖,๒๐๐	๒,๘๓๖,๒๐๐	๒,๘๓๖,๒๐๐	๒,๘๓๖,๒๐๐	๑๔,๑๘๑,๐๐๐
รวม	๕๓,๐๑๖,๗๒๑	๕๓,๐๑๖,๗๒๑	๕๓,๐๑๖,๗๒๑	๕๓,๐๑๖,๗๒๑	๕๓,๐๑๖,๗๒๑	๒๖๕,๐๘๓,๖๐๕
ประเด็นการพัฒนาที่ ๒						
งบประมาณปกติ	๑๕,๑๐๓,๒๘๙	๑๕,๑๐๓,๒๘๙	๑๕,๑๐๓,๒๘๙	๑๕,๑๐๓,๒๘๙	๑๕,๑๐๓,๒๘๙	๗๕,๕๑๖,๔๔๕
งบประมาณจังหวัด	๒,๒๔๕,๑๔๗	๒,๒๔๕,๑๔๗	๒,๒๔๕,๑๔๗	๒,๒๔๕,๑๔๗	๒,๒๔๕,๑๔๗	๑๑,๒๒๕,๗๓๕
งบประมาณกลุ่มจังหวัด	๒,๕๔๙,๘๐๐	๒,๕๔๙,๘๐๐	๒,๕๔๙,๘๐๐	๒,๕๔๙,๘๐๐	๒,๕๔๙,๘๐๐	๑๒,๗๔๙,๐๐๐
งบประมาณอื่นๆ						
รวม	๑๙,๘๙๘,๒๓๖	๑๙,๘๙๘,๒๓๖	๑๙,๘๙๘,๒๓๖	๑๙,๘๙๘,๒๓๖	๑๙,๘๙๘,๒๓๖	๙๙,๔๙๑,๑๘๐
ประเด็นการพัฒนาที่ ๓						
งบประมาณปกติ	๒๘๖,๗๓๙,๑๘๓	๒๘๖,๗๓๙,๑๘๓	๒๘๖,๗๓๙,๑๘๓	๒๘๖,๗๓๙,๑๘๓	๒๘๖,๗๓๙,๑๘๓	๑,๔๓๓,๖๙๕,๙๑๕
งบประมาณจังหวัด						
งบประมาณกลุ่มจังหวัด						
งบประมาณอื่นๆ	๒,๑๔๖,๕๐๐	๒,๑๔๖,๕๐๐	๒,๑๔๖,๕๐๐	๒,๑๔๖,๕๐๐	๒,๑๔๖,๕๐๐	๑๐,๗๓๒,๕๐๐
รวม	๒๘๘,๘๘๕,๖๘๓	๒๘๘,๘๘๕,๖๘๓	๒๘๘,๘๘๕,๖๘๓	๒๘๘,๘๘๕,๖๘๓	๒๘๘,๘๘๕,๖๘๓	๑,๔๔๔,๕๒๘,๔๑๕
ประเด็นการพัฒนาที่ ๔						
งบประมาณปกติ	๘๒๓,๓๙๖	๘๒๓,๓๙๖	๘๒๓,๓๙๖	๘๒๓,๓๙๖	๘๒๓,๓๙๖	๔,๑๑๖,๙๘๐
งบประมาณจังหวัด						

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ (ต่อ)	งบประมาณ (บาท)					
	พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	รวม ๕ ปี
งบประมาณกลุ่มจังหวัด						
งบประมาณอื่นๆ						
รวม	๘๒๓,๓๙๖	๘๒๓,๓๙๖	๘๒๓,๓๙๖	๘๒๓,๓๙๖	๘๒๓,๓๙๖	๔,๑๑๖,๙๘๐
รวม ๔ ประเด็นการพัฒนา	๓๖๒,๖๒๔,๐๓๖	๓๖๒,๖๒๔,๐๓๖	๓๖๒,๖๒๔,๐๓๖	๓๖๒,๖๒๔,๐๓๖	๓๖๒,๖๒๔,๐๓๖	๑,๘๑๓,๑๒๐,๑๘๐

๘.๑ บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญภายใต้ประเด็นการพัฒนาตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕)

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : ส่งเสริม พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เกษตรอัตลักษณ์ และเกษตรแปรรูป เชื่อมโยงตลาดดิจิทัล

ที่	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม ๕ ปี	หน่วยงาน
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕		
แนวทางการพัฒนาที่ ๑ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการเกษตร และระบบโลจิสติกส์ เพื่อรองรับการผลิตภาคเกษตรที่มีประสิทธิภาพ									
๑	โครงการบริหารจัดการทรัพยากรดินตามเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค	งบปกติ	๒,๖๙๐,๙๐๐	๒,๖๙๐,๙๐๐	๒,๖๙๐,๙๐๐	๒,๖๙๐,๙๐๐	๒,๖๙๐,๙๐๐	๑๓,๙๕๔,๕๐๐	สพด.
๒	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการผลิตและการขนส่งของสหกรณ์เพื่อเป็นต้นแบบในการบริหารจัดการ - กิจกรรมหลัก : ส่งเสริมระบบโลจิสติกส์ในสถาบันเกษตรกร	งบปกติ	๑๒,๓๖๐	๑๒,๓๖๐	๑๒,๓๖๐	๑๒,๓๖๐	๑๒,๓๖๐	๖๑,๘๐๐	สนง.สหกรณ์
๒	โครงการปรับปรุงและสนับสนุนการบริหารจัดการของชลประทาน	งบปกติ	๘๘,๒๐๐	๘๘,๒๐๐	๘๘,๒๐๐	๘๘,๒๐๐	๘๘,๒๐๐	๔๔๑,๐๐๐	ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด
แนวทางที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เกษตรอัตลักษณ์ เกษตรแปรรูป มาตรฐาน และส่งเสริมการตลาดต้นทุนการผลิต โดยการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจ BCG เพื่อยกระดับคุณภาพให้สามารถแข่งขันได้									
๔	โครงการพัฒนาเศรษฐกิจแบบองค์รวม (BCG Model)	งบปกติ	๖๓๕,๘๐๐	๖๓๕,๘๐๐	๖๓๕,๘๐๐	๖๓๕,๘๐๐	๖๓๕,๘๐๐	๓,๑๗๙,๐๐๐	กยท.
๕	โครงการยกระดับสินค้าเกษตรมูลค่าสูง	งบปกติ	๓๒,๔๙๐	๓๒,๔๙๐	๓๒,๔๙๐	๓๒,๔๙๐	๓๒,๔๙๐	๑๖๒,๔๕๐	สนง.ประมง
๖	โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร	งบปกติ	๒๓,๘๐๐	๒๓,๘๐๐	๒๓,๘๐๐	๒๓,๘๐๐	๒๓,๘๐๐	๑๑๙,๐๐๐	ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด
๗	โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร	งบปกติ	๔,๙๙๒,๑๑๖	๔,๙๙๒,๑๑๖	๔,๙๙๒,๑๑๖	๔,๙๙๒,๑๑๖	๔,๙๙๒,๑๑๖	๒๔,๙๖๐,๕๘๐	ศูนย์วิจัยและพัฒนาแพะแกะ
๘	โครงการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นและสินค้าชุมชน	งบปกติ	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๑๕,๐๐๐	ศูนย์วิจัยและพัฒนาแพะแกะ

ที่	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม ๕ ปี	หน่วยงาน
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕		
๙	โครงการผลผลิตพัฒนาศักยภาพการปศุสัตว์	งบปกติ	๔๒๐,๘๐๐	๔๒๐,๘๐๐	๔๒๐,๘๐๐	๔๒๐,๘๐๐	๔๒๐,๘๐๐	๒,๑๐๔,๐๐๐	ศูนย์วิจัยและพัฒนาแพะแกะ
๑๐	โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร	งบปกติ	๔๑๔,๘๐๐	๔๑๔,๘๐๐	๔๑๔,๘๐๐	๔๑๔,๘๐๐	๔๑๔,๘๐๐	๒,๐๗๔,๐๐๐	ศวพ.
๑๑	โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร	งบปกติ	๔๙๔,๑๙๐	๔๙๔,๑๙๐	๔๙๔,๑๙๐	๔๙๔,๑๙๐	๔๙๔,๑๙๐	๒,๔๗๐,๙๕๐	ศวพ.
๑๒	โครงการยกระดับสินค้าเกษตรมูลค่าสูง	งบปกติ	๘๕๙,๐๐๐	๘๕๙,๐๐๐	๘๕๙,๐๐๐	๘๕๙,๐๐๐	๘๕๙,๐๐๐	๔,๒๙๕,๐๐๐	ศวพ.
๑๓	โครงการเสริมสร้างศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของศูนย์ข้าวชุมชน	งบปกติ	๒๐,๘๙๐	๒๐,๘๙๐	๒๐,๘๙๐	๒๐,๘๙๐	๒๐,๘๙๐	๑๐๔,๔๕๐	ศวช.
๑๔	โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (ข้าว)	งบปกติ	๗,๘๓๐	๗,๘๓๐	๗,๘๓๐	๗,๘๓๐	๗,๘๓๐	๓๙,๑๕๐	ศวช.
๑๕	โครงการ พัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร	งบปกติ	๔๐๔,๓๐๐	๔๐๔,๓๐๐	๔๐๔,๓๐๐	๔๐๔,๓๐๐	๔๐๔,๓๐๐	๒,๐๒๑,๕๐๐	ศูนย์วิจัยพืชสวน
๑๖	โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ	งบปกติ	๒๖๐,๐๐๐	๒๖๐,๐๐๐	๒๖๐,๐๐๐	๒๖๐,๐๐๐	๒๖๐,๐๐๐	๑,๓๐๐,๐๐๐	ศูนย์วิจัยพืชสวน
๑๗	โครงการพัฒนาศักยภาพของพื้นที่ กิจกรรมเสริมสร้างการผลิตพืชเศรษฐกิจพืชปลอดภัยพืชทางเลือก และพืชอัตลักษณ์ในจังหวัดชายแดนใต้	งบปกติ	๑,๑๕๐,๔๐๐	๑,๑๕๐,๔๐๐	๑,๑๕๐,๔๐๐	๑,๑๕๐,๔๐๐	๑,๑๕๐,๔๐๐	๕,๗๕๒,๐๐๐	ศูนย์วิจัยพืชสวน
๑๘	โครงการสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร	งบปกติ	๓๖,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๓๖,๐๐๐	๑๘๐,๐๐๐	สพด.
๑๙	โครงการยกระดับสินค้าเกษตรมูลค่าสูง	งบปกติ	๘,๘๔๐	๘,๘๔๐	๘,๘๔๐	๘,๘๔๐	๘,๘๔๐	๔๔,๒๐๐	สนง.ตรวจบัญชีฯ
๒๐	โครงการส่งเสริมการจัดการสุขภาพพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	งบปกติ	๕๓,๓๓๐	๕๓,๓๓๐	๕๓,๓๓๐	๕๓,๓๓๐	๕๓,๓๓๐	๒๖๖,๖๕๐	สนง.เกษตร

ที่	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม ๕ ปี	หน่วยงาน
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕		
๒๑	โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตร อัตลักษณ์พื้นถิ่นเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทาน เศรษฐกิจสร้างสรรค์	งบปกติ	๑๔,๓๓๐	๑๔,๓๓๐	๑๔,๓๓๐	๑๔,๓๓๐	๑๔,๓๓๐	๗๑,๖๕๐	สนง.เกษตร
๒๒	โครงการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่ อุปทานและบริการมูลค่าสูง	งบปกติ	๗๐,๒๔๐	๗๐,๒๔๐	๗๐,๒๔๐	๗๐,๒๔๐	๗๐,๒๔๐	๓๕๑,๒๐๐	สนง.เกษตร
๒๓	โครงการยกระดับศักยภาพการพัฒนาสินค้า เกษตรชีวภาพ	งบปกติ	๒๔๓,๖๗๐	๒๔๓,๖๗๐	๒๔๓,๖๗๐	๒๔๓,๖๗๐	๒๔๓,๖๗๐	๑,๒๑๘,๓๕๐	สปก.
๒๔	โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้า เกษตร	งบปกติ	๘๐,๓๐๐	๘๐,๓๐๐	๘๐,๓๐๐	๘๐,๓๐๐	๘๐,๓๐๐	๔๐๑,๕๐๐	สปก.
๒๕	โครงการสินเชื่อเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อ เกษตรกรรม	งบปกติ	๕๓๐,๐๐๐	๕๓๐,๐๐๐	๕๓๐,๐๐๐	๕๓๐,๐๐๐	๕๓๐,๐๐๐	๒,๖๕๐,๐๐๐	สปก.
๒๖	โครงการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์และสินค้า ชุมชน	งบปกติ	๓,๕๒๐	๓,๕๒๐	๓,๕๒๐	๓,๕๒๐	๓,๕๒๐	๑๗,๖๐๐	สนง.ปศุสัตว์
๒๗	โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้า เกษตร (เกษตรปลอดภัย)	งบปกติ	๒๔๙,๔๖๐	๒๔๙,๔๖๐	๒๔๙,๔๖๐	๒๔๙,๔๖๐	๒๔๙,๔๖๐	๑,๒๔๗,๓๐๐	สนง.ปศุสัตว์
๒๘	โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร	งบปกติ	๑๙,๐๐๐	๑๙,๐๐๐	๑๙,๐๐๐	๑๙,๐๐๐	๑๙,๐๐๐	๙๕,๐๐๐	สนง.สหกรณ์
๒๙	โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ พื้นถิ่น	งบปกติ	๔,๔๘๐	๔,๔๘๐	๔,๔๘๐	๔,๔๘๐	๔,๔๘๐	๒๒,๔๐๐	สนง.สหกรณ์
๓๐	ยกระดับข้าวพื้นเมืองยะลา สู่อุตสาหกรรม อัตลักษณ์มูลค่าสูงแบบครบวงจร เพื่อเพิ่มขีด ความสามารถในการแข่งขัน	งบจังหวัด	๗,๖๔๗,๒๕๐	๗,๖๔๗,๒๕๐	๗,๖๔๗,๒๕๐	๗,๖๔๗,๒๕๐	๗,๖๔๗,๒๕๐	๓๘,๒๓๖,๒๕๐	๑. สพด. ๒. สนง.เกษตร ๓. สนง.พช.
๓๑	โครงการพัฒนาห่วงโซ่มูลค่าปศุสัตว์อัตลักษณ์ พื้นเมืองเพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานรากใน พื้นที่ คทช. ยะลา	งบจังหวัด	๑,๕๓๘,๓๗๕	๑,๕๓๘,๓๗๕	๑,๕๓๘,๓๗๕	๑,๕๓๘,๓๗๕	๑,๕๓๘,๓๗๕	๗,๖๙๑,๘๗๕	สนง.ปศุสัตว์

ที่	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม ๕ ปี	หน่วยงาน
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕		
๓๒	โครงการสร้างคุณค่าเศรษฐกิจให้แก่ตม มรดกแห่งสหประชาชาติสู่ครัวโลก	งบจังหวัด	๑,๔๖๔,๘๐๐	๑,๔๖๔,๘๐๐	๑,๔๖๔,๘๐๐	๑,๔๖๔,๘๐๐	๑,๔๖๔,๘๐๐	๗,๓๒๔,๐๐๐	สนง.ปศุสัตว์
๓๓	โครงการยกระดับเพิ่มมูลค่าสร้างรายได้ “ยะลาเมืองแพะ”	งบจังหวัด	๒๔๑,๕๐๐	๒๔๑,๕๐๐	๒๔๑,๕๐๐	๒๔๑,๕๐๐	๒๔๑,๕๐๐	๑,๒๐๗,๕๐๐	สนง.ปศุสัตว์
๓๔	โครงการส่งเสริมการตลาดและขยายช่องทางการจำหน่ายสินค้ามูลค่าสูงและสินค้าอัตลักษณ์ท้องถิ่น	งบจังหวัด	๗๔๖,๕๗๐	๗๔๖,๕๗๐	๗๔๖,๕๗๐	๗๔๖,๕๗๐	๗๔๖,๕๗๐	๓,๗๓๒,๘๕๐	สนง.ประมง
๓๕	โครงการพัฒนาทุเรียนคุณภาพของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน รับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรแม่นยำ	งบกลุ่มจังหวัด	๓,๙๙๔,๕๐๐	๓,๙๙๔,๕๐๐	๓,๙๙๔,๕๐๐	๓,๙๙๔,๕๐๐	๓,๙๙๔,๕๐๐	๑๙,๙๗๒,๕๐๐	สนง.เกษตร ศวพ.
๓๖	โครงการยกระดับการผลิตไม้ผลตลอดห่วงโซ่อุปทานอย่างยั่งยืนของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	งบกลุ่มจังหวัด	๒,๒๙๔,๘๐๐	๒,๒๙๔,๘๐๐	๒,๒๙๔,๘๐๐	๒,๒๙๔,๘๐๐	๒,๒๙๔,๘๐๐	๑๑,๔๗๔,๐๐๐	สนง.เกษตร
๓๗	โครงการส่งเสริมการยกระดับการเกษตรผู้เลี้ยงปศุสัตว์ด้วยมาตรฐาน GFM GAP GMP								สนง.สภา เกษตรกร
๓๘	โครงการส่งเสริมการขยายผลการเพิ่มมูลค่าไม้ผลและพืชอัตลักษณ์พื้นถิ่นสู่การรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)								สนง.สภา เกษตรกร
๓๙	โครงการยกระดับทุเรียนอัตลักษณ์ชายแดนใต้เพื่อเพิ่มมูลค่า								สนง.สภา เกษตรกร
๔๐	โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าประมงและแปรรูปด้านประมงเพื่อยกระดับสู่สินค้าพรีเมียม								สนง.สภา เกษตรกร

ที่	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม ๕ ปี	หน่วยงาน
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕		
๔๑	โครงการส่งเสริมและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร เช่น A product								สนง.สภาเกษตรกร
๔๒	โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าปศุสัตว์เพื่อสร้างเกษตรมูลค่าสูงอย่างยั่งยืน (Smart Farming) เกษตรแม่นยำ								สนง.สภาเกษตรกร
๔๓	โครงการสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพเกษตรกร และกลุ่มเกษตรกรสู่องค์กรเกษตรกรต้นแบบ								สนง.สภาเกษตรกร
แนวทางการพัฒนาที่ ๓ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมสมัยใหม่ (Smart Farm) เพื่อทำการเกษตร									
๔๔	โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการผลิตยาง	งบปกติ	๕๙๒,๔๔๐	๕๙๒,๔๔๐	๕๙๒,๔๔๐	๕๙๒,๔๔๐	๕๙๒,๔๔๐	๒,๙๖๒,๒๐๐	กยท.
๔๕	โครงการขับเคลื่อนผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์	งบปกติ	๑๒๐,๐๐๐	๑๒๐,๐๐๐	๑๒๐,๐๐๐	๑๒๐,๐๐๐	๑๒๐,๐๐๐	๖๐๐,๐๐๐	ศวพ.
๔๖	โครงการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตกล้วยในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง	งบปกติ	๓๐๗,๑๐๐	๓๐๗,๑๐๐	๓๐๗,๑๐๐	๓๐๗,๑๐๐	๓๐๗,๑๐๐	๑,๕๓๕,๕๐๐	ศวพ.
๔๗	โครงการวิจัยและพัฒนาระบบการผลิตพืชแบบสวนสมรมที่เหมาะสมในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย	งบปกติ	๑๒๕,๐๐๐	๑๒๕,๐๐๐	๑๒๕,๐๐๐	๑๒๕,๐๐๐	๑๒๕,๐๐๐	๖๒๕,๐๐๐	ศวพ.
๔๘	โครงการ วิจัยและพัฒนาเพื่อลดผลกระทบจากภัยธรรมชาติการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ	งบปกติ	๕๐๖,๐๐๐	๕๐๖,๐๐๐	๕๐๖,๐๐๐	๕๐๖,๐๐๐	๕๐๖,๐๐๐	๒,๕๓๐,๐๐๐	ศูนย์วิจัยพืชสวน
๔๙	โครงการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีพืชอัตลักษณ์พื้นถิ่นและพัฒนาผลิตภัณฑ์ภาคใต้	งบปกติ	๒๓๙,๗๐๐	๒๓๙,๗๐๐	๒๓๙,๗๐๐	๒๓๙,๗๐๐	๒๓๙,๗๐๐	๑,๑๙๘,๕๐๐	ศูนย์วิจัยพืชสวน
๕๐	โครงการส่งเสริมการขยายผลเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรที่เหมาะสมเชิงพื้นที่	งบปกติ	๑๖,๐๐๐	๑๖,๐๐๐	๑๖,๐๐๐	๑๖,๐๐๐	๑๖,๐๐๐	๘๐,๐๐๐	สนง.เกษตร

ที่	โครงการ	แหล่งงบ ประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม ๕ ปี	หน่วยงาน
			พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕		
แนวทางการพัฒนาที่ ๔ ส่งเสริมการเชื่อมโยงช่องทางการตลาดสินค้าเกษตรสู่ตลาดดิจิทัล									
๕๑	โครงการเสริมสร้างภาพลักษณ์จังหวัดยะลา	งบปกติ	๑๐๕,๐๐๐	๑๐๕,๐๐๐	๑๐๕,๐๐๐	๑๐๕,๐๐๐	๑๐๕,๐๐๐	๕๒๕,๐๐๐	สนง.ประมง
	- กิจกรรมงานพิธีสมโภชหลักเมืองและงาน กาชาดจังหวัดยะลา (นิทรรศการปลาสวยงาม)								
๕๒	โครงการมหรรมสินค้าเกษตรและของดี จังหวัดชายแดนใต้	งบกลุ่ม จังหวัด	๗,๐๐๐,๐๐๐	๗,๐๐๐,๐๐๐	๗,๐๐๐,๐๐๐	๗,๐๐๐,๐๐๐	๗,๐๐๐,๐๐๐	๓๕,๐๐๐,๐๐๐	สนง.เกษตรจ สนง.ปศุสัตว์จ สนง.ประมง
แนวทางการพัฒนาที่ ๕ ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) และพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน									
๕๓	โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนของสถาบัน เกษตรกรและสมาชิก	งบปกติ	๕,๗๓๐	๕,๗๓๐	๕,๗๓๐	๕,๗๓๐	๕,๗๓๐	๒๘,๖๕๐	สนง.สหกรณ์
๕๔	โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวตามวิถีชุมชน คนเกษตร								สนง.สภา เกษตรกร
แนวทางการพัฒนาที่ ๖ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากพื้นที่นาร้างและพื้นที่อื่นๆ ที่เหมาะสม ผลิตพืชพลังงานทดแทน พืชเศรษฐกิจ (โตเร็ว) พืชสมุนไพร และพืชทางเลือกอื่น ในพื้นที่นาร้าง และพื้นที่ อื่นๆ ที่เหมาะสม									
๕๕	โครงการพัฒนาพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ ที่เหมาะสมของจังหวัดภาคใต้	งบปกติ	๓,๓๗๕,๙๑๐	๓,๓๗๕,๙๑๐	๓,๓๗๕,๙๑๐	๓,๓๗๕,๙๑๐	๓,๓๗๕,๙๑๐	๑๖,๘๗๙,๕๕๐	สพด.
๕๖	โครงการคีนชีวิตผืนนาร้าง : ดินอุดม น้ำสร้าง อาหาร นาสร้างรายได้ สู่เกษตรผสมผสาน มูลค่าสูงจังหวัดยะลา	งบจังหวัด	๒,๔๘๘,๙๐๐	๒,๔๘๘,๙๐๐	๒,๔๘๘,๙๐๐	๒,๔๘๘,๙๐๐	๒,๔๘๘,๙๐๐	๑๒๔,๔๔๔,๕๐๐	๑. สพด. ๒. สนง.เกษตร ๓. สนง.ประมง
๕๗	โครงการคีนชีวิตนาร้างสร้างนาหญ้าพัฒนา แหล่งอาหารสัตว์คุณภาพ	งบจังหวัด	๓,๔๔๖,๙๐๐	๓,๔๔๖,๙๐๐	๓,๔๔๖,๙๐๐	๓,๔๔๖,๙๐๐	๓,๔๔๖,๙๐๐	๑๗๒๓๔๕๐๐	สนง.ปศุสัตว์
แนวทางการพัฒนาที่ ๗ ส่งเสริมการลดต้นทุน การปลูกพืชอาหารสัตว์ และการใช้ประโยชน์จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร									
๕๘	โครงการผลิตปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนและแปรรูป วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร	งบอื่นๆ	๒,๘๓๖,๒๐๐	๒,๘๓๖,๒๐๐	๒,๘๓๖,๒๐๐	๒,๘๓๖,๒๐๐๒	๒,๘๓๖,๒๐๐	๑๔,๑๘๑,๐๐๐	๑. สพด. ๒. สปก.

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ : เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร และสถาบันเกษตรกร สู่เกษตรกรมั่งคั่ง

ที่	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม ๕ ปี	หน่วยดำเนินการ
			พ.ศ.๒๕๖๑	พ.ศ.๒๕๖๒	พ.ศ.๒๕๖๓	พ.ศ.๒๕๖๔	พ.ศ.๒๕๖๕		
แนวทางการพัฒนาที่ ๑ ส่งเสริม พัฒนาทักษะด้านการเกษตรแก่เกษตรกร ให้เป็น Smart Farmer / Young Smart Farmer และผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร									
๑	โครงการพัฒนาผู้ประกอบการเกษตรสู่การเป็นธุรกิจแบบมืออาชีพ	งบปกติ	๕,๗๐๐	๕,๗๐๐	๕,๗๐๐	๕,๗๐๐	๕,๗๐๐	๒๘,๕๐๐	สนง.ตรวจบัญชี
๒	โครงการเสริมสร้างศักยภาพด้านการจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพแก่เกษตรกร	งบปกติ	๑๑๔,๙๓๐	๑๑๔,๙๓๐	๑๑๔,๙๓๐	๑๑๔,๙๓๐	๑๑๔,๙๓๐	๕๗๔,๖๕๐	สนง.ตรวจบัญชี
๓	โครงการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน	งบปกติ	๖๘,๔๒๕	๖๘,๔๒๕	๖๘,๔๒๕	๖๘,๔๒๕	๖๘,๔๒๕	๓๔๒,๑๒๕	สนง.เกษตร
๔	โครงการพัฒนาทักษะและแนวคิดผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร (เกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer))	งบปกติ	๘,๐๐๐	๘,๐๐๐	๘,๐๐๐	๘,๐๐๐	๘,๐๐๐	๔๐,๐๐๐	สนง.เกษตร
๕	โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	งบปกติ	๒๖๗,๑๓๔	๒๖๗,๑๓๔	๒๖๗,๑๓๔	๒๖๗,๑๓๔	๒๖๗,๑๓๔	๑,๓๓๕,๖๗๐	สปก.
๖	โครงการพัฒนาธุรกิจชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน	งบปกติ	๒๒๔,๐๐๐	๒๒๔,๐๐๐	๒๒๔,๐๐๐	๒๒๔,๐๐๐	๒๒๔,๐๐๐	๑,๑๒๐,๐๐๐	สปก.
๗	โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง Smart Farmer	งบปกติ	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๕,๐๐๐	สนง.ปศุสัตว์
๘	โครงการบริหารจัดการการเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์และพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงปลาพลวงชมพูแบบแม่นยำสูงเพื่อยกระดับสู่การเพาะเลี้ยง	งบปกติ	๘๗๔,๗๘๐	๘๗๔,๗๘๐	๘๗๔,๗๘๐	๘๗๔,๗๘๐	๘๗๔,๗๘๐	๔,๓๗๔,๓๕๐	ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด
แนวทางการพัฒนาที่ ๒ ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร พัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรอย่างยั่งยืน และเข้าถึงแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ									
๙	โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านประมง	งบปกติ	๑๐๕,๐๐๐	๑๐๕,๐๐๐	๑๐๕,๐๐๐	๑๐๕,๐๐๐	๑๐๕,๐๐๐	๕๒๕,๐๐๐	สนง.ประมง
๑๐	โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	งบปกติ	๑๓๓,๙๐๐	๑๓๓,๙๐๐	๑๓๓,๙๐๐	๑๓๓,๙๐๐	๑๓๓,๙๐๐	๖๖๙,๕๐๐	สนง.ประมง

ที่	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม ๕ ปี	หน่วยดำเนินการ
			พ.ศ.๒๕๖๑	พ.ศ.๒๕๖๒	พ.ศ.๒๕๖๓	พ.ศ.๒๕๖๔	พ.ศ.๒๕๖๕		
๑๑	โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	งบปกติ	๑๗๘,๐๐๐	๑๗๘,๐๐๐	๑๗๘,๐๐๐	๑๗๘,๐๐๐	๑๗๘,๐๐๐	๘๙๐,๐๐๐	ศวพ.
๑๒	โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	งบปกติ	๑๗,๐๐๐	๑๗,๐๐๐	๑๗,๐๐๐	๑๗,๐๐๐	๑๗,๐๐๐	๘๕,๐๐๐	
๑๓	โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	งบปกติ	๑,๑๕๓,๒๐๐	๑,๑๕๓,๒๐๐	๑,๑๕๓,๒๐๐	๑,๑๕๓,๒๐๐	๑,๑๕๓,๒๐๐	๕,๗๖๖,๐๐๐	สพด.
๑๔	โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	งบปกติ	๖๑,๖๐๐	๖๑,๖๐๐	๖๑,๖๐๐	๖๑,๖๐๐	๖๑,๖๐๐	๓๐๘,๐๐๐	สพด.
๑๕	โครงการพัฒนากลุ่มอาชีพประชาชนตามพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	งบปกติ	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	สนง.ตรวจบัญชี
๑๖	โครงการฝึกอบรมเศรษฐกิจการเงินขั้นพื้นฐานแก่สมาชิกสหกรณ์	งบปกติ	๓,๒๐๐	๓,๒๐๐	๓,๒๐๐	๓,๒๐๐	๓,๒๐๐	๑๖,๐๐๐	สนง.ตรวจบัญชี
๑๗	โครงการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน (ยกระดับศักยภาพวิสาหกิจชุมชนด้วยกลไกบัญชี)	งบปกติ	๔,๖๐๐	๔,๖๐๐	๔,๖๐๐	๔,๖๐๐	๔,๖๐๐	๒๓,๐๐๐	สนง.ตรวจบัญชี
๑๘	โครงการยกระดับสถาบันเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร	งบปกติ	๘,๗๐๐	๘,๗๐๐	๘,๗๐๐	๘,๗๐๐	๘,๗๐๐	๔๓,๕๐๐	สนง.ตรวจบัญชี
๑๙	โครงการส่งเสริมประสิทธิภาพด้านการเงินการบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ (พัฒนาศักยภาพด้านระบบบัญชีสหกรณ์)	งบปกติ	๙,๐๒๐	๙,๐๒๐	๙,๐๒๐	๙,๐๒๐	๙,๐๒๐	๔๕,๑๐๐	สนง.ตรวจบัญชี
๒๐	โครงการส่งเสริมประสิทธิภาพด้านการเงินการบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ (ยกระดับบริหารจัดการทางการเงินการบัญชีด้วยนวัตกรรม)	งบปกติ	๒,๗๐๐	๒,๗๐๐	๒,๗๐๐	๒,๗๐๐	๒,๗๐๐	๑๓,๕๐๐	สนง.ตรวจบัญชี

ที่	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม ๕ ปี	หน่วยดำเนินการ
			พ.ศ.๒๕๖๑	พ.ศ.๒๕๖๒	พ.ศ.๒๕๖๓	พ.ศ.๒๕๖๔	พ.ศ.๒๕๖๕		
๒๑	โครงการ THINK & DO TOGETHER บูรณาการเพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่สหกรณ์อย่างยั่งยืน ๒/๒	งบปกติ	๔,๑๐๐	๔,๑๐๐	๔,๑๐๐	๔,๑๐๐	๔,๑๐๐	๒๐,๕๐๐	สนง.ตรวจบัญชี
๒๒	โครงการป้องกันความเสี่ยงการทุจริตด้านดิจิทัลในสหกรณ์	งบปกติ	๖,๒๐๐	๖,๒๐๐	๖,๒๐๐	๖,๒๐๐	๖,๒๐๐	๓๑,๐๐๐	สนง.ตรวจบัญชี
๒๓	โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)	งบปกติ	๕๒,๐๐๐	๕๒,๐๐๐	๕๒,๐๐๐	๕๒,๐๐๐	๕๒,๐๐๐	๒๖๐,๐๐๐	สนง.ตรวจบัญชี
๒๔	โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่เพื่อปรับเปลี่ยนผลิตภาพการผลิต	งบปกติ	๗๑๘,๘๐๐	๗๑๘,๘๐๐	๗๑๘,๘๐๐	๗๑๘,๘๐๐	๗๑๘,๘๐๐	๓๕,๙๔๐,๐๐๐	สนง.เกษตร
๒๕	โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	งบปกติ	๒๔,๘๐๐	๒๔,๘๐๐	๒๔,๘๐๐	๒๔,๘๐๐	๒๔,๘๐๐	๑๒๔,๐๐๐	สนง.เกษตร
๒๖	โครงการสนับสนุนเครือข่ายตลาดยางพารา	งบปกติ	๑๓๐,๐๐๐	๑๓๐,๐๐๐	๑๓๐,๐๐๐	๑๓๐,๐๐๐	๑๓๐,๐๐๐	๖๕๐,๐๐๐	สนง.ตลาดกลาง
๒๗	โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่ (การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร)	งบปกติ	๑๘,๒๐๐	๑๘,๒๐๐	๑๘,๒๐๐	๑๘,๒๐๐	๑๘,๒๐๐	๙๑,๐๐๐	สนง.ปศุสัตว์
๒๘	โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	งบปกติ	๓๔,๐๐๐	๓๔,๐๐๐	๓๔,๐๐๐	๓๔,๐๐๐	๓๔,๐๐๐	๑๗๐,๐๐๐	สนง.ปศุสัตว์
๒๙	โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	งบปกติ	๑๑,๓๘๐	๑๑,๓๘๐	๑๑,๓๘๐	๑๑,๓๘๐	๑๑,๓๘๐	๕๖,๙๐๐	สนง.สหกรณ์
๓๐	โครงการส่งเสริมและพัฒนาสถาบันเกษตรกร	งบปกติ	๕๙,๐๕๐	๕๙,๐๕๐	๕๙,๐๕๐	๕๙,๐๕๐	๕๙,๐๕๐	๒๙๕,๒๕๐	สนง.สหกรณ์
๓๑	โครงการพัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับสหกรณ์ผู้เลี้ยงโค	งบปกติ	๑๓,๖๐๐	๑๓,๖๐๐	๑๓,๖๐๐	๑๓,๖๐๐	๑๓,๖๐๐	๖๘,๐๐๐	สนง.สหกรณ์
๓๒	โครงการเสริมสร้างศักยภาพสหกรณ์สู่การเป็นองค์กรสมรรถนะสูงด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสม	งบปกติ	๕,๐๘๐	๕,๐๘๐	๕,๐๘๐	๕,๐๘๐	๕,๐๘๐	๒๕,๔๐๐	สนง.สหกรณ์
๓๓	โครงการส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนเศรษฐกิจกับภาคเอกชนของสหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์เดินรถ	งบปกติ	๑๕,๗๖๐	๑๕,๗๖๐	๑๕,๗๖๐	๑๕,๗๖๐	๑๕,๗๖๐	๗๘,๘๐๐	สนง.สกรณ

ที่	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม ๕ ปี	หน่วยดำเนินการ
			พ.ศ.๒๕๖๑	พ.ศ.๒๕๖๒	พ.ศ.๒๕๖๓	พ.ศ.๒๕๖๔	พ.ศ.๒๕๖๕		
๓๔	โครงการสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพเกษตรกร และกลุ่มเกษตรกรผู้องค์กรเกษตรกรต้นแบบ								สนง.สภาเกษตรกร
แนวทางการพัฒนาที่ ๓ ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม									
๓๕	โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทำประมง	งบปกติ	๓,๑๐๐	๓,๑๐๐	๓,๑๐๐	๓,๑๐๐	๓,๑๐๐	๑๕,๕๐๐	สนง.ประมง
๓๖	โครงการบริหารจัดการทรัพยากรประมง	งบปกติ	๗๓๑,๔๐๐	๗๓๑,๔๐๐	๗๓๑,๔๐๐	๗๓๑,๔๐๐	๗๓๑,๔๐๐	๓,๖๕๗,๐๐๐	สนง.ประมง
๓๗	โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพประมงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้	งบปกติ	๓,๐๒๒,๕๐๐	๓,๐๒๒,๕๐๐	๓,๐๒๒,๕๐๐	๓,๐๒๒,๕๐๐	๓,๐๒๒,๕๐๐	๑๕,๑๑๒,๕๐๐	สนง.ประมง
๓๘	โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน	งบปกติ	๒๕๒,๒๐๐	๒๕๒,๒๐๐	๒๕๒,๒๐๐	๒๕๒,๒๐๐	๒๕๒,๒๐๐	๑,๒๖๑,๐๐๐	สนง.ประมง
๓๙	โครงการเสริมสร้างทุนทางสังคม	งบปกติ	๒๘๓,๐๐๐	๒๕๒,๒๐๐	๒๕๒,๒๐๐	๒๕๒,๒๐๐	๒๕๒,๒๐๐	๑,๔๑๕,๐๐๐	ศูนย์วิจัยและพัฒนาแพะแกะ
๔๐	โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	งบปกติ	๓๐๒,๔๐๐	๓๐๒,๔๐๐	๓๐๒,๔๐๐	๓๐๒,๔๐๐	๓๐๒,๔๐๐	๑,๕๑๒,๐๐๐	ศูนย์วิจัยพืชสวนฯ
๔๑	โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร	งบปกติ	๑๗๙,๘๐๐	๑๗๙,๘๐๐	๑๗๙,๘๐๐	๑๗๙,๘๐๐	๑๗๙,๘๐๐	๘๙๙,๐๐๐	สพด.
๔๒	โครงการส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	งบปกติ	๔๖,๐๐๐	๔๖,๐๐๐	๔๖,๐๐๐	๔๖,๐๐๐	๔๖,๐๐๐	๒๓๐,๐๐๐	สนง.เกษตร
๔๓	โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน	งบปกติ	๑๕๐,๕๐๐	๑๕๐,๕๐๐	๑๕๐,๕๐๐	๑๕๐,๕๐๐	๑๕๐,๕๐๐	๗๕๒,๕๐๐	สนง.ปศุสัตว์
๔๔	โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	งบปกติ	๖๑,๙๐๐	๖๑,๙๐๐	๖๑,๙๐๐	๖๑,๙๐๐	๖๑,๙๐๐	๓๐๙,๕๐๐	สนง.สหกรณ์
๔๕	โครงการบริหารจัดการทรัพยากรประมง	งบปกติ	๒๘๐,๐๐๐	๒๘๐,๐๐๐	๒๘๐,๐๐๐	๒๘๐,๐๐๐	๒๘๐,๐๐๐	๑,๔๐๐,๐๐๐	ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมง
๔๖	โครงการส่งเสริมการเลี้ยงไก่เพื่อโภชนาการยั่งยืนโรงเรียนสังกัด สพฐ.จังหวัดยะลา	งบจังหวัด	๙๐๑,๐๒๒	๙๐๑,๐๒๒	๙๐๑,๐๒๒	๙๐๑,๐๒๒	๙๐๑,๐๒๒	๔๕,๐๕๑,๑๑๐	สนง.ปศุสัตว์

ที่	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม ๕ ปี	หน่วยดำเนินการ
			พ.ศ.๒๕๖๑	พ.ศ.๒๕๖๒	พ.ศ.๒๕๖๓	พ.ศ.๒๕๖๔	พ.ศ.๒๕๖๕		
๔๗	โครงการส่งเสริมการผลิตอาหารโปรตีนจากสัตว์น้ำเพื่อความมั่นคงทางอาหารอย่างยั่งยืนในโรงเรียน งบประมาณ	งบจังหวัด	๙๙๖,๕๔๕	๙๙๖,๕๔๕	๙๙๖,๕๔๕	๙๙๖,๕๔๕	๙๙๖,๕๔๕	๔๘๒,๗๒๕	สนง.ประมง
แนวทางการพัฒนาที่ ๔ สนับสนุนการจัดความยากจน สร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจฐานรากและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง									
๔๘	โครงการยกระดับสินค้าเกษตรมูลค่าสูง	งบปกติ	๘๕๙,๐๐๐	๘๕๙,๐๐๐	๘๕๙,๐๐๐	๘๕๙,๐๐๐	๘๕๙,๐๐๐	๒,๙๔๕,๐๐๐	ศวพ.
๔๙	โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ วังปญา-ท่าธง อ.รามัน จ.ยะลา	งบปกติ	๔๐,๐๐๐	๔๐,๐๐๐	๔๐,๐๐๐	๔๐,๐๐๐	๔๐,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	ศวพ.
๕๐	โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ อ.ธารโต จ.ยะลา	งบปกติ	๔๐,๙๐๐	๔๐,๙๐๐	๔๐,๙๐๐	๔๐,๙๐๐	๔๐,๙๐๐	๒๐๔,๕๐๐	ศวพ.
๕๑	โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงและฟาร์มตัวอย่างอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านจาเราะบูโงะ อ.เบตง จ.ยะลา	งบปกติ	๔๐,๙๐๐	๔๐,๙๐๐	๔๐,๙๐๐	๔๐,๙๐๐	๔๐,๙๐๐	๒๐๔,๕๐๐	ศวพ.
๕๒	โครงการพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่	งบปกติ	๒,๒๑๐,๔๐๐	๒,๒๑๐,๔๐๐	๒,๒๑๐,๔๐๐	๒,๒๑๐,๔๐๐	๒,๒๑๐,๔๐๐	๑๑,๐๕๒,๐๐๐	ศวพ.
๕๓	โครงการส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรในจังหวัดชายแดนภาคใต้	งบปกติ	๒๔,๐๐๐	๒๔,๐๐๐	๒๔,๐๐๐	๒๔,๐๐๐	๒๔,๐๐๐	๑๒๐,๐๐๐	ศสพ.
๕๔	โครงการพัฒนากลุ่มอาชีพประชาชนตามพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	งบปกติ	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	สนง.ตรวจบัญชี
๕๕	โครงการเสริมสร้างการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อการจัดการเศรษฐกิจระดับครัวเรือน	งบปกติ	๒๖,๔๐๐	๒๖,๔๐๐	๒๖,๔๐๐	๒๖,๔๐๐	๒๖,๔๐๐	๑๓๒,๐๐๐	สนง.ตรวจบัญชี
๕๖	โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร	งบปกติ	๑๗,๒๘๐	๑๗,๒๘๐	๑๗,๒๘๐	๑๗,๒๘๐	๑๗,๒๘๐	๘๖,๔๐๐	สนง.ตรวจบัญชี
๕๗	โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร	งบปกติ	๓๘,๒๕๐	๓๘,๒๕๐	๓๘,๒๕๐	๓๘,๒๕๐	๓๘,๒๕๐	๑๙๑,๒๕๐	สนง.เกษตร

ที่	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม ๕ ปี	หน่วยดำเนินการ
			พ.ศ.๒๕๖๑	พ.ศ.๒๕๖๒	พ.ศ.๒๕๖๓	พ.ศ.๒๕๖๔	พ.ศ.๒๕๖๕		
๕๘	โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร (การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร)	งบปกติ	๖๓,๙๐๐	๖๓,๙๐๐	๖๓,๙๐๐	๖๓,๙๐๐	๖๓,๙๐๐	๓๑๙,๕๐๐	สนง.ปศุสัตว์
๕๙	โครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินและพัฒนาคุณภาพชีวิตสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรด้วยระบบสหกรณ์	งบปกติ	๒,๗๔๐	๒,๗๔๐	๒,๗๔๐	๒,๗๔๐	๒,๗๔๐	๑๓,๗๐๐	สนง.สหกรณ์
๖๐	โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินตามนโยบายรัฐบาล	งบปกติ	๓๔,๗๒๐	๓๔,๗๒๐	๓๔,๗๒๐	๓๔,๗๒๐	๓๔,๗๒๐	๑๗๓,๖๐๐	สนง.สหกรณ์
๖๑	โครงการพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่ - กิจกรรมพัฒนาอาชีพประมงเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจฐานราก	งบปกติ	๔๒๐,๐๐๐	๔๒๐,๐๐๐	๔๒๐,๐๐๐	๔๒๐,๐๐๐	๔๒๐,๐๐๐	๒,๑๐๐,๐๐๐	ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด
๖๒	โครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินและพัฒนาคุณภาพชีวิตสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรด้วยระบบสหกรณ์	งบปกติ	๒,๗๔๐	๒,๗๔๐	๒,๗๔๐	๒,๗๔๐	๒,๗๔๐	๑๓,๗๐๐	สนง.สหกรณ์
๖๓	โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตปลาจีนเผาเพื่อความมั่นคงทางอาหารและการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก จังหวัดยะลา	งบจังหวัด	๓๔๗,๕๘๐	๓๔๗,๕๘๐	๓๔๗,๕๘๐	๓๔๗,๕๘๐	๓๔๗,๕๘๐	๑,๗๓๗,๙๐๐	สนง.ประมง
๖๔	เกษตรปลอดภัยสู่ความมั่นคงทางอาหารอย่างยั่งยืนในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	งบกลุ่มจังหวัด	๒,๕๔๙,๘๐๐	๒,๕๔๙,๘๐๐	๒,๕๔๙,๘๐๐	๒,๕๔๙,๘๐๐	๒,๕๔๙,๘๐๐	๑๒,๗๔๙,๐๐๐	สนง.เกษตร ศวพ.
แนวทางการพัฒนาที่ ๕ ส่งเสริมการบริหารจัดการแรงงานภาคเกษตร โดยใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรม สมัยใหม่ที่เหมาะสม									
๖๕	โครงการส่งเสริมการจัดการสวนยางอารยเกษตร ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๙	งบปกติ	๑,๖๒๕,๔๐๐	๑,๖๒๕,๔๐๐	๑,๖๒๕,๔๐๐	๑,๖๒๕,๔๐๐	๑,๖๒๕,๔๐๐	๘,๑๒๗,๐๐๐	กยท.

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างสมดุลและยั่งยืน

ที่	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม ๕ ปี	หน่วยงาน
			พ.ศ.๒๕๖๑	พ.ศ.๒๕๖๒	พ.ศ.๒๕๖๓	พ.ศ.๒๕๖๔	พ.ศ.๒๕๖๕		
แนวทางการพัฒนาที่ ๑. ส่งเสริมการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมให้เหมาะสมตาม Zoning by Agri-map									
๑	โครงการส่งเสริมการขยายผลเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรที่เหมาะสมเชิงพื้นที่	งบปกติ	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐	ศสพ.
๒	โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map)	งบปกติ	๘๓๙,๓๕๐	๘๓๙,๓๕๐	๘๓๙,๓๕๐	๘๓๙,๓๕๐	๘๓๙,๓๕๐	๔,๑๙๖,๗๕๐	สพด.
๓	โครงการบริหารจัดการทรัพยากรดินระดับตำบล	งบปกติ	๓๑,๕๐๐	๓๑,๕๐๐	๓๑,๕๐๐	๓๑,๕๐๐	๓๑,๕๐๐	๑๕๗,๕๐๐	สพด.
๔	โครงการพัฒนาพื้นที่เฉพาะ	งบปกติ	๗๔๖,๒๐๐	๗๔๖,๒๐๐	๗๔๖,๒๐๐	๗๔๖,๒๐๐	๗๔๖,๒๐๐	๓,๗๓๑,๐๐๐	สพด.
แนวทางการพัฒนาที่ ๒ เพิ่มพื้นที่ชลประทาน และบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน									
๕	โครงการปรับปรุงระบบส่งน้ำฝายบ้านปาแตรายอ (ปชด.) พร้อมอาคารประกอบ	งบปกติ	๒๕,๐๐๐,๐๐๐	๒๕,๐๐๐,๐๐๐	๒๕,๐๐๐,๐๐๐	๒๕,๐๐๐,๐๐๐	๒๕,๐๐๐,๐๐๐	๑๒๕,๐๐๐,๐๐๐	โครงการชลประทาน
๖	โครงการปรับปรุงฝายบ้านวังศิลา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ พร้อมอาคารประกอบ	งบปกติ	๑๕,๐๐๐,๐๐๐	๑๕,๐๐๐,๐๐๐	๑๕,๐๐๐,๐๐๐	๑๕,๐๐๐,๐๐๐	๑๕,๐๐๐,๐๐๐	๗๕,๐๐๐,๐๐๐	โครงการชลประทาน
๗	โครงการปรับปรุงระบบท่อส่งน้ำฝายน้ำตกสองขา (ปชด.)	งบปกติ	๒๕,๐๐๐,๐๐๐	๒๕,๐๐๐,๐๐๐	๒๕,๐๐๐,๐๐๐	๒๕,๐๐๐,๐๐๐	๒๕,๐๐๐,๐๐๐	๑๒๕,๐๐๐,๐๐๐	โครงการชลประทาน
๘	โครงการปรับปรุงระบบส่งน้ำโครงการจัดหาสนับสนุนราษฎรบ้านมยุรา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	งบปกติ	๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐,๐๐๐	โครงการชลประทาน
๙	โครงการปรับปรุงระบบส่งน้ำฝายบ้านเขาน้ำตก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ พร้อมอาคารประกอบ	งบปกติ	๔๕,๘๐๐,๐๐๐	๔๕,๘๐๐,๐๐๐	๔๕,๘๐๐,๐๐๐	๔๕,๘๐๐,๐๐๐	๔๕,๘๐๐,๐๐๐	๒๒๙,๐๐๐,๐๐๐	โครงการชลประทาน

ที่	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม ๕ ปี	หน่วยงาน
			พ.ศ.๒๕๖๑	พ.ศ.๒๕๖๒	พ.ศ.๒๕๖๓	พ.ศ.๒๕๖๔	พ.ศ.๒๕๖๕		
๑๐	โครงการซ่อมแซมโครงการชลประทานอันเนื่องมาจากพระราชดำริตามข้อเสนอของเกษตรกรในเขตจังหวัดยะลา	งบปกติ	๑,๒๐๐,๐๐๐	๑,๒๐๐,๐๐๐	๑,๒๐๐,๐๐๐	๑,๒๐๐,๐๐๐	๑,๒๐๐,๐๐๐	๖,๐๐๐,๐๐๐	โครงการชลประทาน
๑๑	โครงการซ่อมแซมระบบท่อส่งน้ำฝายบ้านเหมืองแร่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ พร้อมอาคารประกอบ	งบปกติ	๗,๐๐๐,๐๐๐	๗,๐๐๐,๐๐๐	๗,๐๐๐,๐๐๐	๗,๐๐๐,๐๐๐	๗,๐๐๐,๐๐๐	๓๕,๐๐๐,๐๐๐	โครงการชลประทาน
๑๒	โครงการซ่อมแซมระบบท่อส่งน้ำฝายบ้านปีแย๊ะ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	งบปกติ	๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	โครงการชลประทาน
๑๓	โครงการซ่อมแซมฝายนิคมสร้างตนเองพัฒนาภาคใต้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ พร้อมระบบส่งน้ำ	งบปกติ	๒,๕๐๐,๐๐๐	๒,๕๐๐,๐๐๐	๒,๕๐๐,๐๐๐	๒,๕๐๐,๐๐๐	๒,๕๐๐,๐๐๐	๑๒,๕๐๐,๐๐๐	โครงการชลประทาน
๑๔	โครงการซ่อมแซมฝายคลองแจ๊ะเป๊ะ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ พร้อมระบบท่อส่งน้ำ	งบปกติ	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐,๐๐๐	โครงการชลประทาน
๑๕	โครงการบำรุงรักษาหัวงานและระบบส่งน้ำ พื้นที่ ๑,๒๐๑ ไร่ โครงการชลประทานยะลา	งบปกติ	๒,๗๒๕,๐๐๐	๒,๗๒๕,๐๐๐	๒,๗๒๕,๐๐๐	๒,๗๒๕,๐๐๐	๒,๗๒๕,๐๐๐	๑๓,๖๒๕,๐๐๐	โครงการชลประทาน
๑๖	โครงการบริหารการส่งน้ำ พื้นที่ ๖,๒๕๐ ไร่ โครงการชลประทานยะลา	งบปกติ	๗๕๐,๐๐๐	๗๕๐,๐๐๐	๗๕๐,๐๐๐	๗๕๐,๐๐๐	๗๕๐,๐๐๐	๓,๗๕๐,๐๐๐	โครงการชลประทาน
๑๗	โครงการค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษาโครงการชลประทาน โครงการชลประทานยะลา	งบปกติ	๗,๐๐๐,๐๐๐	๗,๐๐๐,๐๐๐	๗,๐๐๐,๐๐๐	๗,๐๐๐,๐๐๐	๗,๐๐๐,๐๐๐	๓๕,๐๐๐,๐๐๐	โครงการชลประทาน
๑๘	โครงการซ่อมแซมบำรุงรักษาระบบชลประทาน ตามข้อเสนอของเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทาน โครงการชลประทานยะลา	งบปกติ	๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	๕,๐๐๐,๐๐๐	โครงการชลประทาน

ที่	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม ๕ ปี	หน่วยงาน
			พ.ศ.๒๕๖๑	พ.ศ.๒๕๖๒	พ.ศ.๒๕๖๓	พ.ศ.๒๕๖๔	พ.ศ.๒๕๖๕		
๑๙	โครงการซ่อมแซมฝายคลองน้ำใส (ปชด.) พร้อมระบบส่งน้ำ	งบปกติ	๕,๐๐๐,๐๐๐	๕,๐๐๐,๐๐๐	๕,๐๐๐,๐๐๐	๕,๐๐๐,๐๐๐	๕,๐๐๐,๐๐๐	๒๕,๐๐๐,๐๐๐	โครงการชลประทาน
๒๐	โครงการซ่อมแซมระบบส่งน้ำฝายบ้านจุฬารัตน์พัฒนา ๗ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	งบปกติ	๙,๗๐๐,๐๐๐	๙,๗๐๐,๐๐๐	๙,๗๐๐,๐๐๐	๙,๗๐๐,๐๐๐	๙,๗๐๐,๐๐๐	๔๘,๕๐๐,๐๐๐	โครงการชลประทาน
๒๑	โครงการกำจัดวัชพืชบริเวณอาคารชลประทาน โครงการชลประทานยะลา	งบปกติ	๑,๕๐๐,๐๐๐	๑,๕๐๐,๐๐๐	๑,๕๐๐,๐๐๐	๑,๕๐๐,๐๐๐	๑,๕๐๐,๐๐๐	๗,๕๐๐,๐๐๐	โครงการชลประทาน
๒๒	โครงการฝายบ้านหลังศูนย์ พร้อมระบบส่งน้ำและอาคารประกอบ	งบปกติ	๕๑,๕๐๐,๐๐๐	๕๑,๕๐๐,๐๐๐	๕๑,๕๐๐,๐๐๐	๕๑,๕๐๐,๐๐๐	๕๑,๕๐๐,๐๐๐	๒๕๗,๕๐๐,๐๐๐	โครงการชลประทาน
๒๓	โครงการฝายคลองคูงอาเนาะ พร้อมระบบส่งน้ำ	งบปกติ	๑๙,๐๐๐,๐๐๐	๑๙,๐๐๐,๐๐๐	๑๙,๐๐๐,๐๐๐	๑๙,๐๐๐,๐๐๐	๑๙,๐๐๐,๐๐๐	๙๕,๐๐๐,๐๐๐	โครงการชลประทาน
๒๔	โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	งบปกติ	๔๐๒,๘๐๐	๔๐๒,๘๐๐	๔๐๒,๘๐๐	๔๐๒,๘๐๐	๔๐๒,๘๐๐	๒,๐๑๔,๐๐๐	สพด.
๒๕	โครงการสร้างฝายชะลอน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	งบปกติ	๓๘๕,๙๒๐	๓๘๕,๙๒๐	๓๘๕,๙๒๐	๓๘๕,๙๒๐	๓๘๕,๙๒๐	๑,๙๒๙,๖๐๐	สพด.
แนวทางการพัฒนาที่ ๓ ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม									
๒๖	โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร	งบปกติ	๕๔,๖๐๐	๕๔,๖๐๐	๕๔,๖๐๐	๕๔,๖๐๐	๕๔,๖๐๐	๒๗๓,๐๐๐	สนง.ประมง
๒๗	โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	งบปกติ	๒๕๐,๑๐๐	๒๕๐,๑๐๐	๒๕๐,๑๐๐	๒๕๐,๑๐๐	๒๕๐,๑๐๐	๑,๒๕๐,๕๐๐	สนง.ประมง
	- กิจกรรมสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ								
	- กิจกรรมพัฒนาการผลิตพันธุ์สัตว์น้ำในพื้นที่ดินสาธารณประโยชน์บ้านบาโจโต๊ะอาลี								
๒๘	โครงการบริหารจัดการทรัพยากรประมง	งบปกติ	๖๑๕,๖๒๓	๖๑๕,๖๒๓	๖๑๕,๖๒๓	๖๑๕,๖๒๓	๖๑๕,๖๒๓	๓,๐๗๘,๑๑๕	ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด

ที่	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม ๕ ปี	หน่วยงาน
			พ.ศ.๒๕๖๑	พ.ศ.๒๕๖๒	พ.ศ.๒๕๖๓	พ.ศ.๒๕๖๔	พ.ศ.๒๕๖๕		
๒๙	โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอัน	งบปกติ	๓๕,๑๐๐	๓๕,๑๐๐	๓๕,๑๐๐	๓๕,๑๐๐	๓๕,๑๐๐	๑๗๕,๕๐๐	ศวพ.
๓๐	โครงการวิจัยการและพัฒนาศูนย์รวบรวมความหลากหลายเชื้อพันธุ์พืชและเห็ด และการบริหารจัดการที่ยั่งยืน	งบปกติ	๑๖๖,๔๐๐	๑๖๖,๔๐๐	๑๖๖,๔๐๐	๑๖๖,๔๐๐	๑๖๖,๔๐๐	๘๓๒,๐๐๐	ศูนย์วิจัยพืชสวนฯ
๓๑	โครงการ วิธีการปรับปรุงพันธุ์พืชสวนที่ได้ผลผลิตสูง คุณภาพสารสำคัญและคุ่มค่าทางโภชนาการเหมาะสมตามความต้องการของตลาดและกลุ่มผู้บริโภคเฉพาะ	งบปกติ	๒๖๐,๕๐๐	๒๖๐,๕๐๐	๒๖๐,๕๐๐	๒๖๐,๕๐๐	๒๖๐,๕๐๐	๑,๓๐๒,๕๐๐	ศูนย์วิจัยพืชสวนฯ
๓๒	โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	งบปกติ	๒๖๙,๖๗๐	๒๖๙,๖๗๐	๒๖๙,๖๗๐	๒๖๙,๖๗๐	๒๖๙,๖๗๐	๑,๓๔๘,๓๕๐	สพด.
แนวทางการพัฒนาที่ ๔ ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนในภาคการเกษตร การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานทดแทน และการเปลี่ยนของเสียจากภาคปศุสัตว์/การเกษตรให้เป็นพลังงานชีวมวล									
๓๓	โครงการขยายผลเทคโนโลยีเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทุเรียน	งบอื่นๆ	๒,๑๔๖,๕๐๐	๒,๑๔๖,๕๐๐	๒,๑๔๖,๕๐๐	๒,๑๔๖,๕๐๐	๒,๑๔๖,๕๐๐	๑๐,๗๓๒,๕๐๐	ศวพ.
แนวทางการพัฒนาที่ ๕ ส่งเสริมการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมในเขตพื้นที่ สปก.									
๓๔	โครงการจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	งบปกติ	๘๗๘,๔๗๐	๘๗๘,๔๗๐	๘๗๘,๔๗๐	๘๗๘,๔๗๐	๘๗๘,๔๗๐	๔,๓๙๒,๓๕๐	สปก.
๓๕	โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืนในเขตปฏิรูปที่ดิน	งบปกติ	๙๗,๙๕๐	๙๗,๙๕๐	๙๗,๙๕๐	๙๗,๙๕๐	๙๗,๙๕๐	๔๘๙,๗๕๐	สปก.

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ : เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านการเกษตรและสหกรณ์

ที่	โครงการ	แหล่งงบ ประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม ๕ ปี	หน่วยงาน
			พ.ศ.๒๕๖๑	พ.ศ.๒๕๖๒	พ.ศ.๒๕๖๓	พ.ศ.๒๕๖๔	พ.ศ.๒๕๖๕		
แนวทางการพัฒนาที่ ๑. พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการเกษตรให้มีความทันสมัย สะดวก และเข้าถึงได้ง่าย และการประชาสัมพันธ์ด้านการเกษตร									
๑	โครงการประชาสัมพันธ์เพื่อเกษตรกร	งบปกติ	๖๐๐,๐๐๐	๖๐๐,๐๐๐	๖๐๐,๐๐๐	๖๐๐,๐๐๐	๖๐๐,๐๐๐	๓,๐๐๐,๐๐๐	กยท.
๒	โครงการส่งเสริมอาชีพการประมง - กิจกรรมพัฒนาข้อมูลทะเบียนเกษตรกร เพื่อการบริหารจัดการด้านการประมง	งบปกติ	๓,๕๐๐	๓,๕๐๐	๓,๕๐๐	๓,๕๐๐	๓,๕๐๐	๑๗,๕๐๐	สนง.ประมง
๓	โครงการยืนยันความถูกต้องของข้อมูลสมาชิก สหกรณ์	งบปกติ	๒๐,๔๐๐	๒๐,๔๐๐	๒๐,๔๐๐	๒๐,๔๐๐	๒๐,๔๐๐	๑๐๒,๐๐๐	สนง.ตรวจบัญชี
๔	โครงการทะเบียนเกษตรกรและบริหารจัดการ สารสนเทศการเกษตรด้านพืช	งบปกติ	๖๕,๑๕๖	๖๕,๑๕๖	๖๕,๑๕๖	๖๕,๑๕๖	๖๕,๑๕๖	๓๒๕,๗๘๐	สนง.เกษตร
๕	โครงการจัดทำฐานข้อมูลเกษตรแห่งชาติ (Nation Agricultural Big Data Center)	งบปกติ	๘๓,๗๐๐	๘๓,๗๐๐	๘๓,๗๐๐	๘๓,๗๐๐	๘๓,๗๐๐	๔๑๘,๕๐๐	สนง.ปศุสัตว์
แนวทางการพัฒนาที่ ๓ เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเครือข่ายอาสาสมัครด้านการเกษตรในพื้นที่									
๖	โครงการวันหมอดินอาสา	งบปกติ	๒๘,๐๐๐	๒๘,๐๐๐	๒๘,๐๐๐	๒๘,๐๐๐	๒๘,๐๐๐	๑๔๐,๐๐๐	สพด.
๗	โครงการส่งเสริมอาสาสมัครเกษตร	งบปกติ	๔,๒๐๐	๔,๒๐๐	๔,๒๐๐	๔,๒๐๐	๔,๒๐๐	๒๑,๐๐๐	สนง.ตรวจบัญชี
๘	โครงการพัฒนาผู้แทนเกษตรกร	งบปกติ	๑๘,๔๔๐	๑๘,๔๔๐	๑๘,๔๔๐	๑๘,๔๔๐	๑๘,๔๔๐	๙๒,๒๐๐	สปก.

ส่วนที่ ๕

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea) ของโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัด

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : ส่งเสริม พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เกษตรอัตลักษณ์ และเกษตรแปรรูป
เชื่อมโยงตลาดดิจิทัล

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	ยกระดับข้าวพื้นเมืองยะลาสู่สินค้าเกษตรอัตลักษณ์มูลค่าสูงแบบครบวงจร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานที่ ๒ โครงการส่งเสริมภาคการเกษตรแบบครบวงจร
๓. แนวทางการพัฒนา	แนวทางการพัฒนาที่ ๓. ส่งเสริม พัฒนาคุณภาพและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรที่สร้างมูลค่าและสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นให้มีคุณภาพได้มาตรฐานและลดต้นทุนการผลิต บนพื้นฐานเศรษฐกิจ BCG Model การเกษตรให้มีมูลค่า แนวทางการพัฒนาที่ ๕. ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืน เช่น เกษตรผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อเสริมสร้างรายได้ และความมั่นคงทางอาหาร
๔. หลักการและเหตุผล	ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ประเด็นการเกษตรได้ให้ความสำคัญกับการยกระดับภาคเกษตรของประเทศไปสู่เกษตรมูลค่าสูง โดยเฉพาะการพัฒนา “เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น” ซึ่งเป็นการนำจุดเด่นของทรัพยากรท้องถิ่น ภูมิปัญญาชุมชน ความหลากหลายทางชีวภาพ และเอกลักษณ์เฉพาะพื้นที่ มาพัฒนาเป็นสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ มีมาตรฐาน และสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจได้อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาจังหวัดยะลาในการเสริมสร้างประสิทธิภาพการผลิตเกษตรมูลค่าสูง ผลิตภัณฑ์ชุมชน อุตสาหกรรม แปรรูป และการเชื่อมโยงตลาด บนพื้นฐานเศรษฐกิจ BCG Model ตลอดจนการส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืนเพื่อสร้างรายได้และความมั่นคงทางอาหารของประชาชนในพื้นที่ จังหวัดยะลาเป็นพื้นที่ที่มีทุนทางทรัพยากรเกษตรและอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่โดดเด่น โดยเฉพาะ “ข้าวพันธุ์พื้นเมืองยะลา” ซึ่งเป็นทรัพยากรพันธุกรรมท้องถิ่นที่สะท้อนภูมิปัญญา วิถีชีวิต และความมั่นคงทางอาหารของชุมชน จากข้อมูลการศึกษาข้าวพันธุ์พื้นเมืองในจังหวัดยะลา พบว่ามีข้าวพันธุ์พื้นเมืองมากกว่า ๓๐ พันธุ์ แต่ละพันธุ์มีลักษณะเด่นแตกต่างกัน ทั้งด้านรสชาติ คุณภาพเมล็ด ความเหมาะสมกับสภาพ

	พื้นที่ และคุณค่าทางวัฒนธรรม อย่างไรก็ตาม การผลิตข้าวพันธุ์พื้นเมืองในปัจจุบันส่วนใหญ่ยังเป็นการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือนเป็นหลัก ยังไม่ถูกพัฒนาให้เป็นสินค้าอัตลักษณ์ที่มีมูลค่าสูงอย่างเป็นระบบ ขณะเดียวกัน ภาคการผลิตข้าวของจังหวัดยะลา กำลังเผชิญข้อจำกัดหลายประการ ทั้งต้นทุนการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้น พื้นที่เพาะปลูกข้าวและจำนวนเกษตรกรผู้ทำนามีแนวโน้มลดลง การใช้วิธีการผลิตแบบเดิม การใช้ปุ๋ยโดยไม่สัมพันธ์กับค่าวิเคราะห์ดิน รวมถึงข้อจำกัดด้านความอุดมสมบูรณ์ของดิน โดยเฉพาะผลการวิเคราะห์ดินในพื้นที่นาข้าว ของเกษตรกรพบว่า ดินมีปริมาณธาตุอาหารฟอสฟอรัสและโพแทสเซียมอยู่ในระดับต่ำมาก ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อการเจริญเติบโต คุณภาพเมล็ด และปริมาณผลผลิตข้าว หากไม่มีการจัดการดินและธาตุอาหารอย่างเหมาะสม ย่อมส่งผลให้การผลิตข้าวพันธุ์พื้นเมืองมีประสิทธิภาพต่ำ ต้นทุนสูง ผลผลิตไม่สม่ำเสมอ และไม่สามารถยกระดับไปสู่สินค้าเกษตรมูลค่าสูงได้ ดังนั้น การพัฒนาข้าวพันธุ์พื้นเมืองยะลาจึงจำเป็นต้องดำเนินการในลักษณะ “ครบวงจร” ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ กล่าวคือ การจัดการดินและปุ๋ยตามหลักวิชาการเพื่อเพิ่มผลิตภาพ การสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพ การพัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกร การยกระดับกระบวนการผลิตให้มีคุณภาพ การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ การส่งเสริมการแปรรูป และการเชื่อมโยงตลาด เพื่อให้ข้าวพื้นเมืองยะลาไม่เพียงพื้ขายอาหารของครัวเรือน แต่สามารถพัฒนาเป็นสินค้าเกษตรอัตลักษณ์มูลค่าสูงที่สร้างรายได้แก่เกษตรกร กลุ่มวิสาหกิจชุมชน และเศรษฐกิจฐานรากของจังหวัด สถานีพัฒนาที่ดินยะลา จึงเห็นควรดำเนินโครงการ “ยกระดับข้าวพื้นเมืองยะลา สู่อุตสาหกรรมมูลค่าสูงแบบครบวงจร” โดยบูรณาการร่วมกับสำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา และศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวปัตตานี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวพันธุ์พื้นเมืองบนฐานการจัดการดินที่เหมาะสม ขยายพื้นที่การผลิต ส่งเสริมการใช้เมล็ดพันธุ์คุณภาพ พัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกร และยกระดับสินค้าไปสู่การแปรรูปและเพิ่มมูลค่า อันจะนำไปสู่การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ข้าวพันธุ์พื้นเมืองอย่างยั่งยืน เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์จังหวัดยะลา และยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม
--	---

๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อยกระดับการผลิตข้าวพื้นเมืองยะลาให้มีประสิทธิภาพ คุณภาพ และผลผลิตสูงขึ้น ด้วยการจัดการดิน ธาตุอาหาร และเมล็ดพันธุ์คุณภาพตามหลักวิชาการ ๒. เพื่ออนุรักษ์ พันธุ์ และขยายการใช้ประโยชน์ข้าวพื้นเมืองยะลาในฐานะสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจ ๓. เพื่อพัฒนาศักยภาพเกษตรกรและกลุ่มผู้ผลิตให้สามารถผลิต แปรรูป และสร้างมูลค่าเพิ่มจากข้าวพื้นเมืองยะลาได้อย่างเป็นระบบ ๔. เพื่อยกระดับข้าวพื้นเมืองยะลาเป็นสินค้าเกษตรอัตลักษณ์มูลค่าสูง เชื่อมโยงตลาด สร้างรายได้ และเสริมความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากจังหวัดยะลา
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. พื้นที่การผลิตข้าวพื้นเมืองยะลาได้รับการพัฒนาด้วยการจัดการดิน ธาตุอาหาร และเมล็ดพันธุ์คุณภาพตามหลักวิชาการ ไม่น้อยกว่า ๓๐๐ ไร่ ๒. ผลผลิตข้าวพื้นเมืองยะลาของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕ เมื่อเทียบกับผลผลิตเฉลี่ยก่อนดำเนินโครงการ ๓. เกษตรกรหรือกลุ่มผู้ผลิตสามารถพัฒนาข้าวพื้นเมืองยะลาเป็นผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าได้ ไม่น้อยกว่า ๒ ผลิตภัณฑ์/รูปแบบ
๗. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ปลูกข้าวในอำเภอรามัน และอำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลาจำนวน ๓๐๐ ไร่
๘. กิจกรรมหลัก	ระบุแนวทางและวิธีการดำเนินงานที่เป็นกิจกรรมหลักที่ส่งผลให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การจัดการดินและปุ๋ยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น (ข้าวพันธุ์พื้นเมือง) - เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปลูกข้าวจำเป็นต้องมีการไถ ๒ ครั้ง จำนวน ๓๐๐ ไร่ x ไร่ละ ๑,๖๐๐ = ๔๘๐,๐๐๐ บาท - เพื่อเพิ่มผลผลิตเกษตรกรให้สูงขึ้น จึงจำเป็นต้องมีการจัดการดินและปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ๗๐% โดยใช้ปุ๋ยเคมี ๓๐๐ ไร่ ๆ ละ ๒๕ กก. ๆ ละ ๘๐๐ บาท = ๖,๗๕๐,๐๐๐ บาท รวมงบประมาณ ๗,๒๓๐,๐๐๐ บาท สถานีพัฒนาที่ดินยะลา
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	อบรมถ่ายทอดความรู้ การจัดการนาข้าวเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวพันธุ์พื้นเมืองตามหลักวิชาการร่วมกับวิถีมุขปาฐาชาวบ้านเป้าหมายเกษตรกร ๒๐๐ ราย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจและสามารถถ่ายทอดความรู้ไปสู่เกษตรกรรายอื่นได้จึงจำเป็นต้องมีการอบรมและแลกเปลี่ยนความรู้ในรูปแบบของโรงเรียนเกษตรกร - วิทยากรถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๕ ครั้ง x ๒ คน x ๖๐๐ บาท = ๖,๐๐๐ บาท - ค่าอาหารว่าง จำนวน ๕ ครั้ง x ๓๕ บาท x จำนวน ๓๐๐ ราย = ๕๒,๕๐๐ บาท - ค่าอาหาร กลางวัน จำนวน ๕ ครั้ง x ๑๐๐ บาท จำนวน ๒๐๐ ราย = ๑๐๐,๐๐๐ บาท งบประมาณ ๑๕๘,๕๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา
๘.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ส่งเสริมและสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพเพื่อผลผลิตที่มีคุณภาพ เป้าหมาย ไร่ละ ๑๔.๕๐ กิโลกรัม เพื่อให้เกษตรกรได้ผลผลิตที่เพิ่มขึ้นและมีคุณภาพที่ดีจำเป็นที่จะต้องสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพจำนวน ๓๐๐ ไร่ X ๑๔.๕๐ กก.ๆ ละ ๒๕ บาท = ๑๐๘,๗๕๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา
๘.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	พัฒนาและเพิ่มมูลค่าสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น (ข้าวพันธุ์พื้นเมือง) การสนับสนุนบรรจุภัณฑ์ที่มีความสำคัญต่อตัวสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ต่างๆ เพราะช่วยปกป้องรักษาคุณภาพสินค้า ช่วยในการเก็บรักษา ป้องกันไม่ให้สินค้าเกิดความเสียหายจากการเคลื่อนย้าย เป็นตัวช่วยเพิ่มมูลค่าและส่งเสริมด้านการตลาด หากมีการออกแบบให้โดดเด่นสวยงาม ยังช่วยกระตุ้นและสร้างความสนใจให้กับผู้บริโภคได้ จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาและเพิ่มมูลค่าสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น (ข้าวพันธุ์พื้นเมือง) งบประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดยะลา
๘.๕ กิจกรรมหลักที่ ๕ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น (ข้าวพันธุ์พื้นเมือง) เพื่อให้เกิดรายได้ นอกเหนือจากเกษตรกรปลูกข้าวเพื่อบริโภคเอง การนำข้าวมาขายให้กับกลุ่มวิสาหกิจจะทำให้เกษตรกรมีรายได้จากการขายข้าว และกลุ่มวิสาหกิจนำข้าวไปแปรรูปเป็นสินค้า เช่น แป้ง ขนม โจ๊ก เป็นต้น งบประมาณ ๕๐,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา

๙. หน่วยงานดำเนินการ	๑. สถานีพัฒนาที่ดินยะลา ๒. สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา ๓. สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดยะลา
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ ๒๕๖๑
๑๑. งบประมาณ	๗,๖๔๗,๒๕๐
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. พื้นที่การผลิตข้าวพื้นเมืองยะลาได้รับการพัฒนาด้วยการจัดการดินธาตุอาหาร และเมล็ดพันธุ์คุณภาพ จำนวนไม่น้อยกว่า ๓๐๐ ไร่ ๒. เกษตรกรผู้ปลูกข้าวพื้นเมืองยะลาได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการผลิตและการเพิ่มมูลค่า จำนวนไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ราย ๓. ข้าวพื้นเมืองยะลาได้รับการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่า จำนวนไม่น้อยกว่า ๒ ผลิตภัณฑ์/รูปแบบ ๔. เกษตรกร กลุ่มผู้ผลิต หรือกลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้รับการส่งเสริมการแปรรูปข้าวพื้นเมืองยะลา
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	เกษตรกรผู้ปลูกข้าวพื้นเมืองยะลาในพื้นที่เป้าหมายมีผลผลิตเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕ มีต้นทุนการผลิตที่เหมาะสมจากการจัดการดินและธาตุอาหารตามหลักวิชาการ สามารถพัฒนาและเพิ่มมูลค่าข้าวพื้นเมืองยะลาในรูปแบบผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์ เกิดรายได้เพิ่มขึ้นแก่เกษตรกรและกลุ่มผู้ผลิต และข้าวพื้นเมืองยะลาได้รับการยกระดับเป็นสินค้าเกษตรอัตลักษณ์มูลค่าสูงของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : ส่งเสริม พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เกษตรอัตลักษณ์ และเกษตรแปรรูป
เชื่อมโยงตลาดดิจิทัล

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการพัฒนาห่วงโซ่คุณค่าปศุสัตว์อัตลักษณ์พื้นเมืองเพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานรากในพื้นที่ คทช. ยะลา
๒. หลักการและเหตุผล	ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มุ่งเน้นการพัฒนา "เกษตรอัตลักษณ์พื้นเมือง" และ "เกษตรมูลค่าสูง" โดยส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร (เช่น ไข่เบตง ไข่กอลและ หรือสัตว์ปีกพื้นเมืองของยะลา) ให้ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดเฉพาะกลุ่ม มุ่งเน้นการยกระดับเศรษฐกิจฐานราก เพื่อให้เกษตรกรรายย่อยในชุมชน โดยเฉพาะในพื้นที่คทช. (คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ) มีอาชีพ มีรายได้ที่มั่นคงและลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ บนฐานการพัฒนาที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล หมายเหตุที่ ๙ ๙ ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลงและมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ ผ่านการส่งเสริมการประกอบอาชีพในระดับท้องถิ่นที่สอดคล้องกับภูมิสังคม โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีต้นทุนทางวัฒนธรรมและความพร้อมประชากร การส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ปีกตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ การตอบสนองต่อนโยบายการสร้าง ความมั่นคงทางอาหารและการส่งออกสู่ตลาดโลกมุสลิม ตามนโยบายจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน (คทช.) มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย ให้แก่ราษฎรยากจน แต่สิ่งสำคัญคือ การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพต่อเนื่อง เพื่อให้เกษตรกรที่ได้รับสิทธิ์ในที่ดิน คทช. จังหวัดยะลามีศักยภาพสูงในด้านการเป็นเมืองปศุสัตว์และอาหารฮาลาล มีสัตว์ปีกอัตลักษณ์พื้นเมืองที่เป็นเอกลักษณ์และเป็นที่ต้องการของตลาดสูง (เช่น ไข่เบตง) ประกอบกับประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่นับถือศาสนาอิสลาม ทำให้มีความพร้อมในการจัดการกระบวนการผลิตตามหลักศาสนาบัญญัติ จากการดำเนินงานจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล (คทช.) ในพื้นที่จังหวัดยะลา มีพื้นที่ คทช. ดังนี้ (๑) ตำบลตาเนาะแมเราะ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา พื้นที่ ๑,๗๑๕ ไร่ ๒ งาน ๑๘ ตรว. เกษตร ราย และยังไม่รับสมุดรับรอง ๑๗ ราย รวม ๑๒๓ ราย (๒) ตำบลอัยเยอร์เวง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา พื้นที่ ๒,๑๑๒ ไร่ ๓ งาน ๒๒ ตรว. เกษตรกร ๒๗๔ รายและยังไม่รับสมุดรับรอง ๔๓ ราย รวม ๓๑๗ ราย (๓) ตำบล

	บาละ อำเภอกาบังจังหวัดยะลา พื้นที่ ๔,๔๙๕ ไร่ ๕๐ ตรว. เกษตรกร ๔๘๐ ราย และยังไม่ได้รับสมุดรับรอง ๑๑๕ ราย ๕๙๕ ราย แม้เกษตรกรจะได้รับความมั่นคงเรื่องที่ดินทำกินแล้ว แต่ยังคงประสบปัญหาเชิงโครงสร้างในการสร้างรายได้และยกระดับคุณภาพชีวิต ดังนี้ข้อจำกัดด้านพื้นที่และต้นทุนการผลิตสูง พื้นที่ คทช. ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ลาดชัน เกษตรกรทำเกษตรเชิงเดี่ยว(เช่น ยางพารา หรือปาล์มน้ำมัน) ซึ่งมีความเสี่ยงสูงจากความผันผวนของราคาสินค้าเกษตรในตลาดโลก อีกทั้งการทำปศุสัตว์ทั่วไปมีต้นทุนค่าอาหารสัตว์ที่สูงมาก ทำให้เกษตรกรรายย่อยขาดทุนหรือมีกำไรต่ำขาดการส่งเสริมสัตว์ปีกอัตลักษณ์พื้นเมืองอย่างเป็นระบบ จังหวัดยะลามีสัตว์ปีกพื้นเมืองที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ต้องการของตลาดสูง เช่น ไก่เบตงหรือไก่พื้นเมืองสายพันธุ์ท้องถิ่น ซึ่งมีจุดเด่นเรื่องรสชาติและเนื้อสัมผัสแต่ปัจจุบันการเลี้ยงยังเป็นแบบหลังบ้าน (Backyard Farming) ขาดระบบการจัดการฟาร์มที่ดี ขาดแคลนลูกพันธุ์ที่ได้มาตรฐาน และมีอัตราการรอดตายต่ำ ทำให้ไม่สามารถผลิตในเชิงพาณิชย์เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดที่สูงมากได้ ห่วงโซ่อุปทานระบบนิเวศฮาลาลยังไม่สมบูรณ์ (Weak Halal Ecosystem) แม้พื้นที่ยะลาจะมีประชากรนับถือศาสนาอิสลามเป็นส่วนใหญ่ แต่กระบวนการเลี้ยงและการแปรรูปสัตว์ปีกในระดับฐานรากยังขาดการรับรองมาตรฐานฮาลาลที่ถูกต้องตามหลักสากล ตั้งแต่ต้นน้ำ (อาหารสัตว์ ทรายเรือน) กลางน้ำ (โรงเชือดและการแปรรูปที่ได้มาตรฐาน) ถึงปลายน้ำ (การตลาด) ทำให้เสียโอกาสในการเข้าถึงตลาดโมเดิร์นเทรด ร้านอาหาร และการส่งออกไปยังกลุ่มประเทศมุสลิม ขาดการเชื่อมโยงสู่ตลาดมูลค่าสูง เกษตรกรรายย่อยขาดองค์ความรู้เรื่องการตลาดและการสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Creation) มักถูกกดราคาจากพ่อค้าคนกลางและเข้าไม่ถึงกลุ่มผู้บริโภคระดับบน (Premium Market) ยินดีจ่ายในราคาสูงเพื่อสินค้าอัตลักษณ์ที่มีคุณภาพและปลอดภัย
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑) เพื่อสร้างโอกาสทางอาชีพและยกระดับรายได้ของเกษตรกรในพื้นที่ คทช. จังหวัดยะลา ให้มีทางเลือกในการประกอบอาชีพปศุสัตว์ที่มั่นคง ยั่งยืน บนพื้นฐานการพัฒนาห่วงโซ่คุณค่าจากต้นน้ำถึงปลายน้ำ ๒) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการผลิตปศุสัตว์อัตลักษณ์พื้นเมืองให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน โดยการสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่เหมาะสม ควบคู่กับการบริหารจัดการโรงเรือนในระบบความปลอดภัยทางชีวภาพ (Biosecurity) ที่สอดคล้องกับวิถีและระบบนิเวศฮาลาลในพื้นที่

	๓) เพื่อส่งเสริมองค์ความรู้ เทคโนโลยีการลดต้นทุน และสร้างความแข็งแกร่งให้แก่กลุ่มเกษตรกร ในด้านการจัดการพลังงานและอาหารสัตว์จากวัตถุดิบท้องถิ่น นำไปสู่การจัดตั้งกลไกกองทุนหมุนเวียนชุมชนพึ่งพาตนเอง
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	เชิงปริมาณ ๑) จำนวนเกษตรกรในพื้นที่ คทช. (อำเภอเบตงและอำเภอกาบัง) ที่ได้รับการฝึกอบรมพัฒนาทักษะการจัดการฟาร์มและระบบบัญชีกลุ่มพึ่งพาตนเองไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ราย ๒) จำนวนโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีกพื้นเมืองต้นแบบที่จัดสร้างและผ่านเกณฑ์มาตรฐานระบบความปลอดภัยทางชีวภาพขั้นพื้นฐาน (GFM) ไม่น้อยกว่า ๑๐๐ โรงเรือน ๓) ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต (พันธุ์สัตว์ปีกและเวชภัณฑ์จำเป็น) ครบถ้วนตามเกณฑ์ของโครงการ ร้อยละ ๑๐๐ ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๔) จำนวนกลไกกองทุนหมุนเวียนปศุสัตว์ชุมชน คทช. ที่ได้รับการจัดตั้งเพื่อรองรับการส่งคืนทุนร้อยละ ๑๐ เพื่อความยั่งยืนของโครงการ เชิงคุณภาพ ๑) ร้อยละของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ มีองค์ความรู้ความเข้าใจ และสามารถนำทักษะเทคโนโลยีการลดต้นทุนอาหารสัตว์จากวัตถุดิบท้องถิ่นไปปฏิบัติจริงเพื่อลดความเสี่ยงขาดทุน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเกษตรกรทั้งหมด ๒) อัตราความสามารถในการควบคุมและลดอุบัติการณ์การเกิดโรคระบาดในสัตว์ปีกของฟาร์มเครือข่าย คทช. ยะลา ที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานความปลอดภัยทางชีวภาพ สามารถลดโอกาสการเกิดโรคระบาดได้ร้อยละ ๙๐ ๓) อัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้เสริมเฉลี่ยต่อครัวเรือนของเกษตรกรในพื้นที่คทช. จากการจำหน่ายผลผลิตปศุสัตว์อัตลักษณ์พื้นเมือง รายเสริมเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๕ - ๒๐ ต่อครัวเรือนภายในระยะเวลาที่ดำเนินโครงการ
๕. พื้นที่เป้าหมาย	ดำเนินการในพื้นที่อำเภอเบตงและอำเภอกาบัง จังหวัดยะลา (๑). พื้นที่เป้าหมาย คทช. อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ๑). ตำบลอัยเยอร์เวง หมู่ที่ ๑ บ้านกม.๒๙, หมู่ที่ ๒ บ้าน กม.๓๒, หมู่ที่ ๓ บ้านธารมะลิ, หมู่ที่ ๔ บ้านธารน้ำใส, หมู่ที่ ๖ บ้านจุฬารณพัฒนา ๑๐, หมู่ที่ ๘ บ้านอัยเยอร์เวง และหมู่ที่ ๙ บ้านนากอ ๒). ตำบลตาเสนาะเราะ: หมู่ที่ ๒ บ้านบ่อน้ำร้อน, หมู่ที่ ๔ บ้านกม. ๗ และหมู่ที่ ๕ บ้านกม.๑๙

	(๒) พื้นที่เป้าหมาย คทช. อำเภอกาบัง จังหวัดยะลา ๑). ตำบลบาละ หมู่ที่ ๑ บ้านบาละ, หมู่ที่ ๔ บ้านคชศิลา, หมู่ที่ ๖ บ้านใหม่ และหมู่ที่ ๑๑ บ้านป่าหวัง ๒). ตำบลกาบัง หมู่ที่ ๑ บ้านบันนังตามา และหมู่ที่ ๗ บ้านกาบัง
๖. ขอบเขตของกิจกรรมหลัก โดยสังเขป	กิจกรรมที่ ๑ : ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่เกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย คทช. ทั้ง ๒๐๐ ราย (แบ่งเป็น อ.เบตง ๑๐๐ ราย และ อ.กาบัง ๑๐๐ ราย) เน้นภาคทักษะปฏิบัติในการจัดสร้างโครงสร้างโรงเรือนมาตรฐาน GFM สำหรับพื้นที่ลาดชันฝนชุก และเทคนิคการปรุงสุตรอาหารหมักชีวภาพพึ่งพาตนเองเพื่อลดต้นทุนค่าอาหารสำเร็จรูป กิจกรรมที่ ๒ : จัดซื้อและส่งมอบปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกรเป้าหมายครบถ้วน ๑๐๐% ประกอบด้วย พันธุ์สัตว์ปีกอัตลักษณ์พื้นเมืองที่แข็งแรงได้มาตรฐานจากแหล่งผลิตปศุสัตว์, วัสดุอุปกรณ์จัดสร้างคอกกั้นโรค (ตาข่ายกันนก, สังกะสีหลังคา, ระบบน้ำและรางอาหาร) จำนวน ๑๐๐ โรงเรือนต้นแบบ พร้อมเวชภัณฑ์และวัคซีนจำเป็นตามโปรแกรมควบคุมโรคของกรมปศุสัตว์ กิจกรรมที่ ๓ : เจ้าหน้าที่สัตวแพทย์และสัตวบาลลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมประเมินผลฟาร์มรายครัวเรือนเพื่อขอใบรับรองมาตรฐาน GFM, ส่งเสริมระบบข้อตกลงกลุ่มอมทรัพย์กองทุนหมุนเวียน (ส่งคืนสมทบทุน ๑๐% จากการขายผลผลิตรอบแรกเข้าส่วนกลางหมู่บ้านเพื่อความยั่งยืนของโครงการ)และประสานความร่วมมือกับกลุ่มผู้ประกอบการร้านอาหารและสมาคมท่องเที่ยวในพื้นที่
๖.๑ กิจกรรมที่ ๑ งบประมาณ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตร "เทคนิคการจัดการโรงเรือนระบบชีวภาพป้องกันโรค (GFM) และการลดต้นทุนอาหารสัตว์ปศุสัตว์ด้วยวัตถุดิบท้องถิ่น ๔๗,๓๗๕ บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา สำนักงานปศุสัตว์อำเภอเบตง / สำนักงานปศุสัตว์อำเภอกาบัง / เครือข่ายอาสาปศุสัตว์ประจำหมู่บ้าน
๖.๒ กิจกรรมที่ ๒ งบประมาณ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สนับสนุนปัจจัยการผลิตและการจัดสร้างโรงเรือนต้นแบบมาตรฐานป้องกันโรคฟาร์ม GFM ๕๔๙,๐๐๐ บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา อาสาปศุสัตว์ประจำหมู่บ้าน คทช. / เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจรับรองมาตรฐานฟาร์ม (กลุ่มพัฒนาสุขภาพสัตว์)

๖.๓ กิจกรรมที่ ๓ งบประมาณ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สนับสนุนปัจจัยการผลิตพันธุ์สัตว์ปีกอัตลักษณ์พื้นถิ่น ๘๙๒,๐๐๐ บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา สำนักงานสหกรณ์จังหวัดยะลา /กลุ่มเกษตรกรกรต้นแบบ คทช. ยะลา
๗. หน่วยงานดำเนินการ	หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอเบตง / สำนักงานปศุสัตว์ อำเภอตากใบ / เครือข่ายอาสาปศุสัตว์ประจำหมู่บ้าน/สำนักงานสำนักงาน สหกรณ์จังหวัดยะลา / กลุ่มเกษตรกรกรต้นแบบ คทช. ยะลา
๘. ระยะเวลาในการดำเนิน โครงการ	๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑
๙. งบประมาณ	๑,๕๓๘,๓๗๕ บาท /งบพัฒนาจังหวัดยะลา
๑๐. ผลผลิต (Output)	๑) เกษตรกรในพื้นที่ คทช. (อำเภอเบตงและอำเภอตากใบ) ได้รับการอบรม พัฒนาทักษะการจัดการฟาร์มระบบป้องกันโรคและการปรุงสุกรอาหารลด ต้นทุน จำนวนไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ราย ๒) เกิดโรงเรียนเลี้ยงสัตว์ปีกลักษณะพื้นเมืองต้นแบบที่จัดสร้างถูกต้อง ตามมาตรฐานระบบความปลอดภัยทางชีวภาพขั้นพื้นฐาน (GFM) ในพื้นที่ คทช. ยะลา จำนวนไม่น้อยกว่า ๑๐๐ โรงเรียน ๓) เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายได้รับสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่ได้มาตรฐาน (พันธุ์ สัตว์ปีกและเวชภัณฑ์จำเป็น) ครบถ้วนจำนวน ๒๐๐ ราย ๔) เกิดกลไกกองทุนหมุนเวียนปศุสัตว์ชุมชน คทช. ที่ได้รับการจัดตั้งและวง ระบบบัญชีกลุ่มเพื่อการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน จำนวนไม่น้อยกว่า ๒ กองทุน
๑๑. ผลลัพธ์จากการดำเนิน โครงการ (Outcome)	เชิงปริมาณ ๑) เกษตรกรในพื้นที่ คทช. ที่เข้าร่วมโครงการมีทักษะและความสามารถ การบริหารจัดการฟาร์มปศุสัตว์ตามมาตรฐานความปลอดภัย อุบัติการณ์ การเกิดโรคระบาดในสัตว์ปีกได้ร้อยละ ๙๐ ๒) เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองและลดต้นทุนค่าอาหารสัตว์จากการใช้ วัตถุดิบท้องถิ่นได้อย่างน้อยร้อยละ ๒๐ - ๓๐ ครบถ้วนเกษตรกรในพื้นที่ คทช. อำเภอเบตงและอำเภอตากใบ มีเสริมเพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผลผลิต ปศุสัตว์อัตลักษณ์พื้นเมืองอย่างน้อยร้อยละ ๑๕ - ๒๐ ต่อครัวเรือนต่อปี เชิงคุณภาพ ๑) เกษตรกรในพื้นที่ คทช. ยะลา มีองค์ความรู้และทักษะในการเลี้ยงสัตว์ ปีกอัตลักษณ์ สามารถบริหารจัดการฟาร์มด้วยระบบความปลอดภัยทาง ชีวภาพ (Biosecurity) เพื่อยกระดับสู่เกษตรกรปราดเปรื่องได้จริง

	๒) เกิดโมเดลต้นแบบการลดต้นทุนการผลิตปศุสัตว์และการพึ่งพาตนเองในระดับชุมชน โดยการนำวัตถุดิบและภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่ คทช. มาประยุกต์ใช้ควบคู่กับนวัตกรรมของกรมปศุสัตว์อย่างเป็นรูปธรรม ๓). เกิดการรวมกลุ่มเกษตรกรปศุสัตว์ที่มีความเข้มแข็ง มีกลไกการบริหารบัญชีกลุ่มและกองทุนหมุนเวียนชุมชนที่สามารถขับเคลื่อนและเชื่อมโยงผลผลิตเข้าสู่ห่วงโซ่คุณค่าและการตลาดระดับสูง (High Value Market) ได้อย่างยั่งยืน
--	---

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : ส่งเสริม พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เกษตรอัตลักษณ์ และเกษตรแปรรูป
เชื่อมโยงตลาดดิจิทัล

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการสร้างคุณค่าเศรษฐกิจไก่เบตง มรดกแห่งรสชาติสู่ครัวโลก
๒. หลักการและเหตุผล	ปัจจุบันการบริโภคไก่พื้นเมืองยังมีความต้องการสูง จากข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ (ปี ๒๕๖๕ จำนวนไก่พื้นเมือง ๘๓๗,๖๙๖ ตัว ปี ๒๕๕๖ จำนวน ๑,๐๐๔,๔๑๐ ตัว ปี ๒๕๖๗ จำนวน ๗๖๒,๒๒๕ ตัว) ไก่พื้นเมืองมีแนวโน้มการเลี้ยงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเนื่องจากไก่พื้นเมืองมีรสชาติดี โปรตีนสูง รวมทั้งการขยายตัวของประชากรที่มากขึ้นแต่การเลี้ยงไก่พื้นเมืองของเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงแบบปล่อยให้หากินเองตามธรรมชาติและยังมีบางส่วนที่ไม่มีเล้าหรือโรงเรือน ไก่จะอาศัยต้นไม้หรือใต้ถุนบ้านเป็นแหล่งที่นอน ซึ่งรูปแบบการเลี้ยงลักษณะนี้เสี่ยงต่อการเกิดโรค ไม่ปลอดภัยจากศัตรูธรรมชาติและยังส่งผลให้ผลผลิตต่ำ ไม่สามารถแข่งขันเชิงการค้า เนื่องจากไม่มีมาตรฐานฟาร์ม ไม่สามารถขออนุญาตเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ได้ตามระเบียบของทางราชการ ไก่เบตง เป็นไก่พันธุ์เนื้อพื้นเมืองที่นำพันธุ์มาจากประเทศจีนที่เรียกว่าไก่กวาสไส ซึ่งเป็นไก่ที่มีต้นกำเนิดมาจากไก่พันธุ์แลนซาน ไก่เบตงถือว่าเป็นไก่ที่สร้างชื่อเสียงให้กับอำเภอเบตง จังหวัดยะลา ไก่เบตง เป็นไก่พื้นเมืองคุณภาพสูงที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะในด้านรสชาติ เนื้อแน่น หนังกรอบ และมีความโดดเด่นเฉพาะตัวได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ของอำเภอเบตง จังหวัดยะลา ปัจจุบันความต้องการบริโภคไก่เบตงมีแนวโน้มสูงขึ้นจากทั้งผู้บริโภคตลาดภายในและนักท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง แต่ปริมาณการผลิตยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ เนื่องจากยังขาดการวางระบบการผลิตที่ชัดเจน ขาดเทคโนโลยีการเลี้ยง และยังอยู่ในระดับฟาร์มครัวเรือนขนาดเล็ก จึงไม่สามารถรองรับความต้องการของตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับไก่เบตง อยู่ระหว่างขอขึ้นทะเบียนสินค้าบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ควรเร่งรักษาและพัฒนา หากไม่มีการผลักดันอย่างจริงจัง อัตลักษณ์เฉพาะถิ่นของไก่เบตงอาจถูกกลดคุณค่าหรือสูญหายไปในอนาคต จึงจำเป็นต้องเร่งส่งเสริมให้เกษตรกรเลี้ยงอย่างถูกต้องและต่อเนื่อง เพื่อเป็นการรักษาทรัพยากรภูมิปัญญาท้องถิ่นและต่อยอดสู่สินค้าเชิงเศรษฐกิจ ดังนั้น เพื่อสร้างอาชีพ เพิ่มรายได้ และยกระดับมาตรฐานการเลี้ยงให้

	สามารถเข้าสู่ตลาดเชิงพาณิชย์ได้ โครงการนี้จึงมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการเลี้ยงไก่เบตงในระบบที่ได้มาตรฐาน มีการรวมกลุ่มเกษตรกร การจัดการตลาด และการพัฒนาเป็นธุรกิจอย่างยั่งยืน
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถเลี้ยงไก่เบตงในระบบมาตรฐานเพื่อจำหน่ายเชิงพาณิชย์ ๒. เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านการเลี้ยง การแปรรูป และการตลาดให้แก่กลุ่มเกษตรกร ๓. เพื่อเพิ่มปริมาณไก่เบตงในตลาด และยกระดับเป็นสินค้าท้องถิ่นที่มีมูลค่า ๔. เพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์สินค้าเกษตรประจำถิ่นชายแดนใต้และเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงอาหาร
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. เกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย ผ่านการฝึกอบรม ๑๐ กลุ่ม/๑๐๐ ราย ๒. เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต พันธุ์สัตว์ ๑๐ กลุ่ม/๑๐๐ ราย ๓. เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายมีรายได้เพิ่มจากการจำหน่ายผลผลิตไก่พื้นเมือง ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕
๕. พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัดยะลา ครอบคลุมทั้ง ๘ อำเภอ ได้แก่ เมืองยะลา, เบตง, ยะหา, กาบัง, ธารโต, บันนังสตา, รามันและอำเภอกรงปินัง
๖. ขอบเขตของกิจกรรมหลักโดยสังเขป	กิจกรรมที่ ๑ : ฝึกอบรมการพัฒนาไก่เบตงสู่ความเป็นเลิศ กิจกรรมที่ ๒ : ฝึกอบรมรสชาติไก่แห่งเบตงสู่จานอาหารระดับโลก กิจกรรมที่ ๓ : สนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อคุณภาพเนื้อและสายพันธุ์จากการเลี้ยงไก่เบตง
๖.๑ กิจกรรมที่ ๑ งบประมาณ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ฝึกอบรมการพัฒนาไก่เบตงสู่ความเป็นเลิศ ๗๕,๕๐๐ บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ
๖.๒ กิจกรรมที่ ๒ งบประมาณ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ฝึกอบรมรสชาติไก่แห่งเบตงสู่จานอาหารระดับโลก ๕๑,๓๐๐ บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ
๖.๓ กิจกรรมที่ ๓ งบประมาณ	สนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อคุณภาพเนื้อและสายพันธุ์จากการเลี้ยงไก่เบตง ๑,๓๓๘,๐๐๐ บาท

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ
๗. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา
๘. ระยะเวลาในการดำเนิน โครงการ	๑ ตุลาคม ๒๕๗๐ - ๓๐ กันยายน ๒๕๗๑
๙. งบประมาณ	๑,๔๖๔,๘๐๐ บาท
๑๐. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย ผ่านการฝึกอบรม ๑๐ กลุ่ม/๑๐๐ ราย ๒. เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต พันธุ์สัตว์ ๑๐ กลุ่ม/๑๐๐ ราย ๓. เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายมีรายได้เพิ่มจากการจำหน่ายผลผลิตไก่ พื้นเมือง ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕ ๔. จำนวนเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายได้รับรองมาตรฐานฟาร์ม อย่างน้อย ร้อยละ ๗๕
๑๑. ผลลัพธ์จากการดำเนิน โครงการ (Outcome)	๑. เกษตรกรมีทักษะและความสามารถในการเลี้ยงไก่เบตงเพื่อจำหน่าย เชิงพาณิชย์ ๒. เกิดการรวมกลุ่มที่มีระบบบริหารจัดการและแผนการผลิต/การตลาด ร่วมกันการเชื่อมโยงกับตลาดเฉพาะ เช่น เมนูอาหารไก่เบตงในร้าน ท้องถิ่นหรือโรงแรม ๓. กลุ่มเกษตรกรสามารถผลิตและจำหน่ายไก่เบตงได้ต่อเนื่องแม้ผ่าน ระยะโครงการ

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : ส่งเสริม พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เกษตรอัตลักษณ์ และเกษตรแปรรูป
เชื่อมโยงตลาดดิจิทัล

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการยกระดับเพิ่มมูลค่าสร้างรายได้ “ยะลาเมืองแพะ”
๒. หลักการและเหตุผล	จากข้อมูลเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ ป๒๕๖๕ จังหวัดยะลา มีการเลี้ยงแพะทั้งหมด ๖๘,๘๖๔ ตัว เกษตรกร ๑๓,๗๓๕ ราย ปี ๒๕๖๖ แพะ ๖๗,๓๖๒ ตัว เกษตรกร ๑๓,๕๑๖ ราย ปี ๒๕๖๗ แพะ ๖๓,๗๙๐ ตัว เกษตรกร ๑๒,๕๔๒ ราย ซึ่งเกษตรกรผู้เลี้ยงและจำนวนแพะลดลง จังหวัดยะลาเป็นหนึ่งในพื้นที่ที่มีการเลี้ยงแพะเพื่อการบริโภคและจำหน่ายทั้งภายในประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะในกลุ่มประชากรมุสลิมที่นิยมบริโภคเนื้อแพะเป็นหลัก การเลี้ยงแพะจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรรายย่อย รวมทั้งส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารและเศรษฐกิจในระดับครัวเรือน อย่างไรก็ตามในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา พบว่าจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด อีกทั้งยังมีผลกระทบต่อความมั่นคงด้านอาหารและรายได้ของครัวเรือนในพื้นที่ชนบท สาเหตุสำคัญที่ทำให้การเลี้ยงแพะลดลง ได้แก่ ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น โดยเฉพาะค่าอาหารสัตว์และค่าดูแลสุขภาพสัตว์ ขณะที่ราคาจำหน่ายยังผันผวนและขาดความแน่นอน นอกจากนี้ เกษตรกรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้และทักษะที่เหมาะสมในการจัดการฟาร์มอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านพันธุ์กรรม การเลี้ยงดู การป้องกันโรคและการจัดการอาหารสัตว์ ทำให้ประสิทธิภาพการผลิตต่ำ และเกิดการสูญเสียจากโรคระบาด เช่น โรคปากและเท้าเปื่อย (FMD) อีกทั้งการรวมกลุ่มของเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะในจังหวัดยะลา ยังไม่เข้มแข็ง ขาดกลไกในการพัฒนาเครือข่าย การรวมศูนย์จำหน่ายและการแปรรูปผลิตภัณฑ์ ทำให้เกษตรกรไม่สามารถเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิตได้อย่างเต็มที่ ขณะที่เยาวชนรุ่นใหม่ไม่สนใจประกอบอาชีพเลี้ยงแพะเนื่องจากมองว่า

	เป็นอาชีพที่เห็นดีเห็นอยู่รายได้ไม่มั่นคงและขาดแรงจูงใจจากภาครัฐ
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุน และเพิ่มรายได้ให้เกษตรกร ๒. เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงแพะอย่างเป็นระบบ และยั่งยืนในจังหวัดยะลา ๓. เพื่อสนับสนุนการรวมกลุ่มเกษตรกร และเชื่อมโยงเครือข่ายการเลี้ยงและการตลาดผลิตภัณฑ์จากแพะ
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. ต้นทุนการเลี้ยงแพะของเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายลดลงเฉลี่ย $\geq ๑๕\%$ ๒. ปริมาณการจำหน่ายผลิตภัณฑ์แพะในตลาดชุมชนเพิ่มขึ้น $\geq ๓๐\%$ ๓. จำนวนเกษตรกรที่ผ่านการอบรมและสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ ≥ ๑๐๐ ราย
๕. พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัดยะลา ครอบคลุมทั้ง ๘ อำเภอ ได้แก่ เมืองยะลา, เบตง, ยะหา, กาบัง, ธารโต, บันนังสตา, รามันและอำเภอกรงปินัง
๖. ขอบเขตของกิจกรรมหลักโดยสังเขป	กิจกรรมที่ ๑ : ฝึกอบรมยกระดับการเลี้ยงแพะด้วยเทคนิคและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มผลผลิต กิจกรรมที่ ๒ : ฝึกอบรมการทำเมนูอาหารจากเนื้อแพะ “ของหรรอยเมืองยาลอ” กิจกรรมที่ ๓ : ประกวดดาวเด่นแห่งฟาร์ม สู่ตำนานแพะยอดเยี่ยม
๖.๑ กิจกรรมที่ ๑ งบประมาณ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ฝึกอบรมยกระดับการเลี้ยงแพะด้วยเทคนิคและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มผลผลิต ๘๔,๙๐๐ บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ
๖.๒ กิจกรรมที่ ๒ งบประมาณ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ฝึกอบรมการทำเมนูอาหารจากเนื้อแพะ “ของหรรอยเมืองยาลอ” ๕๗,๙๐๐ บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ
๖.๓ กิจกรรมที่ ๓ งบประมาณ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ประกวดดาวเด่นแห่งฟาร์ม สู่ตำนานแพะยอดเยี่ยม ๘๙,๗๐๐ บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ

๗. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา
๘. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	๑ ตุลาคม ๒๕๗๐ - ๓๐ กันยายน ๒๕๗๑
๙. งบประมาณ	๒๔๑,๕๐๐ บาท
๑๐. ผลผลิต (Output)	๑. การจัดตั้งเครือข่ายผู้เลี้ยงแพะระดับอำเภอ/จังหวัด และจัดทำฐานข้อมูลผู้เลี้ยงแพะและผลผลิต ๒. มีฟาร์มแพะต้นแบบที่ได้มาตรฐาน ๓. จัดกิจกรรมเจรจาธุรกิจ กับผู้ซื้อ และการประกวดแพะ
๑๑. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. เกษตรกรวางแผนการผลิตและจำหน่ายได้แม่นยำยิ่งขึ้นและลดต้นทุนได้จริง ๒. เกิดฟาร์มต้นแบบที่สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ได้ ๓. เกษตรกรเข้าถึงช่องทางตลาดที่หลากหลายขึ้น มีความสามารถในการต่อรองราคาเพิ่มขึ้นและเกิดเครือข่ายผู้เลี้ยงแพะที่เข้มแข็ง

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : ส่งเสริม พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เกษตรอัตลักษณ์ และเกษตรแปรรูป
เชื่อมโยงตลาดดิจิทัล

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมการตลาดและขยายช่องทางการจำหน่ายสินค้า มูลค่าสูงและสินค้าอัตลักษณ์ท้องถิ่น
2. หลักการและเหตุผล	ปัจจุบันผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่จังหวัดยะลา มีเกษตรกร ผู้ เพาะเลี้ยง จำนวน ๒,๐๓๓ ราย และมีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มผู้เลี้ยงปลานิลสายน้ำไหล และปลาพลวงชมพู เนื่องจากสำนักงานประมงจังหวัดยะลา มีการผลักดัน เพื่อให้เป็น สัตว์น้ำที่สร้างมูลค่าให้กับจังหวัดยะลา จนได้รับการรับรองสินค้า บ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) แต่เกษตรกรส่วนใหญ่ยังประสบปัญหาเชิง โครงสร้างด้านการตลาดอย่างต่อเนื่อง แม้จะมีศักยภาพในการ ผลิตและมีเอกลักษณ์เฉพาะพื้นที่ แต่ไม่สามารถสร้างรายได้ได้ อย่างเต็มประสิทธิภาพ เนื่องจากขาดองค์ความรู้ด้านการตลาด สมัยใหม่ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการสร้างแบรนด์ที่ตอบโจทย์ ความต้องการของผู้บริโภคในปัจจุบัน อีกทั้ง ช่องทางการจำหน่าย สินค้ายังจำกัดอยู่ในระดับท้องถิ่น ขาดการเชื่อมโยงสู่ตลาดภายนอก โดยเฉพาะตลาดออนไลน์และแพลตฟอร์มดิจิทัล ส่งผลให้สินค้า ไม่เป็นที่รู้จักในวงกว้าง ไม่สามารถเข้าถึงกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย และขาดโอกาสในการขยายตลาด ส่งผลกระทบโดยตรงรายได้ และความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประชาชนในพื้นที่ นอกจากนี้ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยังขาดทักษะในการ พัฒนาบรรจุภัณฑ์ การออกแบบผลิตภัณฑ์ให้มีความทันสมัย และ การยกระดับมาตรฐานสินค้าให้เป็นที่ยอมรับในตลาด รวมถึงขาด การรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายทางการตลาด ทำให้ไม่สามารถ ต่อรองหรือขยายโอกาสทางธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ จาก สภาพปัญหาดังกล่าว จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมองค์ ความรู้ด้านการตลาด การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการสร้างแบรนด์ ควบคู่กับการขยายช่องทางการจำหน่ายทั้งในรูปแบบออฟไลน์ และออนไลน์ รวมถึงการสร้างเครือข่ายทางการตลาด เพื่อเพิ่ม โอกาสในการเข้าถึงผู้บริโภค ยกระดับมูลค่าสินค้า และเพิ่มรายได้ ให้แก่ผู้ผลิตและผู้ประกอบการในชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม

3. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑ เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ผลิตและผู้ประกอบการในชุมชนให้มีความรู้และทักษะด้านการตลาด การสร้างแบรนด์ และการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้ามูลค่าสูงและสินค้าอัตลักษณ์ท้องถิ่น ๒ เพื่อส่งเสริมการสร้างการรับรู้ (Awareness) และประชาสัมพันธ์สินค้ามูลค่าสูงและสินค้าอัตลักษณ์ท้องถิ่นให้เป็นที่รู้จักในวงกว้าง ๓ เพื่อขยายช่องทางการจำหน่ายสินค้า ทั้งในรูปแบบออฟไลน์และออนไลน์ ให้สามารถเข้าถึงกลุ่มผู้บริโภคได้มากยิ่งขึ้น ๔ เพื่อยกระดับมูลค่าสินค้าและเพิ่มรายได้ให้แก่ผู้ผลิตและผู้ประกอบการในชุมชน ๕ เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการตลาดระหว่างผู้ผลิต ผู้ประกอบการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	- เกษตรกร/ผู้ประกอบการด้านการประมงและสินค้าอัตลักษณ์ท้องถิ่น เข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่า ๕๐ ราย - มีการจัดฝึกอบรม/พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ จำนวน ๑ รุ่น - สามารถผู้ประกอบการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ไม่น้อยกว่า ๕ กลุ่ม - มีการเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้า ทั้งออนไลน์และออฟไลน์ ไม่น้อยกว่า ๓ ช่องทาง - มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการตลาด มหกรรมสินค้าและของดี สัตว์น้ำมูลค่าสูงและสินค้าอัตลักษณ์ จำนวน ๑ ครั้ง
5. พื้นที่เป้าหมาย	ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดยะลา ครอบคลุมทุกอำเภอ โดยมุ่งเน้นพื้นที่ที่มีศักยภาพด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และการแปรรูปสินค้าอัตลักษณ์ท้องถิ่น ได้แก่ กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์น้ำ กลุ่มองค์กรชุมชนประมงท้องถิ่น และศูนย์เครือข่ายด้านการประมง
6. ขอบเขตของกิจกรรมหลักโดยสังเขป	ระบุแนวทางและวิธีการดำเนินงานที่เป็นกิจกรรมที่ส่งผลให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์
6.1 กิจกรรมที่ 1 งบประมาณ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรมย่อยที่ ๑ : การพัฒนาศักยภาพผู้ผลิตและผู้ประกอบการ (อบรมด้านการตลาด การสร้างแบรนด์ และพัฒนาผลิตภัณฑ์) ดำเนินการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์น้ำ ผู้ประกอบการ และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่จังหวัดยะลา ให้มีความรู้ ทักษะ และความสามารถในการพัฒนาสินค้าและการตลาด โดยมุ่งเน้น

	การยกระดับสินค้ามูลค่าสูงและสินค้าอัตลักษณ์ท้องถิ่นให้สามารถแข่งขันในตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านกิจกรรมดังนี้ ๑. การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) - ด้านการตลาดสมัยใหม่ (Online / Offline Marketing) - การสร้างแบรนด์ (Branding) และการเล่าเรื่องสินค้า (Storytelling) - การถ่ายภาพสินค้าและการทำคอนเทนต์เพื่อการขาย ๒. การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ - การพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำมูลค่าสูงและสัตว์น้ำอัตลักษณ์ - การออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้มีความทันสมัย สวยงาม และเหมาะสมกับตลาด - การยืดอายุการเก็บรักษา (Shelf life) และเพิ่มมูลค่าสินค้า ๓. สนับสนุนปัจจัยการผลิตให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม - สนับสนุนปัจจัยการผลิต บรรจุภัณฑ์ รายละเอียด ๘,๐๐๐ บาท
6.2 กิจกรรมที่ 2 งบประมาณ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรมย่อยที่ ๒ : การส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์สินค้า (จัดทำสื่อ/จัดแสดงและจำหน่ายสินค้า) ดำเนินการส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายและสร้างการรับรู้ของผู้บริโภค โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้ ๑. จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ - จัดทำแผ่นพับ โปสเตอร์ ป้ายไว้นิล และสื่อดิจิทัล - จัดทำฉลากสินค้าและบรรจุภัณฑ์ให้ได้มาตรฐานและน่าสนใจ ๒. พัฒนาช่องทางการตลาดออนไลน์ - ส่งเสริมการจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (เช่น Facebook, Line AO, TikTok) - จัดทำเพจ/บัญชีสำหรับประชาสัมพันธ์และจำหน่ายสินค้า ๓. จัดแสดงและจำหน่ายสินค้า (Event/ออกบูธ) - จัดกิจกรรมจำหน่ายสินค้าและประชาสัมพันธ์ในพื้นที่จังหวัดยะลา

	มหรณรมสินค้และของดีสัตว์น้ำมูลค่าสูงและสินค้อัตลักษณ์ จำนวน ๒ วัน บริเวณโรงพิธีสนามช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ๔. สร้างเครือข่ายทางการตลาด - ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ เช่น สำนักงานพัฒนาชุมชน สำนักพาณิชย์ องค์การบริหารจังหวัดยะลา และตลาดท้องถิ่น - เชื่อมโยงช่องทางการจำหน่าย เช่น ร้านค้า ตลาดชุมชน และแพลตฟอร์มออนไลน์
7. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานประมงจังหวัดยะลา
8. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	เริ่ม ๑ ตุลาคม ๒๕๗๐ สิ้นสุดปี ๓๐ กันยายน ๒๕๗๑
9. งบประมาณ	๗๔๖,๕๗๐ บาท
10. ผลผลิต (Output)	- เกษตรกร/ผู้ประกอบการด้านการประมงและสินค้อัตลักษณ์ท้องถิ่น เข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่า ๕๐ ราย - มีการจัดฝึกอบรม/พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ จำนวน ๑ รุ่น - สามารถผู้ประกอบการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ไม่น้อยกว่า ๕ กลุ่ม - มีการเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้ ทั้งออนไลน์และออฟไลน์ ไม่น้อยกว่า ๓ ช่องทาง - มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการตลาด มหรณรมสินค้และของดีสัตว์น้ำมูลค่าสูงและสินค้อัตลักษณ์ จำนวน ๑ ครั้ง
11. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	- ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้และทักษะด้านการตลาด การสร้างแบรนด์ และการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐ - สินค้มูลค่าสูงและสินค้อัตลักษณ์ท้องถิ่นได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพและมีภาพลักษณ์ที่สามารถแข่งขันในตลาดได้ - ผู้ผลิตสามารถเข้าถึงช่องทางการจำหน่ายที่หลากหลายมากขึ้น โดยเฉพาะตลาดออนไลน์ - รายได้จากการจำหน่ายสินค้เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๑๐ - เกิดเครือข่ายความร่วมมือด้านการตลาดระหว่างผู้ผลิตและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : ส่งเสริม พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เกษตรอัตลักษณ์ และเกษตรแปรรูป
เชื่อมโยงตลาดดิจิทัล

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการพัฒนาทุเรียนคุณภาพของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ ชายแดน รับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศด้วยเทคโนโลยีและ นวัตกรรมเกษตรแม่นยำ
๒. ชื่อแผนงาน	การพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานการเกษตร พืชเศรษฐกิจ
๓. แนวทางการพัฒนา	ยกระดับการผลิตภาคการเกษตรสู่เกษตรมูลค่าสูง และพัฒนาให้ เป็นศูนย์กลางการผลิตอาหารฮาลาล ส่งเสริมระบบเกษตรกรรม ยั่งยืน อันนำไปสู่ความมั่นคงทางอาหารในระดับครัวเรือนและ ชุมชน
๔. หลักการและเหตุผล	กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ประกอบด้วย จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส มีศักยภาพสูงในการผลิตไม้ ผลเศรษฐกิจสำคัญ โดยเฉพาะทุเรียน ด้วยสภาพภูมิประเทศและ ภูมิอากาศที่เหมาะสม ส่งผลให้ทุเรียนที่ผลิตได้มีรสชาติและ คุณภาพเป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ ปัจจุบัน พื้นที่ปลูกทุเรียนในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในปี ๒๕๖๘ มีเนื้อที่ปลูกทุเรียน ๑๕๕,๐๖๕ ไร่ เนื้อที่ให้ผล ๑๑๗,๐๗๓ ไร่ ผลผลิตในปี ๒๕๖๘ รวม ๔๗,๖๓๕ ตัน โดยมี ผลผลิตเฉลี่ย ๒๖๗ กิโลกรัมต่อไร่ (ข้อมูลเอกภาพไม้ผลภาคใต้ ปี ๒๕๖๘) ผลผลิตลดต่ำลงเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้าอันเนื่องมาก จากได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การผลิตทุเรียนในพื้นที่ยังประสบปัญหาสำคัญหลายประการ โดยเกษตรกรขาดการบริหารจัดการที่ดีตลอดห่วงโซ่คุณค่า อาทิ ยังขาดความรู้และทักษะในการผลิตทุเรียนคุณภาพตามมาตรฐาน ขาดแรงงานทักษะเฉพาะ ปัญหาด้านการบริหารจัดการน้ำและ การจัดการเพื่อรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ตลอดจนขาดการเชื่อมโยงด้านการตลาดที่มีประสิทธิภาพ ซึ่ง ส่งผลให้เกษตรกรไม่สามารถสร้างรายได้จากการผลิตทุเรียนได้ อย่างเต็มศักยภาพ ประกอบกับรัฐบาลได้กำหนดโมเดลเศรษฐกิจ BCG Model (Bio-Circular-Green Economy) เป็นวาระ แห่งชาติ เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจที่เป็นมิตรต่อ

	สิ่งแวดล้อมและยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรชีวภาพอย่างคุ้มค่า การหมุนเวียนทรัพยากรกลับมาใช้ประโยชน์ การลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ (SDGs) โครงการพัฒนาทุเรียนคุณภาพของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรแม่นยำจึงเป็นการบูรณาการแนวคิดเศรษฐกิจ BCG เข้ากับการนำเทคโนโลยีมาพัฒนาการผลิตทุเรียนตลอดห่วงโซ่คุณค่า เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรและสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้แก่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนอย่างยั่งยืน
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑) เพื่อยกระดับการผลิตทุเรียนของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนให้ได้มาตรฐาน GAP ๒) เพื่อพัฒนาศักยภาพการแปรรูปทุเรียนและสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่คุณค่า ๓) เพื่อส่งเสริมการตลาด และขยายช่องทางการจำหน่ายทุเรียนคุณภาพ ๔) เพื่อพัฒนาการจัดการระบบน้ำเพื่อการเกษตรสำหรับแปลงทุเรียน ๕) เพื่อยกระดับแปลงเรียนรู้ทุเรียนคุณภาพสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตร
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่ฝึกอบรม ร้อยละ ๙๐ ๒) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีแปลงเรียนรู้ต้นแบบการใช้เทคโนโลยีการผลิตทุเรียนคุณภาพเพิ่มขึ้น จำนวน ๑๒ แปลง ๓) เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนได้รับการตรวจรับรองแปลงมาตรฐาน GAP เพิ่มขึ้นจำนวน ๓๐๐ แปลง ๔) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีแปลงเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีระบบน้ำเพื่อการเกษตรเพิ่มขึ้น จำนวน ๙ แปลง
๗. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส และจังหวัดปัตตานี
๘. กิจกรรมหลัก	ระบุแนวทางและวิธีการดำเนินงานที่เป็นกิจกรรมหลักที่ส่งผลให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์

๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ ยกระดับศักยภาพการผลิต การแปรรูป และการบริหารจัดการการผลิตทุเรียนให้ได้มาตรฐานตลอดห่วงโซ่คุณค่าการผลิต งบประมาณ ๒,๓๒๔,๗๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ ๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา ๒. สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี ๓. สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส ๔. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส ๕. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรรือเสาะ ๖. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา ๗. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานเกษตรอำเภอ	กิจกรรมที่ ๑.๑ จัดกระบวนการเรียนรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรม การผลิตทุเรียนแม่นยำมาตรฐานส่งออก (จำนวน ๒๐๐ ราย จังหวัดยะลา จำนวน ๑๐๐ ราย จังหวัดนราธิวาส จำนวน ๕๐ ราย จังหวัดปัตตานี จำนวน ๕๐ ราย) งบประมาณ ๒,๓๒๔,๗๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ ๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา ๒. สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี ๓. สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส กิจกรรมที่ ๑.๒ พัฒนาศักยภาพแปลงเรียนรู้ต้นแบบการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตทุเรียนแม่นยำ (จำนวน ๑๒ แปลง จังหวัดยะลา จำนวน ๖ แปลง จังหวัดนราธิวาส จำนวน ๓ แปลง จังหวัดปัตตานี จำนวน ๓ แปลง) งบประมาณ ๓๖๐,๐๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ ๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา ๒. สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี ๓. สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส กิจกรรมที่ ๑.๓ จัดกระบวนการเรียนรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรม การผลิตทุเรียนคุณภาพป้องกันกำจัดหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน (จำนวน ๒๐๐ ราย จังหวัดยะลา จำนวน ๑๐๐ ราย จังหวัดนราธิวาส จำนวน ๕๐ ราย จังหวัดปัตตานี จำนวน ๕๐ ราย) งบประมาณ ๒๐๘,๘๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ ๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา ๒. สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี ๓. สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส กิจกรรมที่ ๑.๔ จัดกระบวนการเรียนรู้การจัดการระบบแสงไฟ แก้ไขปัญหาหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน (จำนวน ๖๐ ราย จังหวัดยะลา จำนวน ๒๐ ราย จังหวัดนราธิวาส จำนวน ๒๐ ราย จังหวัดปัตตานี จำนวน ๒๐ ราย) งบประมาณ ๗๖,๕๐๐ บาท
---	---

	ผู้รับผิดชอบ ๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา ๒. สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี ๓. สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส กิจกรรมที่ ๑.๕ ขยายผลแปลงต้นแบบการป้องกันกำจัดหนอนเจาะเมล็ดทุเรียนโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม (๑๕ แปลง จังหวัดละ ๕ แปลง) งบประมาณ ๖๐๐,๐๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ ๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา ๒. สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี ๓. สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส กิจกรรมที่ ๑.๖ ยกระดับการแปรรูปทุเรียนและการพัฒนาผลิตภัณฑ์สร้างมูลค่าเพิ่ม (จำนวน ๑๒๐ ราย ยะลา ๔๐ ราย ปัตตานี ๔๐ ราย นราธิวาส ๔๐ ราย อบรม ๒ วัน) งบประมาณ ๔๙๙,๒๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ ๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา ๒. สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี ๓. สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส กิจกรรมที่ ๑.๗ ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าจากวัสดุเหลือใช้ในกระบวนการแปรรูปทุเรียน (จำนวน ๙๐ ราย ยะลา ๓๐ ราย ปัตตานี ๓๐ ราย นราธิวาส ๓๐ ราย อบรม ๒ วัน) งบประมาณ ๓๗๑,๔๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ ๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา ๒. สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี ๓. สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ สนับสนุนการตรวจรับรองมาตรฐานพืช GAP ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน งบประมาณ ๖๐๓,๖๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ ๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา	กิจกรรมที่ ๒.๑ อบรมเตรียมความพร้อมเกษตรกรเข้าสู่มาตรฐาน GAP จำนวน ๓๐๐ คน (ยะลา ๑๐๐ คน นราธิวาส ๑๐๐ คน ปัตตานี ๑๐๐ คน) งบประมาณ ๑๕๙,๖๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ ๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา

๒. สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี ๓. สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส ๔. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส ๕. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรรือเสาะ ๖. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา ๗. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานเกษตรอำเภอ	๒. สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี ๓. สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส กิจกรรมที่ ๒.๒ ตรวจรับรองแปลง GAP จำนวน ๓๐๐ แปลง (ยะลา ๑๐๐ แปลง นราธิวาส ๑๐๐ แปลง ปัตตานี ๑๐๐ แปลง) งบประมาณ ๒๑๙,๐๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ ๑. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส ๒. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรรือเสาะ ๓. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา ๔. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี กิจกรรมที่ ๒.๓ การตรวจวิเคราะห์ผลผลิต งบประมาณ ๒๒๕,๐๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ ๑. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส ๒. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรรือเสาะ ๓. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา ๔. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี
๘.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ ส่งเสริมการพัฒนา สำหรับช่องทางตลาดออนไลน์ งบประมาณ ๑๐๘,๖๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ ๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา ๒. สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี ๓. สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานเกษตรอำเภอ	กิจกรรมที่ ๓.๑ อบรมการจัดทำตลาดออนไลน์ (จำนวน ๑๕๐ คน จังหวัดละ ๕๐ คน) งบประมาณ ๑๐๘,๖๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ ๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา ๒. สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี ๓. สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส
๘.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ พัฒนาระบบน้ำเพื่อ การเกษตร งบประมาณ ๔๙๓,๕๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ ๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา ๒. สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี ๓. สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส	กิจกรรมที่ ๔.๑ อบรมพัฒนาทักษะและศึกษาดูงานการใช้ เทคโนโลยีระบบน้ำเพื่อการเกษตร (๖๐ คน จังหวัดละ ๒๐ คน) งบประมาณ ๔๓,๕๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ ๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา ๒. สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี ๓. สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานเกษตรอำเภอ	กิจกรรมที่ ๔.๒ การจัดทำแปลงเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีระบบน้ำเพื่อการเกษตร (จำนวน ๙ แปลง ยะลา ๓ แปลง, ปัตตานี ๓ แปลง, นราธิวาส ๓ แปลง) งบประมาณ ๔๕๐,๐๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ ๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา ๒. สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี ๓. สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส
๘.๕ กิจกรรมหลักที่ ๕ ยกระดับแปลงเรียนรู้ทุเรียนคุณภาพสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตร งบประมาณ ๔๖๔,๑๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ ๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา ๒. สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี ๓. สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานเกษตรอำเภอ	กิจกรรมที่ ๕.๑ ยกระดับแปลงเรียนรู้ทุเรียนคุณภาพสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยววิถีเกษตร (๖๐ คน จังหวัดละ ๒๐ คน) งบประมาณ ๔๖๔,๑๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ ๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา ๒. สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี ๓. สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส
๙. หน่วยงานดำเนินการ	๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา ๒. สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี ๓. สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส ๔. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส ๕. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรรือเสาะ ๖. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา ๗. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	๑ ปี (ตุลาคม ๒๕๗๐ – กันยายน ๒๕๗๑)
๑๑. งบประมาณ	งบประมาณกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ๓,๙๙๔,๕๐๐ บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการได้รับการถ่ายทอดความรู้ในแต่ละหลักสูตร จำนวน ๑,๒๔๐ ราย ๒) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีแปลงเรียนรู้ต้นแบบการใช้เทคโนโลยีการผลิตทุเรียนคุณภาพเพิ่มขึ้น จำนวน ๑๒ แปลง ๓) เกษตรกรผู้ปลูกไม้ผลได้รับการตรวจรับรองมาตรฐาน GAP จำนวน ๓๐๐ แปลง

	๔) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีแปลงเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีระบบน้ำเพื่อการเกษตรเพิ่มขึ้น จำนวน ๙ แปลง
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทุเรียน ให้ได้คุณภาพและมาตรฐานตามความต้องการของตลาด รับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มีผลผลิตเฉลี่ยเพิ่มขึ้น ผลผลิตเป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับจากผู้บริโภค มีช่องทางการตลาดที่หลากหลาย สร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่มูลค่า ส่งผลให้รายได้เพิ่มขึ้นและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
๑๔. หน่วยงานรับผิดชอบหลังสิ้นสุดโครงการ (เฉพาะกรณีงบประมาณ)	-

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : ส่งเสริม พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เกษตรอัตลักษณ์ และเกษตรแปรรูป
เชื่อมโยงตลาดดิจิทัล

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการยกระดับการผลิตไม้ผลตลอดห่วงโซ่อุปทานอย่างยั่งยืนของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน
๒. ชื่อแผนงาน	ยกระดับคุณภาพการผลิตแปรรูปและการตลาดสินค้าเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม
๓. แนวทางการพัฒนา	เพื่อยกระดับการผลิตภาคการเกษตรสู่เกษตรมูลค่าสูงและพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการผลิตอาหารฮาลาลของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน
๔. หลักการและเหตุผล	กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ประกอบด้วย จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส มีศักยภาพสูงในการผลิตไม้ผลเศรษฐกิจสำคัญ โดยเฉพาะมังคุดและลองกอง ด้วยสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศที่เหมาะสม ส่งผลให้มังคุดและทุเรียนที่ผลิตได้มีรสชาติและคุณภาพเป็นที่ต้องการของตลาด ปัจจุบันพื้นที่ปลูกมังคุดและลองกองในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีแนวโน้มลดลง ในปี ๒๕๖๘ มีเนื้อที่ปลูกมังคุด ๓๔,๑๘๕ ไร่ เนื้อที่ให้ผล ๓๒,๓๘๗ ไร่ ผลผลิตในปี ๒๕๖๗ รวม ๑๒,๓๒๙ ตัน โดยมีผลผลิตเฉลี่ย ๓๕๐ กิโลกรัมต่อไร่ และมีเนื้อที่ปลูกลองกอง ๕๕,๖๓๕ ไร่ เนื้อที่ให้ผล ๕๕,๖๒๓ ไร่ ผลผลิตในปี ๒๕๖๗ รวม ๑๖,๘๘๖ ตัน โดยมีผลผลิตเฉลี่ย ๓๒๕ กิโลกรัมต่อไร่(ข้อมูลเอกภาพไม้ผลภาคใต้ ปี ๒๕๖๘) อย่างไรก็ตาม การผลิตมังคุดและลองกองในพื้นที่ยังประสบปัญหาสำคัญหลายประการ อาทิ เกษตรกรยังขาดความรู้และทักษะในการผลิตมังคุดและลองกองคุณภาพตามมาตรฐาน ขาดการบริหารจัดการที่ดีตลอดห่วงโซ่คุณค่า ปัญหาด้านการบริหารจัดการน้ำ ตลอดจนขาดการเชื่อมโยงด้านการตลาดที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลให้เกษตรกรไม่สามารถสร้างรายได้จากการผลิตมังคุดและลองกองได้อย่างเต็มศักยภาพ รวมทั้งมังคุดและลองกองยังเป็นไม้ผลอัตลักษณ์พื้นถิ่นของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมายาวนานและยังสร้างชื่อเสียงแก่เกษตรเป็นที่ยอมรับของตลาด ประกอบกับรัฐบาลได้กำหนดโมเดลเศรษฐกิจ BCG Model (Bio-Circular-Green Economy) เป็นวาระแห่งชาติ เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจที่เป็นมิตร

	ต่อสิ่งแวดล้อมและยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรชีวภาพอย่างคุ้มค่า การหมุนเวียนทรัพยากรกลับมาใช้ประโยชน์ การลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ (SDGs) โครงการยกระดับการผลิตไม้ผลตลอดห่วงโซ่อุปทานอย่างยั่งยืนของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จึงเป็นการบูรณาการแนวคิดเศรษฐกิจ BCG เข้ากับการพัฒนาการผลิตทุเรียนตลอดห่วงโซ่คุณค่า เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรและสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้แก่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนอย่างยั่งยืน
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑) เพื่อยกระดับการผลิตมังคุดและลองกองของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนให้ได้มาตรฐานอย่างยั่งยืน ๒) เพื่อพัฒนาศักยภาพการแปรรูปมังคุดและสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่คุณค่า
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่ฝึกอบรม ร้อยละ ๙๐ ๒) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีแปลงเรียนรู้ต้นแบบการผลิตมังคุดและลองกอง เพิ่มขึ้น จำนวน ๕๐ แปลง (ลองกอง ๒๐ แปลง และมังคุด ๓๐ แปลง)
๗. พื้นที่เป้าหมาย	ดำเนินการพื้นที่จังหวัดยะลา จำนวน ๘ อำเภอ พื้นที่จังหวัดปัตตานี จำนวน ๑๒ อำเภอ พื้นที่จังหวัดนราธิวาส จำนวน ๑๓ อำเภอ
๘. กิจกรรมหลัก	
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ ยกระดับศักยภาพการผลิต การแปรรูป และการบริหารจัดการมังคุดตลอดห่วงโซ่อุปทานอย่างยั่งยืน งบประมาณ ๑,๕๒๔,๐๐๐ บาท	๑.๑ จัดกระบวนการเรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตมังคุดคุณภาพตลอดห่วงโซ่อุปทานอย่างยั่งยืน งบประมาณ ๓๑๖,๒๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานเกษตรอำเภอ ๑.๒ พัฒนาศักยภาพแปลงเรียนรู้ต้นแบบการผลิตมังคุดคุณภาพ

	งบประมาณ ๙๐๐,๐๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานเกษตรอำเภอ ๑.๓ กิจกรรมส่งเสริมการแปรรูปมังคุดและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ งบประมาณ ๓๐๗,๘๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานเกษตรอำเภอ
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ ยกระดับศักยภาพการผลิต การแปรรูป และการบริหารจัดการคลองท่อมตลอดห่วงโซ่อุปทานอย่างยั่งยืน งบประมาณ ๗๗๐,๘๐๐ บาท	๒.๑ จัดกระบวนการเรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตลงกองคุณภาพตลอดห่วงโซ่อุปทานอย่างยั่งยืน งบประมาณ ๑๗๐,๘๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานเกษตรอำเภอ ๒.๒ พัฒนาศักยภาพแปลงเรียนรู้ต้นแบบการผลิตลงกองคุณภาพ งบประมาณ ๖๐๐,๐๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานเกษตรอำเภอ

๙. หน่วยงานดำเนินการ	๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา ๒. สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี ๓. สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	๑ ปี (ตุลาคม ๒๕๗๐ – กันยายน ๒๕๗๑)
๑๑. งบประมาณ	งบประมาณกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ๒,๒๙๔,๘๐๐ บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการได้รับการถ่ายทอดความรู้ในแต่ละหลักสูตร จำนวน ๖๘๐ ราย ๒) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีแปลงเรียนรู้การผลิตไม้ผล คุณภาพเพิ่มขึ้น จำนวน ๕๐ แปลง (ลองกอง ๒๐ แปลง และ มังคุด ๓๐ แปลง)
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต มังคุดอละลองกอง ให้ได้คุณภาพและมาตรฐานตามความต้องการของตลาด มีผลผลิตเฉลี่ยเพิ่มขึ้น ผลผลิตเป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับจากผู้บริโภค มีช่องทางการตลาดที่หลากหลาย ส่งผลให้รายได้เพิ่มขึ้นและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
๑๔. หน่วยงานรับผิดชอบหลังสิ้นสุดโครงการ (เฉพาะกรณีงบประมาณ)	-

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : ส่งเสริม พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เกษตรอัตลักษณ์ และเกษตรแปรรูป
เชื่อมโยงตลาดดิจิทัล

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	มหกรรมสินค้าเกษตรและของดีจังหวัดชายแดนใต้
๒. ชื่อแผนงาน	มหกรรมสินค้าเกษตรชายแดนใต้เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว
๓. แนวทางการพัฒนา	เพื่อยกระดับการผลิตภาคการเกษตรสู่เกษตรมูลค่าสูงและพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการผลิตอาหารฮาลาลของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน
๔. หลักการและเหตุผล	กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ประกอบด้วยจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพด้านการผลิตสินค้าเกษตรทั้งด้านพืช (ไม้ผล) ด้านประมง และด้านปศุสัตว์ อาหารฮาลาล สินค้าแปรรูป และผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีอัตลักษณ์โดดเด่น สามารถต่อยอดสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มและการแข่งขันในตลาดทั้งในและต่างประเทศได้ อย่างไรก็ตาม เกษตรกรและผู้ประกอบการในพื้นที่ยังประสบปัญหาด้านช่องทางการตลาด การสร้างการรับรู้ของผู้บริโภค การพัฒนาตราสินค้า การเชื่อมโยงกับผู้ซื้อรายใหญ่ และการเข้าถึงตลาดที่มีกำลังซื้อสูง ส่งผลให้สินค้าไม่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มและรายได้ได้เต็มศักยภาพ อีกทั้งยังได้รับผลกระทบจากต้นทุนการผลิตที่สูง ความผันผวนของราคาสินค้าเกษตร และการแข่งขันทางการค้าที่ทวีความรุนแรง จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาช่องทางการตลาดเชิงรุกและสร้างโอกาสทางการค้าให้แก่เกษตรกรและผู้ประกอบการในพื้นที่ การดำเนินโครงการนี้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจ ยกระดับรายได้ของประชาชน ส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก และสร้างโอกาสทางการค้าให้แก่ผู้ประกอบการรายย่อย ผ่านการเชื่อมโยงการผลิต การตลาด และการท่องเที่ยว รวมทั้งสนับสนุนการใช้ซอฟต์แวร์และอัตลักษณ์ท้องถิ่นเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๔ ในการยกระดับการผลิตด้วยนวัตกรรม เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และสร้างการเติบโตที่ทั่วถึง ตลอดจนสอดคล้องกับแผนพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มุ่งเสริมสร้างเศรษฐกิจ

	ฐานราก พัฒนาสินค้าเกษตร อาหารฮาลาล และการท่องเที่ยวเชิงอัตลักษณ์ให้เป็นกลไกสร้างรายได้แก่ประชาชน โครงการยังสนับสนุนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจตามแนวทาง BCG Economy (Bio-Circular-Green Economy) โดยส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การเพิ่มมูลค่าด้วยการแปรรูป การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และการพัฒนาสินค้าเกษตรคุณภาพที่ได้มาตรฐาน รวมทั้งส่งเสริมอุตสาหกรรมและผลิตภัณฑ์ฮาลาลซึ่งเป็นจุดแข็งของพื้นที่ เพื่รองรับตลาดมุสลิมทั้งในประเทศและต่างประเทศ อันจะช่วยเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน นอกจากนี้ โครงการยังสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ได้แก่ เป้าหมายที่ ๑ การขจัดความยากจน เป้าหมายที่ ๒ การส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ ๘ การส่งเสริมการจ้างงานและการเติบโตทางเศรษฐกิจ เป้าหมายที่ ๙ การพัฒนาอุตสาหกรรมและนวัตกรรม และเป้าหมายที่ ๑๒ การผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน ดังนั้น การจัดโครงการมหกรรมสินค้าเกษตรและของดีจังหวัดชายแดนใต้ ณ จังหวัดภูเก็ต ซึ่งเป็นเมืองท่องเที่ยวระดับนานาชาติและศูนย์กลางเศรษฐกิจของภาคใต้ จะเป็นกลไกสำคัญในการขยายตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ชุมชน เชื่อมโยงผู้ผลิตกับผู้ซื้อ โรงแรม ร้านอาหาร ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว ผู้ส่งออก และผู้บริโภคทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ อันจะนำไปสู่การเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรและผู้ประกอบการ กระตุ้นเศรษฐกิจฐานราก สร้างความเชื่อมั่นต่อสินค้าเกษตรและอาหารฮาลาลของจังหวัดชายแดนภาคใต้ และเสริมสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจของพื้นที่อย่างมั่นคงและยั่งยืน
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑) ส่งเสริมช่องทางการตลาดและเพิ่มยอดขายสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ชุมชนของจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ๒) สร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์สินค้าอัตลักษณ์จังหวัดชายแดนใต้สู่ตลาดนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ โรงแรม ร้านอาหาร Modern Trade และผู้ส่งออก ๓) กระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากและสร้างรายได้ ให้แก่ เกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และผู้ประกอบการ

	๕) ส่งเสริมภาพลักษณ์จังหวัดชายแดนใต้ในฐานะแหล่งผลิตสินค้าเกษตรคุณภาพและอาหารฮาลาล
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑) ส่งเสริมการตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ชุมชนของจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส จำนวน ๑๘๐ ราย ๒) สร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์สินค้าอัตลักษณ์จังหวัดชายแดนใต้สู่ตลาดนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ โรงแรม ร้านอาหาร Modern Trade และผู้ส่งออก ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐ ๓) สร้างรายได้ให้เกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และผู้ประกอบการ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ ๔) ส่งเสริมภาพลักษณ์จังหวัดชายแดนใต้ในฐานะแหล่งผลิตสินค้าเกษตรคุณภาพและอาหารฮาลาล ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐
๗. พื้นที่เป้าหมาย	ดำเนินการพื้นที่จังหวัดภูเก็ต
๘. กิจกรรมหลัก	
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ ส่งเสริมการตลาดและจัดแสดงมหกรรมสินค้าเกษตรและของดีจังหวัดชายแดนใต้ งบประมาณ ๗,๐๐๐,๐๐๐ บาท	๑.๑ ส่งเสริมการตลาดมหกรรมสินค้าเกษตรและของดีจังหวัดชายแดนใต้ งบประมาณ ๑,๒๐๓,๐๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานประมงจังหวัดยะลา สำนักงานประมงจังหวัดปัตตานี สำนักงานประมงจังหวัดนราธิวาส สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดปัตตานี สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนราธิวาส ๑.๒ การจ้างเหมาจัดงานมหกรรมสินค้าเกษตรและของดีจังหวัดชายแดนใต้ แบบเบ็ดเสร็จ (Turnkey) จำนวน ๑ ครั้ง (ณ ศูนย์การค้าเซ็นทรัลภูเก็ต ระยะเวลา ๔ วัน) งบประมาณ ๕,๗๙๗,๐๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา

	สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานประมงจังหวัดยะลา สำนักงานประมงจังหวัดปัตตานี สำนักงานประมงจังหวัดนราธิวาส สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดปัตตานี สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนราธิวาส
๙. หน่วยงานดำเนินการ	๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา ๒. สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี ๓. สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส ๔. สำนักงานประมงจังหวัดยะลา ๕. สำนักงานประมงจังหวัดปัตตานี ๖. สำนักงานประมงจังหวัดนราธิวาส ๗. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา ๘. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดปัตตานี ๙. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนราธิวาส
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	๑ ปี (ตุลาคม ๒๕๗๐ – กันยายน ๒๕๗๑)
๑๑. งบประมาณ	งบประมาณกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ๗,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑) จัดงานมหกรรมสินค้าเกษตรและของดีจังหวัดชายแดนใต้ จำนวน ๑ ครั้ง ณ จังหวัดภูเก็ต ๒) เกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และผู้ประกอบการจากจังหวัด ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ได้เข้าร่วมจัดแสดงและจำหน่าย สินค้า จำนวนไม่น้อยกว่า ๑๘๐ ราย ๓) มีการจัดแสดงและจำหน่ายสินค้าเกษตร สินค้าแปรรูป สินค้า GI และผลิตภัณฑ์ฮาลาล ไม่น้อยกว่า ๔๕ คูหา ๔) มีผู้เข้าร่วมชมงาน ประกอบด้วย นักท่องเที่ยว ผู้บริโภค ผู้ประกอบการ โรงแรม ร้านอาหาร ผู้ค้าส่ง ผู้ส่งออก และ ประชาชนทั่วไป
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	เกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และผู้ประกอบการในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส มีช่องทางการตลาดเพิ่มขึ้น สามารถสร้าง โอกาสเชื่อมโยงเครือข่ายทางการค้ากับผู้ประกอบการ โรงแรม ร้านอาหาร และผู้ซื้อรายใหญ่ เกิดการเชื่อมโยงตลาดอย่าง

	ต่อเนื่องส่งผลให้เกิดการเพิ่มรายได้และมูลค่าทางเศรษฐกิจ พร้อมทั้งยกระดับการรับรู้และความเชื่อมั่นต่อสินค้าเกษตร สินค้าอัตลักษณ์ และผลิตภัณฑ์ฮาลาลของจังหวัดชายแดนใต้ในตลาดผู้บริโภค นักท่องเที่ยวและตลาดเชิงพาณิชย์อย่างเป็นรูปธรรม
๑๔. หน่วยงานรับผิดชอบหลังสิ้นสุดโครงการ (เฉพาะกรณีงบประมาณ)	-

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : ส่งเสริม พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เกษตรอัตลักษณ์ และเกษตรแปรรูป
เชื่อมโยงตลาดดิจิทัล

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	คืนชีวิตคืนนาร้าง : ดินอุดม น้ำสร้างอาหาร นาสร้างรายได้ สู่เกษตรกรผสมผสานมูลค่าสูงจังหวัดยะลา
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานที่ ๒ โครงการส่งเสริมภาคการเกษตรแบบครบวงจร
๓. แนวทางการพัฒนา	แนวทางการพัฒนาที่ ๑. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตร เพื่อรองรับการผลิตภาคการเกษตร แนวทางการพัฒนาที่ ๕. ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืน เช่น เกษตรกรผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อเสริมสร้างรายได้และ ความมั่นคงทางอาหาร
๔. หลักการและเหตุผล	การทำนาถือเป็นอาชีพหลักของเกษตรกรในจังหวัดยะลา แต่จากการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจสังคมและสภาพภูมิอากาศประกอบกับปัญหาการขาดแคลนแรงงานความผันผวนของราคาผลผลิต ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น และภัยธรรมชาติที่รุนแรงขึ้น ส่งผลให้พื้นที่นาบางส่วนถูกปล่อยทิ้งร้าง ไม่ได้ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรอย่างเต็มศักยภาพ เกษตรกรสูญเสียโอกาสในการสร้างรายได้ และส่งผลต่อความมั่นคงทางอาหารของชุมชนในระยะยาวจังหวัดยะลาให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาพื้นที่นาร้างโดยขับเคลื่อนผ่านคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจจังหวัดยะลา (กรอ.ยล.) และมอบหมายให้สถานีพัฒนาที่ดินยะลาจัดทำแผนงาน/โครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากจังหวัดยะลา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อฟื้นฟูพื้นที่นาร้างให้กลับมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตรอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ยุทธศาสตร์ด้านการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และแนวทางการพัฒนาจังหวัดที่มุ่งเสริมสร้างประสิทธิภาพการผลิตเกษตรมูลค่าสูง ผลิตภัณฑ์ชุมชน และเศรษฐกิจฐานราก สถานีพัฒนาที่ดินยะลา ร่วมกับสำนักงานเกษตรจังหวัดยะลาและสำนักงานประมงจังหวัดยะลา จึงบูรณาการดำเนิน

	โครงการ “คืนชีวิตผืนนาร้าง : ดินอุดม น้ำสร้างอาหาร นาสร้างรายได้” สู่เกษตรกรผสมผสานมูลค่าสูงจังหวัดยะลา” โดยมุ่งฟื้นฟูพื้นที่ที่มีการจัดรูปพื้นที่และขุดคูยกร่องไว้แล้ว แต่ยังขาดการสนับสนุนด้านการปรับปรุงบำรุงดิน พันธุ์พืช และกิจกรรมการใช้ประโยชน์พื้นที่อย่างต่อเนื่อง ให้สามารถพัฒนาเป็นระบบเกษตรผสมผสานที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ ทั้งการปรับปรุงบำรุงดิน การปลูกพืชหลากหลาย และการเลี้ยงปลาในร่องสวน เพื่อสร้างแหล่งอาหาร ลดความเสี่ยงจากการพึ่งพาพืชชนิดเดียว และเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรในระดับครัวเรือน ดังนั้น โครงการนี้จึงประกอบด้วย ๔ กิจกรรมหลัก ได้แก่ ๑) กิจกรรมส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินในพื้นที่ ๓๐๐ ไร่ ๒) กิจกรรมส่งเสริมการปลูกพืชผสมผสานในพื้นที่ ๓๐๐ ไร่ ๓) กิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงปลาในร่องสวนในพื้นที่ ๕๐ ไร่ และ ๔) กิจกรรมส่งเสริมการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๑๕๐ ราย ซึ่งจะช่วยให้พื้นที่นาร้างให้กลับมาเป็นพื้นที่ผลิตอาหารและสร้างรายได้ เกิดการใช้ทรัพยากรที่ดินและน้ำอย่างคุ้มค่า ส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก และยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรจังหวัดยะลาอย่างยั่งยืน
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อฟื้นฟูและส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่นาร้างให้กลับมาเป็นพื้นที่ผลิตทางการเกษตรอย่างยั่งยืน ๒. เพื่อส่งเสริมการทำเกษตรผสมผสานในพื้นที่นาร้าง โดยบูรณาการการปรับปรุงบำรุงดิน การปลูกพืชหลากหลาย และการเลี้ยงปลาในร่องสวน ๓. เพื่อเพิ่มรายได้ ลดความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ และเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. พื้นที่นาร้างได้รับการฟื้นฟูและนำกลับมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตรอย่างยั่งยืน ไม่น้อยกว่า ๓๐๐ ไร่ ๒. เกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายได้รับการถ่ายทอดความรู้และพัฒนาอาชีพเกษตรผสมผสาน ไม่น้อยกว่า ๑๕๐ ราย ๓. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ เมื่อเทียบกับก่อนดำเนินโครงการ

๗. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่นาไร่ร้างในจังหวัดยะลา อำเภอเมืองยะลา อำเภอยะหา อำเภอรามัน และอำเภอกงปิงง จำนวน ๓๐๐ ไร่ (พื้นที่ที่สถานีพัฒนาที่ดินยะลาเคยดำเนินการจัดรูปพื้นที่/ขุดคูยกร่องไว้แล้ว แต่ยังไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการปรับปรุงบำรุงดิน พันธุ์พืช และกิจกรรมต่อยอดอาชีพเกษตรผสมผสาน)
๘. กิจกรรมหลัก	
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรมส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินในพื้นที่ ๓๐๐ ไร่ พื้นที่ที่สถานีพัฒนาที่ดินยะลาได้ดำเนินการจัดรูปพื้นที่/ขุดคูยกร่องไว้แล้ว ยังต้องได้รับการปรับปรุงบำรุงดินเพื่อให้เหมาะสมต่อการปลูกพืช เนื่องจากดินมีข้อจำกัดด้านโครงสร้าง ความแน่นที่บการระบายน้ำ และความเป็นกรด-ด่าง จึงจำเป็นต้องใช้วัสดุปรับปรุงดินและอินทรีย์วัตถุเพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน ๑. วัสดุปุ๋ยคอกไก่พร้อมค่าขนส่ง ๓๓ ตัน ๆ ละ ๒,๗๐๐ บาท เป็นเงิน ๘๙,๐๐๐ บาท ๒. วัสดุผลิตปุ๋ยหมัก จำนวน ๒๐,๐๐๐ กก. ๆ ละ ๑๐ บาท เป็นเงิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท ๓. วัสดุผลิตน้ำหมัก จำนวน ๑๒,๐๐๐ ลิตร ๆ ละ ๑๕ บาท เป็นเงิน ๑๘๐,๐๐๐ บาท งบประมาณ ๔๗๐,๐๐๐ บาท สถานีพัฒนาที่ดินยะลา
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒	กิจกรรมส่งเสริมการปลูกพืชผสมผสานในพื้นที่ ๓๐๐ ไร่ การทำเกษตรผสมผสานในพื้นที่นาไร่ร้างเป็นแนวทางสำคัญในการฟื้นฟูพื้นที่ที่ถูกทิ้งร้างให้กลับมาใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน ลดความเสี่ยงจากการปลูกพืชชนิดเดียว และเพิ่มความหลากหลายของรายได้ จึงสนับสนุนพันธุ์พืชให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๑. พันธุ์พืช (ไม้ยืนต้น) ๓,๐๐๐ ต้น ๆ ละ ๘๐ บาท เป็นเงิน ๒๔๐,๐๐๐ บาท ๒. พันธุ์พืชล้มลุก (กล้วย/อ้อย) จำนวน ๖,๐๐๐ หน่อ/ท่อน ๆ ละ ๓๐ บาท เป็นเงิน ๑๘๐,๐๐๐ บาท ๓. เมล็ดพันธุ์ผัก จำนวน ๑,๕๐๐ ซอง ๆ ละ ๑๕ บาท เป็นเงิน ๒๒,๕๐๐ บาท

งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	งบประมาณ ๔๔๒,๕๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา
๘.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓	กิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงปลาในร่องสวน การเลี้ยงปลาในร่องสวนช่วยเพิ่มความหลากหลายของผลผลิต ลดความเสี่ยงจากการ พึ่งพาพืชชนิดเดียว เพิ่มแหล่งโปรตีนในครัวเรือน และสร้างรายได้ เสริมให้แก่เกษตรกร จึงสนับสนุนพันธุ์ปลาและวัสดุสาธิตสำหรับ การผลิตอาหารปลา ๑. สนับสนุนพันธุ์ปลากินพืช ๔๐๐,๐๐๐ ตัว ๆ ละ ๒.๒ บาท เป็นเงิน ๘๘๐,๐๐๐ บาท ๒. ฟางข้าว/หญ้าแห้ง ๗๐๐ ก้อน ๆ ละ ๑๑ บาท เป็นเงิน ๗,๗๐๐ บาท ๓. มูลไก่ ๕๐๐ กระสอบ ๆ ละ ๗๗ บาท เป็นเงิน ๓๘,๕๐๐ บาท ๔. ปูนขาว ๕๐๐ ถุง ๆ ละ ๒๘ บาท เป็นเงิน ๑๔,๐๐๐ บาท ๕. อาหารปลากินเนื้อขนาดเล็ก ๑,๓๐๐ ถุง ๆ ละ ๑๘๒ บาท เป็นเงิน ๒๓๖,๖๐๐ บาท ๖. อาหารปลาดุกเล็ก จำนวน ๓๙๐ กระสอบ ๆ ละ ๖๔๐ บาท เป็นเงิน ๒๔๙,๖๐๐ บาท งบประมาณ ๑,๔๒๖,๔๐๐ บาท สำนักงานประมงจังหวัดยะลา
๘.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรมส่งเสริมการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการ จำนวน ๑๕๐ ราย (๓ รุ่น ๆ ละ ๕๐ ราย) ถ่ายทอดความรู้ เกษตรกรจำนวน ๓ รุ่น ๆ ละ ๕๐ ราย รวม ๑๕๐ ราย เป็นเงินรุ่นละ ๕๐,๐๐๐ บาท รวม ๓ รุ่น เป็นเงิน ๑๕๐,๐๐๐ บาท งบประมาณ ๑๕๐,๐๐๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา
๙. หน่วยงานดำเนินการ	๑. สถานีพัฒนาที่ดินยะลา ๒. สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา ๓. สำนักงานประมงจังหวัดยะลา
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ ๒๕๖๑
๑๑. งบประมาณ	รวมงบประมาณทั้งโครงการ ๒,๔๘๘,๙๐๐ บาท

๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. พื้นที่นาร้างได้รับการปรับปรุงบำรุงดินและพัฒนาเป็นระบบเกษตรผสมผสาน จำนวนไม่น้อยกว่า ๓๐๐ ไร่ ๒. เกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้านเกษตรผสมผสาน จำนวนไม่น้อยกว่า ๑๕๐ ราย ๓. มีการส่งเสริมการเลี้ยงปลาในร่องสวนในพื้นที่เป้าหมาย จำนวนไม่น้อยกว่า ๕๐ ไร่
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีพื้นที่ผลิตทางการเกษตรที่สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างต่อเนื่อง มีรูปแบบเกษตรผสมผสานที่เหมาะสมกับพื้นที่ มีแหล่งอาหารในครัวเรือน และมีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ เมื่อเทียบกับก่อนดำเนินโครงการ ส่งผลให้เศรษฐกิจฐานรากและความมั่นคงทางอาหารของชุมชนเข้มแข็งขึ้น

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : ส่งเสริม พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เกษตรอัตลักษณ์ และเกษตรแปรรูป
เชื่อมโยงตลาดดิจิทัล

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการคืนชีวิตนาร้างสร้างนาหญ้าพัฒนาแหล่งอาหารสัตว์คุณภาพ
๒. หลักการและเหตุผล	ประเทศไทยมีพื้นที่นาเกือบ ๖๐ ล้านไร่ แต่มีจำนวนหนึ่งกลายเป็นพื้นที่นาร้าง โดยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี โดยเฉพาะในภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากปัญหาต่างๆ มากมาย เช่น การขาดแคลนน้ำเพราะระบบชลประทานไม่ทั่วถึงหรือฝนทิ้งช่วงส่งผลเกิดพื้นที่เสี่ยงแล้งไม่สามารถปลูกข้าวได้ การขาดแรงงานได้กรุ่นใหม่ไม่สืบทอดอาชีพเกษตรปล่อยทิ้งร้าง ต้นทุนสูงผลตอบแทนต่ำ ราคาข้าวผันผวน ต้นทุนปุ๋ย ค่าแรง ค่าน้ำมันสูง ไม่คุ้มค่าการลงทุน ปัญหาหนี้สินเกษตรกรขาดเงินทุนหมุนเวียนและการย้ายถิ่นฐานหรือผู้นำครัวเรือนไปทำงานในเมืองทิ้งพื้นที่เกษตรไว้เบื้องหลัง จากปัญหาดังกล่าวพบว่า ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๖ มีพื้นที่นาร้างรวมกว่า ๕ - ๗ ล้านไร่ต่อปี(ข้อมูล : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร) แต่ยังไม่มีการนำพื้นที่นาร้างกลับมาใช้ประโยชน์แต่อย่างใด จากนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมปศุสัตว์และกรมพัฒนาที่ดิน มีนโยบายร่วมกันส่งเสริมการนำนาร้างมาฟื้นฟูเป็นพื้นที่ผลิตหญ้าอาหารสัตว์ ซึ่งความต้องการหญ้าอาหารสัตว์คุณภาพดีในระบบการเลี้ยงสัตว์ยังคงมีอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีการเลี้ยงโค กระบือ แพะ แกะ และอื่นๆ จากนโยบายของกระทรวงเกษตรฯ มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยเฉพาะการสร้างประโยชน์จากพื้นที่นาร้างปรับเปลี่ยนเป็นปลูกหญ้าอาหารสัตว์ นอกจากช่วยลดปัญหาการขาดแคลนหญ้าอาหารสัตว์แล้ว ยังช่วยลดต้นทุนการผลิตด้านปศุสัตว์ ทั้งยังสามารถสร้างอาชีพหรือรายได้เสริมให้กับเกษตรกรจากการจำหน่ายหญ้าอาหารสัตว์ ปี ๒๕๖๖ ในพื้นที่จังหวัดยะลา มีพื้นที่นาร้างอำเภอเมืองยะลา ๒,๑๖๖ ไร่ เกษตรกร ๑,๓๓๑ ราย อำเภอรามัน ๑๕,๗๐๗ ไร่ เกษตรกร ๒,๐๐๖ ราย อำเภอยะหา ๓,๔๒๗ ไร่ เกษตรกร ๒,๒๑๔ ราย และอำเภอบันนังสตา ๕๔ เกษตรจำนวนไม่น้อยที่ถูกปล่อยทิ้ง

	ร้าง เนื่องจากปัญหาขาดแคลนน้ำ ปัจจัยการผลิต และความไม่คุ้มค่าด้านเศรษฐกิจ ส่งผลให้พื้นที่เหล่านี้ไม่มีการใช้ประโยชน์อย่างเต็มศักยภาพ ในขณะเดียวกัน อาชีพการเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกรในจังหวัดยะลา กำลังขยายตัว โดยเฉพาะการเลี้ยงโค กระบือ และแพะ ซึ่งต้องใช้อาหารหยาบ คือ หญ้าอาหารสัตว์ ในปริมาณมาก จึงเกิดการปรับเปลี่ยนพื้นที่นาร้างให้กลายเป็นแหล่งผลิตหญ้าคุณภาพดี ช่วยลดต้นทุนการเลี้ยงสัตว์ การส่งเสริมอาชีพและสามารถสร้างรายได้ให้เกษตรกรในพื้นที่ ตลอดจนส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงและพัฒนาที่ยั่งยืน
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อปรับปรุงสภาพพื้นที่นาร้างในจังหวัดยะลาให้สามารถปลูกหญ้าอาหารสัตว์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ๒. เพื่อลดต้นทุนการผลิตด้านอาหารสัตว์ของเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในชุมชน ๓. เพื่อสร้างความเข้มแข็งและประสิทธิภาพของห่วงโซ่อุปทานการผลิตสัตว์ในระดับชุมชนอย่างยั่งยืน
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. พื้นที่นาร้างได้รับการปรับปรุงและปลูกหญ้าอาหารสัตว์อย่างน้อย ๑๐๐ ไร่ ๒. มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการปลูกหญ้าอาหารสัตว์อย่างน้อย ๕๐ ราย ๓. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการจัดหาอาหารสัตว์ลงได้ไม่น้อยกว่า ๒๐%
๕. พื้นที่เป้าหมาย	เกษตรกรในพื้นที่ที่มีนาร้างตั้งแต่ ๒ ไร่ ขึ้นไป ในพื้นที่ ๔ อำเภอ จังหวัดยะลา
๖. ขอบเขตของกิจกรรมหลักโดยสังเขป	กิจกรรมที่ ๑ : ฝึกอบรมเทคนิคการปลูกและจัดการหญ้าอาหารสัตว์เพื่อเพิ่มผลผลิต กิจกรรมที่ ๒ : สนับสนุนปัจจัยการผลิตหญ้าหว่ายข้อ หญ้าแพงโกลา และการจัดการแปลงหญ้าอย่างยั่งยืน
๖.๑ กิจกรรมที่ ๑ งบประมาณ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ฝึกอบรมเทคนิคการปลูกและจัดการหญ้าอาหารสัตว์เพื่อเพิ่มผลผลิต ๔๑,๙๐๐ บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ, ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์นราธิวาส

๖.๒ กิจกรรมที่ ๒ งบประมาณ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สนับสนุนปัจจัยการผลิตหญ้าห้วยซ้อ หญ้าแพงโกลา และการจัดการแปลงหญ้าอย่างยั่งยืน ๓,๔๐๕,๐๐๐ บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ ,ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์นราธิวาส
๗. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา
๘. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	๑ ตุลาคม ๒๕๗๐ - ๓๐ กันยายน ๒๕๗๑
๙. งบประมาณ	๓,๔๔๖,๙๐๐ บาท
๑๐. ผลผลิต (Output)	๑. พื้นที่นาร้างอย่างน้อย ๑๐๐ ไร่ ได้รับการพัฒนาเป็นนาหญ้าอาหารสัตว์ภายในระยะเวลาโครงการ ๒. เกษตรกรอย่างน้อย ๕๐ ราย ได้รับการสนับสนุนด้านองค์ความรู้และปัจจัยการผลิต ๓. การผลิตหญ้าอาหารสัตว์ได้ไม่น้อยกว่า ๑๕ ตันสด/ไร่/ปี จากพื้นที่ที่ได้รับการปรับเปลี่ยน
๑๑. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑ .เกษตรกรสามารถลดต้นทุนค่าอาหารสัตว์ลงเฉลี่ย ๒๐-๓๐% ๒. รายได้เสริมจากการจำหน่ายหญ้าอาหารสัตว์เพิ่มขึ้นเฉลี่ย ๑๐,๐๐๐-๑๕,๐๐๐ บาท/ราย/ปี ๓. พื้นที่นาร้างมีการใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง ไม่กลับสู่สภาพกร้างเดิม

คณะผู้จัดทำ

คณะที่ปรึกษา

๑. นายก้องสกุล	จันทราช	ผู้ว่าราชการจังหวัดยะลา
๒. นายอำนาจ	ชูทอง	รองผู้ว่าราชการจังหวัดยะลา
๓. จำเอนเฉลิมพล	ญาณวิสุทธิสกุล	เกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา

คณะผู้จัดทำ/เรียบเรียงข้อมูล

๑. นายเสกสรรค์	ชูสินธ์	หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร
๒. นายเอกสิทธิ์	แสงเมล์	หัวหน้ากลุ่มสารสนเทศการเกษตร
๓. นางสาวจริยา	ไชยประสิทธิ์	หัวหน้ากลุ่มช่วยเหลือเกษตรกรและโครงการพิเศษ
๔. นายสมพร	สมบูรณ์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
๕. นางสาวนิตยา	สารกุมาร	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
๖. นางสาววีอาร์ม	หะยีสะมาแอ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
๗. นางสาวจาริณี	วัฒนไทย	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
๘. นางอาภรณ์	ทองด้วง	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
๙. นางสาวรัตนา	หัสไกรลาส	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา (พ.ศ. 2571 - 2575)

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา

- 📍 ศาลากลางจังหวัดยะลา อาคาร 2 ชั้น 1
ถนนสุขยางค์ ตำบลสะเตง อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา 95000
- ☎️ โทรศัพท์ 0 7322 1711
- ✉️ E-mail : saraban_yla@opsmoac.go.th